

ISAIA

¹ Maya nĩmo maũndũ marĩa maaguũrĩrio
Isaia mũrũ wa Amozu, makoniĩ Juda na
Jerusalemu hĩndĩ ya wathani wa Uzia, na wa
Jothamu, na wa Ahazu, na wa Hezekia, arĩa
maarĩ athamaki a Juda.

Rũrĩrĩ Rũremi

² Atĩrĩrĩ, wee igũrũ, ta thikĩrĩria! Nawe thĩ ta
igua!

Nĩgũkorwo Jehova nĩarĩtie akoiga atĩrĩ:
“Nĩ heete ciana irio, ngacirera igakũra,
no cio ikaanemera.

³ Ndegwa nĩyũũ mwene yo,
nayo ndigiri ikamenya mũharatĩ wa mwene
yo,

no Isiraeli ndarĩ ũndũ ooĩ,
andũ akwa nĩmagĩte ũmenyo.”

⁴ Hĩ! Kaĩ mũrĩ rũrĩrĩ rwĩhagia-ĩ.

Mũrĩ andũ matitikĩte mahĩtia,
na rũruka rwa andũ mekaga ũũru,
na ciana ciĩrutĩre gũthũkia maũndũ!

Nĩmatiganĩrie Jehova;
nĩmamenete Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
makamũhutatĩra, magacooka na thuutha.

⁵ Nĩ kĩĩ gĩgũtũma mwende gũikara
mũkĩhũũragwo?

Nĩ kĩĩ gĩgũtũma mũthĩ o na mbere kũrema?
Mũtwe wothe nĩmũtĩhangie,

nayo ngoro yothe ĩkanyamarĩka.

⁶ Kuuma ikinya rĩa kũgũrũ nginya mũtwe
gũtirĩ handũ hagima:
no nguraro theri, na mĩtũnda,
na ironda cia ndĩira
itarĩ thambie, kana ikooohwo,
kana ikororoio na maguta.

⁷ Bũrũri wanyu ũkirĩte ihooru,
matũũra manyu manene magacinwo na
mwaki;
mĩgũnda yanyu ĩramathwo ĩgatigwo ũtheri nĩ
andũ a kũngĩ
o mũkĩonaga,
ĩkoonũhwo ta ĩng'aũranĩtio nĩ ageni.*

⁸ Mwarĩ wa Zayuni atiganĩrio
ta gĩthũnũ kĩrĩ mũgũnda wa mĩthabibũ,
agatiganĩrio ta kanyũmba karĩ mũgũnda wa
marenge,
o na ta itũũra inene rĩthiũrũrũkĩirio nĩ thũ
ikĩenda kũrĩtunyana.

⁹ Tiga Jehova Mwene-Hinya-Wothe
aatũtigĩirie matigari manini ma andũ-rĩ,
tũngĩtuĩkĩte ta Sodomu,
na tũkahaana ta Gomora!

¹⁰ Thikĩrĩriai kiugo kĩa Jehova,
inyuĩ mwathanaga Sodomu;
na mũigwe watho wa Ngai witũ,
inyuĩ andũ a Gomora!

* **1:7** Ũndũ ũyũ wekĩkĩte rĩrĩa Senakeribu aatharĩkĩire
Jerusalemu (1Ath 18:13).

- 11 “Magongona macio manyu mündutagĩra
maingĩ-rĩ,
nĩ ma kĩ kũrĩ nĩ?” Ūguo nĩguo Jehova
ekũũria.
“Nĩnjiganĩtwo nĩ magongona ma njino,
na magongona ma ndũrũme, na maguta ma
nyamũ noru;
nĩ ndikenagĩra thakame ya ndegwa,
na ya tũtũrũme, o na ya mbũri.
- 12 Nũũ ũkoragwo amwĩrĩte mündutĩre magong-
ona macio
rĩrĩa mũgũũka mbere yakwa kũũhooya,
mũkĩrangaga nja cia nyũmba yakwa?
- 13 Tigai gũcooka kũrehe maruta ma tũhũ!
Ūbumba wanyu nĩ kĩndũ kĩa magigi harĩ nĩ.
Ndingĩhota gũkirĩrĩria ciũngano cianyu cia wa-
ganu:
mĩcemanio yanyu ya Karũgamo ka Mweri,
na Thabatũ, o na ciathĩ iria njathane.
- 14 Ngoro yakwa nĩthũire ciathĩ cianyu
cia Karũgamo ka Mweri, o na ciathĩ iria
njathane.
Maũndũ macio matuĩkĩte mũrigo harĩ nĩ,
nĩmanogetie.
- 15 Hĩndĩ ĩrĩa mwambararia moko manyu na
igũrũ mũkĩhooya,
nĩndĩrĩmũhithaga maitho makwa ndika-
muone;
o na mũngĩhooya mahooya maingĩ
ndirĩmũiguaga.
Nĩgũkorwo moko manyu maiyũrĩtwo nĩ
thakame;
16 mwĩthambei mwĩtherie.

Eheriai ciiko cianyu njũru maitho-inĩ makwa!
Tigai gwĩka maũndũ mooru,

¹⁷ mwĩrutei gwĩkaga wega!

Thingatagai ciira wa kĩhoo, to,
na mũkoomĩrĩria arĩa ahinyĩrĩrie.

Tuagai ciira wa ciana cia ngoriai na kĩhoo, to,
na mũthaithanagĩrĩre mũtumia wa
ndigwa.”

¹⁸ Jehova ekuuga atĩrĩ,

“Ũkai tũciire.

O na mehia manyu mangĩkorwo matunĩhĩte ta
gakarakũ-rĩ,

nĩmagathera o ta ira;

o na maatuĩka matunĩhĩte ta thakame,
nĩmakerũha o ta guoya wa ng’ondũ.

¹⁹ Mũngĩnjigua na mũnjathĩkĩre,
nĩ mũrĩrĩaga indo iria njega mũno cia
bũrũri;

²⁰ no mũngĩrema na mũrege gwithĩka,
mũkaaniinwo na rũhiũ rwa njora.”

Nĩgũkorwo nĩ kanua ka Jehova koigĩte
ũguo.

²¹ Hĩ! Kaĩ itũũra inene rĩrĩa rĩhokeku
nĩrĩtuĩkĩte ta mũmaraya-ĩ!

Hĩndĩ imwe rĩaiyũrĩte ũtuanĩri ciira wa kĩhoo;
ũthingu nĩguo watũũraga thĩinĩ warĩo,
no rĩu nĩ oragani matũũraga kuo!

²² Betha yanyu ĩtuĩkĩte gĩko,
ndibei yanyu ĩrĩa njega mũno ĩgatukanio na
maai.

²³ Andũ anyu arĩa mamwathaga nĩ kũrema
maremete,
magatuĩka a thiritũ ya aici;

othe nĩmendete mahaki,
 nao mahanyũkanagia na indo cia kũheo.
 Maticiiiragĩra ciana cia ngoriai na kĩhooto;
 na matithikagĩrĩria ciira wa mũtumia wa
 ndigwa.

24 Nĩ ũndũ ũcio, Mwathani, Jehova Mwene-
 Hinya-Wothe,

O we Mwene Hinya wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ,
 “Hĩ! Nĩngaitĩrĩria amuku akwa mang’ũrĩ
 makwa,

na ndĩrĩhĩrie harĩ thũ ciakwa.

25 Nĩngagũũkĩrĩra na guoko gwakwa;
 ngagũtheria gĩko gĩaku gĩthire biũ,
 na maũndũ maku mothe marĩa matarĩ
 matheru ndĩmatherie.

26 Aciirithania aku ngaatũma matuĩke o ta ũrĩa
 maatarĩ matukũ-inĩ ma tene,
 na aheani kĩrĩra aku o ta ũrĩa maatarĩ
 kĩambĩrĩria-inĩ.

Thuutha ũcio ũgeetagwo

Itũũra Inene rĩa Ũthingu,
 o na Itũũra Inene Rĩihokeku.”

27 Itũũra rĩa Zayuni rĩgaakũũrwo na ciira wa
 kĩhooto,
 nao andũ a rĩo arĩa merirĩte makũũrwo na
 ũthingu.

28 No andũ arĩa aremi na arĩa ehia makaaniinwo
 hamwe,
 nao arĩa matiganagĩria Jehova nĩmagathira
 biũ.

29 “Nĩmũgaconoka nĩ ũndũ wa mĩgandi ĩyo
 mĩamũre
 mũtũire mũkenagĩra;
 nĩmũkaigua thoni nĩ ũndũ wa mĩgũnda

īyo mwĩthuurĩire.

³⁰ Mũgaatuĩka ta mũgandi ũrahooaha mathangũ,
mũtuĩke ta mũgũnda ũtarĩ maaĩ.

³¹ Mũndũ ũrĩa ũrĩ hinya agaatuĩka maragara,
naguo wĩra wake ũtuĩke thandĩ;
we na wĩra wake nĩmakahĩa hamwe,
haage mũndũ wa kũhoria mwaki ũcio.”

2

Kĩrĩma kĩa Jehova

¹ Ũyũ nĩguo ũhoro ũrĩa Isaia mũrũ wa Amozu
onire ũkoniĩ Juda na Jerusalemu:

² Matukũ-inĩ ma kũrigĩrĩria
kĩrĩma kĩa hekarũ ya Jehova nĩgĩkahaandwo
kĩrĩ kĩo kĩnene gatagatĩ ka irĩma iria ingĩ;
nĩgĩkambarario igũrũ rĩa tũrĩma tũrĩa tũngĩ,
nao andũ a ndũrĩrĩ nĩkuo magaaathiiaga.

³ Ndũrĩrĩ nyingĩ nĩigathiĩ kuo ikiugaga atĩrĩ,
“Ũkai, twambate tũthiĩ kĩrĩma-inĩ kĩa Jehova,
tũthiĩ nyũmba ya Ngai wa Jakubu.
Nĩagatũruta ũhoro wa mĩthiĩre yake,
nĩgeetha tũgeragĩre njĩra ciake.”
Nĩgũkorwo Zayuni nĩgũkoima ũtaarani,
nakuo Jerusalemu kuume ndũmĩrĩri ya Je-
hova.

⁴ Nake nĩagatuithanagia ndũrĩrĩ ciira,
na aigũithanie irĩndĩ nyingĩ.
Hiũ ciao cia njora magaacithondeka ituĩke mĩraũ
ya kũrĩma,
namo matimũ mao mamathondeke matuĩke
hiũ cia gũceeha mĩtĩ.

Gütirĩ rūrĩrĩ rūgaacooka kūrūa na rūrĩrĩ rūrĩa
rūngĩ na rūhiũ rwa njora,
o na kana merute ũhoru wa mbaara hĩndĩ
ĩngĩ.

⁵ Atĩrĩrĩ wee nyũmba ya Jakubu,
ũkaai tũthiige tũmũrĩkĩrwo nĩ ũtheri wa
Jehova.

Mũthenya wa Jehova

⁶ Wee nĩūtiganĩirie andũ aku,
o acio a nyũmba ya Jakubu.
Nao marũmĩtie mũno mĩtugo na irĩra cia andũ
a mwena wa irathĩro;
maragũraga ta Afilisti,
na makagĩa thiritũ na andũ matooi Ngai.

⁷ Bũrũri wao ũiyũrite betha na thahabu,
igĩina ciao itingĩthira.

Bũrũri wao ũiyũrite mbarathi;
na ngaari ciao cia ita itingĩtarĩka.

⁸ Bũrũri wao ũiyũrite mĩhianano ya kũhooywo;
mainamagĩrĩra wĩra wa moko mao,
o indo iria mathondekete na ciara ciao.

⁹ Nĩ ũndũ ũcio mũndũ nĩakaharũrũkio,
nacio iruka cia andũ iconorithio;
ndũkanamarekere.

¹⁰ Toonyai rwaro-inĩ rwa ihiga,
mwĩhithe tĩri-inĩ mũũrĩre kĩmakania kĩa
Jehova

na riiri wa ũnene wake!

¹¹ Maitho ma mũndũ mwĩtĩi nĩmagaconorithio,
naguo mwĩtĩio wa andũ nĩukaharũrũkio;
no Jehova we wiki nĩwe ũgaatũũgĩrio mũthenya
ũcio.

- 12 Jehova Mwene-Hinya-Wothe arĩ na mũthenya
aigĩte
wa gũũkĩrĩra andũ arĩa othe etĩĩ na arĩa
meĩkagĩrĩra,
na arĩa othe metũũgagĩria
(nao othe nĩmakanyiihio),
- 13 na okĩrĩre mĩtarakwa yothe ya Lebanoni, ĩrĩa
mĩraihi na igũrũ na ĩkaneneha mũno,*
o na mĩgandi yothe ya Bashani,
- 14 na okĩrĩre irĩma iria ndaaya na igũrũ,
na tũrĩma tuothe tũrĩa tũraihi.
- 15 na okĩrĩre mũthiringo o wothe mũraihi na
igũrũ
na rũthingo o ruothe rwakĩtwo rwa hinya,
- 16 na okĩrĩre marikabu ciothe cia Tarishishi,
na marikabu ciothe iria njega mũno.
- 17 Mwĩtũũgĩrio wa mũndũ nĩũkaharũrũkio,
na mwĩtĩio wa andũ ũconorithio;
no Jehova we wiki nĩwe ũgaatũũgĩrio mũthenya
ũcio,
- 18 nayo mĩhianano ya kũhooywo nĩgathira
biũ.
- 19 Andũ makoorĩra ngurunga-inĩ cia ndwaro cia
mahiga,
o na marĩma-inĩ ma thĩ,
moorĩre kĩmakania kĩa Jehova na riiri wa ũnene
wake,
hĩndĩ irĩa akaarũgama athingithie thĩ.
- 20 Mũthenya ũcio andũ makooya mĩhianano yao
ya betha,
na mĩhianano yao ya thahabu,

* **2:13** Bũrũri wa Lebanoni warĩ mwena wa irathĩro wa Joro-dani, na woĩkaine nĩ ũndũ wa mĩtarakwa na ng'ombe ciakuo.

ĩrĩa methondekeire mamĩhooyage,
mamĩkĩrie huko na huhu.

21 Nao makoorĩra ngurunga-inĩ cia ndwaro cia
mahiga,
na mahiga-inĩ marĩa macunjurĩte
morĩre kĩmakania kĩa Jehova
na riiri wa ũnene wake,
hĩndĩ ĩrĩa akaarũgama, athingithie thĩ.

22 Tiga kwĩhoka mũndũ,
ũrĩa mĩhũmũ yake ĩrĩ o maniũrũ-inĩ make.
Nĩ ũndũ-rĩ, akĩrĩ wa bata ũrĩkũ?

3

Jerusalemu na Juda Gĩtuĩrwo Ciira

1 Atĩrĩrĩ, Mwathani,
Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
arĩ hakuhĩ kwehereria Jerusalemu na Juda
ũteithio wao na kĩrĩa kĩmatiragĩrĩra,
amehererie ũteithio wothe wa irio na wa maaĩ,
2 o na amehererie mũndũ ũrĩa njamba na
mũrũi wa mbaara,
na mũtuanĩri ciira na mũnabij,
na mũragũri na mũthuuri wa kĩaama,
3 na mũtongoria wa gĩkundi gĩa thigari mĩrongo
ĩtano,
na mũheani kĩrĩra, na mũbundi mũũgĩ, o
na mũndũ-mũgo mũũgĩ.

4 Tũhĩ nĩtuo ngaatua anene ao;
na maathagwo nĩ tũkenge.

5 Andũ nĩmakahiinyanĩrĩria:
o mũndũ akaahinyĩrĩria ũrĩa ũngĩ,

mündũ wa itũũra okĩrĩre mündũ wa itũũra
rĩake.
Arĩa anini nĩmagookĩrĩra arĩa akũrũ,
nao arĩa matarĩ ngumo mokĩrĩre mündũ
ũrĩa mũtĩku.

6 Mündũ nĩakanyiita ũmwe wa ariũ a nyina
arĩ gwa ithe mũciĩ, amwĩre atĩrĩ,
“Wee ũrĩ na nguo ya igũrũ, tuĩka mũtongoria
witũ;
ũreke kũndũ gũkũ kwanangĩtwo kũgĩe
wathani-inĩ waku!”
7 Nowe nĩakaanĩrĩra mũthenya ũcio oige atĩrĩ,
“Nĩ ndirĩ na kĩhonia.
Nĩgũkorwo gwakwa mũciĩ gũtirĩ irio kana nguo,
tigai kũndua mũtongoria wa andũ.”

8 Nĩgũkorwo Jerusalemu nĩkũratũgũũga,
nakuo Juda nĩkũragũa;
ciugo na ciĩko ciakuo nĩirokĩrĩra Jehova
na makang’athĩria thiithi wake ũrĩ riiri.
9 Ithiithi ciao nĩcio ciumbũraga ũrĩa mahaana;
maanĩkaga mehia mao o ta ma Sodomu;
o na matimahithaga.
Kaĩ marĩ na haaro-ĩ!
Nĩo mereheire mwanangĩko.

10 Ha ũhoru wa andũ arĩa athingu, meerei atĩ
nĩmakagaacĩra;
nĩgũkorwo nĩmakaarĩaga maciaro ma
maũndũ marĩa maaneka.
11 No andũ arĩa aaganu, meerei atĩrĩ: kaĩ marĩ
na haro-ĩ!
Nĩgũkorwo mwanangĩko ũrĩ igũrũ rĩao!

Nao makaarĩhwo kũringana na wĩra wa moko mao.

12 Andũ akwa mahinyagĩrĩrio nĩ ciana,
nao andũ-a-nja nĩo mamaathaga.
Atĩrĩrĩ inyuĩ andũ akwa, atongoria anyu nĩo
mamũhĩtithagia,
magatũma muume njĩra irĩa yagĩrĩire.

13 Jehova nĩaikarĩire gĩtĩ gĩake iciirĩro-inĩ;
akarũgama nĩguo aciirithie andũ.

14 Jehova nĩarĩkĩtie gũtuĩra
athuuri na atongoria a andũ ake ciira,
akameera atĩrĩ:
“Nĩ inyuĩ mwanangĩte mũgũnda wakwa wa
mĩthabibũ;
o na indo iria mũtunyĩte athĩni irĩ thĩinĩ wa
nyũmba cianyu.”

15 “Mũhehenjaga andũ akwa,
na mũkamemenda mothiũ ma athĩni nĩkĩ?”
nĩguo Mwathani Jehova Mwene-
Hinya-Wothe ekũũria.

16 Jehova ekuuga atĩrĩ,
“Andũ-a-nja a Zayuni nĩetĩi,
mathiiaga maguucĩtie ngingo,
makiuhanaga na maitho mao,
na makinyaga na njacĩ magĩthiĩ,
na makagambia njingiri iria irĩ thũng’wa-inĩ
ciao.

17 Nĩ ũndũ ũcio Mwathani nĩagatũma andũ-a-
nja acio a Zayuni magĩe na ironda mĩtwe;
Jehova nĩakoonania njaga yao.”

18 Mũthenya ũcio Jehova nĩakamaaũra mathaga mao: nĩmo bangiri, na rũtamĩ rwa kuoha njuĩrĩ, na mĩgathĩ ĩrĩa ĩhacĩte ta mweri,

19 na icũhĩ cia matũ, na mĩrĩnga ya moko, na taama wa kwĩhumbĩra ũthiũ,

20 na itambaya cia mũtwe, na irengeeri cia magũrũ, na mĩcibi, na cuba cia maguta manungi wega, na ithiitũ

21 na icũhĩ cia mũhũuri cia moko, na icũhĩ cia maniũrũ,

22 na nguo ndaihu iria njega, na ngũbia, na tũbuti, na nguo cia igũrũ, na tũmondo,

23 na icicio cia kwĩrora, na nguo cia gatani ĩrĩa njega, na itambaya, na macuka ma ciande.

24 Handũ ha mũtararĩko mwega gũkaagĩa na mũnungo mũũru;

handũ ha mũcibi hagaakorwo mũkanda;
handũ ha njuĩrĩ thondeke wega hagĩe kĩhara;
handũ ha nguo njega hakaagĩa nguo ya ikũnia;
nahò handũ ha ũthaka wa mwĩrĩ hagĩe gũcinanwo na ruoro.

25 Arũme anyu makoaragwo na rũhiũ rwa njora, nacio njamba cianyu cia ita ikaaniinĩrwo mbaara-inĩ.

26 Ihingo cia Zayuni nĩigacakaya na igirĩke, na itũũra rĩu rĩkire ihooru, na rĩikare rĩmomoretwo, rĩkagũa thĩ.

4

1 Na rĩrĩ, mũthenya ũcio andũ-a-nja mũgwanja makaanyiita mũndũ mũrũme ũmwe, mamwĩre atĩrĩ, “Tũrĩrĩaga irio ciitũ ithuĩ ene,

na twĩheage nguo;
no ũreke twĩtanagio nawe.
Twehererie thoni ciitũ!”

Thuuna ya Jehova

² Mũthenya ũcio Thuuna ya Jehova nĩgathakara na ĩgĩe riiri, namo maciaro ma bũrũri ũcio magaakorwo marĩ mega, na marĩ mwĩraho na riiri wa arĩa magaakorwo marĩ matigari kũu Isiraeli!

³ Na rĩrĩ, nĩgũgakinya atĩrĩ, andũ arĩa magaatigwo Zayuni, na arĩa magaakorwo matigaire Jerusalemu, mageetagwo atheru, nao nĩ arĩa othe maandĩkitwo na magaathĩrĩrwo gũtũura muoyo kũu Jerusalemu.

⁴ Mwathani nĩagathambia gĩko kĩrĩa kĩũru kĩa andũ-a-nja a Zayuni; nĩagatheria Jerusalemu marooro ma thakame arĩ na roho wa gũtuanĩra ciira o na roho wa gũcina na mwaki.

⁵ Ningĩ Jehova nĩagatũma itu rĩa ndogo rĩgĩe kũndũ guothe mũthenya kũrĩa gũikarĩtwo nĩ andũ kĩrĩma-inĩ kũu gĩa Zayuni, na atũme kũrĩa kũnganĩtwo gwakane rũrĩrĩmbĩ rwa mwaki ũtukũ; igũrũ rĩa riiri ũcio wothe gũgaakorwo taarĩ hema.

⁶ ĩgaatuĩka ta gĩthũnũ gĩa kũrehe kĩiruru gĩa kwĩgitia kuuma kũrĩ ũrugarĩ wa mũthenya, na handũ ha kũũrĩra na ha kwĩgitia kuuma kũrĩ kĩhuhũkanio kĩa rũhuho na kĩa mbura.

5

Rwĩmbo rwa Mũgũnda wa Mĩthabibũ

1 Nĩngũinĩra mwendwa wakwa ũrĩa nyendete
rwĩmbo,
ndĩmũinĩre rwĩmbo rũkoniĩ mũgũnda wake
wa mĩthabibũ:

Mwendwa wakwa aarĩ na mũgũnda wa
mĩthabibũ
kĩrĩma-inĩ handũ hanoru mũno.

2 Akĩũthiũrũrũkĩria na mũtaru,
na akĩũngania mahiga marĩa mothe maarĩ
kuo akĩmate,
agĩcooka akĩũhaanda mĩthabibũ ĩrĩa mĩega
mũno.

Nĩaakire mũthiringo mũraihu na igũrũ kũu
thĩinĩ waguu,
o na ningĩ akĩenja handũ ha kũhihagĩra
thabibũ.

Nake agĩeterera ũciare thabibũ njega,
no rĩrĩ, waciarire thabibũ cia gĩthaka.

3 “Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ aya mũtũũraga Jerusalemu
o na andũ a Juda,
tũtuithaniei ciira, nĩ na mũgũnda wakwa
wa mĩthabibũ.

4 Nĩ ũndũ ũrĩkũ ũngĩ ingĩekire mũgũnda ũcio
wakwa wa mĩthabibũ
gũkĩra ũguo ndawĩkire?

Waciarire thabibũ cia gĩthaka nĩkĩ,
o hĩndĩ ĩrĩa ndetereire ũciare thabibũ njega?

5 Atĩrĩrĩ, nĩngũmwĩra ũrĩa ngwĩka
mũgũnda ũcio wakwa wa mĩthabibũ:

Nĩngũwehereria rũgiri rwaguu,
nĩguo wanangwo,
njooke momore rũthingo rwaguu,
nĩguo ũrangĩrĩrio.

6 Ndĩūtiganĩrie wanangĩke,
 ũtegũcehwo kana kũrĩmwo,
 naguo ũrĩmeraga cong'e na mĩigua.
 Ningĩ njathe matu matikanaurĩrie mbura.”

7 Mũgũnda wa mĩthabibũ wa Jehova Mwene-
 Hinya-Wothe
 nĩguo nyũmba ya Isiraeli,
 nao andũ a Juda
 nĩo mũgũnda wake wa mĩthabibũ ũrĩa ake-
 nagĩra.
 Nake eethire ciira wa kĩhooto, akĩona o ũiti wa
 thakame;
 agĩcaria ũthingu, no akĩigua kĩrĩro kĩa
 mĩnyamaro.

Haaro na Gũtuĩrwo Ciira

8 Kaĩ, inyuĩ arĩa mũikaraga mũkĩiongagĩrĩa
 nyũmba mũrĩ na haro-ĩ!
 O inyuĩ mũnyiitithanagia gĩthaka kĩmwe na
 kĩrĩa kĩngĩ gĩgatuĩka kĩmwe,
 nginya hakaaga handũ ha gũtigĩria andũ arĩa
 angĩ,
 nĩguo mũtũũre bũrũri-inĩ mũrĩ inyuiki.

9 Jehova Mwene-Hinya-Wothe oigĩte atĩrĩ
 ngĩiguaga:

“Ti-itherũ nyũmba iria nene nĩgakira ihooru,
 nacio nyũmba iria thaka ciage andũ a
 gũciikara.

10 Mũgũnda wa ĩka ikũmi wa mĩthabibũ
 ũkaaruta bathi ĩmwe* ya ndibei,

* 5:10 nĩ ta lita 22

nayo homeri ïmwe† ya mbegũ yume eba
ïmwe‡ ya ngano.”

- 11 Kaĩ arĩa marokaga gũũkĩra rũciinĩ tene,
makahang’ĩre njoohi marĩ na haaro-ĩ!
o acio maikaraga thĩ ùtukũ gũgakũra,
nginya makarĩo nĩ ndibei.
- 12 Maruga-inĩ mao makoragwo na inanda cia
mũgeeto,
na cia inubi na tũhembe, na mĩtũrirũ, o na
ndibei,
no matirũmbũyagia ciiko cia Jehova,
na makaagĩra wĩra wa moko make gĩtĩo.
- 13 Nĩ ùndũ ùcio andũ akwa nĩmagatahwo mat-
warwo bũrũri ùngĩ
nĩ ùndũ wa kwaga ùmenyo;
andũ ao arĩa atĩĩku magaakua nĩ ng’aragu,
nakĩo kĩrĩndĩ kĩa kĩhooteke nĩ nyoota.
- 14 Nĩ ùndũ ùcio mbĩrĩra nĩnenehetie thuti nĩ
ùndũ wao,
na ïgaathamia kanua kayo gatarĩ gĩturi;
kũu nĩkuo gũkaaharũrũka andũ ao arĩa marĩ
igweta na ikundi cia andũ,
hamwe na andũ arĩa manyuuaga makane-
gena, o na arĩũ.
- 15 Nĩ ùndũ ùcio mũndũ nĩakaharũrũkio,
nakĩo kĩrĩndĩ gĩconorithio,
namo maitho ma arĩa etĩĩ maconorithio.
- 16 No Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩagatũũgĩrio
nĩ ùndũ wa ciira wake wa kĩhooto,

† 5:10 nĩ ta lita 220 ‡ 5:10 nĩ ta lita 22

nake Mũrungu, o we ũcio mũtheru,
nĩakeyonania nĩ mũtheru na ũndũ wa
ũthingu wake.

17 Hĩndĩ ĩyo ng'ondũ ikaarĩaga ta irĩ ũrĩithio-inĩ
wacio;
natuo tũgondũ tũkaarĩithagio kũndũ kũrĩa
kwanangĩku gwa itonga.

18 Kaĩ arĩa maguucagia mehia na mĩhĩndo ya
maheeni marĩ na haaro-ĩ!
o acio maguucagia waganu na mĩkanda ta
ĩrĩa ĩguucagia ngaari cia ng'ombe,

19 o acio moigaga atĩrĩ, “Ngai nĩahiũhe oke,
nĩahiũke wĩra wake nĩguo tũwone.

Nĩũkuhĩrĩrie,
mũbango wa Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli
nĩũũke,
nĩguo tũũmenye.”

20 Kaĩ arĩa metaga ũũru wega,
naguo wega makawĩta ũũru marĩ na haaro-
ĩ!

o acio matuaga nduma nĩyo ũtheri, na ũtheri
makaũtua nduma,
na magatua kĩndũ kĩrũrũ nĩ kĩrĩ mũrĩo,
nakĩo kĩndũ kĩrĩa kĩrĩ mũrĩo magagĩtua nĩ
kĩrũrũ.

21 Hĩ! Kaĩ arĩa meyonaga marĩ oogĩ maitho-inĩ
mao,
na makeyona marĩ na ũmenyi marĩ na
haaro-ĩ!

- 22 Hī! Kaĩ andũ arĩa marĩ ngumo ya kũnyua
ndibei,
na njoorua cia kũriingia indo cia gũtũma
andũ marĩño marĩ na haaro-ĩ!
- 23 o arĩa marekagĩrĩria andũ arĩa mehĩtie nĩ
ũndũ wa ihaki,
no makarega gũtua ciira wa kĩhooto wa
andũ arĩa matehĩtie.
- 24 Nĩ ũndũ ũcio, o ta ũrĩa nĩnĩmbĩ cia mwaki
icinaga itira cia mũgũnda,
na ta ũrĩa nyeki nyũmũ ĩniinũkagio nĩ
rũrĩrĩmbĩ rwa mwaki-rĩ,
ũguo noguo mĩri yao ĩkaabutha,
na kĩro kĩa kũũmbũrwo o ta rũkũngũ;
nĩgũkorwo nĩmaregete watho wa Jehova
Mwene-Hinya-Wothe,
na makamena kiugo kĩa Ũrĩa Mũtheru wa
Isiraeli.
- 25 Nĩ ũndũ ũcio marakara ma Jehova maakanĩte
mookĩrĩre andũ ake;
nake nĩatambũrũkĩtie guoko amagũthe
magũe thĩ.
- Irĩma nacio igathingitha,
nacio ciimba ciao ikaaraganio njĩra-inĩ ta
mahuti.
- No o na kũrĩ ũguo-rĩ, marakara make matirĩ
maraahũahũa,
guoko gwake no gũtambũrũkĩtio o na rĩu.
- 26 Nake ahaicĩtie bendera handũ igũrũ eete
ndũrĩrĩ iria irĩ kũraya,

- nao arĩa marĩ ituri cia thĩ ahuhaga biringi
akĩmeeta. §
Nĩo aya mokĩte,
mateng'ereite na ihenya.
- 27 Gũtirĩ o na ũmwe wao ũraanoga kana
akahĩngwo,
gũtirĩ o na ũmwe ũracũũnga kana agakoma;
gũtirĩ ũraregeria mũcibi njohero,
o na gũtirĩ rũrigi rwa kĩaaratũ rũtuĩkĩte.
- 28 Mĩguĩ yao nĩ mĩũgĩ,
namo mota mao mothe nĩmageete;
mahũngũ ma mbarathi ciao mahaana ta ihiga
rĩa nyaigĩ,
namo magũrũ ma ngaari ciao cia ita mathi-
iaga ta rũhuho.
- 29 Mũraramo wao nĩ ta wa mũrũũthi,
nao mararamaga o ta njaũ cia mĩrũũthi;
marurumaga makĩnyiita ũguĩmi wao,
na makaũkuua na gũtirĩ ũngĩũteithũra.
- 30 Mũthenya ũcio makaararama nĩ ũndũ wa
kĩrĩa manyiitĩte,
o ta ũrĩa iria rĩrurumaga rĩgĩikia ndiihũ.
Na mũndũ angĩgaacũthĩrĩria bũrũri-inĩ,
akoona no nduma ĩrĩ kuo na mĩnyamaro,
o naguo ũtheri nĩũgaathiikwo nĩ matu.

6

Gũtũmwo kwa Isaia

¹ Na rĩrĩ, mwaka ũrĩa Mũthamaki Uzia
aakuire-rĩ, nĩguo ndonire Mwathani aikarĩire
gĩtĩ kĩa ũnene, kĩrĩ igũrũ na gĩtũũgĩrĩtio, nayo

§ 5:26 Ashuri na Babuloni nĩcio ndũrĩrĩ icio igwetetwo.

nguo yake yaiyūrīte hekarũ nĩ ùndũ wa ũrĩa yaraihĩte.

² Igūrũ wake kwarũgamĩte aserafi, na o mũserafi ũmwe aarĩ na mathagu matandatũ: nao makehumbĩra mothiũ mao na mathagu meerĩ, namo meerĩ makehumbĩra magūrũ namo, na meerĩ makombũka namo.

³ Nao metanaga makerana atĩrĩ:

“Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩwe mũtheru, ĩĩ nĩwe mũtheru, ti-itherũ nĩwe mũtheru; thĩ yothe ĩiyūrĩtwo nĩ riiri wake.”

⁴ Nĩ ùndũ wa mũrurumo wa mĩgambo yao, itugĩ cia mĩrango na hingĩro ciaguo ikĩenyenya, nayo hekarũ ĩkĩiyũra ndogo.

⁵ Na nĩ ngĩanĩrĩra ngiuga atĩrĩ, “Hĩ! Kaĩ ndĩ na haaro-ĩ! Ndĩgũthira! Nĩgũkorwo ndĩ mũndũ wa mĩromo ĩtarĩ mĩtheru, o na ningĩ ndũũranagia na andũ matarĩ mĩromo mĩtheru, na maitho makwa nĩmonete Mũthamaki, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe.”

⁶ Hĩndĩ ĩyo mũserafi ũmwe akĩũmbũka, agĩũka harĩ nĩ akuuĩte ikara rĩa mwaki na guoko, rĩrĩa aarutĩte na mĩhato kĩgongona-inĩ.*

⁷ Mũserafi ũcio akĩĩhutia kanua na ikara rĩu, akiuga atĩrĩ, “Kuona atĩ ikara rĩrĩ nĩrĩahutia mĩromo yaku, mahĩtia maku nĩmeherio, o namo mehia maku nĩmahoroherio.”

⁸ Ningĩ ngĩigua mũgambo wa Mwathani ũkĩũria atĩrĩ, “Nũũ ngũtũma? Na nũũ ũgũthĩ handũ haitũ?”

* **6:6** Gĩkĩ nĩ kĩgongona kĩarĩ gatagatĩ ka Handũ-harĩa-Hatheru kĩa mahuti marĩa manungi wega.

Na niĩ ngĩcookia atĩrĩ, “Niĩ ũyũ haha. Ndũma!”

⁹ Nake akĩnjĩira atĩrĩ, “Thiĩ ũkeere andũ aya atĩrĩ:

“Inyuĩ tũũrai o mũiguaga no mũtikanamenye ũndũ;
tũũrai muonaga no mũtikanakuũke.’

¹⁰ Tũma ngoro cia andũ aya ciũme,
o na ũtũme matũ mao magĩe njiika mage kũigua,
o na ũhinge maitho mao matige kuona.

Tondũ maahota kuona na maitho mao,
na maigue na matũ mao,
na ngoro ciao igĩe na ũmenyo,
macooke magarũrũke mahonio.”

¹¹ Na niĩ ngĩcooka ngĩũria atĩrĩ, “Mwathani, nĩ nginya rĩ?”

Nake akĩnjookeria atĩrĩ:

“Nĩ nginya hĩndĩ ĩrĩa matũũra marĩa manene
magaakorwo maanangĩtwo
na matarĩ na wa kũmatũũra,
nacio nyũmba ikorwo ĩtiganĩrio,
na mĩgũnda ĩkaanangwo na ĩgathũkio biũ,

¹² o nginya rĩrĩa Jehova agaakorwo atwarĩte
andũ othe kũraya,
naguo bũrũri ũgatiganĩrio biũ.

¹³ Na rĩrĩ, o na kũngĩkorwo kũrĩ na gĩcunjĩ gĩa
ikũmi kĩa andũ gĩtigaire bũrũri-inĩ-rĩ,
bũrũri ũcio no ũkaanangwo rĩngĩ.

No rĩrĩ, o ta ũrĩa mũceneni na mũgandi ĩtigagio
ithukĩ yatemwo-rĩ,
ũguo noguo rũciaro rũrũ rwamũre
rũgaatigario gĩtina kĩaruo bũrũri-inĩ
ũcio.”

7

Kĩmenyithia kĩa Imanueli

¹ Hĩndĩ ĩrĩa Ahazu mūrũ wa Jothamu, mūrũ wa Uzia, aarĩ mũthamaki wa Juda-rĩ, Rezini mũthamaki wa Suriata marĩ na Peka mūrũ wa Remalia mũthamaki wa Isiraeli, makĩambata mathiĩ magatharĩkĩre itũũra rĩa Jerusalemu, no matiigana kũrĩtooria.*

² Na rĩrĩ, andũ a nyũmba ya Daudi nĩ meerirwo atĩrĩ, “Andũ a Suriata nĩmanyiitanĩte na andũ a Efiraimu”; nĩ ũndũ ũcio ngoro ya Ahazu o na ngoro cia andũ ake ikĩinaina o ta ũrĩa mĩtĩ ya mũtitũ ĩnainagio nĩ rũhuho.

³ Hĩndĩ ĩyo Jehova akĩĩra Isaia atĩrĩ, “Umagara, wee mūrĩ na mūrũguo Sheari-Jashubu, mũthiĩ mũgatũnge Ahazu mũthia-inĩ wa mũtaru ũrĩa uumĩte Karia-inĩ ka Rũgongo, njĩra-inĩ ya gũthiĩ Gĩthaka kĩa Mũthambia-Nguo.

⁴ Ũmwĩre atĩrĩ, ‘Wĩmenyerere, ũikare ũhooreire na ndũgetigĩre. Ndũkareke ũũrwo nĩ hinya nĩ ũndũ wa icinga icio igĩrĩ iratooga ndogo; ndũgetigĩre marakara mahiũ ma Rezini, na ma Suriata, o na ma mūrũ wa Remalia.

⁵ Suriata, na Efiraimu, na mūrũ wa Remalia nĩmaciirĩire gũkwananga, makoiga atĩrĩ,

⁶ “Nĩtũtharĩkĩre Juda, tũkũnyariire na tũkũgayane, na tũtue mūrũ wa Tabeeli mũthamaki wakuo.”

⁷ No rĩrĩ, Mwathani Jehova ekuuga atĩrĩ:

* **7:1** Mwaka wa 735 mbere ya gũciarwo gwa Kristũ, andũ a Isiraeli na a Suriata nĩmendaga gũũkĩrĩra bũrũri wa Ashuri, na nĩmendaga Ahazu amateithĩrĩrie.

- “ Ũhoru ũcio ndũgaakinyanĩra,
 na ndũgekĩka,
 8 nĩgũkorwo itũũra inene rĩa Suriata nĩ Dameski,
 na mũnene wa Dameski no Rezini.
 Ihinda rĩa mĩaka mĩrongo ĩtandatũ na ĩtano
 ĩtaanathira-rĩ,
 andũ a Efiraimu magaaakorwo mahara-
 ganĩtio ũndũ matangĩcooka gũtuĩka
 rũrĩrĩ.
 9 Ningĩ itũũra inene rĩa Efiraimu nĩ Samaria,
 na mũnene wa Samaria no mũrũ wa Re-
 malia.
 Mũngĩaga kũrũgama mũrũmĩte wega wĩtikio-
 inĩ wanyu-rĩ,
 mũtikehaanda o na atĩa.’ ”
 10 Ningĩ Jehova nĩarĩirie Ahazu o rĩngĩ,
 akĩmwĩra atĩrĩ,
 11 “ ĩtia kĩmenyithia kuuma kũrĩ Jehova Ngai
 waku, o na kiumĩte kũndũ kũrĩa kũriku mũno,
 kana kiumĩte igũrũ kũrĩa kũraihu mũno.”
 12 No Ahazu akiuga atĩrĩ, “ Nĩ ndigwĩtia; nĩ
 ndikũgeria Jehova.”
 13 Ningĩ Isaia akiuga atĩrĩ, “ Ta iguai rĩu, inyuĩ
 andũ a nyũmba ya Daudi! Anga mũkuona
 arĩ ũndũ mũnini kũgeria ũkirĩrĩria wa andũ?
 Anga nĩmũũkũgeria ũkirĩrĩria wa Ngai wakwa
 o nago?
 14 Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, Mwathani we mwene
 nĩakamũhe kĩmenyithia: Nĩgũkorwo mũirĩtu
 gathirange nĩakagĩa nda aciare kahĩ, nake
 agatue Imanueli.
 15 Iria imata na ũũkĩ nĩcio gakarĩaga rĩrĩa
 gakaamenya kũrega ũũru na gwĩthuurĩra
 maũndũ marĩa mega.

16 No mbere ya kahĩ kau kũmenya kũrega ũũru na gwĩthuurĩra maũndũ marĩa mega-rĩ, bũrũri ũcio wa athamaki acio eerĩ wĩtigĩrĩte nĩũkanangwo.

17 Jehova nĩagakũrehithĩria wee mwene na andũ aku, o na andũ a nyũmba ya thoguo maũndũ matarĩ moneka kuuma rĩrĩa Efiraimu aatiganire na Juda; Jehova akaarehera mũthamaki wa Ashuri.”

18 Hĩndĩ ĩyo Jehova nĩakahuuhĩra ngi mĩrũri, aciite kuuma tũrũũĩ-inĩ twa kũraya twa bũrũri wa Misiri, na eete njũkĩ iria irĩ bũrũri wa Ashuri.

19 Nacio ciothe nĩcigooka ciikare iharũrũka-inĩ cia mĩkuru, na mĩatũka-inĩ ya ndwaro cia mahiga, na ihinga-inĩ ciothe cia mĩigua, na marima-inĩ mothe ma maaĩ.

20 Mũthenya ũcio Mwathani nĩakahũthĩra rwenji rũkomboretwo kuuma mũrĩmo wa Rũũĩ rwa Farati; naruo nĩruo mũthamaki wa Ashuri; nake nĩakenja mĩtwe yanyu na njuĩrĩ cia magũrũ manyu, o na ningĩ enje nderu cianyu.

21 Mũthenya ũcio, mũndũ akaarĩithia o moori ĩmwe na ng'ondũ igĩrĩ.

22 Na tondũ wa ũingĩ wa iria rĩrĩa igaakamagwo-rĩ, mũndũ ũcio akaanyuuga iria imata. Arĩa othe magaatigara kũu bũrũri ũcio makaanyuuga iria imata, na marĩage ũũkĩ.

23 Mũthenya ũcio, kũndũ kũrĩa guothe kwarĩ mĩthabibũ 1,000 ĩngĩendirio cekerĩ 1,000† ya betha, gũgaakũra o cong'e na mĩtĩ ya mĩigua.

† 7:23 nĩ ta kilo ikũmi na ĩmwe na nuthu (11:5)

24 Andũ magaaithiaga kuo marĩ na ũta na mĩguĩ, nĩgũkorwo bũrũri ũcio ũkaiyũra cong'e, na mĩtĩ ya mĩigua.

25 Nakuo irĩma-inĩ guothe kũrĩa kwanarĩmwo na icembe, mũtigacooka gũthiĩ nĩ ũndũ wa gwĩtigĩra cong'e, na mĩtĩ ya mĩigua; kũndũ kũu gũgaatuĩka gwa kũrĩithagio ng'ombe, na gwa kũrangagwo nĩ ndũũru cia ng'onde.

8

Jehova Kũhũthĩra Ashuri

1 Ningĩ Jehova akĩnjũra atĩrĩ, "Oya kĩbaũ kĩnene, na ũkĩandĩke na karamu ka ndũire ũũ: Maheri-Shalali-Hashi-Bazu.

2 Na nĩ nĩngwĩta Uria ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai, na Zekaria mũrũ wa Jeberekia matuĩke aira akwa ehokeku."

3 Hĩndĩ ĩyo ngĩthiĩ, ngĩkoma na mũtumia wakwa, nake akĩgĩa nda, agĩciara kahĩ. Nake Jehova akĩnjũra atĩrĩ, "Gatue Maheri-Shalali-Hashi-Bazu.

4 Kahĩ kau gataanamenya gwĩtana koige 'Baba' kana 'Maitũ', ũtonga wa Dameski na indo iria itahĩtwo nĩ Samaria nĩigakuuo nĩ mũthamaki wa Ashuri."

5 O ringĩ Jehova akĩnjarĩria, akĩnjũra atĩrĩ:

6 "Kuona atĩ andũ aya nĩmaregete
maaĩ marĩa mathereraga mahooreire ma
Siloamu,*
na magakenera Rezini
o na mũrũ wa Remalia-rĩ,

* 8:6 Maaĩ ma itũũra rĩa Jerusalemu mooimaga Karia ga Siloamu, karĩa kaarĩ nja ya itũũra rĩu.

7 nĩ ũndũ ũcio Mwathani akiriĩ kũmarehithĩria
mũiyũro mũnene wa Rũũ rwa Farati,
naruo nĩruo mũthamaki wa Ashuri arĩ na
riiri wake wothe.

Rũkaaiyũrĩrĩra mĩkaro yaruo yothe,
na ruune hũgũrũrũ ciaruo,

8 ningĩ rũgaathiĩ rũhaatĩte Juda rũiyũre guothe,
rũhĩtũkĩire kuo na rũkinye nginya ngingo.

Mathagu maaruo matambũrũkĩtio
makaahumbĩra wariĩ wa bũrũri waku,
wee Imanueli!”

9 Atĩrĩrĩ inyuĩ andũ a ndũrĩrĩ, ugĩrĩriai
mbugĩrĩrio ya mbaara, na no
mũgũthetherwo!

Ta thikĩrĩriai inyuĩ mabũrũri ma kũraya.

Haarĩriai mbaara, na no mũgũthetherwo!

Haarĩriai mbaara, na no mũgũthetherwo!

10 Thugundai mĩbango yanyu, no ĩgaatuĩka ya
tũhũ;

ariai ũhoru wa matanya manyu, no
matikahinga,

nĩgũkorwo Mũrungu arĩ hamwe na ithuĩ.

Wĩtigĩre Ngai

11 Jehova nĩanjarĩirie ũhoru ũcio agwatĩirie
mũno, na akĩngaania ndikarũmĩrĩre njĩra cia
andũ acio. Akĩnjĩra atĩrĩ:

12 “Maũndũ marĩa mothe andũ aya metaga
ndundu ya gwĩka ũũru,

wee ndũkamete ndundu ya gwĩka ũũru;

na ndũgetigĩre kĩrĩa metigagĩra,

- na ndũkamakio nĩkĩo.†
- 13 Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩwe mũrĩtuaga
mũtheru,
we nĩwe mwagĩrĩrwo nĩ gwĩtigĩra,
o we nĩwe ũngĩtũma mũmake,
- 14 na nĩwe ũgaatuĩka handũ hanyu harĩa
haamũre;
no kũrĩ nyũmba cieri cia Isiraeli agaatuĩka
ihiga rĩrĩa rĩtũmaga andũ mahĩngwo,
na rwaro rwa ihiga rũrĩa rĩtũmaga magũe.
Na kũrĩ andũ arĩa matũũraga Jerusalemu
agaatuĩka mũtego na gĩkerenge gĩa
kũmanyiita.
- 15 Aingĩ ao nĩmakahĩngwo;
nao magũe na moinĩke,
magwatio na manyiitwo.”

- 16 Oha ũira ũcio na watho ũcio,
ũhũũre mũhũũri ũtuĩke kĩrĩra harĩ arutwo
akwa.
- 17 Nĩ ngweterera Jehova,
ũrĩa ũhithĩte nyũmba ya Jakubu ũthiũ wake.
Ndĩrĩkaraga ndĩmwĩhokete.
- 18 Nĩ hamwe na ciana iria Jehova aheete-rĩ,
nĩ ithuĩ marũũri na imenyithia thĩinĩ wa Isiraeli
kuuma kũrĩ Jehova Mwene-Hinya-Wothe ũrĩa
ũtũũraga Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni.
- 19 Andũ mangĩkwĩra ũgatuĩrie kĩrĩra ku-
uma kũrĩ aragũri na ago arĩa mahehanaga
na makang'ung'ura-rĩ, ũkaamoria atĩrĩ, “Githĩ
andũ matiagĩrĩrwo nĩgũtuĩria ũhoru harĩ Ngai

† 8:12 Rĩrĩa andũ maaiguire ũhoru wa kũnyitana kwa Isiraeli
na Suriata nĩmamakire.

wao?" Nĩ kũ gĩgũtũma mũtuĩrie ũhoru wa andũ arĩa marĩ muoyo kuuma kũrĩ arĩa akuũ?

²⁰ Nĩ kaba mũtuĩrie watho-inĩ wa Ngai o na ũira-inĩ wake! Angĩkorwo ũhoru wao ndũkũringana na ciugo ici, o nao matirĩ na ũtheri.

²¹ Andũ magaatũkanagĩria bũrũri-inĩ marĩ anyamaarĩku na marĩ ahũtu; na rĩrĩ, rĩrĩa makahũuta mũno, nĩmakarakara mũno na matiire maitho na igũrũ, nao marume mũthamaki wao na Ngai wao.

²² Hĩndĩ ĩyo makaarora thĩ mone o mũnyamaro, na nduma, na kĩaha gĩa kũmakania, nao nĩmagaikio nduma-inĩ ndumanu.

9

Nĩtũciarĩrwo Mwana

¹ No rĩrĩ, andũ a bũrũri ũyũ arĩa mako-retwo marĩ na mũnyamaro matigacooka kũgĩa na kĩaha. Mbere ĩyo nĩanyararithirie bũrũri wa Zebuluni na bũrũri wa Nafitali, no mahinda ma thuutha-inĩ nĩagatĩithia bũrũri ũrĩa ũgereire iria-inĩ, ũikũrũkanĩtie na Rũũ rwa Jorodani, nĩkuo gwĩtagwo Galili-kwa-Ndũrĩrĩ:

² Andũ arĩa matũũraga nduma-inĩ
nĩmonete ũtheri mũnene;
nao arĩa matũũraga bũrũri ũrĩ nduma ta ya
gĩkuũ-rĩ,
nĩmarĩrwo nĩ ũtheri.

³ Wee nĩũingĩhĩtie rũrĩrĩ rũu,
na ũkongerera gĩkeno kĩa ruo;
andũ aruo makenaga marĩ mbere yaku,
o ta ũrĩa andũ makenagĩra magetha,

magakena o ta ũrĩa andũ makenaga
makĩgayana indo cia ndaho.

4 Nĩgũkorwo o ta ũrĩa kwarĩ mũthenya ũrĩa
Amidiani maahootirwo,
ũguo noguo unangĩte icooki rĩrĩa
rĩmaritũhagĩra,

na ũkoinanga mũtĩ wa kũmoohania ciande,
na rũthanju rwa arĩa mamahinyagĩrĩa.

5 Iraatũ ciothe cia njamba cia ita iria
ihũthagĩrwo mbaara-inĩ,
na nguo ciothe ĩtoboketio thakame-inĩ,
igaatuĩka cia gũcinwo
ta irĩ ngũ cia mwaki.

6 Nĩgũkorwo nĩtũciarĩrwo kaana,
tũkaheo kahĩ,
naguo wathanĩ ũgaakorwo ciande-inĩ ciako.

Nako gageetagwo
Mũheani-Kĩrĩa-wa-Kũgegania, Mũrungu
Mwene-Hinya,
Ithe-wa-Andũ-wa-Tene-na-Tene, Mũnene-
wa-Thayũ.

7 Naguo ũhoru wa gũtheerema kwa ũthamaki
wake na thayũ
gũtirĩ hĩndĩ igaathira.

Agaathamakagĩra ũthamaki wake
aikarĩire gĩtĩ kĩa ũnene kĩa Daudi,
aũhaande na aũtiirĩrĩre
na ciira wa kĩhooto na ũthingu,
kuuma rĩu nginya tene.

Kĩyo kĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe
nĩkĩo gĩgaatũma maũndũ macio mekĩke.

Jehova Kũrakarĩa Isiraeli

- 8 Mwathani n̄atũmĩte ndũmĩrĩri ya gũũkĩrĩra
Jakubu;*
nayo n̄ĩgakinyĩra Isiraeli.
- 9 Nao andũ othe n̄ĩmakamenya ũhoru wayo,
andũ acio a Efraimu, na arĩa matũũraga
Samaria,
o acio moigaga na mwĩtĩio na nguthi ngoro-
inĩ atĩrĩ,
- 10 “Maturubarĩ n̄ĩmagwĩte thĩ,
no ithuĩ tũgwaka rĩngĩ na mahiga maicũhie;
mĩtĩ ya mĩkũyũ n̄ĩmĩteme,
no ithenya rĩayo tũgwaka na mĩtarakwa.”
- 11 No rĩrĩ, Jehova n̄ĩaheete andũ arĩa marĩ muku
na Rezini hinya mamookĩrĩre,
na akaarahũra thũ ciao.†
- 12 Andũ a Suriata kuuma mwena wa irathĩro,
na Aflisti kuuma mwena wa ithũiro
n̄ĩmathamĩtie kanua, magatambuura Isir-
aeli.
- No o na kũrĩ ũguo-rĩ, marakara make matirĩ
maraahũahũa,
guoko gwake no gũtambũrũkĩtio o na rĩu.
- 13 No rĩrĩ, andũ acio maticookereire ũcio
wamahũũrĩre,
kana makarongooria Jehova Mwene-Hinya-
Wothe.
- 14 Nĩ ũndũ ũcio Jehova n̄ĩagatinia mũtwe na
mũting’oe wa Isiraeli,

* 9:8 Jakubu, Isiraeli, Efraimu na Samaria ciothe n̄ĩ kuuga
Ũthamaki wa Gathigathini; itũura inene rĩaguo rĩarĩ Samaria.

† 9:11 Thũ cia Rezini ciarĩ andũ a Ashuri arĩa marĩ hamwe na
andũ a Suriata na Aflisti maatharĩkĩre Isiraeli.

na arenge rũhonge rwa mũkĩndũ na rwa
ithanjĩ o mũthenya ũmwe.

15 Athuuri na andũ arĩa marĩ igweta nĩo mũtwe,
nao anabii arĩa marutanaga ũhoru wa ma-
heeni nĩo mũting'oe.

16 Nĩgũkorwo atongoria a andũ aya nĩo
mamahĩtithagia,
nao arĩa matongoragio makahĩtithio njĩra.

17 Nĩ ũndũ ũcio Mwathani ndagakenio nĩ aanake,
kana aiguĩre ciana cia ngoriai na atumia a
ndigwa tha,

nĩgũkorwo andũ othe matiĩtigĩrĩte Ngai na nĩ
aaganu,
natuo tũnua twao tuothe twaragia maũndũ
mooru.

No o na kũrĩ ũguo-rĩ, marakara make matirĩ
maraahũahũa,
guoko gwake no gũtambũrũkĩtio o na rĩu.

18 Ti-itherũ waganu ũrĩrĩmbũkĩte ta mwaki,
ũgacina cong'e na mũigua,
na ũgaakana ihinga-inĩ cia mũtitũ,
nayo ndogo yaguo ĩgeekonja yambatĩte na
igũrũ ta itu ithimbu.

19 Nĩ ũndũ wa mang'ũrĩ ma Jehova Mwene-
Hinya-Wothe
bũrũri nĩũgaacinwo biũ,
nao andũ magaatuĩka ta ngũ cia mwaki;
gũtirĩ mũndũ o na ũmwe ũgacaaĩra mũrũ
wa nyina.

20 Magaathara irio cia mwena wao wa ũrĩo,
na makorwo marĩ o ahũtu;
makaarĩa cia mwena wao wa ũmotho,

no mathũũne.
 O mũndũ akaarĩa nyama cia ciana ciake mwene;
²¹ Manase akaarĩa Efiraimu, nake Efiraimu
 arĩe Manase:
 nao marĩ hamwe nĩmagookĩrĩra Juda.

No o na kũrĩ ũguo-rĩ, marakara make matirĩ
 maraahũahũa,
 guoko gwake no gũtambũrũkĩtio o na rĩu.

10

¹ Kaĩ arĩa mathondekaga mawatho matarĩ ma
 kĩhooto marĩ na haaro-ĩ!
 o arĩa marutaga mawatho ma
 kũhinyanĩrĩria,

² nĩguo mahotomie ciira wa andũ arĩa athĩni,
 na magirĩrĩrie kĩhooto kĩa andũ akwa arĩa
 mahinyĩrĩrio,

na magatua atumia a ndigwa iguĩma rĩao,
 o na magatunya ciana cia ngoriai indo ciacio.

³ Mũgeeka atĩa mũthenya wa ciira,
 rĩrĩa mũgaakorero nĩ mwanangĩko
 uumĩte kũraya?

Mũkoorĩra kũrĩ ũ amũteithie?
 Ũtonga wanyu mũkaaũtiga kũ?

⁴ Gũtirĩ ũndũ ũgaakorwo ũtigarĩte tiga
 kwĩnyiihia gatagatĩ ka mĩgwate,
 kana mũgũe gatagatĩ ka arĩa makuĩte.

No o na kũrĩ ũguo-rĩ, marakara make matirĩ
 maraahũahũa,
 guoko gwake no gũtambũrũkĩtio o na rĩu.

Ngai Gũtuĩra Andũ a Ashuri Ciira

- 5 “Kaĩ andũ a Ashuri marĩ na haaro-ĩ! o acio
rũthanju rwa marakara makwa,
na thimbũ ya mang’ũrĩ makwa!
- 6 Ndĩmatũmaga mookĩrĩre rūrĩrĩ rūrĩa rũtooĩ
Ngai,
ngamatũma mookĩrĩre andũ arĩa man-
dakaragia,
nĩguo matunyane indo, na mahurie ndaho,
na mamarangĩrĩrie ta ndoro ya njĩra-inĩ.
- 7 No ũguo tiguu maciirĩire gwĩka,
ũndũ ũyũ tiguu ũrĩ meciiria-inĩ mao,
muoroto wao nĩ kwananga,
na kũniina ndũrĩrĩ nyingĩ biũ.
- 8 Mũthamaki wa Ashuri aaragia, akoiga atĩrĩ,
‘Githĩ anene akwa a ita othe ti athamaki?
9 Githĩ itũũra rĩa Kalino rĩtiekirwo o ta
Karikemishi?
O narĩo Hamathu-rĩ, githĩ rĩtiekirwo o ta Ari-
padi?
Narĩo Samaria githĩ rĩtiekirwo o ta Dameski?
- 10 O ta ũrĩa guoko gwakwa gwatunyanire
mothamaki marĩa meigagĩra mĩhianano
ya kũhooywo,
o macio maarĩ mĩhianano mĩingĩ mĩicũhie
gũkĩra ya Jerusalemu na ya Samaria-rĩ,
- 11 githĩ ndigeeka Jerusalemu na mĩhianano yarĩo
ya kũhooywo
o ta ũrĩa ndeekire Samaria na mĩhianano
yarĩo?’ ”
- 12 Mwathani aarĩkia wĩra wake wothe wa
gũũkĩrĩra Kĩrĩma gĩa Zayuni na Jerusalemu-
rĩ, akoiga atĩrĩ, “Nĩngũherithia mũthamaki wa
Ashuri nĩ ũndũ wa mwĩtĩio wa ngoro yake na

mwĩtũũgĩrio wake, nĩ ũndũ wa ũrĩa oonaga ta ekĩrĩrwo.

¹³ Nĩgũkorwo oigaga atĩrĩ:

“ Njĩkĩte ũguo na hinya wa guoko gwakwa,
o na ũũgĩ wakwa, tondũ ndĩ na ũmenyo.
Nĩndeheririe mĩhaka ya ndũrĩrĩ,
na ngĩtaha igĩĩna ciao,
na ta mũndũ ũrĩ na hinya-rĩ, nĩndatooririe
athamaki ao.

¹⁴ O ta ũrĩa mũndũ akinyagĩra gĩtara,
ũguo noguo guoko gwakwa gwakinyĩrire
ũtonga ũcio wa ndũrĩrĩ;
o ta ũrĩa andũ macookanagĩrĩria matumbĩ marĩa
maatiganĩrio,
ũguo noguo na nĩ ndacookanĩrĩrie
mabũrũri mothe;
gũtirĩ o na ũmwe wabatabatirie ithagu rĩaguo,
kana ũgĩathamia kanua kaguo ũkĩgamba.’ ”

¹⁵ Ithanwa-rĩ, rĩahota kwĩyambararia igũrũ rĩa
ũrĩa ũtemaga mũtĩ narĩo,
kana mũthumeno wĩtĩire ũrĩa ũũguucagia?
Kaĩ rũthanju rũngĩkĩhiũria ũrĩa ũruoete na
igũrũ,
kana thimbũ ĩhiũrie ũrĩa ũtarĩ mbaũ!

¹⁶ Nĩ ũndũ ũcio Mwathani, o we Jehova Mwene-
Hinya-Wothe,
nĩakarehera njamba ciake cia ita iria irĩ
hinya mũrimũ wa kũhĩnja;
na handũ ha kũhumbĩrwo nĩ riiri wake-rĩ, nĩ
mwaki magaakĩrio
ũrĩrĩmbũke ta rũrĩrĩmbĩ.

¹⁷ Ũtheri wa Isiraeli agaatuĩka mwaki,
nake Ũrĩa Mũtheru wao atuĩke rũrĩrĩmbĩ.

Ũgaakana na ũcine mĩigua yake na cong'e wake
o mũthenya ũmwe.

18 Nake nĩakaniina biũ riiri wa mĩtitũ yake,
o hamwe na wa mĩgũnda yake ĩrĩa mĩnoru,
o ta ũrĩa mũndũ mũrũaru ahĩnjaga
agathirĩrĩkĩra.

19 Nayo mĩtĩ ya mĩtitũ yake ĩgaatigara o mĩnini,
atĩ o na mwana no andĩke mũigana wayo.

Matigari ma Isiraeli

20 Na rĩrĩ, mũthenya ũcio andũ arĩa magaatigara
a Isiraeli,
o na arĩa makaahonoka a nyũmba ya
Jakubu,

matigacooka kwĩgiritania

na ũcio wamahũũrĩte,*
no makegiritania na Jehova o ma,
o we Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli.

21 Matigari nĩmagacooka, o macio matigari ma
Jakubu-rĩ,
nĩmagacookerera Mũrungu Mwene-Hinya.

22 O na gũtuĩka andũ aku, wee Isiraeli maingĩhĩte
ta mũthanga wa iria-inĩ-rĩ,
no matigari magaacooka kwao.

Mwanangĩko nague nĩwathanĩtwo,
mwanangĩko wa kuonia atĩ itua rĩake nĩ
rĩa kĩhooto kũna.

23 Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
nĩwe ũkaananga bũrũri ũcio wothe ta ũrĩa
gwathanĩtwo.

24 Nĩ ũndũ ũcio, Mwathani, Jehova Mwene-
Hinya-Wothe, ekuuga atĩrĩ:

* **10:20** Ũcio wamahũũrĩte nĩ Ashuri.

“Inyuĩ andũ akwa arĩa mūtũũraga Zayuni,
 mūtigetigĩre andũ a Ashuri,
 arĩa mamũhũũraga na rũthanju,
 na makamuoera njũgũma mamũũkĩrĩre ta
 ũrĩa mwekagwo Misiri.

25 Nĩgũkorwo no ihinda inini rĩtigaire marakara
 makwa igũrũ rĩanyu mathire,
 namo mang’ũrĩ makwa mamacookerere ma-
 maniine.”

26 Ningĩ Jehova Mwene-Hinya-Wothe
 nĩakamahũũra na kĩboko,
 o ta ũrĩa Amidiani mekirwo rĩrĩa moor-
 agĩrwo rwaro-inĩ rwa ihiga rĩa Orebu;
 na nĩakambararia mũthĩgi wake igũrũ rĩa maaĩ,
 o ta ũrĩa eekire kũu bũrũri wa Misiri.

27 Mũthenya ũcio mũrigo wao nĩũkeherio
 ciande-inĩ ciaku,
 narĩo icooki rĩao rĩeherio ngingo-inĩ cianyu;
 icooki rĩu nĩrĩkoinangwo
 nĩ ũndũ wa ũrĩa wee ũitĩrĩirio maguta.

28 Nĩmaratoonya Aiathu;
 maratuĩkanĩria Migironi;
 o na maraiga igĩina ciao Mikimashi.

29 Nao makĩhĩtũkĩra mũkuru-inĩ, makoiga atĩrĩ,
 “Ũtukũ ũyũ tũkũraarĩrĩa Geba.”

Rama nĩkũinaina kũrainaina;
 nakuo Gibeia itũũra rĩa Saũlũ nĩ kũũra
 rĩroora.

30 Atĩrĩrĩ, wee mwarĩ wa Galimu, uga mbu!
 Wee Laisha, thikĩrĩria!
 Nawe Anathothu, wũi-ĩ!

31 Andũ a Madimena nĩ kũũra maroora;

nao andũ a Gebimu nĩ kwĩhitha marehitha.
 32 Mũthenya wa ũmũthĩ marĩrũgama kũu Nobu;
 maramainainĩria ngundi
 marĩ kũu kĩrĩma-inĩ kĩa Mwarĩ wa Zayuni,
 o kũu karĩma-inĩ ka Jerusalemu.

33 Atĩrĩrĩ, Mwathani, Jehova Mwene-Hinya-
 Wothe,
 nĩagaceeha honge na hinya mũnene.
 Mĩtĩ ĩrĩa mĩnene mũno nĩngatemwo, ĩgũithio
 thĩ,
 na ĩrĩa mĩraihu ĩnyiihio.

34 Nĩagatema ihinga cia mũtitũ na ithanwa;
 Lebanoni nĩkagũithio nĩ Ũrĩa-ũrĩ-Hinya.

11

Rũhonge kuuma harĩ Jesii

1 Na rĩrĩ, kuuma gĩthukĩ-inĩ kĩa Jesii nĩhakoima
 mũndũ ũhaana ta thuuna ĩrathundũka,
 na Rũhonge rũrĩa rũkoima mĩri-inĩ yake
 nĩrũgaciara maciaro.

2 Nake Roho wa Jehova agaakorwo igũrũ rĩake:
 Roho wa ũũgĩ na wa ũmenyo,
 Roho wa ũtaarani na wa hinya,
 Roho wa ũmenyo na wa gwĩtigĩra Jehova:

3 nago ũndũ ũrĩa ũkaamũkenagia nĩ gwĩtigĩra
 Jehova.

Ndagatuuaga ciira na ũndũ wa kũrora gĩthiithi
 kĩa mũndũ,

kana atue ciira na ũndũ wa kũigua njuukũ;
 4 no rĩrĩ, nĩagaciirithia arĩa abatari arĩ na
 ũthingu,

nao arĩa athĩni a gũkũ thĩ amatuĩre ciira na kĩhooto.

Nĩakahũũra thĩ na rũthanju rwa kanua gake,
na oorage andũ arĩa aaganu na mĩhũmũ ya mĩromo yake.

⁵ Ũthingu nĩguo ũgaatuĩka mũcibi wake,
naguo wĩhokeku ũtuĩke mwĩhoto wake wa njohero.

⁶ Njũui ĩgaatũũranagia na kagondũ,
nayo ngarĩ ĩgaakomanagia na mbũri,
nayo njaũ, na mũrũũthi, na nyamũ ya gĩcegũ
ĩgaakaraga hamwe;
nacio ĩgaatongoragio nĩ kaana kanini.

⁷ Ng'ombe na nduba ĩkaarĩaga hamwe,
natuo tũcaũ twacio tũgaakomanagia
hamwe,
naguo mũrũũthi ũkaarĩaga nyeki ta ndegwa.

⁸ Mwana wa rũkenge agathaakagĩra irima-inĩ
rĩa gĩiko,
nake mwana mũnini nĩagaikagia guoko
irima-inĩ rĩa ndũira.

⁹ Gũtikageranwo ngero kana kũniinanwo,
kũu kĩrĩma-inĩ gĩakwa gĩtheru,
nĩgũkorwo thĩ nĩkaiyũrwo nĩ ũmenyo wa Je-
hova,
o ta ũrĩa maaĩ maiyũrĩte iria-inĩ.

¹⁰ Na nĩgũgakinya atĩrĩ, mũthenya ũcio
mũndũ ũcio ũkoima Mũri-inĩ wa Jesii,
nĩakarũgama atuĩke ta bendera kũrĩ kĩrĩndĩ;
ndũrĩrĩ nĩkongana harĩ we, nakĩo gĩkaro gĩake
gĩa kũhurũka gĩgaakorwo kĩrĩ na riiri.

11 Mũthenya ũcio Mwathani
nĩagatambũrũkia guoko ihinda rĩa keerĩ,*
akũũre matigari ma andũ ake marĩa
magaakorwo matigaire, amarute Ashuri, na
kuuma Misiri ya Kĩanda, na kuuma Misiri ya
Rũgongo, na kuuma Kushi, na kuuma Elamu,
na kuuma Babuloni, na kuuma Hamathu, na
kuuma icigĩrĩra cia iria.

12 Nĩakahaandĩra ndũrĩrĩ bendera,
na acookanĩrĩrie andũ a Isiraeli arĩa
maatahĩtwo;
ningĩ acookanĩrĩrie andũ a Juda arĩa maahu-
runjĩtwo
kuuma ituri-inĩ iria inya cia thĩ.

13 Ũiru wa Efiraimu nĩũgaathira,
nacio thũ cia Juda nĩikaaniinwo;
Efiraimu ndakaiguĩra Juda ũiru,
kana Juda agĩe na ũthũ na Efiraimu.

14 Nao nĩmagaikũrũka iharũrũka-inĩ cia Afilisti
cia mwena wa ithũĩro;
na marĩ hamwe nĩmagataha andũ a mwena
wa irathĩro.

Nĩmakenyiitĩra Edomu na Moabi,
na nĩo magaathaga andũ a Amoni.

15 Na harĩa iria rĩa Misiri rĩcomokete ta rũrĩmĩ-
rĩ,
Jehova nĩakarĩhũithia biũ;
ningĩ nĩakahuruta rũhuho rũhiũ na guoko
gwake
rũhũithie Rũũĩ rwa Farati.
Nĩakarũgayania rũtuĩke tũrũũĩ mũgwanja,

* 11:11 Riita rĩa mbere nĩ rĩrĩa aamarutire Misiri.

nĩgeetha andũ mahote kũringaga
 matekũruta iraatũ.
 16 Nĩgũgakorwo na njĩra nene ya kũgererwo nĩ
 matigari ma andũ ake
 arĩa magaakorwo matigaire Ashuri,
 o ta ĩrĩa yagereirwo nĩ andũ a Isiraeli
 rĩrĩa maambatire makiuma bũrũri wa
 Misiri.

12

Nyĩmbo cia Kũgooca

- 1 Na rĩrĩ, mũthenya ũcio nĩũkoiga atĩrĩ,
 “Nĩngũkũgooca, Wee Jehova.
 O na gũtuĩka nĩwaandakarĩre-rĩ,
 nĩũnjehereirie marakara maku na
 ũkaahooreria.
 2 Ti-itherũ Mũrungu nĩwe ũhonokio wakwa;
 nĩwe ndĩrĩhokaga na ndigage gwĩtigĩra.
 Jehova, o we Jehova, nĩwe hinya wakwa na
 rwĩmbo rwakwa;
 nĩatuĩkĩte ũhonokio wakwa.”
 3 Mũrĩtahaga maaĩ ithima-inĩ cia ũhonokio
 mũkenete.
 4 Mũthenya ũcio nĩmũkoiga atĩrĩ:
 “Cookeriai Jehova ngaatho, kaĩrai rĩitwa rĩake;
 menyithaniai ndũrĩrĩ-inĩ ũrĩa ekĩte,
 na mũhunjie muuge atĩ rĩitwa rĩake nĩ
 itũũgĩrie mũno.
 5 Inĩrai Jehova, nĩgũkorwo nĩekĩte maũndũ marĩ
 riiri;
 na mũtũme ũndũ ũcio ũmenywo nĩ thĩ
 yothe.
 6 Anĩrĩrai mũine mũrĩ na gĩkeno, inyuĩ andũ a
 Zayuni,

nĩgũkorwo Ūrĩa Mũtheru wa Isiraeli, o ũcio
ũrĩ gatagatĩ-inĩ kanyu, nĩ mũnene mũno.”

13

Ūrathi wa Gũũkĩrĩa Babuloni

¹ Ino nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkoniĩ Babuloni, ĩrĩa
Isaia mũrũ wa Amozu onire:

² Atĩrĩrĩ, haandai bendera kĩrĩma igũrũ kĩrĩa
gĩtarĩ mĩtĩ,
anĩrĩrai na mũmahenerie,
nĩguo matoonyere ihingo-inĩ cia arĩa marĩ
igweta.

³ Nĩnjathĩte andũ akwa arĩa atheru,
nĩndũmaniire njamba ciakwa, o icio ike-
nagĩra ũhootani wakwa,
ciũke ikinyanĩrie marakara makwa.

⁴ Ta thikĩrĩriai, mũigwe inegene rĩrĩ irĩma-inĩ
igũrũ,
inegene rĩhaana ta rĩa kĩrĩndĩ kĩingĩ!

Ta thikĩrĩriai mũigwe ngũĩ gatagatĩ ka
mothamaki,
taarĩ ndũrĩrĩ irarũrũngana hamwe!

Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩwe
ũracookanĩrĩria ita rĩa kũrũa mbaara.

⁵ Andũ acio marooka moimĩte mabũrũri ma
kũraya,
makoima ituri-inĩ cia kũũrĩa igũrũ.

Ti-itherũ Jehova nĩarooka na indo cia mbaara cia
mang'ũrĩ make,
nĩguo aanange bũrũri wothe.

- 6 Girĩkai, nĩgũkorwo mũthenya wa Jehova
nĩũkuhĩrĩrie;
ũgooka ũtariĩ ta mwanangĩko uumĩte kũrĩ
Mwene-Hinya-Wothe.
- 7 Tondũ ũcio moko mothe nĩmakaregera,
na ngoro ya mũndũ o wothe ĩringĩke.
- 8 Andũ makaanyiitwo nĩ kĩmako kĩnene,
na magwatwo nĩ ruo na kĩaha,
na manyiitwo nĩ ruo o ta rwa mũndũ-wa-nja
akĩrũmwo.
- O mũndũ akaagegio nĩ ũrĩa ũngĩ,
na mothiũ mao mahaane ta nĩnĩmbĩ cia
mwaki.
- 9 Atĩrĩrĩ, mũthenya ũcio wa Jehova nĩũrooka,
na gũtikaiguanĩrwo tha;
ũgaakorwo ũrĩ mũthenya wa mang'ũrĩ na
marakara mahiũ,
ma gũtũma thĩ ĩkire ihooru, na ũniine ehia
arĩa magaakorwo kuo.
- 10 Nĩgũkorwo njata cia igũrũ na iria cionekaga
irĩ gĩtutu
itigacooka kwara na ũtheri wacio.
Narĩo riũa rĩkĩratha rĩgaatuĩka nduma,
naguo mweri ũtige gũcooka kwara.
- 11 Nĩngaherithia thĩ nĩ ũndũ wa ũũru wayo,
na herithie andũ arĩa aaganu nĩ ũndũ wa
mehia mao.
Nĩnganiina mwũkĩrĩro wa andũ arĩa etĩi,
na nyilhie mwĩtĩio wa arĩa matarĩ tha.
- 12 Ũgaakorwo ũrĩ ũndũ mũritũ mũno kuona
mũndũ,
gũkĩra kuona thahabu therie,
kana kuona thahabu ya ofiri.

- 13 Nĩ ũndũ ũcio nĩngatũma igũrũ rĩinaine;
 nayo thĩ nĩngaathingitha, yehere gũikaro
 kĩayo,
 nĩ ũndũ wa mang'ũrĩ ma Jehova Mwene-Hinya-
 Wothe,
 mũthenya ũrĩa marakara make
 makarĩrĩmbũka.
- 14 O ta thwariga ĩrĩa ĩkũguĩmwo,
 na o ta ũrĩa ng'ondũ itarĩ na mũrĩithi
 ciũraga,
 ũguo no taguo mũndũ o mũndũ agaacookerera
 andũ ao kũũmbe,
 na o mũndũ oore acooke bũrũri wao
 kũũmbe.
- 15 Mũndũ ũrĩa wothe ũkaanyiitwo mũgwate
 agaathecwo atũrĩkanio;
 nao arĩa othe makaanyiitwo makoora gwo na
 rũhiũ rwa njora.
- 16 Twana twao tũkaabacanio thĩ tũtuĩke icunjĩ
 makĩĩonagĩra na maitho;
 indo ciao cia nyũmba igaatahwo, na atumia
 ao manyiitwo na hinya.
- 17 Atĩrĩrĩ, nĩngarahũra andũ a Amedi
 mamookĩrĩre,
 arĩa matarĩ bata wa betha,
 na matakenagio nĩ thahabu.
- 18 Nĩmakoora gaaanake na mĩguĩ yao;
 o na matikaiguĩra twana tha, kana macaĩre
 ciana.
- 19 Itũũra rĩa Babuloni, o rĩo inagĩ rĩa mothamaki,
 na nĩrĩo rĩtũmaga andũ a Babuloni metĩe nĩ
 ũndũ wa riiri warĩo,
 nĩrĩkang'aũranio nĩ Ngai,

o ta ũrĩa Sodomu na Gomora
kwang'aũranirio.

²⁰ Gũtirĩ hĩndĩ rĩgaacooka gũtũũrwo o na rĩ,
kana rĩikarwo nĩ andũ njarwa na njarwa;
gũtirĩ Mũarabu ũkaamba hema yake kuo,
na gũtirĩ mũrĩithi ũkaarahia mahiũ make
kuo.

²¹ No rĩrĩ, gũgaakomagwo nĩ nyamũ cia werũ,
nacio nyũmba ciarĩo igaikaragwo nĩ mbwe;
kũu nĩkuo ndundu igaatũũraga,
na nokuo mbũri cia gĩthaka-inĩ
igaatũũhagĩra.

²² Hiti ikaagambagĩra ciĩgitĩro-inĩ ciakuo,
na mbwe ciikarage nyũmba iria njega cia
ũthamaki.

Na rĩrĩ, ihinda rĩa ituĩro rĩu nĩikinyu,
na matukũ marĩo matikongererwo.

14

¹ No rĩrĩ, Jehova nĩakaiguĩra Jakubu tha;
nĩegwĩthuurĩra Isiraeli o rĩngĩ,
na atũme maikare bũrũri wao ene.
Ageni nĩmakegwatania nao,
na manyiitane na nyũmba ya Jakubu.

² Ndũrĩrĩ nĩikamooya,
imacookie kũndũ kwao.
Nayo nyũmba ya Isiraeli nĩkegwatĩra ndũrĩrĩ,
ituĩke ndungata ciao cia arũme na cia airĩtu
kũu bũrũri wa Jehova.

Nĩmagataha andũ arĩa maamatahĩte tene,
na macooke gwatha andũ arĩa
maamahinyagĩrĩria.

3 Mũthenya ũrĩa Jehova akaamũhurũkia kuuma mathũina-inĩ na mĩnyamaro-inĩ, na ũkombo-inĩ wa kũhinyĩrĩrio-rĩ,

4 nĩmũgookĩrĩra mũthamaki wa Babuloni na kĩnyũrũri, mũmwĩre atĩrĩ:

Kaĩ mũhinyanĩrĩria nĩakinyĩte mũthia-ĩ!

Kaĩ marakara make mahiũ nĩmathirĩte-ĩ!

5 Jehova nĩoinangĩte rũthanju rwa andũ arĩa aaganu,

o na akoinanga thimbũ ya ũnene ya arĩa maathanaga,

6 ĩrĩa maahũũraga andũ nayo mategũtigithĩria, marakarĩte,

magaatha ndũrĩrĩ marĩ na marakara, na magaciũgitaga matarĩ na tha.

7 Mabũrũri mothe rĩu nĩmahurũkĩte na marĩ na thayũ;

nĩmambĩrĩrie kũina.

8 O nayo mĩtĩ ya mĩkarakaba na mĩtarakwa ya Lebanoni

ĩragũkenerera, ĩkoiga atĩrĩ:

“Kuuma hĩndĩ ĩrĩa wagũithirio thĩ,

gũtirĩ mũtemi mĩtĩ ũrĩ woka gũtũtema.”

9 Mbĩrĩra kũu mũhuro wa thĩ nĩyarahũkĩte, ĩgũtũnge ũgĩkinya kuo;

nĩyarahũrĩte maroho ma arĩa maanakua makũgeithie:

arĩa othe maarĩ atongoria gũkũ thĩ;

ĩtũmaga mookĩrĩrie itĩ ciao cia ũnene,

o arĩa othe maarĩ athamaki a ndũrĩrĩ.

10 Nao othe magaacookia,

makwĩre atĩrĩ,

“O nawe nĩwagĩte hinya o ta ithuĩ;

- ũhaanĩte o ta ithuĩ.”
- 11 Riiri wothe wa ũnene waku ũikũrũkĩtio o
nginya mbĩrĩra-inĩ,
hamwe na mĩgambo ya inanda ciaku cia
mũgeeto;
igunyũ nĩcio ũkomeire,
na igunyũ nocio ikũhumbĩire.
- 12 Hĩ! Kaĩ wee njata ya kĩwariĩ nĩũgwĩte ũkoima
igũrũ-ĩ,
o wee mũrũ wa rũciinĩ kĩroko gwakĩa!
Ũharũrũkĩtio ũgaikio gũkũ thĩ,
o wee ũrĩa hĩndĩ ĩmwe wahinyagĩrĩria
ndũrĩrĩ!
- 13 Wee weĩraga atĩrĩ na ngoro yaku,
“Ngũhaica nginye igũrũ;
na gĩtĩ gĩakwa kĩa ũnene ndĩkĩambararie
gĩkĩre njata cia Mũrungu;
na njikarĩre kĩrĩma-inĩ gĩa gũtũnganwo,
o gacũmbĩrĩ ga kĩrĩma kĩrĩa kĩamũre.
- 14 Nĩngahaica nginya kũndũ kũraiho igũrũ rĩa
matu,
ndĩhaananie na Ũrĩa-ũrĩ-Igũrũ-Mũno.”
- 15 No rĩrĩ, wee ũharũrũkĩtio thĩ nginya mbĩrĩra-
inĩ,
ũgakinya irima kũrĩa kũriku.
- 16 Arĩa marĩkuonaga, marĩgũkũũragĩra maitho,
magecũũrania ũhoru waku, makoorania
atĩrĩ,
“Ũyũ nĩwe mũndũ ũrĩa wenyenyagia thĩ
na agatũma mothamaki mainaine,
- 17 mũndũ ũrĩa watũmire thĩ ĩtuĩke ta werũ,

na akang'aũrania matũũra mayo marĩa
manene?
Nĩwe ũrĩa ũtetĩkagĩria andũ arĩa oohe
mainũke kwao mĩciĩ?"

18 Athamaki othe a ndũrĩrĩ makuĩte magakomio,
o mũndũ mbĩrĩra-inĩ yake.

19 No wee-rĩ, nĩgũteo ũtetwo kuuma mbĩrĩra-inĩ
yaku,

o ta rũhonge rũrĩ magigi;

ũkahumbĩrwo nĩ ciimba cia arĩa moragĩtwo,
arĩa matheecangĩtwo na hiũ cia njora,
o acio maikĩtio irima rĩrĩ mahiga.

Ũikarĩte ta kĩimba kĩrangĩrĩrie thĩ na magũrũ,

20 no wee-rĩ, ndũgaathikwo tao,
tondũ nĩwaanangire bũrũri waku,
na ũkĩũraga andũ aku.

Rũciaro rwa andũ arĩa aaganu
rũtikaagwetwo rĩngĩ.

21 Haarĩriai handũ ha kũũragĩria ciana ciake,
nĩ ũndũ wa mehia ma maithe mao ma tene;
nĩguo itikanarahũke ciĩgaĩre bũrũri,
na ciĩyakĩre matũũra maiyũre thĩ.

22 Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ,
"Nĩ nĩngarahũka ndĩciũkĩrĩre,
nĩngeheria rĩtwa rĩacio kũu Babuloni, o na rĩa
matigari ma cio,

o na njeherie ciana ciao na rũciaro rwao,"
nĩguo Jehova ekuuga.

23 "Nĩngatua kũndũ kũu gĩikaro kĩa ndundu,
na ndĩgũtue bũrũri wa maria ma maaĩ;

ngaakũhaata na kĩhato kĩa mwanangĩko,”
ũguo nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
ekuuga.

Ūrathi wa Gũũkĩrĩra Ashuri

24 Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩehĩtĩte,
akoiga atĩrĩ,

“Ti-itherũ, o ũrĩa thugundĩte, ũguo noguo
gũgaatuĩka,

na ũrĩa nduĩte, ũguo noguo gũgaikara.

25 Nĩngahehenja Mũashuri ũcio ũrĩ bũrũri-inĩ
wakwa;

ngaamũrangĩrĩria thĩ irĩma-inĩ ciakwa.

Nĩngehereria andũ akwa icooki rĩake,

na mũrigo wake ũmoime ciande-inĩ ciao.”

26 Ũũ nĩguo thugundĩte gwĩka thĩ yothe;

nakuo guoko kũrĩa gũtambũrũkĩrio ndũrĩrĩ
ciothe nĩkuo gũkũ.

27 Nĩgũkorwo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
nĩguo atuĩte gwĩka, nũũ ũngĩhota
kũmũgirĩrĩria?

Guoko gwake nĩgũtambũrũkĩtio, nũũ
ũngĩhota gũgũthuna?

Ūrathi wa Gũũkĩrĩra Afilisti

28 Atĩrĩrĩ, mwaka ũrĩa Mũthamaki Ahazu
aakuire-rĩ, nĩguo ndũmĩrĩri ĩno yaguũranĩrio:

29 Inyuĩ Afilisti inyuothe tigai gũkena,

nĩ atĩ rũthanju rũrĩa rwamũhũũraga
nĩrunĩkĩte;

nĩgũkorwo kuuma mũri-inĩ wa nyoka ĩyo
nĩgũkoima nduĩra,

namo maciaro mayo magaatuika mũthemba
wa nyoka ãrĩ thumu ãrĩa ãticũkaga.

³⁰ Nao andũ arĩa athĩni biũ nĩmakona gĩa kũrĩa,
na mũbatari akomage atarĩ na ũgwati.

No rũciaro rwaku nĩngarũũraga na ng'aragu;
nayo ãkooraga matigari maku.

³¹ Wee kĩhingo-rĩ, girĩka! Na wee itũũra inene-
rĩ, ugĩrĩria!

Na inyuĩ Aflisti inyuothe mũniinwo nĩ
guoya, mũthire biũ!

Itu rĩa ndogo rĩrooka riumĩte mwena wa gathi-
gathini,

na gũtigakorwo na mũndũ ũgaatigwo na
thuutha mbũtũ-inĩ ciake nĩ ũndũ wa
kwaga hinya.

³² Nĩ icookio rĩrĩkũ rĩkaaheanwo

kũrĩ andũ arĩa matũmĩtwo a rũrĩrĩ rũu?

Magaacookerio atĩrĩ, "Jehova nĩahaandĩte Za-
yuni,

na thĩinĩ wakuo andũ ake arĩa anyamaarĩku
nĩmakona rĩũrĩro."

15

Ũrathi wa Gũũkĩrĩra Moabi

¹ Atĩrĩrĩ, ãno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ãkonĩĩ
Moabi:

Itũũra rĩa Ari kũu Moabi nĩrĩanange,
rĩkaanangwo ũtukũ o ro ũmwe!

Itũũra rĩa Kiri kũu Moabi nĩrĩanange,

o narĩo rĩanangĩtwo ũtukũ o ro ũmwe!*

* **15:1** Ari na Kiri maarĩ matũũra ma Moabi ma bata mũno.

- 2 Andũ a Diboni nĩmambatĩte magathiĩ hekarũ-inĩ yao,
 mambatĩte kũrĩa gũtũũgĩru makarĩĩre kuo;
 andũ a Moabi maraagirĩka nĩ ũndũ wa Nebo
 na Medeba.
 Mĩtwe yao yothe nĩyenjetwo,
 na nderu ciao ciothe ikenjwo.
- 3 Marĩ njĩra-inĩ marathiĩ mehumbĩte nguo cia
 makũnia;
 othe no kũgirĩka maragirĩka
 marĩ nyũmba igũrũ na ihaaro-inĩ,
 makagũa thĩ, magakoma na nda
 makĩĩraga.
- 4 Heshiboni na Eleale nĩkũrĩra maraarĩra
 maanĩĩre,
 mĩgambo yao ĩraiguuo o nginya Jahazu.
 Nĩ ũndũ ũcio andũ a mbaara a Moabi nĩmararĩra
 maanĩĩre,
 nacio ngoro ciao ikaringĩka.
- 5 Ngoro yakwa nĩrarĩrĩra Moabi,
 andũ arĩa maingatĩtwo kuo morĩire Zoari,
 magathiĩ nginya Egilathu-Shelishiya.
 Mambatĩte na njĩra ya gũthiĩ Luhithu,
 magathiĩ makĩĩraga;
 o na ningĩ njĩra-inĩ ya gũthiĩ Horonaimu,
 maracakaya nĩ ũndũ wa mwanangĩko ũrĩa
 ũmakorete.
- 6 Maaĩ ma kũu Nimurimu nĩmahũite,
 nayo nyeki nĩhoohete;
 namo mahuti mothe maigũ nĩmomĩte,
 na gũtirĩ kĩndũ kĩruru gĩtigaire.
- 7 Nĩ ũndũ ũcio ũtonga ũrĩa magĩte naguo na
 makeigĩra,

maũkuuĩte makaũringia mũrĩmo wa karũũĩ
karĩa karĩ mĩtĩ hũgũrũrũ-inĩ ciako.

⁸ Kayũ ka mũkayo wao nĩkaiguĩtwo mĩhaka-inĩ
ya Moabi;

nakuo kũgirĩka kwao gũgakinya Egilaimu,
o namo macakaya mao magakinya o Biri-
Elimu.

⁹ Maaĩ ma Dimoni maiyũrĩtwo nĩ thakame,
no nĩngũrehe maũndũ mangĩ mooru
makĩria kũu Dimoni,
mahaana ta mũrũũthi ũgũtharĩkĩra andũ arĩa
morĩte kuuma Moabi,
o na ũtharĩkĩre arĩa matigaire kũu bũrũri-
inĩ.

16

¹ Twarĩrai ũrĩa wathanaga bũrũri
tũtũrũme twa kũrĩha igooti,
kuuma itũũra rĩa Sela, gũtuĩkanĩria werũ-inĩ,
nginya kĩrĩma-inĩ kĩa Mwarĩ wa Zayuni.

² O ta ũrĩa nyoni ciũrũũraga
ciatharĩrio gĩtara gĩacio,
ũguo no taguo andũ-a-nja a Moabi
magaikara marĩ mariũko-inĩ ma Arinoni.*

³ “Tũhei kĩrĩra, na mũtue itua.
Tũmai kĩruru kĩanyu gĩtuĩke ta ũtukũ,
o kũrĩ mũthenya barigici.
Hithai arĩa maingatĩtwo kwao,
na mũtigakunyanĩre arĩa moorĩire kwanyu.

* **16:2** Arinoni rwarĩ rũũĩ rũnene rwa bũrũri wa Moabi.

4 Rekei andũ a Moabi arĩa mehithĩte kwanyu maikare na inyuĩ; tuĩkai kĩngitio kĩa kuuma kũrĩ mwanan-gani.”

Mũhinyanĩrĩria nĩagakinya mũthia, nago mwanangĩko ũthire; nake mũũgiti nĩakabuĩria kuuma bũrũri-inĩ.

5 Gĩtĩ kĩa ũnene gĩkaahaandwo na wendo; na mũndũ mwĩhokeku nĩwe ũgaagĩkarĩra, o mũndũ wa kuuma nyũmba ya Daudi, mũndũ ũrĩa ũgaatuanagĩra ciira arũmĩrĩire o kĩhooto, namo maũndũ ma ũthingu nĩmo akaahiũhaga gwĩka.

6 Nĩtũiguĩte ũhoru wa mwĩtĩio wa Moabi: tũkaigua ũhoru wa mwĩtĩio wake mũkĩru na mwĩkĩrĩro wake, tũkaigua ũhoru wa mwĩtĩio wake na rũng’athio rwake; no rĩrĩ, mwĩgaatho ũcio wake no wa tũhũ.

7 Nĩ ũndũ ũcio andũ a Moabi nĩkũgirĩka mara-girĩka, maragirĩka hamwe nĩ ũndũ wa Moabi. Cakayai na mũnyitwo nĩ kĩa nĩ ũndũ wa andũ a Kiri-Haresethi.

8 Mĩgũnda ya Heshiboni nĩrahooha, o na mĩthabibũ ya Sibima o nayo nĩrahooha.

Aathani a ndũrĩrĩ nĩmarangĩrĩrie mĩthabibũ ĩrĩa mĩega mũno,

ĩrĩa hĩndĩ ĩmwe yakinyĩte Jazeri,
 na ĩgatheerema yerekeire werũ-inĩ.
 Thuuna ciayo ciatambĩte
 igakinya o iria-inĩ.

⁹ Nĩ ũndũ ũcio nĩndĩrarĩra, ngarĩra o ta Jazeri,
 ngĩrĩrĩra mĩthabibũ ya Sibima.

Wee Heshiboni, o nawe Eleale,
 ngũmũihũgia na maithori!

Tondũ mbugĩrĩrio cia gĩkeno kĩanyu nĩ ũndũ wa
 matunda manyu marĩa meruĩte,
 na nĩ ũndũ wa magetha manyu ma ngano
 nũithirĩte.

¹⁰ Gũtirĩ gĩkeno kana ndũhiũ mĩgũnda-inĩ ya
 matunda;
 gũtirĩ mũndũ ũraina kana akoigĩrĩria
 mĩgũnda-inĩ ya mĩthabibũ,
 gũtirĩ mũndũ ũrahiha ndibei kĩhĩhĩro-inĩ,
 nĩgũkorwo nĩndũmĩte ngemi cia magetha
 ciage kũiguuo.

¹¹ Ngoro yakwa nĩracakaĩra Moabi o ta kĩnanda
 kĩa mũgeeto,
 nayo ngoro yakwa ĩgacaĩra Kiri-Heresethu.

¹² Rĩrĩa andũ a Moabi maathiĩ kũndũ kũrĩa
 gũtũũgĩru makahooe,
 no kwĩnogia menogagia;
 hĩndĩ ĩrĩa maathiĩ ihooero-inĩ rĩao kũhooya,
 no wĩra wa tũhũ marutaga.

¹³ Ũyũ nĩguo ũhoru ũrĩa Jehova aarĩtie ũkonĩĩ
 Moabi.

¹⁴ No rĩrĩ, rĩu Jehova ekuuga atĩrĩ: “Mĩaka
 ĩtatũ ĩtanathira, ĩtarĩtwo ta ũrĩa mĩaka ya
 mũndũ wandĩkĩtwo wĩra ĩrĩkanagĩrwo-rĩ, ri-
 iri wa Moabi hamwe na andũ ake othe

nĩũkanyararwo, namo matigari make makorwo marĩ manini mũno na makahinyara.”

17

Ndũmĩrĩri Nditũ ya Gũũkĩrĩra Dameski

- ¹ Īno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkoniĩ Dameski:
 “Atĩrĩrĩ, itũũra rĩa Dameski rĩtigũcooka gũtuĩka
 itũũra inene rĩngĩ,
 no rĩrĩ, rĩgaatuĩka hĩba ya mwanangĩko.
- ² Matũũra marĩa manene ma Aroeri
 nĩmagatiganĩrio,
 matigĩrwo ndũũru cia mbũri iria igaako-
 maga kũu,
 gũtarĩ mũndũ wa gũcimakia.
- ³ Kĩgĩtĩro kĩrĩa kĩrũmu kĩa Efraimu
 nĩgĩkeherio,
 o na hinya wa ũthamaki weherio Dameski;
 namo matigari ma Suriata makaahaana
 o ta riiri wa andũ a Isiraeli,”
 ũguo nĩguo Jehova Mwene-Hinya-
 Wothe ekuuga.
- ⁴ “Thinda rĩu riiri wa Jakubu nĩ ũgaatheũka;
 nague mwĩrĩ ũcio wake mũnoru ũhĩnje.
- ⁵ Gũkaahaana o ta rĩrĩa mũgethi
 acookanagĩrĩria ngano ĩrĩa ĩtarĩ ngethe,
 akagetha ngano na guoko gwake:
 gũkahaana ta mũndũ ũkũhaara itira cia ngano
 Gĩtuamba-inĩ kĩa Refaimu.
- ⁶ No rĩrĩ, nĩgũgatigwo ngano ĩngĩhaarwo,
 o ta ũrĩa maciaro ma mũtamaiyũ
 matangĩitĩka mothe mũtĩ ũcio
 ũngĩinainio,

no ndamaiyũ igĩrĩ kana ithatũ nĩitigaraga
 hong-e-inĩ iria irĩ igũrũ gacũmbĩrĩ,
 o na inya kana ithano igatigara hong-e-inĩ iria
 irĩ na maciaro maingĩ,”
 ũguo nĩguo Jehova Ngai wa Isiraeli
 ekuuga.

7 Mũthenya ũcio, andũ magaacũthĩrĩria Ũrĩa
 Mũũmbi wao,
 namo maitho mao marore Ũrĩa Mũtheru wa
 Isiraeli.

8 Matigacũthĩrĩria igongona
 iria mathondekete na moko mao,
 na matikarũmbũiya itugĩ cia Ashera,
 na magongona marĩa methondekeire ma
 gũcinĩra ũbumba.

9 Mũthenya ũcio matũũra mao manene marĩa
 marĩ hinya, marĩa maatiganĩrio makĩũrĩra andũ
 a Isiraeli, makahaana ta kũndũ gũtiganĩrie
 gũgatuĩka gĩthaka, na gũgakũra mahuti. Namo
 matũũra macio magaakira ihooru.

10 Nĩmũriganĩrwo nĩ Ngai, Mũhonokia wanyu;
 nĩmwagĩte kũririkana Rwaro rũu rwa Ihiga,
 o rũu kũgitĩro kĩanyu.

Nĩ ũndũ ũcio o na mũngĩkahaanda mĩmera ĩrĩa
 mĩega mũno,
 na mũhaande mĩthabibũ ya kuuma kũndũ
 kũngĩ,

11 o na mũngĩgaatũma ĩkũre mũthenya o ro
 ũcio mũkaamĩhaanda,
 o na rũciinĩ rũrũ rũngĩ mĩtũme ĩrute kĩro-
 rĩ,

gūtiri magetha mūkoona mūthenya ũcio wa
mūrimū
na ruo rūtangithira.

12 Īiya-ĩ, mūrurumo wa ndūrĩri nyingĩ,
iraruruma ta iria rĩkihuhũkania!
Īiya-ĩ, inegene rĩa kĩrĩndĩ kĩranegena,
o ta mūrurumo wa maaĩ maingĩ.

13 O na gũtuĩka ndūrĩri iranegena na mūrurumo
ta wa ndiihũ cia maaĩ maingĩ-rĩ,
hĩndĩ ĩrĩa we mwene aacikũũma, ciũraga
igathiĩ kũndũ kũraya mũno,
ihurutitwo nĩ rũhuho ta ũrĩa mũũngũ ũrĩ irĩma-
inĩ ũmbũragwo,
kana ta riyā rĩgĩthiũrũrũkio nĩ rũhuho
rũnene.

14 Hwaĩ-inĩ, o rĩmwe gũkagĩa kĩmako kĩnene!
Gũtanakĩa-rĩ, andũ matiri ho!
Rĩu nĩrĩo igai rĩa andũ arĩa matũtunyaga indo
ciitũ,
ũcio nĩguo mũtĩ ũrĩa ũgwĩrĩire andũ arĩa
matũtahaga indo ciitũ.

18

Ūrathi wa Gũũkĩrĩra Kushi

1 Kaĩ bũrũri ũrĩa ũrĩ ibatabata rĩa mathagu,
o ũcio ũrĩ mūrĩmo ũrĩa ũngĩ wa njũũĩ cia
Kushi,* ũrĩ na haaro-ĩ!
2 ũrĩa ũtũmaga arekio makagerera njĩra ya iria,

* **18:1** Firaũni arĩa maathanaga Misiri hĩndĩ ya Isaia maarĩ a kuuma Kushi (Ethiopia); nĩo maacaririe ũteithio wa Isiraeli nĩguo mookĩrĩre ũthamaki wa Ashuri.

mahaicite tūtārū twakītwo na marura, tūrīa
tūgeragīra maaĩ igūrū.

Atīrīrī, inyuĩ andũ aya mūtūmītwo na mūrī
mitūkī,
thiĩ kūrī andũ araihu na anyoroku mīrī,
o acio metigīrītwo nĩ andũ a kũndũ gūkuhĩ
na a kūraya,
rūrīrī rūūgiti rwaragia rūthiomi rūgeni,
na būrūri wao ūgayanītio nĩ njūũ.

³ Inyuĩ andũ arīa mūtūūruga mabūrūri mothe
ma thĩ,
o inyuĩ mūtūūruga gūkū thĩ-rĩ,
rīrīa bendera ĩkaahaandwo irīma-igūrū,
nīmūkamīona,
na rīrīa karumbeta gakaahuhwo,
nīmūgakaigua.

⁴ Jehova anjīrīte ūũ:
“Ngūikara ngirīte ki ndīrorere maũndũ ndĩ
o gīikaro-inĩ gīakwa,
haana ta ūrugarĩ wa riūa ūkūhenahenia,
o na ta itu rīa ime hīndĩ ya ūrugarĩ wa
magetha.”

⁵ Nīgūkorwo mbere ya magetha,
hīndĩ irīa kīro gīaitīka na mahūa magatuīka
thabibū irerua,
nīguo agaaceeha thuuna na tūhiũ twa gūceeha,
na ateme honge iria ciaramīte mūno
acieherie.

⁶ Nacio ciothe igaatigīrwo nyoni cia irīma-inĩ iria
irīāga nyama,
na nyamū cia gīthaka;
nyoni icio igaacirīa hīndĩ ya riūa,

nacio nyamũ cia gĩthaka icirĩe hĩndĩ ya heho
yothe.

⁷ Hĩndĩ ĩyo nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
akaareherwo iheo
kuuma kũrĩ andũ araihu na anyoroku mĩrĩ,
na kuuma kũrĩ andũ metigĩrĩtwo nĩ andũ a
kũndũ gũkuhĩ na a kũraya,
rũrĩrĩ rũũgiti rwaragia rũthiomi rũgeni,
arĩa bũrũri wao ũgayanĩtio nĩ njũũĩ:
iheo icio ikaarehwo Kirĩma-inĩ gĩa Zayuni, harĩa
haamũrĩirwo Rĩitwa rĩa Jehova Mwene-Hinya-
Wothe.

19

Ūrathi Ūkonĩ Misiri

¹ ĩno nĩ ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩ bũrũri wa
Misiri:
Atĩrĩrĩ, Jehova ahaicĩte itu rĩhanyũkĩte mũno
athĩite bũrũri wa Misiri.
Mĩhianano ya bũrũri wa Misiri irainaina mbere
yake,
nacio ngoro cia andũ a bũrũri wa Misiri
ikaringĩka thĩinĩ wao.

² “Nĩngarahũra Mũmisiri ookĩrĩre Mũmisiri ũrĩa
ũngĩ:
mũndũ nĩakarũa na mũrũ wa ithe,
nake mũndũ wa itũũra ookĩrĩre mũndũ wa
itũũra rĩake,
narĩo itũũra inene rĩũkĩrĩre itũũra rĩrĩa
rĩngĩ,
naguo ũthamaki ũũkĩrĩre ũthamaki ũrĩa
ũngĩ.

³ Andũ a bũrũri wa Misiri nĩmagakua ngoro,

nayo mĩbango yao ndĩmĩtue ya tũhũ;
 makaahooya kĩrĩra kũrĩ ngai cia mĩhianano
 na kũrĩ maroho ma andũ arĩa makuĩte,
 o na kũrĩ ago na aragũri.

⁴ Nĩnganeana andũ a bũrũri wa Misiri
 wathani-inĩ wa mwathi ũtarĩ tha,*
 na mũthamaki mũũru amathamakĩre,"
 ũguo nĩguo Mwathani Jehova Mwene-
 Hinya-Wothe ekuuga.

⁵ Maaĩ ma Rũũĩ rwa Nili nĩmakaahũa,
 na mũkaro waruo ũng'are na ũũme.

⁶ Mĩtaru ya maaĩ nĩkanunga;
 tũrũũĩ twa Misiri nĩtũkaahũa tũũme biũ.
 Namo marura na mathanjĩ nĩmakahooa,
⁷ o nayo mĩmera ĩrĩa ĩrĩ hũgũrũrũ-inĩ cia
 Rũũĩ rwa Nili,
 gĩtwe-inĩ kĩa rũũĩ rũu, nĩkahooha.

Indo iria ciothe ĩhaandĩtwo
 mĩgũnda ĩrĩa ĩrĩ gũkuhĩ na Rũũĩ rwa Nili
 nĩkooma biũ,
 na ciũmbũrwo, na itigacooka kuoneka kuo
 rĩngĩ.

⁸ Ategi a thamaki nĩmagacaaya na marĩre,
 arĩa othe maikagia ndwano ciao Rũũĩ-inĩ
 rwa Nili;
 nao arĩa othe maikagia mĩtego yao maaĩ-inĩ
 macio
 nĩmakoorwo nĩ hinya.

⁹ Andũ arĩa marutaga wĩra na ndigi cia ũguta
 ũrĩa mwega nĩmagakua ngoro,

* **19:4** Mwaka-inĩ wa 712 mbere ya gũciarwo gwa Kristũ nĩguo
 Mũthamaki Shabaka wa Kushi ambĩrĩrie gwathana Misiri.

na arĩa matumaga mataama marĩa mahoro
nĩmakaaga mwĩhoko.

10 Atumi a nguo nĩmagakorwo na kĩaha,
na arĩa othe maheagwo mĩcaara
nĩmakaigua ũũru ngoro.

11 Anene a Zoani nĩmakĩĩgĩte o gũkĩĩga;
nao andũ arĩa oogĩ a Firaũni maheanaga
kĩrĩra kĩa ũrimũ.

Mwakĩhota atĩa kwĩra Firaũni,
“Nĩ ndĩ ũmwe wa andũ arĩa oogĩ,
ndĩ mũrutwo wa athamaki arĩa a tene?”

12 Andũ aku arĩa oogĩ makĩrĩ ha rĩu?
Ta nĩmagĩkuonie na makũmenyithie
ũrĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe
aciirĩire gwĩka bũrũri wa Misiri.

13 Anene a Zoani makĩĩgĩte o gũkĩĩga,
nao atongoria a Nofu[†] makaheeneka;
namo mahiga ma koine ma andũ ake
nĩmahĩtithĩtie andũ a Misiri.

14 Jehova nĩwe ũmaitĩrĩirie
roho wa kĩrigiicano;
matũmaga andũ a Misiri matũgũũge mawĩra-inĩ
mothe marĩa marutaga,
o ta ũrĩa mũrĩũ atũgũũgaga matahĩko-inĩ
make.

15 Gũtirĩ wĩra ũngĩrutwo bũrũri-inĩ wa Misiri:
gũtirĩ wĩra ũngĩrutwo nĩ mũtwe kana
mũting’oe,
kana rũhongwe rwa mũnathi, kana ithanjĩ.

[†] 19:13 Nofu nĩrĩo rĩarĩ itũũra inene rĩa Misiri.

16 Mũthenya ũcio-rĩ, andũ a Misiri maka-haana o ta andũ-a-nja. Makainaina nĩ guoya mona guoko kwa Jehova Mwene-Hinya-Wothe kwambararĩtio kũmookĩrĩre.

17 Naguo bũrũri wa Juda ũkaguoyohia andũ a Misiri; na mũndũ o wothe ũkaagweterwo ũhoru wa Juda nĩagetigĩra, nĩ ũndũ wa maũndũ marĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe aci-irĩire gwĩka amokĩrĩre.

18 Mũthenya ũcio matũũra matano ma bũrũri wa Misiri makaaragia rũthiomi rwa Kaanani, makĩhĩtaga atĩ marĩtungatagĩra Jehova Mwene-Hinya-Wothe. Na itũũra rĩmwe rĩamo rĩgeetagwo Itũũra Inene rĩa Mwanangĩko.

19 Mũthenya ũcio-rĩ, nĩgũkagĩa na kĩgongona kĩa Jehova o kũu gatagatĩ ka bũrũri wa Misiri, na kũhaandwo ihiga rĩa kĩririkano kĩa Jehova mĩhaka-inĩ yakuo.

20 Ihiga rĩu rĩgaatuĩka kĩmenyithia na mũira wa maũndũ marĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekĩte thĩinĩ wa bũrũri ũcio wa Misiri. Rĩrĩa magaakaĩra Jehova amateithie nĩ ũndũ wa andũ arĩa mamahinyagĩrĩria-rĩ, nĩakamatũmĩra mũhonokia na mũmagitĩri, nake nĩakamahonokia.

21 Nĩ ũndũ ũcio Jehova nĩakemenyithania kũrĩ andũ a Misiri, na mũthenya ũcio nĩmagakũũrana Jehova. Makaamũhooyaga makĩmũrutagĩra magongona na maruta ma mũtu: na ningĩ makehĩtaga mũhĩtwa marĩ mbere ya Jehova na mamĩhingagie.

22 Jehova nĩakahũũra bũrũri wa Misiri na mũthiro, amahũũre acooke amahonie. Nao

nĩmagacookerera Jehova, nake nĩagathikĩrĩria gũthaithana kwao na amahonie.

²³ Mũthenya ũcio nĩgũkagĩa njĩra njariĩ yumĩte bũrũri wa Misiri ĩgakinya Ashuri. Andũ a Ashuri nĩmagathiiaga Misiri, na o andũ a Misiri mathiiage Ashuri. Andũ a Misiri na andũ a Ashuri nĩmakahooyaga hamwe.

²⁴ Mũthenya ũcio bũrũri wa Isiraeli ũgaatuĩka wa gatatũ, hamwe na Misiri na Ashuri, nao nĩmagatũma thĩ yothe ĩrathimwo.

²⁵ Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩakamarathima akiugaga atĩrĩ, “Kũrathimwo-rĩ, nĩ andũ akwa a Misiri, o na Aashuri arĩa ndeyũmbĩire, na Isiraeli igai rĩakwa.”

20

Ūrathi wa Gũũkĩrĩra Bũrũri wa Misiri na wa Kushi

¹ Atĩrĩrĩ, mwaka ũcio mũnene wa anene a ita rĩa Ashuri aakinyire Ashidodi atũmĩtwo nĩ Sarigoni mũthamaki wa Ashuri, aakinya kuo, na aarĩtharĩkĩra na aarĩtunyana-rĩ,

² hĩndĩ ĩyo nĩguo Jehova aaririe na kanua ka Isaia mũrũ wa Amozu. Akĩmwĩra atĩrĩ, “Ruta nguo ĩyo ya ikũnia wĩhumbĩte, na ũrute iraatũ ciaku magũrũ.” Nake agĩka o ro ũguo, agĩthĩ njaga na arĩ magũrũ matheri.

³ Ningĩ Jehova akiuga atĩrĩ, “O ta ũguo ndungata yakwa Isaia athĩte njaga na arĩ magũrũ matheri mĩaka ĩtatũ, arĩ rũũri na kĩmenyithia kĩa maũndũ mooru marĩa magaakora bũrũri wa Misiri na wa Kushi-rĩ,

3 Nĩ ùndũ wa ùguo mwĩrĩ wakwa nĩũiyũrĩtwo nĩ ruo,
 ruo rùnene nĩrũũnyitĩte, o ta ruo rwa
 mĩtumia akĩrũmwo;
 ngagĩtururio nĩ maũndũ marĩa ndĩraigua,
 na ngagegeario nĩ maũndũ marĩa ndĩrona.

4 Ngoro yakwa nĩiratumatuuma,
 na ngainaina nĩ guoya;
 hwaĩ-inĩ ũrĩa ndĩriragĩria
 ũtuĩkĩte ùndũ wa kũũmakia mũno.

5 Nao nĩmaarĩte metha,
 na makaara mĩgeka,
 nĩguo marĩe na manyue!
 Ũkĩrai inyuĩ anene,
 mũhake ngo maguta!

6 Jehova anjĩrĩte atĩrĩ:
 “Thiĩ, ũige mũrangĩri wa gũcũthĩrĩria
 na ũmwĩre amenyithanie ũrĩa aroona.

7 Rĩrĩa angĩona ngaari cia ita
 irĩ na mbarathi ihaanaine,
 na andũ magĩũka mahaicĩte ndigiri kana
 ngamĩira-rĩ,
 nĩaikare eiguĩte, akeigua biũ.”

8 Nake mũrangĩri akĩanĩrĩra, akiuga atĩrĩ,
 “Mũthenya o mũthenya, mwathi wakwa,
 ndũgamaga gĩtara-inĩ kĩa mũrangĩri;
 na ũtukũ o ũtukũ njikaraga handũ hakwa ha
 kũrangĩra.

9 Atĩrĩrĩ, nĩharooka mũndũ akuuĩtwo nĩ ngaari
 ya ita,
 ĩrĩ na mbarathi ihaanaine.
 Nake aracookia ũhoru akoiga atĩrĩ:
 ‘Babuloni nĩrĩgũu, ĩĩ nĩrĩgwĩte!

Mihianano yothe ya ngai ciakuo
nĩmĩhehenje, ikaharagana thĩ! ”

10 Inyuĩ andũ akwa, o inyuĩ mũthuthĩirwo
kĩhuhĩro-inĩ kĩa ngano-rĩ,
ngũmwĩra ũrĩa njiguĩte
kuuma kũrĩ Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
kuuma kũrĩ Ngai wa Isiraeli.

Ũrathi wa Gũũkĩrĩra Edomu

11 Īno nĩ ndũmĩrĩri nditũ ikoniĩ Duma:
Atĩrĩrĩ, nĩ harĩ mũndũ ũraanjĩta kuuma Seiru,
akanjũũria atĩrĩ, “Mũrangĩri, ũtukũ
ũkinyĩte ha?

Mũrangĩri ũyũ, ũtukũ ũkinyĩte ha?”

12 Nake mũrangĩri akamũcookeria atĩrĩ,
“Gũkiriĩ gũkĩa, no rĩrĩ, nĩgũgũcooka
gũtuke.

Angĩkorwo kũrĩ ũndũ ũkũũria-rĩ, ũria;
ũcooke ũũke hĩndĩ ĩngĩ.”

Ũrathi wa Gũũkĩrĩra Arabia

13 Īno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ikoniĩ bũrũri wa
Arabia:

Inyuĩ ikundi cia agendi a Adedani,
o inyuĩ mwambĩte hema ithaka-inĩ cia
Arabia-rĩ,

14 twarĩrai andũ arĩa anyootu maaĩ;
na inyuĩ mũtũũraga bũrũri wa Tema,
tũngiai andũ acio maroora irio

15 Nĩgũkorwo maroorĩra rũhiũ rwa njora,
o rũhiũ rwa njora rũrĩa rũcomoretwo,
makoorĩra ũta mũgeete,
na makoima kũrĩa mbaara ĩhĩire.

16 Mwathani aranjĩira atĩrĩ: “Mwaka ũmwe ũtanathira, ũtarĩtwo ta ũrĩa mĩaka ya mũndũ wa kwandĩkwo wĩra ĩrĩkanagĩrwo-rĩ, riiri wothe wa Kedari nĩũgaathira.

17 Andũ arĩa magaatigario nĩ thigari iria cikagia mĩguĩ, o acio njamba cia ita cia Kedari-rĩ, magaakorwo marĩ o anini.” Jehova Ngai wa Isiraeli nĩwe warĩtie ũhoru ũcio.

22

Ūrathi ũkonĩĩ Jerusalemu

1 Īno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩĩ Gĩtuamba gĩa Kĩoneki:

Atĩrĩrĩ, nĩ kĩĩ kĩragũthĩnia rĩu,
tondũ andũ aku othe marahaica nyũmba
igũrũ,

2 wee itũũra rĩiyũrĩte ngũĩ,
o wee itũũra inene rĩa mbugĩrĩrio na ũrĩũ?
Andũ aku arĩa makuĩte matiũragĩtwo na rũhiũ
rwa njora,
kana magakuĩra mbaara-inĩ.

3 Atongoria aku othe nĩmorĩte marĩ hamwe;
maatahirwo o na hatarĩ mũguĩ ũikĩtio.
Andũ aku othe arĩa maakorereirwo moohirwo
hamwe,
o acio mooraga thũ ĩrĩ o kũraya.

4 Nĩ ũndũ ũcio ngiuga atĩrĩ, “Njeherera;
reke ndĩre ngĩgirĩkaga.

Ndũkagerie kũũhooreria
igũrũ rĩa mwanangĩko ũrĩa ũkorete andũ
akwa.”

5 Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
arĩ na mũthenya
ũrĩa agaatũma ũtuĩke wa mbugĩrĩrio, na wa
kũranganĩrĩria, o na wa kũguoyohia
kũu Gĩtuamba-inĩ gĩa Kĩoneki.

Mũthenya ũcio ũgaakorwo ũrĩ wa kũmomora
thingo igwe thĩ,
na wa gũkaĩra irĩma.

6 Andũ a Elamu nĩmakuuĩte thiaka wa mĩguĩ,
marĩ na ngaari cia ita na andũ mahaicĩte
mbarathi;
o nao andũ a Kiri macuurũragia ngo.

7 Ituamba ciaku iria njega mũno ciyũrĩte ngaari
cia ita,
nao andũ arĩa mathiiaga mahaicĩte
mbarathi maigĩtwo ihingo-inĩ cia itũũra
inene;

8 naguo ũgitĩri wa Juda nĩweheretio.

Mũthenya ũcio nĩmwacũthĩrĩrie
indo cia mbaara iria ciarĩ Nyũmba-inĩ ya
Ūnene ya Mũtitũ;

9 mũkĩona atĩ thingo cia ũgitĩri cia Itũũra Inene
rĩa Daudi
nĩciatharũkĩte kũndũ kũingĩ;
na inyuĩ mũkĩhingĩrĩria maaĩ
Karia ka Mũhuro.

10 Nĩmwatarire nyũmba kũu Jerusalemu,
na mũgĩtharia nyũmba nĩguo muone
mahiga
ma gũcookereria rũthingo rũgĩe na hinya
makĩria.

11 Nĩmwakire handũ ha kũhingĩrĩria maaĩ gata-
gatĩ ga thingo cieriĩ,
nĩgeetha maaĩ ma Karia ga Tene mathiige
ho,
no mũtiigana kũrongooria Ũrĩa wagathon-
dekire,
kana mũrũmbũye Ũrĩa watũmire kagĩe ho
kuuma o tene.

12 Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
nĩamwĩtire mũthenya ũcio
nĩguo mũrĩre na mũgirĩke,
na mwenjwo njuĩrĩ cianyu na mwĩhumbe
nguo cia ikũnia.

13 No rĩrĩ, inyuĩ mũrĩ na gĩkeno na ũrĩũ,
mũrathĩnja ng'ombe na ng'onde,
mũkĩrĩĩaga nyama na mũkĩnyuuaga ndibei!
Mũgakiuga atĩrĩ, "Nĩtũrĩe na tũnyue,
nĩgũkorwo rũciũ nĩtũgaakua!"

14 Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩanguũrĩrie
ũhoro ũyũ ndĩmũthikĩrĩirie, akoiga atĩrĩ, "Rĩĩhia
rĩrĩ mũtikahoroherio nginya mũgaakua," ũguo
nĩguo Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-
Wothe, ekuuga.

15 Na rĩrĩ, Mwathani Jehova Mwene-Hinya-
Wothe ekuuga atĩrĩ:

"Thĩĩ kũrĩ Shebina,
ũrĩa mũramati na mũrũgamĩrĩri wa
nyũmba ya ũthamaki, ũmwĩre atĩrĩ:

16 Ũreka atĩa gũkũ na nũũ ũgwĩtikĩrĩtie
kwĩyenjera mbĩrĩra gũkũ,
ũgetemera mbĩrĩra handũ hatũũgĩru,

na ũkeyacũhĩria harĩa ũkaahurũkio rwaro-
inĩ rwa ihiga?

17 “Wĩhũũge, tondũ Jehova akiriĩ gũkũnyiita
akũrũmĩtie,
acooke akũnyugute, wee mũndũ ũyũ ũrĩ
hinya.

18 Nĩagagũkũnja akũrũmie o ta mũbira,
agũikie bũrũri mwarĩĩ.

Kũu nĩkuo ũgaakuĩra,
na nokuo ngaari ciaku cia ita iria irĩ riiri
igaikara:
wee ũconorithagia nyũmba ya mwathi
waku!

19 Nĩngakũingata wehere wĩra-inĩ waku
na ũtunywo wĩra ũcio ũrũgamĩrĩire.

20 “Mũthenya ũcio nĩngeeta ndungata yakwa,
Eliakimu mũrũ wa Hilikia.

21 Nĩngamũhumba nguo yaku ĩrĩa ndaaya na
ndĩmũhotore mũcibi waku, na ndĩmũnengere
wathani waku. Nĩagatuĩka ithe wa arĩa
matũũraga Jerusalemu o na wa nyũmba ya Juda.

22 Kĩhingũro kĩa nyũmba ya Daudi
ngaakĩigĩrĩra kĩa nde-inĩ gĩa ke; na rĩrĩ, kĩrĩa
gĩothe akaahingũra gũtirĩ mũndũ ũkaahota
kũhinga, na kĩrĩa gĩothe akaahinga gũtirĩ
mũndũ ũkaahota kũhingũra.

23 Ngaamuoherera handũ harũmu aikare ho
ta higĩ hũũrĩrĩre; atuĩke gĩtĩ gĩa gĩtĩĩo thĩinĩ wa
nyũmba ya ithe.

24 Nĩwe ũgaacookererwo nĩ riiri wothe wa
nyũmba ya ithe ta ũcuurĩtio harĩ we: ciana ciake
na iria ikeyongerera thĩinĩ wa ciana icio, o indo

ciothe ciayo iria cionekaga ta itarĩ kĩene, kuuma mbakũri nginya mĩthemba yothe ya ndigithũ.”

²⁵ Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ, “Mũthenya ũcio higĩ ĩrĩa thecerere handũ harũmu nĩkenyenyanya; nĩkamunyũka ĩgwe, na indo iria njuurie harĩ yo nĩkaharagana.” Jehova nĩwe warĩtie ũhoru ũcio.

23

Ūrathi Ūkonĩ Turo

¹ Īno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩ itũũra rĩa Turo:

Atĩrĩrĩ, inyuĩ marikabu cia Tarishishi, ta girĩkai.
Nĩgũkorwo itũũra rĩa Turo nĩrĩanange,
rĩgatigwo rĩtarĩ nyũmba kana gĩcukĩro kĩa marikabu.

Ūhoru ũcio nĩũmakinyĩire marĩ o kũu bũrũri wa Kitimu.

² Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ a gĩcigĩrĩra,
na inyuĩ onjorithia a Sidoni,
ta kirai o inyuĩ mũtongetio nĩ andũ arĩa mageragĩra iria-inĩ.

³ Kũu maaĩ-inĩ maingĩ
nĩkuo kwageragĩrio ngano ya Shihoru,
namo magetha ma Nili nĩmo maarĩ uumithio wa itũũra rĩa Turo,
narĩo rĩgĩtuĩka ndũnyũ ya ndũrĩrĩ.

⁴ Atĩrĩrĩ wee Sidoni, o nawe, kĩhitho kĩrũmu kĩa iria-inĩ, conokai,
nĩgũkorwo iria nĩrĩarĩtie rĩkoiga atĩrĩ:

- “Nĩ ndirĩ ndagĩa na ruo rwa kũrũmwo, kana ngaciara;
ndirĩ ndaarera aanake, kana ngarera airĩtu.”
- 5 Hĩndĩ ĩrĩa ũhoru ũcio ũgaakinya bũrũri wa Misiri,
andũ akuo nĩmakaagĩa na ruo rũnene mũno maigua ũhoru ũcio wa Turo.
- 6 Atĩrĩrĩ, ringai mũthiĩ mũrĩmo wa Tarishishi,
ta girĩkai inyuĩ mūtũũraga kũu gĩcigĩrĩra-inĩ.
- 7 Rĩrĩrĩ nĩrĩo itũũra rĩanyu inene rĩa ikeno cia ũrĩũ,
itũũra inene rĩa kuuma tene, o tene mũno,
itũũra rĩrĩa andũ aarĩo maathiĩte na magũrũ
magatũũre mabũrũri ma andũ a kũraya mũno?
- 8 Nũũ waciirĩire atĩ itũũra rĩa Turo rĩũkĩrĩrwo,
o itũũra rĩu rĩheanaga tanji cia ũthamaki,
o rĩo onjorithia a rĩo arĩ ariũ a athamaki,
na endia a rĩo marĩ igweta thĩ yothe?
- 9 Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩwe waciirĩire
ũndũ ũcio,
nĩgeetha aniine mwĩtĩio wa riiri wothe,
na aconorithie andũ arĩa othe marĩ igweta a gũkũ thĩ.
- 10 Atĩrĩrĩ, wee mwarĩ wa Tarishishi,
thiĩ ũkarĩme bũrũri waku o ta ũrĩa
kũrĩmĩtwo hũgũrũrũ-inĩ cia Rũũĩ rwa Nili,
tondũ rĩu ndũrĩ na gĩcukĩro kĩa marikabu rĩngĩ.

11 Jehova n̄iatambũrũkĩtie guoko gwake igũrũ
rĩa iria,
na agatũma mothamaki marĩo mainaine.
Nĩathanĩte atĩ ciĩgitĩro iria nũmu cia Foinike
cianangwo.

12 Akoiga atĩrĩ, “Wee mwarĩ gathirange wa Sidoni
ikeno ciaku cia ũrĩũ nĩ thiru, rĩũ ũrĩ
mũhehenje!

“Ũkĩra ũringe, ũthiĩ ũkinye Kitimu;
no rĩrĩ, o na kũu ndũkoona ũhurũko.”

13 Ta rora bũrũri wa Ababuloni,
andũ acio rĩũ maagĩite kĩene!
Ashuri magũtuĩte gũikaro kĩa nyamũ cia werũ;
nĩmaakire mĩthiringo mĩraihi na igũrũ ya
kũrĩthiũrũrũkĩria,
na magĩtiga ciĩgitĩro ciao itarĩ kĩndũ,
magĩtũma bũrũri ũcio wanangĩke biũ.

14 Atĩrĩrĩ, inyuĩ marikabu cia Tarishishi, ta
girĩkai;
nĩgũkorwo gũikaro kĩanyu nĩkĩanange.

15 Hĩndĩ ĩyo itũũra rĩa Turo nĩrĩkariganĩra
mĩaka mĩrongo mũgwanja, o ta ũrĩa matukũ ma
mũthamaki ũmwe maigana. No mĩaka mĩrongo
mũgwanja yathira-rĩ, Turo gũgaacooka
kũhaana ta mũmaraya ũrĩa ũganagwo na
rwĩmbo ta ũũ:

16 “Oya kĩnanda kĩa mũgeeto, ũtuĩkanie itũũra
inene,
wee mũmaraya ũyũ ũtũũrĩte ũriganĩire;
Hũũra kĩnanda kĩa mũgeeto wega, ũine nyĩmbo
nyingĩ,

nĩgeetha ũririkanwo.”

¹⁷ Mĩaka mĩrongo mũgwanja yathira-rĩ, Jehova nĩagacookerera Turo. Itũũra rĩu nĩrĩgacooka wĩra-inĩ warĩo ũcio ũrehaga uumithio ta rĩkũhũũra ũmaraya, rĩonjorithanagie na mothamaki mothe ma thĩ.

¹⁸ No rĩrĩ, wonjorithia warĩo na uumithio warĩo nĩikamũrĩrwo Jehova; itikaigwo igĩĩna-inĩ kana ihithwo. Uumithio warĩo ũgaatuĩka wa arĩa matũũraga marongoragia Jehova, moonage irio nyingĩ na nguo njega.

24

Jehova Kwananga Thĩ

¹ Atĩrĩrĩ, Jehova akirie kwananga thĩ,
na atũme ĩkire ihooru;

nake nĩakamĩũnũha
na ahurunje arĩa matũũraga kuo:

² gũgaakorwo kũrĩ ũndũ o ũmwe
kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai na kũrĩ andũ,
kũrĩ ndungata na kũrĩ mũmĩathi,
kũrĩ ndungata ya mũirĩtu na kũrĩ mũtumia
ũrĩa mũmĩathi,
kũrĩ mwendia wa indo na kũrĩ mũgũri,
kũrĩ mũkoombi na kũrĩ mũkoombanĩri,
kũrĩ mũndũ ũrĩa ũrĩ na thĩirĩ na kũrĩ ũrĩa
ũrandũraga thĩirĩ.

³ Thĩ nĩ kwanangwo ĩkaanangwo
na ĩtigwo ĩrĩ ũtheri biũ.

Jehova nĩwe warĩtie ũhoru ũcio.

⁴ Thĩ ĩng'arĩte ĩkahooha,

mabūrūri mothe magathirīrīkīra na maka-
hooha,
andū arīa marī ngumo a thī nīmorītwo nī
hinya.

⁵ Thī nīngwatie thaahu nī andū ayo;
nao maremeire mawatho,

na makaagarara irīra,

na magathūkia kīrīkanīro kīrīa gīa gūtūūra
tene na tene.

⁶ Nī ūndū ūcio kīrumi nīkīrarīa thī;

na andū arīa matūūruga kuo makaherithio
nī ūndū wa wīhia wao.

Nī ūndū ūcio arīa matūūruga gūkū thī
nīmacinītwo na mwaki,
na nī anini mūno matigaire.

⁷ Ndibei irīa ya mūhiano nī thiru, nayo
mīthabibū ikahooha;

nao andū arīa marī ikeno-inī no gūcaaya
maracaaya.

⁸ Gīkeno kīrīa kīumanaga na kūhūūrwo gwa
tūhembe nīgītīgīte gūkenwo,

narīo inegene rīa andū arīa arīu nīrīthirīte,
ningī gīkeno kīrīa gīkenagwo gūkīhūūrwo
kīnanda kīa mūgeeto nīgīkīrītio.

⁹ Andū arīa manyuuaga ndibei matigacooka
kūnyua makīinaga rwīmbo,

nayo njoohi nīrūrīire arīa mamīnyuuaga.

¹⁰ Narīo itūūra rīrīa inene rīanangīku rīkīrīte
ihooru,

namo matoonyero ma nyūmba ciothe
nīmahinge.

¹¹ Kūu njīra-inī andū nī kūrīra mararīra nī
kwaga ndibei,

gīkeno gīothe gītūīkīte kīeha,

nacio ikeno ciothe igathira thĩ.

- 12 Itũūra rĩrĩa inene nĩrĩanange biũ,
nakĩo kĩhingo kĩarĩo kiunangĩtwo gĩgatuĩka
tũcunjĩ.
- 13 O ta ũrĩa mũtĩ wa mũtamaiyũ ũikaraga
wainainio,
na o ta ũrĩa mũtĩ wa mũthabibũ ũikaraga
thabibũ ciahhaarwo hĩndĩ ya magetha,
ũguo noguo ũhoru ũgaikara gũkũ thĩ
na ndũrĩrĩ-inĩ ciothe.
- 14 Maranĩrĩa, makoigĩrĩria nĩ gũkena;
kuuma mwena wa ithũiro marakũngũira
ũnene wa Jehova.
- 15 Nĩ ũndũ ũcio inyuĩ andũ a kuuma mwena wa
irathĩro gocithiai Jehova;
nenehai rĩitwa rĩa Jehova Ngai wa Isiraeli,
kũu icigĩrĩra-inĩ cia iria.
- 16 Nĩtũiguĩte nyĩmbo ikĩinwo kuuma ituri cia thĩ,
ikainwo atĩrĩ:
“Arogoocwo ũcio Mũthingu.”

No nĩ ngiuga atĩrĩ, “Kaĩ ndĩ na haaro-ĩ!
nĩgũkorwo nĩndĩrahiinyĩrĩrĩka, ĩ ti-itherũ
nĩndĩrahiinyĩrĩrĩka!

Andũ arĩa akunyanĩri nĩmarakunyanĩra arĩa
angĩ,
o acio akunyanĩri magakunyanĩra arĩa angĩ
na ũkunyanĩri mũnene mũno!”

- 17 Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ arĩa mũtũũraga thĩ,
iguoyohia, na irima, o na mũtego nĩcio
imwetereire.

18 Mũndũ ũrĩa ũkoora nĩ ũndũ wa iguoyohia,
 akaagũa irima,
 nake ũrĩa ũkoimĩra irima rĩu-rĩ,
 akaagwatio nĩ mũtego ũcio.

Ndirica cia mũiyũro wa maaĩ cia igũrũ
 nĩhiingũre,
 nacio itina cia thĩ igathingitha.

19 Thĩ nĩnjatũku,
 yatũkĩte ikarekania,
 ningĩ nĩrathingitha mũno mũno.

20 Thĩ iratũgũga o ta mũrĩũ,
 igathũngũthio ũũ na ũũ o ta gĩthũnũ hĩndĩ
 ya rũhuho;
 mehia ma ũremi wayo nĩmamĩritũhĩire mũno,
 kũgũa nĩkũgũa na ndĩgaacooka gwĩtiiria
 rĩngĩ.

21 Mũthenya ũcio-rĩ, Jehova nĩakaherithia
 maahinya ma kũu igũrũ, o kũu matu-inĩ,
 na aherithie athamaki a thĩ ĩno.

22 Nĩmagacookanĩrĩrio hamwe
 o ta ũrĩa andũ oohe macookanagĩrĩrio kĩoho-
 inĩ;
 makaahingĩrwo njeera
 na thuutha wa matukũ maingĩ
 nĩmakaherithio.

23 Mweri nĩũgaconorithio, na riũa rĩconoke;
 nĩgũkorwo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
 nĩwe ũgaathamaka
 arĩ Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni na Jerusalemu,
 na mbere ya athuuri akuo, athamake arĩ na
 riiri.

25

Goocai Jehova

- ¹ Wee Jehova-rĩ, Wee nĩwe Ngai wakwa;
 nĩngũgūtũũgĩria na ngooce rĩitwa rĩaku,
 nĩgũkorwo nĩwĩkĩte maũndũ ma magegania,
 na maũndũ marĩa maabangĩtwo kuuma o
 tene,
 ũkamahingia na wĩhokeku waku
 mũkinyanĩru.
- ² Nĩtũmĩte itũũra rĩrĩa inene rĩtuĩke hĩba ya
 mahiga,
 itũũra rĩu rĩirigĩre na hinya ũgatũma
 rĩanangwo,
 itũũra inene rĩrĩa rĩarĩ kĩĩhitho kĩa andũ a
 kũngĩ,
 ti itũũra rĩngĩ, na rĩtigaakwo rĩngĩ.
- ³ Nĩ ũndũ ũcio andũ arĩa marĩ hinya
 nĩmagagũtĩĩa,
 namo matũũra manene ma ndũrĩrĩ iria itarĩ
 tha magwĩtigĩre.
- ⁴ Wee ũkoretwo ũrĩ rĩũrĩro rĩa athĩĩni,
 na rĩũrĩro rĩa abatari hĩndĩ ya mĩnyamaro
 yao,
 handũ ha kũũrĩra hĩndĩ ya kĩhuhũkanio,
 o na ta kĩĩruru gĩa kwĩyũa riũa.
 Nĩgũkorwo mĩhũmũ ya arĩa matarĩ tha
 ihaana kĩhuhũkanio kĩrĩa kĩgũthaga
 rũthingo na nditi,
- ⁵ ningĩ ihaana ta ũrugarĩ wa werũ-inĩ.
 Wee nĩwe ũkiragia ngũĩ ya andũ a kũngĩ
 o ta ũrĩa ũrugarĩ ũnyiihagio nĩ kĩĩruru gĩa
 itu,
 na nĩ ũndũ ũcio rwĩmbo rwa acio matarĩ tha
 nĩrũtigĩte kũinwo.

6 Kĩrĩma-inĩ gĩkĩ nĩkuo Jehova Mwene-Hinya-
Wothe
akaarugithĩria andũ othe iruga rĩa irio iria
njega mũno,

na iruga rĩa ndibei ĩrĩa njega mũno:
iruga rĩa nyama iria njega mũno,
o na ndibei ĩrĩa njega mũno makĩria.

7 Kĩrĩma-inĩ gĩkĩ nĩkĩo akaanangĩra
taama ũrĩa wohanĩtie andũ othe,
na cuka ũrĩa ũhumbĩrĩte ndũrĩrĩ ciothe;
8 gĩkuũ nĩkũniinwo gĩkaaniinwo nginya
tene.

Ningĩ Mwachani Jehova nĩakagiria maithori,
kuuma mothiũ mothe,
na rũmena rũrĩa andũ ake mamenetwo na ruo
arũniine,
rũthire thĩ yothe.

Jehova nĩwe warĩtie ũhoru ũcio.

9 Mũthenya ũcio nĩmakoiga atĩrĩ,
“Ti-itherũ ũyũ nĩwe Ngai witũ;
nĩwe twehokire, nake agĩtũhonokia,
ũyũ nĩwe Jehova, nĩwe twehokire;
nĩtũkene na tũcanjamũke nĩ ũndũ wa
ũhonokio wake.”

10 Nĩgũkorwo guoko kwa Jehova gũgaikaraga
kĩrĩma-inĩ gĩkĩ;
no Moabi gũkaarangĩrĩrio rungu rwake,
o ta ũrĩa nyeki nyũmũ ĩrangagĩrĩrio thumu-
inĩ.

11 Magaatambũrũkĩria moko mao kuo,
o ta ũrĩa mũthambĩri atambũrũkagia moko
agĩthambĩra.

Ngai nĩwe ũkaaharũrũkia mwĩtĩio wao,

o na marĩ na wara wa wĩra ũrĩa marutaga
na moko mao.
12 Nĩakamomora thingo cianyu iria ndaihu
ciakĩtwo na hinya,
acigũithie thĩ;
agaacimomora igwe thĩ,
o rũkũngũ-inĩ.

26

Rwĩmbo rwa Ũgooci

1 Na rĩrĩ, mũthenya ũcio rwĩmbo rūrũ nĩruo
rũkainwo būrũri wa Juda:
Tūrĩ na itũũra inene rĩa hinya;
 Ngai atuuaga ũhonokio ũtuĩke
 thingo ciarĩo na njirigo ciarĩo cia hinya.
2 Hingũrai ihingo nĩguo rūrĩrĩ rūrĩa rũthingu
 rũtoonye,
 o rūrĩrĩ rūrĩa rūrũmagia wĩtĩkio.
3 Mũndũ ũrĩa ũrĩ meciiria makindĩirie harĩwe-rĩ,
 nĩwe ũgaatũũria na thayũ mũkinyanĩru
 tondũ nĩakwĩhokete.
4 Tũũrai mwĩhokete Jehova nginya tene,
 nĩgũkorwo Jehova, o we Jehova,
 nĩwe Rwaro rwa Ihiga rwa tene na tene.
5 Nĩanyiihagia andũ arĩa maikaraga kūrĩa
 gũtũũgĩru,
 o na itũũra rĩrĩa itũũgĩru akarĩharũrũkia,
akarĩharagania thĩ,
 agacooka akarĩtungumania rũkũngũ-inĩ.
6 Magũrũ ma andũ makarĩrangĩrĩria;
 magũrũ ma andũ arĩa ahinyĩrĩrie,
 o na makinya ma arĩa athĩĩni.

- 7 Njira ya andũ arĩa athingu nĩ nũngĩrĩru;
nawe Jehova, Wee Mũthingu,
nĩwe ũnyorokagia njira cia arĩa athingu.
- 8 Īĩ, ti-itherũ Jehova, nĩwe twetagĩrĩa
o tũgĩthiagĩra njira ya mawatho maku;
ngoro ciitũ ciĩriragĩria
rĩitwa rĩaku na ngumo yaku.
- 9 Ngoro yakwa nĩwe iĩriragĩria ũtukũ;
rũciinĩ roho wakwa ũgakũnyootera.
Rĩrĩa watuanĩra ciira wa kĩhoto gũkũ thĩ,
andũ a mabũrũri mothe nĩmerutaga ũhoru
wa ũthingu.
- 10 O na andũ aaganu mangĩguĩrwo tha,
matĩrutaga ũhoru wa ũthingu;
o na marĩ bũrũri-inĩ wa arĩa arũngĩrĩru,
mathiiga o na mbere gwĩka ũũru,
makaaga gũtĩĩa ũnene wa Jehova.
- 11 Wee Jehova-rĩ, guoko gwaku nĩ kwambararĩtio
na igũrũ,
no matingĩkuona o na atĩa.
No rĩrĩ, reke mone kĩyo kĩrĩa ũrĩ nakĩo nĩ ũndũ
wa andũ aku,
nĩgeetha maconoke;
mwaki ũrĩa ũigĩrwo thũ ciaku nĩũrekwo
ũmacine.
- 12 Wee Jehova-rĩ, nĩwe ũtũheaga thayũ;
maũndũ marĩa mothe tũhingĩtie, nĩwe
ũtwĩkĩire.
- 13 Wee Jehova, o Wee Ngai witũ,
nĩ harĩ aathani angĩ manatwatha tĩga wee,
no rĩrĩ, rĩitwa rĩaku riiki norĩo tũtũite.

- 14 Na rĩrĩ, acio rĩu nĩmakuĩte, matigacooka
gũtũũra muoyo;
maroho macio matikariũka.
Wee nĩwamaherithirie ũkĩmaananga;
ningĩ ũgĩtũma mariganĩre biũ.
- 15 Wee Jehova nĩtũmĩte rũrĩrĩ rũu ruonger-
ereke;
ti-itherũ nĩwongereire rũrĩrĩ rũu,
ũkarũngĩhia.
Wee nĩwĩgũĩrĩire na riiri,
ũkaaramia mĩhaka yothe ya bũrũri.
- 16 Atĩrĩrĩ Jehova, mookire kũrĩ we rĩrĩa maarĩ na
mathĩĩna;
rĩrĩa wamaherithagia-rĩ,
maahotaga o kũhooya na mĩheehũ.
- 17 O ta ũrĩa mũndũ-wa-nja arĩ na nda akiriĩ
gũciara
enyogondaga na agakaya nĩ ruo-rĩ,
ũguo noguo twatariĩ tũrĩ mbere yaku, Wee
Jehova.
- 18 Ithuĩ twatariĩ ta twarĩ nda, twenyogondaga nĩ
ruo,
no rĩrĩ, nĩ ta twaciarire o rũhuho.
Gũtirĩ ũndũ o na ũrĩkũ wa kũhonokania twĩkĩte
gũkũ thĩ,
o na kana tũgaciara andũ arĩa maikaraga
gũkũ thĩ.
- 19 No rĩrĩ, andũ aku arĩa makuĩte nĩmagatũũra
muoyo;
mĩĩrĩ yao nĩĩkariũka.
Inyuĩ arĩa mũtũũraga rũkũngũ-inĩ,
ũkĩrai na mwanĩrĩre nĩ gũkena.

Ime rĩanyu rĩtariĩ ta ireera rĩa rũciinĩ;
nayo thĩ nĩngacookia andũ arĩa akuũ muoyo.

²⁰ Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ akwa,
thiĩ mũtoonye tũnyũmba twanyu na
mwĩhingĩre;
mwĩhithe kuo gwa kahinda kanini
nginya mang'ũrĩ make mathire.

²¹ Atĩrĩrĩ, Jehova nĩarooka oimĩte gũikaro-inĩ
gĩake,
nĩguo aherithie andũ a gũkũ thĩ nĩ ũndũ wa
mehia mao.
Nayo thĩ nĩikonania thakame ĩrĩa ĩitĩtwo kuo;
ndĩgaacooka kũhitha andũ ayo arĩa mor-
agĩtwo.

27

Gũkũũrwo gwa Isiraeli

¹ Na rĩrĩ, mũthenya ũcio,
Jehova nĩakaherithia na rũhiũ rwake rwa
njora,
rũhiũ rũu rwake rwa njora rũũgĩ, na
rũnene, na rũrĩ hinya,
aherithie Leviathani nyoka ĩrĩa ĩnyororokaga na
ihenya,
o Leviathani nyoka ĩrĩa ĩithioranagia;
nĩakooraga ndamathia ĩrĩa ya iria-inĩ.

² Mũthenya ũcio-rĩ:
“Inĩrai mũgũnda wa mũthabibũ ũrĩa ũciaraga
maciaro maingĩ:

³ Niĩ Jehova, nĩ niĩ ndĩũmenyagĩrĩra,
na nĩ niĩ ndĩunithagĩria maaĩ hĩndĩ ciothe.
Ndĩũrangagĩra mũthenya na ũtukũ,

nĩgeetha mũndũ o na ũrĩkũ ndakaũthũkie.

⁴ Nĩĩ ndirakarĩte.

Naarĩ korwo nĩ cong'e na mũigua iranjũkĩrĩra!

No thĩĩ ngahũũrane mbaara nacio;

Ingĩcicina ciothe na mwaki.

⁵ Akorwo ti ũguo, nĩirekwo ciũke ciĩhithe kũrĩ
nĩĩ;

nĩirekwo icarie thayũ na nĩĩ,

ĩĩ ti-itherũ nĩicarie thayũ na nĩĩ.”

⁶ Matukũ marĩa magooka-rĩ, Jakubu nĩakagĩa na
mĩri,

Isiraeli agaathundũka arute kĩro,

aiyũrie thĩ yothe maciaro.

⁷ Anga Jehova nĩahũũrĩte Isiraeli,

ta ũrĩa aahũũrĩre arĩa maamũhũũraga?

Anga nĩoragĩtwo

ta ũrĩa arĩa maamũũragaga mooragirwo?

⁸ Wamũrũithirie na mbaara na gũtahwo:

amũingataga na rũhuho rwake rwa hinya,

ta mũthenya ũrĩa rũhuho rwa mwena wa
irathĩro rũhurutanaga.

⁹ Na rĩrĩ, nĩ ũndũ wa ũguo, mahĩtia ma Jakubu
nĩmakahoroherio mathire,

namo maciaro maya nĩmo makoonekana nĩ
ũndũ wa kwehererio mehia make:

Atĩ mahiga mothe ma kĩgongona

akaamatua ta coka ũhehenjetwo ũgatuĩka
tũcunjĩ,

na gũtirĩ itugĩ cia Ashera kana igongona cia
gũcinĩra ũbumba

igaatigwo irũgamĩte.

10 Itũūra rĩrĩa inene rĩirigĩre na hinya rĩkirĩte
 ihooru,
 kĩrĩ gĩikaro gĩthaamĩtwo, gĩgatiganĩrio kĩrĩ
 ũtheri ta werũ;
 kũu nĩkuo njaũ irĩithagio,
 na nokuo ikomaga;
 nacio ihũrũraga hongea ciakuo gũgatigwo
 ũtheri.

11 Hĩndĩ irĩa tũrũhongea tuoma-rĩ, nĩkunangwo
 tuunangwo,
 nao andũ-a-nja magooka magaaikia mwaki
 natuo.

Na tondũ aya nĩ andũ matarĩ na ũmenyo-rĩ,
 ũcio Mũmbi wao ndamaiguagĩra tha,
 ũcio wamooombire ndamekaga wega.

12 Mũthenya ũcio Jehova nĩagacookanĩrĩa
 maciaro marĩa agethete, amarute kũrĩa guothe
 Rũũ rwa Farati rũthereraga, o nginya Karũũ
 ka Misiri, na inyuĩ o inyuĩ andũ a Isiraeli,
 nĩmũgacookanĩrĩrio ũmwe kwa ũmwe.

13 Na mũthenya ũcio-rĩ, mũgambo mũnene
 wa karumbeta nĩũkaiguuo. Nao andũ arĩa
 moorĩire bũrũri wa Ashuri, na arĩa maatahĩtwo
 magatwarwo Misiri, nĩmagooka na mahooe
 Jehova marĩ kĩrĩma-inĩ kĩrĩa gĩtheru kũu
 Jerusalemu.

28

Efiraimu kũrĩ na Haaro

1 Kaĩ itũūra rĩrĩa rĩa arĩũ a Efiraimu, o rĩu
 matuĩte tanji yao ya mwĩtĩo,* rĩrĩ na
 haaro-ĩ,

* 28:1 Tanji ĩno nĩ Samaria.

- o rīu rīrī riiri mūnene ta wa mahūa marīa
 macookaga kūhooa,
 o rīu rīakītwo gītwe-inī gīa kīanda kīrīa kīnoru,
 kīa andū acio matoragio nī ndibe!
- ² Atīrīrī, Jehova arī na njamba īrī hinya na
 ūhoti.†
 Īhaana ta mbura ya mbembe, na ta rūhuho
 rūrīa rwanangaga,
 kana rūhuho rūnene rūrīa rūniinanaga, o na
 kana mūiyūro wa mbura nene,
 nake nīakarītungumania thī na hinya.
- ³ Tanji īyo ya mwītīo ya arīu a Efiraimu,
 nīkarangīrīrio thī na magūrū.
- ⁴ Ihūa rīu rīraahooa, o rīo ūthaka wa riiri
 wake,
 o rīu rīakītwo gītwe-inī gīa kīanda kīrīa
 kīnoru,
 itūūra rīu rīkaahaana ta ngūyū īruite mbere ya
 magetha,
 nayo mūdū aamīona amīnyiitaga na guoko
 gwake,
 nake no kūmīrīa amīrīaga.
- ⁵ Mūthenya ūcio Jehova Mwene-Hinya-Wothe
 agaatuīka thūmbī īrī riiri,
 atuīke tanji thaka mūno ya mahūa
 harī matigari ma andū ake.
- ⁶ Agaatuīka roho wa gūtuanīra ciira na kīhooto
 kūrī andū arīa matuanagīra ciira,
 o na atuīke hinya
 wa andū arīa mahūndūruga ita cia thū
 ciakinya kīhingo-inī.

† 28:2 Njamba īno nī mūthamaki wa Ashuri.

- 7 No rĩrĩ, andũ aya mathiiga magĩtũgũũgaga
nĩkũnyua ndibei,
na magatururio nĩ njoohi:
athĩnjĩri-Ngai na anabii nĩo mathiiga
magĩtũgũũgaga nĩ ũndũ wa njoohi,
ĩĩ ti-itherũ nĩmarĩtwo nĩ ndibei biũ, na
magatururio nĩ njoohi;
nĩgũtũgũũga maratũgũũga makĩona cioneki,
na magaturuura magĩtuanĩra ciira.
- 8 Metha ciothe ciyũrĩte matahĩko,
na gũtirĩ handũ o na hamwe hataiyũrĩte
gĩko.
- 9 Nao maroria atĩrĩ, “Nũũ ũcio arageria kũruta
maũndũ?
Nĩngĩ nũũ arataarĩria ndũmĩrĩri yake?
Hihi nĩ kũrĩ ciana iria ciĩrĩgĩte gũtiga kuonga,
o icio irutĩtwo nyondo-inĩ?”
- 10 Nĩgũkorwo ũrutani wake nĩ ta ũũ:
ĩka ũũ na ũũ, ĩka ũũ na ũũ,
nĩngĩ watho nĩũrũmĩrĩrwo nĩ watho,
ĩĩ, watho ũrũmĩrĩrwo nĩ watho;
na kohoro kanini haha, na kohoro kanini
hau.”
- 11 Atĩrĩrĩ, ti-itherũ Ngai nĩakaarĩria andũ aya
na tũnua twa andũ maaragia na mwarĩrie
wa andũ a kũngĩ na thiomĩ ng’eni,
- 12 andũ arĩa eerire atĩrĩ,
“Haha nĩho handũ ha kũhurũka, andũ arĩa
anogu nĩmahurũke ho”;
o na akĩmeera atĩrĩ, “Haha nĩho kĩhurũko”;
no matiigana kũmũigua.

- 13 Nĩ ũndũ ũcio kiugo kĩa Jehova harĩo gĩgaatuĩka ũũ:
 Īka ũũ na ũũ, ĩka ũũ na ũũ,
 ningĩ watho nĩũrũmĩrĩrwo nĩ watho,
 ĩĩ, watho ũrũmĩrĩrwo nĩ watho;
 na kohoro kanini haha, na kohoro kanini
 hau:
 nĩguo mathiĩ magũe na ngara,
 matiihio, na magwatio na mũtego, manyi-
 itwo.
- 14 Nĩ ũndũ ũcio ta thikĩrĩriai kiugo kĩa Jehova,
 inyuĩ anyũrũrania,
 o inyuĩ mwathaga andũ aya marĩ gũkũ
 Jerusalemu.
- 15 Mwĩgaathaga mũkoiga atĩrĩ, “Nĩtũgũite na
 kĩrĩkanĩro na gĩkuũ,
 tũkaiguana na mbĩrĩra.
 Hĩndĩ ĩrĩa gũkaaherithanio taarĩ kĩguũ gĩa
 kũhubanĩria-rĩ,
 gĩtigaatũhutia,
 nĩgũkorwo nĩtũtuĩte maheeni rĩũrĩro riitũ,
 naguo ũheenania tũkaũtua kĩhitho giitũ.”
- 16 Nĩ ũndũ ũcio Mwathani Jehova ekuuga atĩrĩ:
 “Nĩnjigũite ihiga rĩa gĩtina kĩrũmu kũu Zayuni,
 ihiga rĩbaarĩre wega, ihiga rĩa goro rĩa
 koine;
 mũndũ ũrĩa ũrĩrĩhokaga
 ndarĩ hĩndĩ akeenyenyeke.
- 17 Ũtuanĩri ciira na kĩhooto nĩguo ũgaatuĩka
 rũrigi rwa gũthima naruo,
 naguo ũthingu ũtuĩke kabirũ;

- mbura ya mbembe nĩgathereria maheeni ma-
 cio mũtuĩte kĩhitho kĩanyu,
 namo maaĩ nĩmakoinĩra kũrĩa mwĩhithĩte.
 18 Kĩrikanĩro kĩanyu kĩa mwarĩkanĩire na
 gĩkuũ nĩgĩgathario;
 ũiguano wanyu na mbĩrĩra ndũkehaanda.
 Hĩndĩ ĩrĩa iherithia ta rĩa kĩguũ
 rĩkaamũhubanĩria,
 nĩmũgatoorio nĩrĩo.
 19 Rĩrĩa rĩothe iherithia rĩu rĩoka
 nĩmũrikoragĩrĩrwo nĩrĩo;
 rĩrĩmũkoragĩrĩra rũciinĩ o rũciinĩ,
 na mũthenya o na ũtukũ
 nĩrĩkamũthereria.”

- Nĩmũkamaka mũno
 mwataũkĩrwo nĩ ndũmĩrĩri ĩno.
 20 Nĩgũkorwo ũrĩrĩ wanyu ndũngĩmũigana
 gwĩtambũrũkĩria ho nĩ gũkuhĩha,
 nagu mũrĩngĩti nĩ mũceke mũno
 ndũngĩmũigana kwĩhumbĩra.
 21 Jehova nĩakarauhũka o ta ũrĩa aarahũkire kũu
 Kĩrĩma-inĩ kĩa Perazimu,
 arahũke arakarĩte o ta ũrĩa aarakarĩte kũu
 Gĩtuamba-inĩ kĩa Gibeoni:
 nĩgeetha arute wĩra wake ũrĩa atamenyerete
 kũruta,
 na ahingie ciĩko ciake, ciĩko iria atatũire
 ahingagia.
 22 Tondũ ũcio, tigai inyũrũri cianyu,
 kana mĩnyororo yanyu ĩmũritũhĩre
 makĩria;
 nĩgũkorwo Mwathani, o we Jehova Mwene-
 Hinya-Wothe,

n̄aheete ũhoro akanjĩra atĩ gũkũ thĩ guothe
nĩgũkwanangwo biũ.

- 23 Thikĩrĩriai mũigue mũgambo wakwa;
tegai matũ mũigue ũrĩa nguuga.
- 24 Hĩndĩ ĩrĩa mūrĩmi ekūrĩma nĩguo ahaande-rĩ,
atũũraga o arĩmaga?
Atũũraga aciimbaga na akĩhũũraga harũ?
- 25 Aarĩkia kwaragania mũgũnda-rĩ,
githĩ ndacookaga akahaanda mbegũ cia
ndengũ,
na akahura tũhĩndĩ twa kumini?
Nayo ngano githĩ ndamĩhaandaga handũ hayo,
na cairi akamĩhaanda karũhari kayo,
nayo ngano ĩrĩa njirũ akamĩhaanda
mũgũnda wayo?
- 26 Ngai wake nĩwe ũmuonagia ũrĩa egwĩka,
na akamūruta maũndũ marĩa magĩĩire.
- 27 Ndengũ itihũũragwo na mũgogo ũkururĩtio,
kana kumini ĩkahũũrwo na kũgũrũ kwa
ngaari;
ndengũ ihũũragwo na mũtĩ,
na kumini ĩkahũũrwo na rũthanju.
- 28 Ngano no nginya ĩthĩo nĩguo ĩthondekwo
mũgate;
nĩ ũndũ ũcio mũndũ ndatũũraga
amĩhũũraga nginya tene.
O na angĩtwarĩra magũrũ ma ngaari ya kũhũura
igũrũ rĩayo-rĩ,
mbarathi ciake itingĩmĩthĩa.
- 29 Maũndũ maya mothe o namo moimaga kũrĩ
Jehova Mwene-Hinya-Wothe,

mũheani kĩrĩra wa kũgegania, na ũrĩa
mwĩkĩrĩre mũno nĩ ũndũ wa ũũgĩ wake
mũnene.

29

Itũũra-inĩ Inene rĩa Daudi kũrĩ na Haaro

- ¹ Arieli,* o wee Arieli,
wee itũũra inene kũrĩa Daudi aatũũraga,
kaĩ ũrĩ na haaro-ĩ!
Ongerera mwaka kũrĩ mwaka ũngĩ,
na mũreke ciathĩ cianyu ithiĩ o na mbere.
- ² No nĩngarigiicĩria itũũra rĩa Arieli;
nĩrĩkarĩra na rĩcakaye,
na rĩgaatuĩka ta riiko rĩa kĩgongona harĩ
nĩĩ.
- ³ Nĩngamba hema ciakwa ngũrigiicĩrie;
nĩngagũthiũrũrũkĩria na mĩthiringo
mĩraihi na igũrũ,
ngũrigiicĩrie na ihumbu cia tĩiri,
ngũtharĩkĩre.
- ⁴ Nawe ũgaatungumanio thĩ, waragie ũrĩ thĩ;
ũtuĩke wa kũng'ung'ua ũrĩ hau tĩiri-inĩ.
Mũgambo waku ũgaatuĩka ta wa roho wa
ũragũri ũroima na thĩ;
naguo mũgambo waku ũkaaiguagwo ũrĩ
wa mĩheehũ ũkiuma tĩiri-inĩ.
- ⁵ No rĩrĩ, thũ ciaku nyingĩ ĩgaatuĩka ta rũkũngũ
rũhinyu,
na kĩrĩndĩ kĩa andũ arĩa matarĩ tha matuĩke
ta mũũngũ ũrĩa ũmbũragwo.
Ũndũ ũcio ũkooneka na ihenya, o rĩmwe,

* **29:1** Arieli nĩ rĩĩtwa rĩngĩ rĩa Jerusalemu.

- 6 amu Jehova Mwene-Hinya-Wothe
nĩagooka
na marurumĩ, na gĩthingithia, na mūrurumo
mũnene,
hamwe na rūhuho rūnene, na kĩhuhũkanio
kĩnene, na nĩĩmbĩ cia mwaki
ũkũniinana.
- 7 Nakĩo kĩrĩndĩ kĩa ndũrĩrĩ ciothe kĩrĩa kĩrũaga
na Arieli,
kĩrĩa gĩtharĩkagĩra itũũra rĩu na ciĩhitho
ciarĩo iria nũmu,
na gĩkarĩthiũrũrũkĩria-rĩ, gĩkaabuĩria o ta
kĩroto,
o ta kĩoneki kĩa ũtukũ:
- 8 o ta ũrĩa mũndũ mũhũtu arootaga, akeyona
akĩrĩa irio,
no rĩrĩa okĩra, agakora no mũhũtu;
ningĩ gũgaatuĩka o ta ũrĩa mũndũ mũnyootu
arootaga, akeyona akĩnyua maaĩ,
no agokĩra arĩ mũringĩku, na arĩ o
mũnyootu.
- Ũguo noguo gũgaikara harĩ kĩrĩndĩ kĩa ndũrĩrĩ
ciothe
iria irũaga na Kĩrĩma gĩa Zayuni.
- 9 Gegearai na mũmake,
mwĩtuei atumumu na mwage kuona;
mũnyue mũrĩo, no mũtikarĩo nĩ ndibei,
ningĩ mũtũgũũge, no mũtigatũgũũgio nĩ
njoohi.
- 10 Jehova nĩamũreheire toro mũnene:
nĩahingĩte maitho manyu (inyuĩ anabii);
nĩahumbĩrĩte mĩtwe yanyu (inyuĩ ooni-
maũndũ).

11 Naguo ũhoro wa kīoneki gīkī gīothe harī inyuī ũtuīkīte kīndū gīa tūhū, ũgatuīka ta ciugo irī ibuku-inī rīa gīkūnjo, rītumītwo na rīkahūūrwo mūhūūri. Na mūngīnengera mūndū ũngīhota gūthoma ibuku rīu rīa gīkūnjo na mūmwīre atīrī, “Twagūthaiha, tūthomere ibuku rīrī,” nake akaamūcookeria atīrī, “Ndingīhota gūthoma tondū nītume na rīkahūūrwo mūhūūri.”

12 Kana mūngīnengera mūndū ũtangīhota gūthoma ibuku rīu rīa gīkūnjo, mūmwīre atīrī, “Twagūthaiha, tūthomere ibuku rīrī,” nake akaamūcookeria atīrī, “Nīi ndiūī gūthoma.”

13 Mwathani ekuuga atīrī:

“Andū aya manguhagīrīria na tūnua twao,
na makaahē gītīio na mīromo yao,
no ngoro ciao irī kūrāya na nīi.

Namo mahooya marīa mahooyaga
nī kūrīngana na mawatho marīa marutītwo
nī andū.

14 Nī ũndū ũcio, o rīngī nīngagegia andū aya,
njīke maūndū ma kūgeganīa, o ma
kūgeganīa biū;

ūūgī wa andū arīa oogī nīūgaathira,
naguo ũmenyo wa andū arīa moī
gūkūūrana maūndū nīūkabuīria.”

15 Kaī andū acio mekagīra kīyo kīnene
nīguo mahithe Jehova mībango yao marī na
haaro-ī!

O acio marutagīra mawīra mao nduma-inī,
mageciiria atīrī,

“Nũũ ũratuona?” ningĩ-rĩ, “Nũũ
ũngĩmenya ũrĩa tũreka?”

16 Inyuĩ mũinamanagia maũndũ,
mũũmbi ageciirĩrio nĩwe rĩũmba!

Kĩrĩa kĩombirwo no kĩire mũkĩũmbi atĩrĩ,
“Wee tiwe wanyũũmbire”?

Nyũngũ no ĩire mũmũmbi atĩrĩ,
“Wee ndũrĩ ũndũ ũũĩ”?

17 Githĩ ti kahinda kanini gatigaire Lebanoni
kũgarũrwo
gũtuĩke mũgũnda mũnoru,
naguo mũgũnda ũcio mũnoru ũtuĩke ta
mũtitũ?

18 Mũthenya ũcio, andũ arĩa mataiguaga
nĩmakaigua ciugo cia ibuku rĩu rĩa
gĩkũnjo,
namo maitho ma atumumu
arĩa matũũraga moonaga mairia na nduma
nĩmakona.

19 Na o rĩngĩ andũ arĩa ahooreri nĩmagakenera
Jehova;
nao andũ arĩa athĩni nĩmagakenera Ũrĩa
Mũtheru wa Isiraeli.

20 Andũ arĩa matarĩ tha nĩmakabuĩria,
nao arĩa anyũrũrania nĩmagathira,
na arĩa meriragĩria gwĩka ũũru
nĩmakaniinwo:

21 o acio mahũthagĩra kiugo kĩmwe magatua
mũndũ mũhĩtia,
na makaigĩra mũciiranĩrĩri mũtego iciirĩro-
inĩ,

na makahũthĩra ũira wa maheeni nĩguo
mũndũ ũtekĩte ũũru aage gũtuĩrwo ciira
na kĩhooto.

22 Nĩ ũndũ ũcio Jehova ũrĩa wahonokirie
Iburahĩmu ekwĩra nyũmba ya Jakubu atĩrĩ:

“Jakubu ndagaaconorithio rĩngĩ;
na matigacooka gũtukia ithiithi ciao rĩngĩ.

23 Rĩrĩa makoona ciana ciao iria ndombire na
moko makwa irĩ hamwe nao,
nĩmakaiga rĩtwa rĩakwa rĩrĩ itheru;

nĩmakoimbũra ũtheru wa Ũrĩa Mũtheru wa
Jakubu,

na maikarage metigĩrĩte Ngai wa Isiraeli.

24 Andũ arĩa ngoro ciao imahĩtithagia
nĩmakaagĩa na ũmenyo,
nao arĩa matetaga nĩmagathikĩrĩria
mataaro.”

30

Haaro kũrĩ Rũrĩrĩ Rũremi

1 Jehova ekuuga atĩrĩ, “Kaĩ ciana iria nemi irĩ na
haaro-ĩ!

o icio ihingagia mĩbango ĩtarĩ yakwa,
na igathondeka ngwatanĩro,* no ti na Roho
wakwa,

igakũiganĩrĩra mehia igũrũ rĩa mehia;

2 o icio ciikũrũkaga igathiĩ bũrũri wa Misiri
itaahoete kĩrĩra;

icio ciethaga ũteithio wa kũgitĩrwo nĩ Firaũni,
na ikehoka kũruru kĩa bũrũri wa Misiri
gĩtuĩke rĩũrĩro rĩacio.

* **30:1** Andũ a Juda nĩmathondekete ngwatanĩro na andũ a
Misiri.

3 No ũgitĩri ũcio wa Firaũni ũgaatuĩka wa kũmũconorithia,
na kwĩhoka kĩiruru kĩa bũrũri wa Misiri gũkaamũrehera thoni.

4 O na akorwo marĩ na anene kũu Zoani,
na mabarũthi mao nĩmakinyĩte Hanesi-rĩ,

5 andũ othe nĩmagaconorithio
nĩ ũndũ wa andũ matangĩmaguna na ũndũ
o na ũrĩkũ,
arĩa matangĩmateithia kana mamagune,
tiga o kũmaconorithia na kũmarehera
thoni.”

6 Īno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkoniĩ nyamũ cia Negevu:

Mabarũthi mao makuuaga ũtonga wao na ndi-
giri,

na igĩna ciao magaaciigĩrĩra maguku-inĩ ma
ngamĩra,

magatuĩkanĩria bũrũri wa thĩina na wa
mĩnyamaro,

bũrũri ũrĩ mĩrũũthi ya njamba na ya nga,
na ndũira na nyoka iria ĩticũkaga,

macitware bũrũri wa andũ matangĩmaguna o na
atĩa.

7 Nĩgũkorwo ũteithio wa Misiri nĩ wa tũhũ
na ndũrĩ kĩguni.

Nĩ ũndũ bũrũri ũcio ndĩwĩtĩte

Rahabu ũrĩa Ũtarĩ-ũndũ-Ekaga.

8 Na rĩrĩ, rĩu thiĩ ũmakururĩre ũhoru ũyũ kĩaũ-
inĩ,

na ũwandĩke ibuku-inĩ rĩa gĩkũnjo,

nĩgeetha ũgaatuĩka ũira wa gũtũura
matukũ marĩa magooka.

9 Nĩgũkorwo aya nĩ andũ aremi na nĩ ciana itũire
iheenanagia,
ciana itendaga gũthikĩrĩria ũtaaro wa Je-
hova.

10 Nacio cĩiraga ooni-maũndũ atĩrĩ,
“Mũtigatuonere maũndũ mangĩ!”
na ikeera anabii atĩrĩ,
“Tigai gũtũrathĩra maũndũ ma ũhoro wa
ma!

Twĩragei maũndũ marĩa mangĩtũkenia,
na mũtũrathagĩre maũndũ ma maheeni.

11 Eherai njĩra-inĩ ĩno,
muume gacĩra-inĩ gaka,
na mũtuge gũtwĩra
ũhoro wa Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli!”

12 Nĩ ũndũ ũcio Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli
ekuuga atĩrĩ:

“Tondũ nĩmũregete ndũmĩrĩri ĩno,
mũkehoka ũhinyanĩrĩria,
na mũgatua maheeni kĩndũ gĩa
gwĩtiiranagia nakĩo,

13 rĩhia rĩrĩ rĩgũtuĩka ta rũthingo rũraiho na
igũrũ,
rũrĩ na mwatũka ũrĩa ũikaraga o
ũkĩaramaga,
rũrĩa rũmomokaga o narua, o rĩmwe.

14 Rũkoinĩkanga tũcunjĩ ta nyũngũ,
rũthethereke rũtegũcaĩrwo,
ũndũ hakaaga gacunjĩ o na kamwe gakoneka
kangĩruta mwaki riiko,
kana kangĩtaha maaĩ kuuma gĩthima-inĩ.”

15 Mwathani Jehova Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli
ekuuga atĩrĩ:

“Njira ĩrĩa ĩngĩtũma mũhonoke no ya kwĩrira na
gũikara mũtegwĩtanga,
naguo hinya ũrĩa mũkaagĩa naguo
ũkooneka nĩ ũndũ wa gũikara
mũhooreire na kwĩhoka,
no macio mothe nĩmũmaregete.

16 Mwoigire atĩrĩ, ‘Aca, nĩtũkoora tũhaicĩte
mbarathi.’

Nĩ ũndũ ũcio nĩmũgakĩũra!

Nĩngĩ mũkiuga atĩrĩ, ‘Tũkaahaica mbarathi iria
irĩ ihenya mũno tũũre!’

Nĩ ũndũ ũcio arĩa makaamũteng’eria mag-
aakorwo marĩ na ihenya mũno o nao!

17 Andũ ngiri makoora nĩ kũmakio nĩ mũndũ
ũmwe;

na inyuĩ inyuothe mũũre nĩ kũmakio nĩ
andũ atano,

nginya mũtigwo mũhaana ta mũtĩ wa bendera
ũrĩ kĩrĩma-igũrũ,
o na ta bendera ĩrĩ karĩma-igũrũ.”

18 O na gũtariĩ ũguo-rĩ, Jehova eriragĩria
kũmũtuga;

arahũkaga nĩguo amũiguĩre tha.

Nĩgũkorwo Jehova nĩ Ngai ũtuanagĩra ciira na
kĩhooto.

Kũrathimwo-rĩ, nĩ arĩa othe mamwe-
tagĩrĩa.

19 Inyuĩ andũ a Zayuni, o inyuĩ mũtũũraga
Jerusalemu, mũtigacooka kũrĩra. Hĩ, kaĩ
nĩakamũtuga rĩrĩa mũkaamũkaĩra amũteithie-
ĩ! Na rĩrĩa akaamũigua nĩakamwĩtika.

20 O na gũtuĩka Mwathani nĩamũheaga irio cia
thĩina na maaĩ ma mũnyamaro-rĩ, arutani anyu

matigacooka kũhithwo rĩngĩ; mũkaameyonera na maitho manyu.

21 O na mũngĩkagarũrũka na mwena wa ũrĩo kana wa ũmotho, matũ manyu nĩmakaiguaga mũgambo thuutha wanyu ũkiuga atĩrĩ, “Ĩno nĩyo njĩra; gererai yo.”

22 Ningĩ nĩmũgathaahia mĩhianano yanyu ya kũhooywo ĩrĩa ĩgemetio na betha igũrũ, na mĩhiano yanyu ĩrĩa ĩgemetio na thahabu igũrũ; mũkaamĩte ta taama ũrĩ thaahu wa mũndũ-wanja hĩndĩ ya mweri, mũmĩre atĩrĩ, “Thĩĩ na kũu muume haha!”

23 Ningĩ nĩakamuurĩria mbura nĩ ũndũ wa mbeũ iria mũhaandĩte mĩgũnda, nacio irio iria ikoima mĩgũnda ĩyo igaakorwo irĩ njega na ikaingĩha. Hĩndĩ ĩyo ng’ombe cianyu ikaarĩithagio kũndũ kũrĩ ũrĩithio mwariĩ mũno.

24 Ndegwa na ndigiri iria ikaarĩmaga mĩgũnda ikaarĩaga mahuti mathuuranĩre na irio huhe, ciaranĩtio na hũũma na iciko cia tĩiri.

25 Mũthenya ũcio gũkooraganwo mũno, rĩrĩa mĩthiringo ĩrĩa mĩraihi na igũrũ ĩkaamomoka, tũrũũĩ nĩtũgaatherera kuuma kĩrĩma-inĩ o gĩothe kĩraihi na karĩma o gothe gatũũgĩru.

26 Naguo mweri ũkaara ta riũa, na ũtheri wa riũa ũnenehio maita mũgwanja, ũhaane ta ũtheri wa mĩthenya mũgwanja mĩgima, rĩrĩa Jehova akooa nguraro cia andũ ake na amahonie ironda iria aamatiihirie.

27 Atĩrĩrĩ, Rĩitwa rĩa Jehova rĩrooka riumĩte kũraya,

rĩrĩ na marakara mahiũ na matu mathimbu
ma ndogo;

nacio iromo ciake ciyũrĩtwo nĩ mang'ũrĩ,
na rũrĩmĩ rwake nĩ mwaki ũniinanaga.

28 Mĩhũmũ yake nĩ ta rũũĩ rũratherera na hinya
rũkambata rũgakinya o nginya ngingo.

Athũngũthagia ndũrĩrĩ gĩcungi-inĩ kĩa
mwanangĩko;

ekagĩra andũ matamu kanua nĩgeetha
amahĩtithie.

29 Na inyuĩ nĩmũkaina,

ta ũrĩa mũinaga ũtukũ ũrĩa
mũkũngũyagĩra gĩathĩ kĩrĩa kĩamũre;

nacio ngoro cianyu nĩigakena

ta ũrĩa andũ makenaga

makĩambata kĩrĩma kĩa Jehova makĩhuhaga
mĩtũrirũ,

o ũcio Rwaro-rwa-Ihiga rwa Isiraeli.

30 Jehova nĩagatũma mũgambo wake ũrĩ riiri
ũiguuo nĩ andũ,

na nĩagatũma mone guoko gwake
gũgũikũrũka,

arĩ na marakara maingĩ na mwaki wa
kũniinana,

hamwe na mbura ya marurumĩ, na
kĩhuhũkanio, na mbura ya mbembe.

31 Mũgambo wa Jehova nĩũgathethera Ashuri;
nĩakamagũtha na rũthanju rwake, amani-

ine magũe.

32 Igũtha o rĩothe rĩrĩa Jehova akaamagũtha

na rũthanju rwake rwa kũherithania-rĩ,

rĩkaahaana ta rwĩmbo rũrainwo na tũhembe na
inanda cia mũgeeto,

akĩrũa mbaara nao ategũtigithĩria
kũmahũũra na guoko gwake.

³³ Tofeti gũtũũrĩite kũhaarĩirio;

gũthondeketwo nĩ ũndũ wa mũthamaki.

Irima rĩakuo rĩa mwaki nĩirikie na rĩkaaramio,
narĩo rĩrĩ na mwaki mũingĩ na ngũ nyingĩ,
nayo mĩhũmũ ya Jehova nĩyo ĩraakia mwaki
ũcio,
ĩhaana ta rũũ rwa ũbiriti.

31

Haaro kũrĩ arĩa Mehokaga Misiri

¹ Kaĩ arĩa maikũrũkaga magathĩĩ bũrũri wa
Misiri gwetha ũteithio marĩ na haaro-ĩ,
o acio mehokaga hinya wa mbarathi,
na makehoka ũingĩ wa ngaari cia ita,
na makehoka hinya mũnene wa andũ arĩa
mathiiaga mahaicĩte mbarathi,
na makaaga gũcũthĩrĩria Ũrĩa Mũtheru wa Isir-
aeli,
o na makaaga gũcaria ũteithio kuuma kũrĩ
Jehova.

² No rĩrĩ, o nake Jehova nĩ mũũgĩ na no amare-
hithĩrie mwanangĩko,
nĩgũkorwo ndericũkagwo ũrĩa oigĩte.
We nĩakarauhũka okĩrĩre nyũmba ya andũ arĩa
aaganu,
na okĩrĩre arĩa mateithagĩrĩria andũ arĩa
mekaga maũndũ mooru.

³ No rĩrĩ, andũ a Misiri no andũ tu, na ti
Mũrungu;
nacio mbarathi ciao no nyama na itirĩ roho
thĩinĩ wacio.

Rĩrĩa Jehova aatambũrũkia guoko gwake,
ũcio ũteithanagia nĩahĩngagwo,
na ũcio ũteithagio nĩagũũaga;
nao eerĩ makaaniinwo hamwe.

⁴ Jehova anjĩrĩte atĩrĩ:

“O ta ũrĩa mũrũũthi ũraramaga,
mũrũũthi njamba ũkĩrĩa nyamũ ĩrĩa
ũnyitĩte,
na ndũmakagio nĩ mĩgambo ya arĩithi
o na mokĩte marĩ gĩkundi kĩnene
metĩtwo hamwe nĩguo maũũkĩrĩre,
kana wĩtigĩre nĩ ũndũ wa inegene rĩao-rĩ,
ũguo noguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
agaikũrũka,
arũe arĩ kũu Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni, o na
ciambatĩro ciakĩo.

⁵ O ta ũrĩa nyoni ĩreeraga rĩera-inĩ,
ũguo noguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
akaagitĩra itũũra rĩa Jerusalemu;
akaarĩgitĩra na arĩkũũre,
‘akaahĩtũkĩra igũrũ rĩa rĩo’ nĩguo
arĩhonokie.”

⁶ Inyuĩ andũ a Isiraeli-rĩ, cookererai ũcio
mũtũire mũremeire mũno.

⁷ Nĩgũkorwo mũthenya ũcio o mũndũ wanyu
nĩagatee mĩhianano ya betha na ya thahabu
ĩrĩa mwĩthondekeire na moko manyu ĩgatũma
mwĩhie.

⁸ “Andũ a Ashuri makooragewo na rũhiũ rwa
njora no ti rwa mũndũ;
rũhiũ rwa njora nĩruo rũkaamaniina biũ, no
ti rwa andũ.

Nĩmakoorĩra rũhiũ rũu rwa njora,

na aanake ao makaanyiitwo, marutithio
wĩra na hinya.

⁹ Nacio ciĩhitho ciao cia hinya nĩikaagũa nĩ ũndũ
wa guoya;

nao anene ao a ita moona bendera ya ita
nĩmakamaka mũno,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga,

ũrĩa wakĩtie mwaki wake Zayuni,

o na icua rĩake rĩa mwaki rĩrĩ kũu
Jerusalemu.

32

Ūthamaki wa Ūthingu

¹ Atĩrĩrĩ, nĩgũkagĩa mũthamaki wa gũthamaka
na ūthingu,

na kũgĩe na anene a gwathana na kĩhooto.

² O mũndũ agaatuĩka ta handũ ha kwĩgitia
rũhuho,

na ha kwĩyũa mbura ya kĩhuhũkanio,

o na atuĩke ta tũrũũĩ twa maaĩ tũgũtherera
werũ-inĩ,

o na ta kũruru kĩa rwaro rũnene rwa ihiga
bũrũri-inĩ ũrĩ na nyoota.

³ Namo maitho ma andũ arĩa moonaga
matikaahingwo mage kuona,

namo matũ ma arĩa maiguaga
nĩmagathikĩrĩria.

⁴ Mũndũ ũrĩa ũhĩkaga gwĩka maũndũ ateciirĩtie
wega,

nĩakamenya maũndũ na ataũkĩrwo nĩmo,
naruo rũrĩmĩ rũrĩa rũtondoiraga
nĩrũkaaria o wega.

- 5 Gūtiriĩ hĩndĩ ĩngĩ mũndũ mũkĩngu agaacooka
kũgĩa igweta,
kana kĩmaramari gĩcooke gũtĩño mũno.
- 6 Nĩgũkorwo mũndũ mũkĩngu aragia ũrimũ,
na meciiria make mathugundaga maũndũ
mooru:
Mũndũ ũcio ekaga maũndũ matarĩ ma ũ-ngai,
na akamemerekia maũndũ ma gũcambia
Jehova;
arĩa ahũtu amatigaga matarĩ na gĩa kũrĩa,
na arĩa anyootu akamaima maaĩ ma
kũnyua.
- 7 Mĩthiĩre ya mũndũ kĩmaramari no ya waganu,
athugundaga o maũndũ mooru
ma kũniinithia andũ arĩa athĩni na ũhoru wa
maheeni,
o na rĩrĩa mathaithana ma mũbatari marĩ
ma kĩhooito.
- 8 No rĩrĩ, mũndũ ũrĩa mũtaana eciiragia o
maũndũ ma ũtugi,
na maũndũ macio ma ũtugi nĩmo egũtũũra
ekaga.

Andũ-a-nja a Jerusalemu

- 9 Atĩrĩrĩ inyuĩ andũ-a-nja aya mũtarĩ ũndũ
ũmũthĩnagia,
arahũkai mũthikĩrĩrie mũgambo wakwa;
o na inyuĩ airĩtu aya mũtarĩ ũndũ mwĩtigagĩra,
ta iguai ũrĩa nguuga!
- 10 Mwaka na matukũ matarĩ maingĩ maathira-rĩ,
inyuĩ mũtarĩ ũndũ mwĩtigagĩra,
nĩmũkainaina;
nĩgũkorwo gũtigakorwo na magetha ma
thabibũ,

- o na kana gũkorwo na magetha mangĩ.
- 11 Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ-a-nja aya mũtarĩ ũndũ
ũmũthĩnagia, inainai nĩ kũmaka;
inainai inyuĩ airĩtu aya mũtarĩ ũndũ
mwĩtigagĩra!
- Rutai nguo cianyu mũtigwo njaga,
mũcooke mwĩohe makũnia njohero.
- 12 Mwĩhũurei ithũri, mũrĩrĩre mĩgũnda yanyu
ĩrĩa mĩega,
o na mĩthabibũ ĩrĩa ĩciaraga mũno,
- 13 na mũrĩrĩre bũrũri wa andũ akwa,
ũcio ũmerete mĩigua na cong'e:
ĩĩ ti-itherũ, cakaĩrai nyũmba ciothe cia ikeno,
na itũũra rĩrĩa inene rĩrĩ na ndũhiũ cia arĩũ.
- 14 Nĩgũkorwo ciĩgitĩro iria nũmu nĩgatiganĩrio,
nariĩo itũũra rĩu inene rĩiyũrite andũ rĩtigwo
ũtheri;
- o na nyũmba ya mũthamaki na mũthiringo
mũraihi igaatuĩka bũrũri ũteanĩrio
nginya tene,
gũtuĩke bũrũri wa gũtũũhagwo nĩ ndigiri,
na ũrĩithio wa ndũũru cia mbũri,
- 15 nginya rĩrĩa tũgaitĩrĩrio Roho kuuma igũrũ,
naguo werũ ũgarũrwo ũtuĩke mũgũnda
mũnoru,
na mũgũnda ũcio mũnoru ũhaane ta
mũtitũ.
- 16 Ciira ũgaatũũra ũtuagwo na kĩhooto kũu
werũ-inĩ,
naguo ũthingu ũtũũre kũu mũgũnda-inĩ
ũcio mũnoru.
- 17 Maciaro ma ũthingu ũcio nĩ thayũ;
naguo uumithio wa ũthingu ũgaakorwo ũrĩ
ũhooreri na kwĩhoka Ngai nginya tene.

- 18 Andũ akwa magaatũũraga ciikaro cia thayũ,
matũũre kũndũ gũtarĩ ũgwati,
na mahurũkage kũndũ gũtarĩ na thĩina.
- 19 O na mbura ya mbembe ãngĩgũithia mĩtĩ ya
mũtitũ thĩ,
narĩo itũũra inene rĩaraganio biũ-rĩ,
- 20 kaĩ inyuĩ nĩmũkarathimwo-ĩ,
mũhaandage mbegũ cianyu gũkuhĩ na
tũrũũĩ,
nacio ng'ombe na ndigiri cianyu irĩithagio
kũndũ guothe.

33

Mĩnyamaro na Ũteithio

- 1 Atĩrĩrĩ wee mwanangi ũyũ,
o wee ũtarĩ wanangwo, kaĩ ũrĩ na haaro-ĩ!
Wee mũkunyanĩri ũyũ,
o wee ũtarĩ wakunyanĩrwo, kaĩ ũrĩ na
haaro-ĩ!
Rĩrĩa ũgaatiga kwanangana,
nĩguo nawe ũkaanangwo,
na ningĩ rĩrĩa ũgaatiga gũkunyanĩra,
nĩguo nawe ũgaakunyanĩrwo.
- 2 Wee Jehova, tũiguĩre tha;
wee nĩwe twetagĩrĩra.
Tuĩka hinya witũ rũciinĩ o rũciinĩ,
na ũtuĩke ũhonokio witũ hĩndĩ ya
mĩnyamaro.
- 3 Andũ nĩ kũũra mooraga maigua mũrurumo wa
mũgambo waku;
warahũka-rĩ, ndũrĩrĩ nĩihurunjũkaga.

- 4 Indo cianyu iria igaakorwo itahĩtwo, inyuĩ ndũrĩrĩ, ikoingũrũrio itahwo, o ta ũrĩa ciana cia ngigĩ ciũngũrũragia; andũ magaacitharĩkĩra ta ũrĩa mĩrumbĩ ya ngigĩ ĩtharĩkagĩra mĩgũnda.
- 5 Jehova nĩatũũgĩrĩtio, nĩgũkorwo atũũraga igũrũ; nake nĩakaiyũria Zayuni na ciira wa kĩhooto na ũthingu.
- 6 Nĩwe ũgaatuĩka gĩtina kĩrũmu matukũ-inĩ maku, na atuĩke kĩgĩina kĩa ũhoru mũingĩ wa ũhonokio, na ũũgĩ, na ũmenyi wa maũndũ; na ũhoru wa gwĩtigĩra Jehova nĩguo ũgaakorwo ũrĩ mũthiithũ wa ma.
- 7 Atĩrĩrĩ, andũ ao arĩa njamba mararĩrĩra njĩra-inĩ maanĩrĩire; nao mabarũthi mao ma thayũ maraarĩra na kĩgirĩko kĩnene.
- 8 Barabara iria njariĩ itigĩtwo itarĩ andũ, na agendi magatiga kũgerera njĩra icio. Kĩrĩkanĩro kĩrĩa maarĩkanĩire nĩgĩthũkie, na aira a kĩo makanyararwo, gũtirĩ o na mũndũ ũmwe ũraheo gĩtĩo.
- 9 Bũrũri nĩũracakaya na ũgathirĩrĩkĩra, nakuo kũu Lebanoni nĩgũconorithĩtio na mĩtĩ yakuo ĩkahooha. Sharoni nakuo kũhanĩte ta werũ wa Araba, nakuo Bashani na Karimeli gũgaita mathangũ makuo.

- 10 Jehova ekuuga atĩrĩ,
 “Rĩu nĩngwarahũka, rĩu nĩngũtũũgĩrio;
 rĩu nĩngwambarario na igũrũ.
- 11 Inyuĩ mũkaagĩa nda cia maragara,
 mũciare rũũa rwa ngano;
 nayo mĩhũmũ yanyu ĩtuĩkĩte mwaki wa
 kũmũcina.
- 12 Andũ a ndũrĩrĩ magaacinwo mahaane ta coka;
 magaacinwo na mwaki o ta ihinga cia
 mĩigua itemetwo.”
- 13 Atĩrĩrĩ inyuĩ andũ arĩa mũrĩ kũraya, ta
 thikĩrĩriai mũigue ũrĩa njĩkĩte;
 na inyuĩ mũrĩ gũkuhĩ umbũrai ũhoru wa
 hinya wakwa.
- 14 Ehia arĩa marĩ kũu Zayuni nĩmamakĩte;
 nao andũ arĩa matooi Ngai nĩkũinaina
 marainaina, makoiga atĩrĩ,
 “Nũũ witũ ũngĩtũũrania na mwaki ũrĩa
 ũcinanaga?
 Ningĩ nũũ witũ ũngĩtũũrania na mwaki
 ũtakahora nginya tene?”
- 15 Nĩ mũndũ ũrĩa ũthiiga na mĩthiire ya
 ũthingu
 na akaaria ũhoru ũrĩa wagĩrĩire,
 o we ũtangĩoya uumithio uumanĩte na
 ũhinyanĩrĩria,
 na akagirĩrĩria guoko gwake kwamũkĩre
 mahaki,
 o ũcio ũgiragĩrĩria matũ make kũigua ndeto cia
 gũciiĩra ũragani,
 na akahinga maitho make matikerorere
 maũndũ mooru.

16 Ūcio nīwe mūdũ ũrĩa ũgaatũūra kūdũ
 kūrĩa gūtũũgĩru,
 ũrĩa kīhitho gĩake gĩaakorwo kīrĩ kīrigo
 kīrũmu kũu kīrĩma-inĩ.
 Nĩakaheagwo irio ciake,
 na maaĩ make gūtĩrĩ hĩndĩ makaaga.

17 Maitho maku nĩmakeyona mũthamaki arĩ
 na riiri wake wothe,
 na wĩrorere bũrũri waramĩte,
 ũgatambũrũka kũraya ma.

18 Meciiria-inĩ maku nĩũgecũrania ũhoru wa
 kĩmakania kīrĩa kīarĩ ho
 hau mbere, ũrie atĩrĩ: “Mũtongoria ũrĩa
 mũnene arĩ ha?
 Nake mūdũ ũrĩa wamũkagĩra mbeeca cia
 igooti rĩa bũrũri arĩ ha?
 Nake mũnene ũrĩa ũrũgamağĩrĩra
 mĩthiringo ĩrĩa mĩraihu na igũrũ arĩ
 ha?”

19 Andũ acio ndũrĩka ndũgacooka kũmona
 rĩngĩ,
 o acio maaragia mĩario ĩtangĩguĩka,
 na makaaria na rũthiomi rũgeni
 rũtangĩmenyeka.

20 Ta rora Zayuni, itũūra rĩrĩa inene rĩa maruga
 maitũ;
 maitho maku nĩmakona Jerusalemu,
 gĩikaro gĩa thayũ, nĩyo hema ĩrĩa
 ĩtakenyenyeka;
 hĩgĩ ciayo itĩrĩ hĩndĩ ikaamunywo,
 o na kana mũkanda o na ũmwe wayo
 ũtuĩke.

- 21 Kũu nĩkuo Jehova Mwene-Hinya agaakorwo hamwe na ithuĩ.
 Nakuo kũu gũgaatuĩka ta kũndũ kwa njũũĩ njariĩ, o na tũrũũĩ,
 njũũĩ itakagererio marikabu cia mbaara,
 kana igererio marikabu iria nene cia iria-inĩ.
- 22 Nĩgũkorwo Jehova nĩwe wa gũtua ciira,
 Jehova nĩwe mũtwathi,
 Jehova nĩwe mũthamaki witũ:
 we nĩwe ũgaatũhonokia.
- 23 Mĩkanda yaku nĩmĩregeru,
 na mũtĩ ũrĩa mũraaya wa marikabu ti mũrũmu,
 naguo taama wa kũmĩtwarithia timũtambũrũku.
 Hĩndĩ iyo indo nyingĩ cia ndaho nĩ ikaagayanwo,
 o na andũ arĩa mathuaga nĩmagekuuĩra indo cia ndaho.
- 24 Gũtirĩ mũndũ ũtũũraga Zayuni ũkoiga atĩrĩ,
 “Nĩ ndĩ mũrũaru”;
 nao andũ arĩa matũũraga kuo nĩmakarekerwo mehia mao.

34

Itua rĩa Gũũkĩrĩra Ndũrĩrĩ

- 1 Atĩrĩrĩ, inyuĩ ndũrĩrĩ, ũkai hakuhĩ mũthikĩrĩrie;
 o na inyuĩ andũ a mabũrũri tegai matũ mũigue!
- Thĩ o nayo nĩigue, o na kĩrĩa gĩothe kĩrĩ kuo,
 o hamwe na mabũrũri, na kĩrĩa gĩothe kiumaga kuo!
- 2 Nĩgũkorwo Jehova nĩarakarĩire ndũrĩrĩ ciothe;

mang'ũrĩ make marĩ kũrĩ mbũtũ ciao ciothe
cia ita.

Nĩagaciniina ithire biũ,
nĩagacineana ciũragwo.

³ Andũ arĩa moragĩtwo magaateo o ro ũguo,
na mũnungo wa ciimba ciao wambate na
igũrũ;
nacio irĩma ihaane ta irindĩtwo nĩ thakame
yao.

⁴ Njata ciothe cia igũrũ nĩigathira,
narĩo igũrũ rĩkũnjwo o ta ibuku rĩa gĩkũnjo;
nayo mbũtũ ya njata cia matu-inĩ ĩgwe
o ta ũrĩa mathangũ ma mũthabibũ maa-
hooa magũũaga,
na o ta ũrĩa ngũyũ ciahooa igũũaga kuuma
mũkũyũ-inĩ.

⁵ Rũhiũ rwakwa rwa njora rũnyũite
rũkanyootoka rũrĩ o kũu matu-inĩ;
ta rora, rũraikũrũkĩra Edomu rũrĩ na ituĩro,
o andũ acio niinĩte biũ.

⁶ Rũhiũ rwa njora rwa Jehova rũiyũrĩtwo nĩ
thakame,
na rũkahumbĩrwo nĩ maguta:
nĩ thakame ya tũtũrũme na ya mbũri,
na maguta ma higo cia ndũrũme.

Nĩgũkorwo Jehova arĩ na igongona kũu Bozara,
na kũũragana kũnene kũu Edomu.

⁷ Nacio mbogo nĩikooraganĩrio hamwe,
o na tũtegwa na ndegwa iria nene.
Bũrũri wao nĩũgaacagacio nĩ thakame,
naruo rũkũngũ rũrindwo nĩ maguta.

- 8 Nĩgũkorwo Jehova arĩ na mũthenya wa
kwĩrĩhĩria,
arĩ na mwaka wa kũherithania, nĩguo
arũĩrĩre kĩhooto gĩa Zayuni.
- 9 Tũrũũĩ twa Edomu tũkaagarũrwo tũtuĩke
rami,
naruo rũkũngũ rwakuo rũtuĩke mwaki wa
ũbiriti;
naguo bũrũri wake ũtuĩke o ta rami
ĩgwakana mwaki!
- 10 Naguo mwaki ũcio ndũkahorio mũthenya na
ũtukũ;
ndogo yaguo ĩgaatũũra ĩtoogaga igũrũ
nginya tene.
- Gũgaakira ihooru njiarwa nginya njiarwa,
na gũtirĩ mũndũ ũgaacooka gũtuĩkanĩria
kuo rĩngĩ.
- 11 Ndundu ya werũ-inĩ na ndundu ĩrĩa ĩgambaga
nĩikegwatĩra kũndũ kũu;
nayo ndundu ĩrĩa nene na ihuru nĩkuo
ĩgaaka itara ciacio.
- Ngai nĩagathima Edomu na gĩthimi gĩa
kĩrigiicano,
na agũthime na kabirũ ka ihooru.
- 12 Gũtigakorwo kĩndũ andũ akuo arĩa marĩ
igweta mangĩta ũthamaki,
ariũ a mũthamaki a kũu othe nĩmagathira.
- 13 Mĩigua nĩkamerera nyũmba ciakuo cia
ũthamaki iria njirigĩre,
thabai na mĩtare ĩmere ciũgitĩro-inĩ ciakuo
cia hinya.
- Gũgaatuĩka ũtũũro wa mbwe,
na ciikaro cia ndundu.
- 14 Nyamũ cia werũ-inĩ nĩigacemania na hiti,

nacio mbũri cia gĩthaka nĩikananĩria;
kũu nĩkuo nyamũ cia ũtukũ igaakomaga,
na ciĩyonere gwa kũhurũka.

¹⁵ Ndundu nĩgaka gĩtara kũu, ĩrekagĩrie ma-
tumbĩ mayo kuo,
nĩkamatũrĩkia na ĩrere njui ciayo rungu
rwa mathagu mayo;
ningĩ kũu nokuo hũngũ ikoongana igĩrĩ igĩrĩ,
o njamba na nga yayo.

¹⁶ Atĩrĩrĩ, tuĩriai ũhoro ibuku-inĩ rĩa gĩkũnjo
rĩa Jehova, na mũrĩthome:
Gũtirĩ nyamũ o na ĩmwe yacio ĩkaaga kuoneka
kuo,
na gũtirĩ njamba ĩkaaga nga yayo.

Nĩgũkorwo nĩ kanua ka Jehova gaathanĩte ũguo,
na Roho wake nĩwe ũgacicookanĩrĩria.

¹⁷ Nĩwe ũcigayagĩra igai rĩacio;
guoko gwake gũciheaga kĩrĩa acithimĩire.
Nĩkegwatĩra igai rĩu rĩtuĩke rĩacio nginya tene,
na itũũre kuo nginya njiarwa na njiarwa.

35

Gĩkeno kĩa arĩa Mahonoketio

¹ Atĩrĩ, werũ ũtarĩ kĩndũ na bũrũri ũrĩa mũũmũ
nĩigakena;

werũ nĩũgakena na ũcanũke.

O ta mahũa ma nyeki-inĩ,

² werũ nĩũkaruta kĩro kĩingĩ;

nĩũgakena mũno, na wanĩrĩre nĩ gũkeno.

Nĩũkaheo riiri o ta wa Lebanoni,

na ũheo ũkengi o ta wa Karimeli, na wa
Sharoni;

nĩmakona riiri wa Jehova,

na mone ũkengi wa Ngai witũ.

³ Īkĩrai hinya moko marĩa maregeru,
na maru marĩa maregerete mūtũme
marũgame wega;

⁴ andũ arĩa marĩ na guoya ngoro meerei atĩrĩ,
“Mwĩyũmĩrĩriei, tigai gwĩtigĩra;
atĩrĩ, Ngai wanyu nĩagooka,
na agooka na ũhoro wa kũrĩhanĩria;
nĩwe ũgooka na iherithia rĩa Ngai,
ooke kũmũhonokia.”

⁵ Hĩndĩ ĩyo maitho ma atumumu
nĩmakahingũka,
na matũ ma andũ arĩa mataiguaga macooke
kũigua.

⁶ Hĩndĩ ĩyo mũndũ ũrĩa ũthuaga nĩakarũgarũga
ta thwariga,
na rũrĩmĩ rũrĩa rũtaaragia rwanĩrĩre nĩ
gũkena.

Namo maaĩ nĩmagatherũka kuuma werũ-inĩ,
natuo tũrũũĩ tũtherere werũ-inĩ wa
mũthanga.

⁷ Mũthanga ũrĩa mũhiũ ũgaatuĩka karia ka
maaĩ,
nayo thĩ ĩyo ng'aru ĩtherũke ithima cia
maaĩ.

Imamo iria cianakomwo nĩ mbwe-rĩ,
igaakũra nyeki, na ithanjĩ, o na marura.

⁸ Nakuo kũu nĩgũkagĩa barabara njariĩ;
nayo ĩgeetagwo Njĩra ĩrĩa Nyamũre.
Andũ arĩa matarĩ atheru matikamĩgera;

ĩgaakorwo ĩrĩ Njĩra ya andũ arĩa
mamĩgeraga;
nĩ ũndũ ũcio o na andũ akĩgu
matikamĩhĩtia.

⁹ Gũtirĩ mũrũũthi ũgaakorwo njĩra-inĩ ĩyo,
o na kana nyamũ o yothe ndĩani ĩmĩgerere;
nyamũ icio itikoonekana njĩra-inĩ ĩyo.

No rĩrĩ, andũ arĩa makũũritwo nĩo oiki
makaamĩgerera,

¹⁰ nao andũ arĩa akũũre a Jehova
nĩmagacooka.

Magaatoonya Zayuni makĩinaga;
nao nĩmageekĩrwo thũmbĩ ya gĩkeno gĩa
tene na tene.

Magaakena na macanjamũke,
nakĩo kĩaha o na mũcaayo nĩgathira biũ.

36

Senakeribu Kwĩhĩtira Jerusalemu

¹ Mwaka wa ikũmi na ĩna wa wathani wa
Mũthamaki Hezekia, Senakeribu mũthamaki wa
Ashuri nĩatharĩkiire matũũra manene mothe
marĩa mairigĩrwo na thingo cia hinya ma Juda,
na akĩmatunyana.

² Ningĩ mũthamaki wa Ashuri agĩtũma
mũnene wa mbũtũ ciake cia ita, kuuma Lakishi,
arĩ na mbũtũ nene ya ita athĩ kũrĩ Mũthamaki
Hezekia kũu Jerusalemu. Rĩrĩa mũnene ũcio
wa mbũtũ ya ita aarũgamire mũtaro-inĩ wa
Karia-ka-Rũgongo, njĩra-inĩ ya gũthĩ Mũgũnda-
wa-Mũthambia-Nguo,

³ Eliakimu mũrũ wa Hilikia ũrĩa warĩ mũrori
wa nyũmba ya ũthamaki, na Shebina ũrĩa
mwandĩki-marũa, na Joa mũrũ wa Asafu ũrĩa

mwandiki wa maũndũ ma ihinda rĩu, makiuma-gara magĩthĩ kũrĩ we.

⁴ Nake mũnene ũcio wa mbũtũ ya ita akĩmeera atĩrĩ, “Ĩrai Hezekia atĩrĩ,

“Mũthamaki ũrĩa mũnene o we mũthamaki wa Ashuri, ekũũria atĩrĩ: Ũrutĩte ũĩmĩrĩru ũcio ũrĩ naguo kũ?

⁵ Wee uugaga nĩ ũũĩ kũrĩa na ũrĩ na hinya wa mbũtũ cia ita, no waragia o ciugo cia tũhũ. Nũũ ũcio wĩhokete nĩguo ũnemere?

⁶ Atĩrĩrĩ, wee wĩhokete andũ a Misiri, acio mahaana ta kamũrangi koinĩkangu, karĩa gath-eecaga mũndũ guoko, gakamũguraria etiirania nako! Ũguo nĩguo Firaũni mũthamaki wa Misiri ahaana kũrĩ arĩa othe mamwĩhokaga.

⁷ O na ũngĩnjĩra atĩrĩ, “Ithuĩ twĩhokete Jehova Ngai witũ,” githĩ ũcio tiwe Hezekia aatharĩirie igongona na kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru, na akĩra andũ a Juda na a Jerusalemu atĩrĩ, “No nginya mũhooyagĩre kĩgongona-inĩ gĩkĩ”?

⁸ “Rĩu-rĩ, ũka ũkeiguithanie na mwathi wakwa, mũthamaki wa Ashuri: Nĩngũkũhe mbarathi ngiri igĩrĩ, angĩkorwo ũrĩ na andũ a gũthĩ macihaicĩte!

⁹ Wakĩhota atĩa gũtooria o na mũnene ũrĩa mũnini mũno thĩinĩ wa anene a mwathi wakwa, o na gũtuĩka wĩhokete ngaari cia ita na andũ arĩa mathiiaga mahaicĩte mbarathi a Misiri?

¹⁰ Na ningĩ-rĩ, njũkĩte gũtharĩkĩra na kwananga bũrũri ũyũ iterĩtwo nĩ Jehova? Jehova we mwene nĩwe wanjĩrĩre njũke hũũre bũrũri ũyũ na ndĩwanange.’ ”

11 Nao Eliakimu, na Shebina, na Joa makĩira mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita atĩrĩ, “Twagũthaitha arĩria ndungata ciaku na rũthiomi rwa Asuriata, tondũ nĩtũrũũ.* Tiga gũtwarĩria na rũthiomi rwa Kĩhibirania andũ aya marĩ rũthingo-inĩ makĩiguaga.”

12 No mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita agĩcookia atĩrĩ, “Kaĩ ndatũmirwo nĩ mwathi wakwa kũrĩ o mwathi wanyu na kũrĩ o inyuĩ, ndĩmwĩre maũndũ maya, na ti kũrĩ andũ aya maikarĩte rũthingo igũrũ, o aya makaarĩa kĩoro kĩa na manyue mathugumo mao o ene o ta ũrĩa inyuĩ mũgeeka?”

13 Ningĩ mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita akĩrũgama akĩanĩrĩra na Kĩhibirania, akiuga atĩrĩ, “Thikĩrĩriai ndũmĩrĩri ya mũthamaki ũrĩa mũnene, mũthamaki wa Ashuri!

14 Mũthamaki ekuuga ũũ: Mũtigetĩkĩre Hezekia amũheenie. Ndagĩhota kũmũhonokia!

15 Mũtigetĩkĩre Hezekia amũringĩrĩrie kwĩhoka Jehova hĩndĩ irĩa ekuuga atĩrĩ, ‘Titherũ Jehova nĩegũtũhonokia; itũũra rĩrĩ inene rĩtikaaneanwo guoko-inĩ kwa mũthamaki wa Ashuri.’

16 “Mũtigathikĩrĩrie Hezekia. Mũthamaki wa Ashuri ekuuga atĩrĩ: Rekei tũiguane na mũũke kũrĩ nĩ. Mweka ũguo, o ũmwe wanyu nĩakarĩaga maciaro ma mũtĩ wake wa

* 36:11 Rũthiomi rwa Asuriata ruoĩkaine nĩ anene tu hĩndĩ ñno; nĩ rwacookire gũtuĩka rwa kwario nĩ Ayahudi othe kuuma mwaka wa 5 mbere ya gũciarwo gwa Kristũ.

mũthabibũ na wa mũkũyũ na anyuuage maaĩ ma gĩthima gĩake,

¹⁷ o nginya rĩrĩa ngooka ndĩmũtware bũrũri ũhaana ta wanyu, bũrũri ũrĩ ngano na ndibei ya mũhihano, bũrũri ũrĩ irio na mĩgũnda ya mũthabibũ.

¹⁸ “Mũtigetĩkĩre Hezekia amũhĩtithie, rĩrĩa ekuuga atĩrĩ, ‘Jehova nĩegũtũhonokia.’ Nĩ kũrĩ ngai ya rũrĩrĩ o na rũrĩkũ ĩrĩ yahonokia bũrũri wayo kuuma guoko-inĩ kwa mũthamaki wa Ashuri?”

¹⁹ Ngai cia Hamathu na Aripadi irĩ kũ? Ngai cia Sefarivaimu irĩ kũ? Nĩihonoketie Samaria kuuma guoko-inĩ gwakwa?

²⁰ Nĩ ngai ĩrĩkũ harĩ ngai ciothe cia mabũrũri macio yanahonokia bũrũri wayo kuuma kũrĩ nĩ? Gwakĩhoteka atĩa Jehova ahonokie Jerusalemu kuuma guoko-inĩ gwakwa?”

²¹ No rĩrĩ, andũ acio magĩkĩra ki na matirĩ ũndũ maamũcookeirie, tondũ mũthamaki nĩamathĩte, akameera atĩrĩ, “Mũtikamũcookerie ũndũ.”

²² Hĩndĩ ĩyo Eliakimu mũrũ wa Hilikia ũrĩa mũrori wa maũndũ ma nyũmba ya ũthamaki, na Shebina ũrĩa mwandĩki-marũa, na Joa mũrũ wa Asafu ũrĩa mwandĩki wa maũndũ ma ihinda rĩu, magĩthĩĩ kũrĩ Hezekia, matembũrangĩte nguo ciao, makĩmwĩra ũrĩa mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita oigĩte.

37

Ũhonokio wa Jerusalemu Kwĩranĩrwo

1 Rĩrĩa Mũthamaki Hezekia aaiguire ũhoru ũcio, agĩtembũranga nguo ciake na akĩthumba nguo ya ikũnia, agĩtoonya hekarũ ya Jehova thĩinĩ.

2 Agĩtũma Eliakimu mũrori wa maũndũ ma nyũmba ya ũthamaki, na Shebina ũrĩa mwandĩki-marũa, na athĩnjĩri-Ngai arĩa atongoria, othe mehumbĩte nguo cia makũnia, mathiĩ kũrĩ mũnabii Isaia mũrũ wa Amozu.

3 Makĩmwĩra atĩrĩ, “Ũũ nĩguo Hezekia ekuuga: Mũthenya wa ũmũthĩ nĩ mũthenya wa mĩnyamaro, na ngũmano, na gĩconoko o ta ihinda rĩa ciana rĩa gũciarwo rĩakinya, naguo hinya wa gũciara ũkaaga.

4 No gũkorwo Jehova Ngai waku nĩekũigua ciugo ciothe cia mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita, ũrĩa mwathi wake, mũthamaki wa Ashuri atũmĩte, nĩgeetha oke anyũrũrie Ngai ũrĩa ũrĩ muoyo, na amũkũũme nĩ ũndũ wa ũhoru ũcio Jehova Ngai waku aiguĩte. Nĩ ũndũ ũcio hoera matigari marĩa matigaire muoyo.”

5 Rĩrĩa anene a Mũthamaki Hezekia maakinyire kũrĩ Isaia-rĩ,

6 Isaia akĩmeera atĩrĩ, “ĩrai mwathi wanyu atĩrĩ, ‘Ũũ nĩguo Jehova ekuuga: Tiga gwĩtigĩra nĩ ciugo iria ũiguĩte atungati a mũthamaki wa Ashuri makĩĩnuma nacio.

7 Ta thikĩrĩria! Nĩ nĩngwĩkĩra roho wa mũthemba mũna thĩinĩ wake, nĩguo rĩrĩa arĩigua ũhoru mũna, acooke bũrũri wake, na arĩ kũu ndũme ooragwo na rũhiũ rwa njora.’ ”

8 Rĩrĩa mũnene wa mbũtũ cia ita aaiguire atĩ mũthamaki wa Ashuri nĩoimĩte Lakishi,

akīhehera Jerusalemu agĩthiĩ agĩkora mũthamaki akĩrũa mbaara na Libina.

⁹ Na rĩrĩ, Senakeribu agĩkinyĩrwo nĩ ũhoro wa atĩ Tirihaka, ũrĩa Mũkushi mũthamaki wa Misiri, nĩoimagarĩte oke arũe nake. Nĩ ũndũ ũcio agĩtũma andũ rĩngĩ kũrĩ Hezekia marĩ na ũhoro ũyũ:

¹⁰ “Ĩrai Hezekia mũthamaki wa Juda atĩrĩ: Ndũgetĩkĩrie Ngai ũcio wĩhokete akũheenie rĩrĩa ekuuga atĩrĩ, ‘Jerusalemu rĩtikũneanwo kũrĩ mũthamaki wa Ashuri.’

¹¹ Ti-itherũ nĩũiguĩte ũrĩa athamaki a Ashuri mekĩte mabũrũri-inĩ mothe, ũrĩa maamaniinire biũ. Inyuĩ mũgũkĩhonoka atĩa?

¹² Na rĩrĩ, ngai cia ndũrĩrĩ iria cianiinirwo nĩ maithe maitũ ma tene: ngai cia Gozani, na cia Harani, na cia Rezefu, na andũ a Edeni arĩa maarĩ Telasaru-rĩ, nĩciamahonokirie?

¹³ Mũthamaki wa itũũra rĩa Hamathu arĩ ha, na mũthamaki wa Aripadi, na mũthamaki wa itũũra rĩrĩa inene rĩa Sefarivaimu, na wa Hena, na wa Iva, rĩu marĩ ha?”

Ihooya rĩa Hezekia

¹⁴ Nake Hezekia akĩnyiita marũa kuuma kũrĩ andũ arĩa maatũmĩtwo na akĩmathoma. Agĩcooka akĩambata hekarũ-inĩ ya Jehova, akĩmatambũrũkia mbere ya Jehova.

¹⁵ Nake Hezekia akĩhooya Jehova, akiuga atĩrĩ:

¹⁶ “Wee Jehova Ngai Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, o wee ũikarĩire gĩtĩ kĩa ũnene gatagatĩ ka makerubi, Wee wiki nowe Ngai igũrũ rĩa mothamaki mothe ma thĩ. Nĩwe wombire igũrũ na thĩ.

17 Tega matũ maku, Wee Jehova, ũigue; hingũra maitho maku Wee Jehova wone, ũigue ciugo ciothe cia Senakeribu iria atũmĩte cia kũruma Ngai ũrĩa ũtũũraga muoyo.

18 “Ti-itherũ, Jehova, athamaki a Ashuri nĩmanangĩte andũ a ndũrĩrĩ na mabũrũri mao biũ.

19 Na nĩmaikĩtie ngai ciao mwaki-inĩ na magacithũkangia, tondũ itiarĩ ngai no ciarĩ mĩtĩ na mahiga, nacio ciathondeketwo na moko ma andũ.

20 Rĩu-rĩ, Wee Jehova Ngai witũ, tũhonokie kuuma guoko-inĩ gwake, nĩgeetha mothamaki mothe ma thĩ mamenye atĩ Wee Jehova, o Wee wiki, nĩwe Ngai.”

Isaia Kũratha Kũhootwo kwa Senakeribu

21 Hĩndĩ iyo Isaia mũrũ wa Amozu agĩtũma ndũmĩrĩri kũrĩ Hezekia, akĩmwĩra atĩrĩ: “Ũũ nĩguo Jehova Ngai wa Isiraeli ekuuga: Tondũ nĩũũhooete ũhoru wĩgĩ Senakeribu mũthamaki wa Ashuri-rĩ,

22 ũyũ nĩguo ũhoru ũrĩa Jehova aarĩtie wa kũmũũkĩrĩra:

“Mũirĩtu Gathirange, Mwarĩ wa Zayuni
nĩakũmenete na agakũnyarara.

Mwarĩ wa Jerusalemu

arainia mũtwe rĩrĩa wee ũroora.

23 Ũcio ũrumĩte na ũkamenereria nũũ?

Nũũ ũgũthũkĩire na mũgambo,

na ũkamwambararĩria maitho na mwĩtĩio?

Wee nĩũũkĩrĩire Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli!

24 Ũtũmĩte andũ aku

moke marume Jehova.

Na ũkoiga atĩrĩ,

'Nĩ ũndũ wa ngaari ciakwa nyingĩ cia ita,
 nĩnyambatĩte ngakinya tũcũmbĩrĩ twa irĩma,
 o kũu igũrũ mũno Lebanoni.
 Nĩndemete mĩtarakwa yakuo ĩrĩa mĩraihu
 mũno,
 o na mĩthengera ĩrĩa mĩega mũno.
 Nĩnginyĩte tũcũmbĩrĩ twakuo kũrĩa kũraya
 mũno,
 o kũrĩa kũrĩ na mĩtitũ ĩrĩa mĩega mũno.
 25 Nĩnyenjete ithima mabũrũri ma kũngĩ
 na nganyua maaĩ kuo.
 Nĩhũithĩtie tũrũũĩ twa Misiri
 na makinya ma magũrũ makwa.'

26 "Kaĩ ũtaiguĩte?
 Kuuma tene nĩndamũrĩte ũndũ ũcio.
 Matukũ-inĩ macio ma tene nĩndabangĩte ũndũ
 ũcio:
 rĩu nĩndĩũhingĩtie,
 atĩ wee nĩũtũmĩte matũũra manene marĩa
 mairigĩre na thingo cia hinya
 matuĩke hĩba cia mahiga.
 27 Andũ akuo maagithĩtio hinya,
 nao makagegeare na magaconorithio.
 Mahaana mĩmera ĩrĩ mũgũnda,
 makoororoa o ta thuuna nduru,
 kana ta nyeki ĩmerete nyũmba igũrũ,
 ĩrĩa yũmaga ĩtanakũra.

28 "No nĩnjũũĩ kũrĩa ũikaraga,
 na ngamenya ũkiumagara na ũgĩcooka,
 o na ũrĩa ũndakaragĩra.

29 Tondũ nĩũndakarĩire

na rŭng'athio rwaku nŭrũkinyĩire matũ
makwa,
nĩngũgwĩkĩra gĩcũhĩ gĩakwa iniũrũ,
na matamu ndĩmoohe kanua-inĩ gaku,
na nĩngatũma ũcookere
njĩra o ĩyo wokĩire.

³⁰ “Gĩkĩ nĩkĩo gĩgaakorwo kĩrĩ kĩmenyithia
gĩaku, wee Hezekia:

“Mwaka ũyũ ũkũrĩa irio cia maitĩka,
naguo mwaka wa keerĩ ũrĩe kĩrĩa
gĩgaathundũka harĩ mo.
No mwaka wa gatatũ-rĩ, nĩũkahaanda na
ũgethe,
ũhaande mĩgũnda ya mĩthabibũ, na ũrĩe
maciaro mayo.

³¹ O rĩngĩ matigari ma nyũmba ya Juda
nĩmagaikũrũkia mĩri na thĩ, na maciare
maciaro na igũrũ.

³² Nĩgũkorwo Jerusalemu nĩgũkoima matigari
ma andũ,
nakuo Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni kuume gĩkundi
kĩa arĩa mahonokete.

Kĩyo kĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe
nĩkĩo gĩkaahingia ũguo.

³³ “Nĩ ũndũ ũcio Jehova ekuuga ũũ igũrũ rĩa
mũthamaki wa Ashuri:

“Ndagatoonya itũũra rĩrĩ inene
kana arathũkie mũguĩ kuo.
Ndagooka mbere yarĩo na ngo
kana arĩrigiicĩrie na ihumbu cia tĩiri,
arĩũkĩrĩre.

³⁴ Njĩra ĩrĩa agookĩra no yo agaacookera;
ndagatoonya itũũra rĩrĩ inene,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

35 “Nĩngagitĩra itũũra rĩĩrĩ inene na ndĩrĩhonokie, nĩ ũndũ wakwa na nĩ ũndũ wa Daudi ndungata yakwa!”

36 Hĩndĩ ĩyo mũraika wa Jehova agĩthiĩ na akĩũraga andũ ngiri igana rĩmwe rĩa mũrongo ĩnana na atano kũu kambĩ-inĩ ya Ashuri. Rĩrĩa andũ mookĩrire rũciinĩ tene, magĩkora kũu no ciimba theri!

37 Nĩ ũndũ ũcio Senakeribu mũthamaki wa Ashuri agĩtharia kambĩ agĩthiĩ; agĩcooka Ninee, agĩkara kuo.

38 Na rĩrĩ, mũthenya ũmwe rĩrĩa ahooyaga arĩ hekarũ-inĩ ya ngai yake Nisiroku-rĩ, ariũ ake eerĩ Adarameleki na Sharezeru makĩmũũraga na rũhiũ rĩa njora, na makĩũrĩra bũrũri wa Ararati. Nake mũriũ Esari-Hadoni agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

38

Ndwari ya Hezekia

1 Matukũ-inĩ macio Hezekia akĩrwara, hakuhi akue. Mũnabii Isaia mũrũ wa Amozu agĩthiĩ kũrĩ we, akĩmwĩra atĩrĩ, “Jehova ekuuga ũũ: Thondeka maũndũ ma mũciĩ waku, tondũ nĩũgũkua, ndũkũhona.”

2 Hezekia akĩhũgũra ũthiũ wake, akĩrora rũthingo-inĩ, na akĩhooya Jehova, akiuga atĩrĩ,

3 “Wee Jehova, ririkana ũrĩa ngoretwo ngĩthiĩ na mũthiĩre ya kwĩhokeka mbere yaku, na ngeheana na ngoro yakwa yothe, na ngeeka

ũrĩa kwagĩrĩire maitho-inĩ maku.” Nake Hezekia akĩrĩra mũno.

⁴ Hĩndĩ ĩyo kiugo kĩa Jehova gĩgĩkinyĩra Isaia, akĩrwo atĩrĩ,

⁵ “Cooka ũkeere Hezekia atĩrĩ, ‘Jehova Ngai wa thoguo Daudi ekuuga ũũ: Nĩnjiguĩte ihooya rĩaku na ngoona maithori maku; nĩngũkuongerera mĩaka ikũmi na ĩtano ya gũtũũra muoyo.

⁶ Nĩngũkũhonokia hamwe na itũũra rĩrĩ inene kuuma guoko-inĩ kwa mũthamaki wa Ashuri. Nĩngũgitĩra itũũra rĩrĩ inene.

⁷ “‘Gĩkĩ nĩkĩo kĩmenyithia kĩrĩa Jehova egũkũhe atĩ Jehova nĩegwĩka ũndũ ũcio akwĩrĩire:

⁸ Nĩngatũma kĩruru kĩa riũa gĩcooke na thuutha makinya ikũmi marĩa gĩkũrũkĩte ngathĩ-inĩ ya Ahazu.’” Nĩ ũndũ ũcio ũtheri wa riũa ũgĩcooka na thuutha makinya ikũmi marĩa waikũrũkĩte.

⁹ Maya nĩmo maandĩko ma Hezekia mũthamaki wa Juda marĩa aandĩkire thuutha wa kũrũara na kũhona:

¹⁰ Nĩ ndoigire atĩrĩ, “O rĩrĩa matukũ ma muoyo wakwa magaacĩra-rĩ,

no rĩo ngũthĩ ndonye ihingo-inĩ cia gĩkuũ,
na ndunywo mĩaka yakwa ĩrĩa ĩtigarĩte?”

¹¹ Ngĩkiuga atĩrĩ, “Nĩ ndikona Jehova rĩngĩ,
ndikona Jehova ndĩ bũrũri ũyũ wa arĩa matũũraga muoyo;

gũtirĩ hĩndĩ ĩngĩ ngona mũndũ wa thĩ,
kana ngorwo hamwe na arĩa marĩ gũkũ thĩ.

- 12 Nyũmba yakwa nĩtharĩtio, ĩkeherio kũrĩ nĩ,
o ta ũrĩa hema ya mũrĩithi yambũragwo.
Nĩngũnjĩte muoyo wakwa ta ũrĩ taama wa
mũndũ ũrĩa ũtumaga na mĩtambo,
na rĩu nĩkũndinia ekũndinia anjeherie
mũtambo-inĩ ũcio wake;
mũthenya na ũtukũ-rĩ, ũtuĩkĩte o wa
kũũniina.
- 13 Ndetereire ngirĩrĩirie nginya gũgĩkĩa,
na akiunanga mahĩndĩ makwa mothe o ta
mũrũũthi.
Mũthenya na ũtukũ-rĩ, wee ũtuĩkĩte o wa
kũũniina.
- 14 Ngĩkaya ta hũngũrũrũ kana mũrũaru,
ngĩcaaya o ta ũrĩa ndutura ĩcaayaga.
Maitho makwa makĩaga hinya nĩgũcũthĩrĩria
igũrũ.
Ndĩ mũthĩĩnĩku; Wee Mwathani ũka
ũndeithie!"
- 15 No ingĩkiuga atĩa?
Nĩanjarĩirie, na nĩwe mwene wĩkĩte ũguo.
Mĩaka yakwa yothe ndĩrĩthiiga ndĩnyiihĩtie,
tondũ wa ruo rũrũ rwa ngoro yakwa.
- 16 Mwathani, andũ matũũraga moonaga
maũndũ ta maya;
o naguo roho wakwa ũtũũraga muoyo won-
aga maũndũ o ta macio.
Wanjookeirie ũgima wa mwĩrĩ,
na ũkĩreka ndũũre muoyo.
- 17 Ti-itherũ ũhoru ũcio warĩ wa kũng'una,
nĩkĩo ndaiguire ruo rũnene ũguo.
Nĩ ũndũ wa wendo waku,

n̄wagirĩĩrie ndoonye irima r̄ia
mwanangĩko;
mehia makwa mothe n̄ũriganĩirwo n̄imo.

18 N̄igũkorwo mbĩr̄ira ndĩngĩhota gũkũgooca,
o nakĩo gĩkuũ gĩtingĩkũgooca;
ar̄ia maharũrũkaga irima r̄iu
matingĩgĩa na k̄ĩr̄igĩr̄iro kĩa wĩhokeku
waku.

19 Ar̄ia mar̄i muoyo, o acio matũũraga muoyo-r̄i,
n̄imakũgocaga,
ta ũr̄ia ndĩreka ũmũthĩ;
maithe ma ciana n̄io meraga ciana
ũhoro wa wĩhokeku waku.

20 Jehova n̄iakahonokia,
na n̄itũkaina tũr̄i na inanda cia mũgeeto
matukũ mothe ma muoyo witũ,
tũr̄i hekarũ-inĩ ya Jehova.

21 Isaia oigĩte at̄ir̄i, “Thondekai ngũmba ya
ngũyũ, mũmĩigĩr̄ire ihũha-inĩ, na n̄iekũhona.”

22 Hezekia oor̄itie at̄ir̄i, “Kĩmenyithia
gĩgaakorwo k̄ir̄i k̄ir̄ikũ at̄i n̄ingambata thiĩ
hekarũ-inĩ ya Jehova?”

39

Mabarũthi Kuuma Babuloni

1 Na r̄ir̄i, ihinda r̄iu Merodaki-Baladani
mũrũ wa Baladani mũthamaki wa Babuloni
n̄iatũmiire Hezekia marũa na k̄iheo, tondũ
n̄iaiguĩte ũhoro wa ndwari yake na kũhona
gwake.

2 Hezekia akĩamũkĩra andũ ar̄ia maatũmĩtwo
na gĩkeno, na akĩmoonia indo ciothe iria aigĩte
makũmbĩ make; akĩmoonia betha, na thahabu

na mahuti marĩa manungi wega na maguta marĩa mega mũno, na indo ciake ciothe cia mbaara na indo ciothe iria ciarĩ igũina-inĩ ciake. Gũtirĩ kĩndũ o na kĩmwe thĩinĩ wa nyũmba ya ũthamaki kana kĩarĩ ũthamaki-inĩ wake wothe Hezekia ataamoonirie.

³ Hĩndĩ ĩyo mũnabii Isaia agĩthiĩ kũrĩ Mũthamaki Hezekia, akĩmũũria atĩrĩ, “Andũ acio moiga atĩa, na mekumĩte kũ?”

Nake Hezekia agĩcookia atĩrĩ, “Moimĩte bũrũri wa kũraya; megũkĩte kuuma bũrũri wa Babuloni.”

⁴ Nake mũnabii akĩũria atĩrĩ, “Nĩ kĩĩ moonire nyũmba-inĩ yaku ya ũthamaki.”

Nake Hezekia agĩcookia atĩrĩ, “Moonire indo ciothe cia nyũmba yakwa ya ũthamaki. Gũtirĩ kĩndũ o na kĩmwe kĩrĩ igũina-inĩ ciakwa itanamoonia.”

⁵ Nake Isaia akĩĩra Hezekia atĩrĩ, “Ta igua kiugo kĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe:

⁶ Ti-itherũ ihinda nĩrĩgakinya, rĩrĩa indo ciothe iria irĩ thĩinĩ wa nyũmba yaku ya ũthamaki, na iria ciothe maithe maku matũire maigĩte nginya ũmũthĩ, igaakuuo itwarwo Babuloni. Gũtirĩ o na kĩmwe gĩgaatigara. Ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

⁷ Na andũ amwe a rũciaro rwaku, o arĩa moimĩte mũthiimo waku, o arĩa wee ũgaaciara, nĩmagathaamio, na nĩmakaahakũrwo nĩguo matungatage nyũmba-inĩ ya mũthamaki wa Babuloni.”

⁸ Nake Hezekia agĩcookia atĩrĩ, “Kiugo kĩa Jehova kĩrĩa waria nĩ kĩega,” tondũ eeciiririe

atĩrĩ, “Hĩndĩ ĩrĩa ngũtũũra muoyo nĩgũgũkorwo kũrĩ na thayũ na ũgitĩri.”

40

Kũhooreria Andũ a Ngai

- 1 Atĩrĩrĩ, hooreriai, mũhoorerie andũ akwa,
ũguo nĩguo Ngai wanyu ekuuga.
- 2 Arĩriai itũũra rĩa Jerusalemu na ũhooreri,
na mwanĩrĩre, mũrĩre atĩrĩ,
wĩra warĩo mũritũ nĩũthirĩte,
na nĩrĩrekeirwo mehia marĩo,
o na ningĩ atĩ nĩrĩherithĩtio nĩ guoko kwa Jehova
maita meerĩ nĩ ũndũ wa mehia marĩo mothe.
- 3 Kũrĩ na mũgambo wa mũndũ ũkwanĩrĩra,
akoiga atĩrĩ:
“Haarĩriai njĩra ya Jehova kũu werũ-inĩ wa
mũthanga,
mũrũngarie njĩra nene ya Ngai witũ kũu
werũ-inĩ.
- 4 Mĩkuru yothe nĩgathikwo yambatĩre,
nacio irĩma ciothe na tũrĩma ciaraganio;
nakuo kũrĩa gũtarĩ kũigananu nĩgũkaigananio,
nakuo kũrĩa gũtarĩ kwaraganu kwaraganio
wega.
- 5 Naguo riiri wa Jehova nĩũkaguũranĩrio,
na andũ othe nĩmakawĩonera marĩ hamwe.
Nĩgũkorwo nĩ kanua ka Jehova
kaarĩtie ũhoru ũcio.”
- 6 Kũrĩ na mũgambo wa mũndũ ũroiga atĩrĩ,
“Anĩrĩra.”
Na nĩ ngĩmũũria atĩrĩ, “Ngwanĩrĩra njuge
atĩa?”

“Uga atĩrĩ: Andũ othe mahaana ta nyeki,
na ũthaka wao wothe ũhaana ta mahũa ma
mũgũnda.

⁷ Nyeki nĩhoohaga, namo mahũa magaitĩka,
nĩkũhurutwo nĩ mĩhũmũ ya Jehova.
Ti-itherũ andũ mahaana o ta nyeki.

⁸ Nyeki nĩhoohaga namo mahũa magaitĩka,
no kiugo kĩa Ngai witũ gĩtũũraga nginya
tene.”

⁹ Inyuĩ andũ arĩa mũrehaga ũhoru mwega Za-
yuni,
ambatai mũthiĩ kĩrĩma-inĩ kĩrĩa kĩraihi na
igũrũ.

Inyuĩ arĩa mũrehaga ũhoru mwega Jerusalemu,
anĩrĩrai na mũgambo mũnene,
anĩrĩrai, na mũtigetigĩre;
ĩrai matũũra ma Juda atĩrĩ,
“Ngai wanyu arĩ haha!”

¹⁰ Atĩrĩrĩ, Mwathani Jehova nĩarooka arĩ na
ũhoti,
na guoko gwake nĩkuo gũgaathanaga.

Atĩrĩrĩ, kĩheo gĩake arĩ nakĩo,
o na irĩhi rĩake arĩ narĩo.

¹¹ Arĩithagia mbũri ciake o ta mũrĩithi:
Natuo tũgundu atuoyaga na moko make
na agatũkuuĩra gĩthũri-inĩ gĩake;
nacio ng’ondu iria irongithia acitongoragia
o kahora.

¹² Nũũ wanathima maaĩ na rũhĩ rwake,
kana agĩthima igũrũ na wariĩ wa guoko
gwake?

Nũũ wanekĩra rũkũngũ rwa thĩ gĩkabũ-inĩ arũthime,
kana agĩthima irĩma na ithimi,
o na agĩthima tũrĩma na ratiri?

13 Nũũ wanamenya meciiria ma Jehova,
kana akĩmũtaara taarĩ we mũmũhei kĩrĩra?

14 Nũũ Jehova aahoire kĩrĩra nĩguo amũmenyithie maũndũ,
na nũũ wamũrutire gũthiĩ na njĩra ĩrĩa yagĩrĩire?

Nũũ wamũrutire maũndũ ma ũũgĩ,
kana akĩmuonia ũrĩa angĩhota gũkuũkĩrwo nĩ maũndũ?

15 Ti-itherũ ndũrĩrĩ ihaana ta itata rĩa maaĩ rĩrĩ ndoo-inĩ;
cionagwo ihaana ta karũkũngũ kanini karĩa gatigagwo ratiri-inĩ;
we athimaga icigĩrĩra cia iria-inĩ taarĩ rũkũngũ rũhinyu.

16 Mũtitũ wa Lebanoni-rĩ, ndũngĩigania ngũ cia mwaki wa kĩgongona,
kana nyamũ ciakuo ciigane kũmũrutĩra magongona ma njino.

17 Ndũrĩrĩ ciothe ikĩonwo nĩwe, acionaga ihaana ta kĩndũ hatarĩ;
we acionaga ta itarĩ kĩene,
o na ta irĩ tũhũ mũtheri.

18 Atĩrĩrĩ, ũngĩgerekania Mũrungu na ũ?
Kana nĩ mũhianĩre ũrĩkũ mũngĩmũgerekania naguo?

19 Mĩhianano ya kũhooywo yacũhagio nĩ mũturi,

nake mūturi wa thahabu akamĩgemia na
thahabu,
na akamĩthondekera irengeeri cia betha.

20 Mündũ ũrĩa mũthĩĩni mũno ũtangĩhota kuona
indo ta icio cia kũrutwo,
athuuraga mũtĩ ũrĩa ũtangĩbutha.

Agacaria bundi mũũgĩ
wa kũmwacũhĩria mũhianano wa
kũhooywo mũrũmu wega ũtangĩgũa.

21 Anga mũtirĩ mwamenya?

Kaĩ mũtarĩ mwaigua ũhoru?

Mũtirĩ mwaheo ũhoru kuuma o kĩa mbĩrĩria?

Kaĩ mũtarĩ mwataũkĩrwo kuuma rĩrĩa thĩ
yombirwo?

22 Jehova aikaragĩra gĩtĩ kĩa ũnene igũrũ rĩa
gĩthiũrũrĩ gĩa thĩ,
nao andũ arĩa matũũraga thĩ akamoona
mahaana o ta ndaahi.

Atambũrũkagia matu marĩa mairũ o ta
kĩandarũa,
na akamaamba ta marĩ hema ya gũtũũrwo.

23 Nĩwe ũtũmaga anene matuĩke ta kĩndũ gũtarĩ,
na akanyiihia aathani a thĩ akamatua ta
marĩ o tũhũ mũtheri.

24 O mahaandwo o ũguo-rĩ,
o mbeũ ciao ciahurwo-rĩ,
o mambĩrĩria gũikũrũkia mĩri yao tĩri-inĩ-rĩ,
amahuhaga na mĩhũmũ yake nao makahooa,
nakĩo kĩhuhũkanio kĩa rũhuho
gĩkamahuruta o ta mahuti.

25 ũrĩa Mũtheru ekũũria atĩrĩ,
“Nĩ-rĩ, mũngĩngerekania na ũ?

Kana nũũ tũngĩiganana?”

26 Tiirai maitho manyu mũrore na igũrũ:
Nũũ wombire njata icio ciothe?

ũcio nĩwe ũrehaga mbũtũ icio cia igũrũ
agĩcitaraga,
na ageeta o ĩmwe yacio na rĩĩtwa.
Tondũ wa ũhoti wake mũnene na hinya wake
mũnene,
gũtirĩ o na ĩmwe yacio yagaga ho.

27 Wee Jakubu, nĩ kĩĩ gĩgũtũma warie,
na wee Isiraeli ũgateta, ũkooria atĩrĩ,
“Mĩthiĩre yakwa nĩhithĩtwo Jehova;
naguo ciira wakwa wa kĩhooto
ndũrũmbũyagio nĩ Ngai wakwa”?

28 Anga mũtirĩ mwamenya?
Kaĩ mũtarĩ mwaigua ũhororo?
Jehova nĩwe Ngai ũrĩa ũtũũraga tene na tene,
nĩwe Mũmbi wa ituri ciothe cia thĩ.
We ndooragwo nĩ hinya o na kana akanoga,
naguo ũmenyo wake wa maũndũ gũtirĩ
mũndũ ũngĩhota kũũtuĩria.

29 Mũndũ ũrĩa mũnogu nĩamũheaga hinya,
nake ũrĩa ũũrĩtwo nĩ hinya akamuongerera
ũhoti.

30 Andũ ethĩ o nao nĩmooragwo nĩ hinya na
makanoga,
nao andũ arĩa matarĩ akũrũ nĩmahĩngagwo
na makagũ;

31 no rĩrĩ, andũ arĩa mehokaga Jehova
nĩmakerũhĩrio hinya wao.
Makombũkaga na mathagu o ta nderi;
magaateng’era na matinoge,

magaathiiaga na magũrũ na matiũrwo nĩ hinya.

41

Mũteithia wa Isiraeli

¹ “Atĩrĩrĩ, inyuĩ icigĩrĩra, ta kirai ki mũrĩ mbere yakwa!

Nacio ndũrĩrĩ nĩcierũhie hinya wacio!

Nĩcikuĩrĩrie ciarie;

nĩtũcemaniei hamwe tũciire.

² “Nũũ warahũrĩte mũndũ oime na mwena wa irathĩro,
akamwĩta amũtungatagĩre na ũthingu?

Aneanaga ndũrĩrĩ kũrĩ we,

na agatoria athamaki makamwathĩkagĩra.

Amatuuaga o ta rũkũngũ na rũhiũ rwake rwa njora,

akamatua maragara na ũta wake nao makombũrwo nĩ rũhuho.

³ Amateng’eragia, akamahĩtũka atagurarĩtio,

o na angĩkorwo nĩ njĩra atarĩ agerera na magũrũ make mbere iyo.

⁴ Nũũ wĩkĩte ũndũ ũcio na akaũhingia,

ageeta njiarwa marĩtwa kuuma o kĩambĩrĩria?

Nĩĩ Jehova, nĩ nĩĩ wa mbere

na wa kũrigĩrĩria; nĩĩ nĩ nĩĩ we.”

⁵ Icigĩrĩra nĩciĩoneire ũndũ ũcio na igetigĩra;
nacio ituri cia thĩ ikainaina.

Ikuhagĩrĩria na ikeyumĩria;

⁶ o ũmwe ateithagia ũrĩa ũngĩ,

na akeera mūrũ wa nyina atĩrĩ,
 “Wĩyũmĩrĩrie mũno!”

7 Mũbundi ekagĩra mūturi wa thahabu hinya,
 nake ũrĩa ũnyorokagia na nyondo ĩrĩa nene
 omagĩrĩria ũrĩa ũturaġĩra ihiga-inĩ rĩa ũturi.
 Nake akoiga atĩrĩ, “Wĩra ũcio wa kũnyiitithania
 cuma nĩ mwega.”

Akanyiitithania mũhianano ũcio wa
 kũhooywo na mĩcumarĩ, nĩguo
 ndũkenyenye, ũgwe.

8 “No rĩrĩ, wee Isiraeli, ndungata yakwa,
 o wee Jakubu ũrĩa thuurĩte,
 o inyuĩ njiaro cia Iburahĩmu mūrata wakwa,

9 ndakũrutire kuuma ituri cia thĩ,
 ngĩgwĩta kuuma koine ciayo iria irĩ kũraya
 mũno.

Ngĩkwĩra atĩrĩ, ‘Wee ũrĩ ndungata yakwa;’
 nĩngũthuurĩte na ndikũregete.

10 Nĩ ũndũ ũcio tiga gwĩtigĩra, nĩgũkorwo ndĩ
 hamwe nawe;
 tiga kũmaka, nĩgũkorwo nĩ nĩ nĩ Ngai
 waku.

Nĩndĩkuongagĩrĩra hinya na ngũteithagie;
 na ti-itherũ nĩndĩrĩgũtiiraġĩrĩra na guoko
 gwakwa kwa ũrĩo kwa ũthingu.

11 “Andũ arĩa othe makũrakaragĩra maga-
 gũũkĩrĩra
 ti-itherũ nĩmagaconorithio na manyararithio;
 arĩa marũaga nawe
 magaatuĩka o ta kĩndũ hatarĩ na mathire
 biũ.

12 O na ũngĩgaacaria thũ ciaku, ndũgaaciona.

Andũ arĩa mahũũranaga mbaara nawe
magaatuĩka o ta kĩndũ hatarĩ.

13 Nĩgũkorwo nĩ nĩ nĩ Jehova, Ngai waku,
ũrĩa ũkũnyiitaga guoko kwa ũrĩo,
na agakwĩra atĩrĩ, Tiga gwĩtigĩra;
nĩngũgũteithia.

14 Tiga gwĩtigĩra, wee Jakubu kagunyũ gaka,
o wee Isiraeli gakundi kanini,
nĩ mwene nĩ nĩ ngũgũteithia,” ũguo nĩguo
Jehova ekuuga,
ũcio Mũkũũri waku, Ũrĩa Mũtheru wa Isir-
aeli.

15 “Atĩrĩrĩ, nĩngagũtua kĩhũũri kĩa ngano,
kĩhũũri kĩerũ na kĩũgĩ, kĩa magego maingĩ.
Nĩũkahũũra irĩma na ũcihehenje,
natuo tũrĩma ũtũtue mũũngũ.

16 Wee nĩũgaacihuha, naruo rũhuho
rũcigũrũkie,
nakĩo kĩhuhũkanio gĩcihurunje.

No rĩrĩ, wee nĩũgakenera Jehova,
na wĩrahagĩre Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli.

17 “Andũ arĩa athĩĩni na abatari methaga maaĩ
ma kũnyua, no gũtirĩ;
nĩmĩ ciao nĩcing’arĩtio nĩ nyoota.

No rĩrĩ, nĩ Jehova nĩngamacookeria ũhoru;
nĩ Ngai wa Isiraeli, ndirĩ hĩndĩ ngaamati-
ganĩria.

18 Nĩngatũma njũũĩ itherere kũu rũng’ũrĩ-inĩ
kũrĩa gũtũũgĩru,
nacio ithima itherũke cianda-inĩ.

Nĩngatũma kũu werũ-inĩ kũgĩe tũria twa maaĩ,

nakuo kũndũ kũrĩa kũng'aru ndũme
gũtherũke ithima cia maaĩ.

- 19 Nĩngahaanda mĩtarakwa na mĩгаа,
na mĩhandathi na mĩtamaiyũ kũu werũ-inĩ.
Na haande mĩbinde kũndũ kũrĩa gũtakũraga
kĩndũ,
na mĩthengera, na mĩkarakaba o hamwe,
20 nĩgeetha andũ mone na mamenye,
mecũũranie na mataũkĩrwo,
atĩ nĩ guoko kwa Jehova gwĩkĩte maũndũ macio,
na atĩ Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli nĩwe
wamĩũmbire.”

- 21 Jehova ekuuga atĩrĩ, “Rehei ciira wanyu ũrĩa
mũrĩ nago.

Onaniai ihooto cianyu cia hinya,”
ũguo nĩguo Mũthamaki wa Jakubu ekuuga.

- 22 “Rehei ngai cianyu cia mĩhianano ya
kũhooywo
itwĩre ũrĩa gũkaahaana.

Twĩrei ũrĩa maũndũ ma tene maatariĩ,
nĩguo twĩcũũranie ũhoru wamo,
na tũmenye ũrĩa makaarigĩrĩria.

Kana mũtũmenyithie ũhoru wa maũndũ marĩa
magooka thuutha,

23 na mũtwĩre ũrĩa gũgaikara thuutha-inĩ,
nĩguo tũmenye atĩ mũrĩ ngai.

Ĩkai ũndũ mwega kana mũũru,
nĩguo tũmake na tũiyũrwo nĩ guoya.

- 24 No rĩrĩ, inyuĩ mũrĩ kĩndũ hatariĩ,
na mawĩra manyu matiriĩ bata;
mũndũ ũrĩa ũmwĩthuurĩire atariĩ o ta kĩndũ
kĩrĩ magigi.

- 25 “Nĩjarahũrĩte mũndũ wa kuuma gathigathi-
ini, na nĩarooka:
mũndũ uumĩte irathĩro rĩa riũa ũrĩa
ũkayagĩra rĩitwa rĩakwa.
Arangagĩrĩria aathani a thĩ o ta marĩ ndaka,
akamarangĩrĩria o ta ũrĩa mũmbi akimaga
rĩũmba.
- 26 Nũũ waheanire ũhoru ũcio kuuma o
kĩambĩrĩria, nĩguo tũũmenye;
kana akĩũheana mbere ĩyo, nĩguo tuuge
atĩrĩ, ‘Ũhoru ũcio aarĩtie nĩ wa ma’?
Gũtirĩ mũndũ weranire ũhoru ũyũ,
na gũtirĩ mũndũ waũheanĩte mbere ĩyo,
gũtirĩ mũndũ waiguĩte ũhoru ũyũ kuuma
kũrĩ inyuĩ.
- 27 Nĩ nĩ ndaarĩ wa mbere kwĩra Zayuni atĩrĩ,
‘Atĩrĩrĩ, aya marĩ haha!’
Nĩ nĩ ndatũmire mũndũ athĩ Jerusalemu
agatware ũhoru ũrĩa mwega.
- 28 Ndĩrarora no hatĩrĩ mũndũ;
gũtirĩ mũndũ thĩinĩ wao ũngĩheana kĩrĩra,
gũtirĩ mũndũ wa kũnjookeria ũhoru rĩrĩa
ingĩmoria kũria.
- 29 Atĩrĩrĩ, andũ othe nĩ a maheeni!
Cĩiko ciao no cia tũhũ;
mĩhianano yao ya gwacũhio ĩhaana o ta
rũhuho, na nĩ ya tũhũ mũtheri.

42

Ndungata ya Jehova

- 1 “Atĩrĩrĩ, ĩno nĩyo ndungata yakwa, ĩrĩa ndi-
iragĩrĩra,

ĩrĩa ndĩthuurĩire na nĩyo ĩkenagia ngoro
yakwa;
nĩngamĩitĩrĩa Roho wakwa
nayo nĩkarehithĩria ndũrĩrĩ ciira wa
kĩhoo.

² Ndĩkaanĩrĩa kana ĩgũũthũke,
kana mũgambo wayo ũiguuo kũu njĩra-inĩ.

³ Kamũrangi kagondoku ndĩgakoina,
kana ĩhorie rũtambĩ rwa ũguta rũrĩa
rũratooga.

Na nĩ ũndũ wa wĩhokeku nĩngatuanĩra ciira na
kĩhoo;

⁴ ndĩgaatithia kana ĩkue ngoro
nginya hĩndĩ ĩrĩa ĩgaatũma gũkũ thĩ kũgĩe ciira
wa kĩhoo.

Andũ arĩa matũũraga icigĩrĩa-inĩ make-
hoka watho wayo.”

⁵ Jehova, Mũrungu witũ, ũrĩa wombire igũrũ na
akĩrĩtambũrũkia,
o we ũrĩa waraganirie thĩ na indo iria ciothe
ciumaga kuo,

na nĩwe ũheaga andũ a thĩ mĩhũmũ,
na akahe arĩa maikaraga kuo muoyo, eku-
uga atĩrĩ:

⁶ “Nĩ Jehova nĩ nĩ ngwĩtĩte na njĩra ya ũthingu;
nĩngakũnyiita guoko.

Nĩngakũmenyagĩrĩa na ngũheane
ũtuĩke wa kũrĩkanĩra kĩrĩkanĩro na andũ,
o na ũtuĩke ũtheri wa gũtherera andũ a
Ndũrĩrĩ,

⁷ na nĩguo ũhingũrage atumumu maito,
na wohorithagie arĩa mohetwo ũmarute
moime njeera,

o nao arĩa maikarĩte nduma-inĩ
ũmarekererie, moime korokoro-inĩ.

8 “Nĩ nĩ Jehova; rĩu nĩrĩo rĩitwa rĩakwa!
Naguo riiri wakwa ndikaũhe mũndũ ũngĩ,
kana njitĩkĩre mĩhianano ya kũhooywo iheo
ũgooci wakwa.

9 Atĩrĩrĩ, maũndũ maarathirwo tene
nĩmahingĩtio,
na rĩu nĩ maũndũ merũ ngwanĩrĩra;
na maũndũ macio matanakinya-rĩ,
nĩndĩmũmenyithĩtie ũhoru wamo.”

Rwĩmbo rwa Kũgooca Jehova

10 Inĩrai Jehova rwĩmbo rwerũ,
na mũmũgooce kuuma ituri-inĩ ciothe cia
thĩ,
inyuĩ mũikũrũkaga kũu iria-inĩ, na kĩrĩa gĩothe
kĩrĩ thĩinĩ warĩo,
o na inyuĩ icigĩrĩra, na arĩa othe matũũraga
thĩinĩ wacio.

11 Werũ na matũũra makuo nĩmanĩrĩre na
mĩgambo;
o na tũtũũra tũrĩa Kedari atũũraga
nĩtũkũngũire.

Andũ a Sela nĩmarekwo maine rwĩmbo nĩ
gũkena;
o na mũreke maanĩrĩre marĩ kũu irĩma-
igũrũ.

12 Nĩmarekwo makumie Jehova,
na maanĩrĩre ũgooci wake kũu icigĩrĩra-inĩ.

13 Jehova nĩakoimagara athĩ o ta njamba ĩrĩ
hinya,
na aarahũre kĩyo gĩake ta njamba ya ita;
akaanĩrĩra na oigĩrĩrie mbugĩrĩrio ya mbaara,

na nĩagatooria thũ ciake.

14 “Thinda iraaaya ngoretwo ngirĩte ki,
ngegirĩrĩria gwĩka ũndũ.

No rĩu-rĩ, ndĩrakaya ta mĩtumia ũrarũmwo,
ngateeha na ngahũma.

15 Nĩngananga irĩma na tũrĩma,
na ndũme mĩmera ĩrĩa yothe ĩkũraga kuo
yũme;

nĩngatũma njũũĩ ituĩke icigĩrĩra
na ndũme tũria tũhwe.

16 Nao atumumu nĩngamagereria njĩra iria ma-
tooĩ,

na ndĩmatoongorerie tũcĩra tũrĩa
mataahũthĩrĩte gũthĩra;

nayo nduma nĩngamĩgarũra ĩtuĩke ũtheri
mbere yao,

nakuo kũndũ kũrĩa gũtarĩ kũigananu
ndĩkwaraganie.

Maũndũ macio nĩmo ngeeka,
na ndikamatiganĩria.

17 No rĩrĩ, andũ arĩa mehokete mĩhianano ya
kũhooywo,

o acio meraga mĩhianano ya gwacũhio atĩrĩ,
‘Inyuĩ nĩ inyuĩ ngai ciitũ,’

nĩmakahũndũrwo na nĩmagaconorithio
kũna.

Andũ a Isiraeli Nĩ Atumumu na Matiiguaga

18 “Inyuĩ mũtaiguaga, ta iguai,
na inyuĩ atumumu-rĩ, ta cũthĩrĩriai, nĩguo
muone!

19 Nũũ mĩtumumu tiga o ndungata yakwa,

- o na kana nũũ ũtaiguaga ta mũtũmwo ũcio
ndũmĩte?
Nũũ mũtumumu ta ũrĩa wĩheanĩte biũ kũrĩ nĩ,
na nũũ mũtumumu ta ndungata ya Jehova?
- 20 Nĩwonete maũndũ maingĩ, no
ndũmarũmbũyagia;
matũ maku nĩmahingũrĩtwo, no ndũrĩ ũndũ
ũiguaga.”
- 21 Jehova nĩonire arĩ wega atũũgĩrie watho wake
na ũgĩe riiri nĩ ũndũ wa ũthingu wake.
- 22 No rĩrĩ, andũ aya nĩmatahĩtwo na magatun-
ywo indo,
othe manyiitĩtwo na mĩtego marima-inĩ,
o na makahithwo njeera thĩinĩ.
Matuĩkĩte ta nyamũ cia kũguĩmwo,
na gũtirĩ mũndũ ũngĩmahonokia;
maikarĩte marĩ atahe,
na gũtirĩ mũndũ ũngiuga atĩrĩ,
“Nĩmacookio kwao.”
- 23 Nũũ wanyu ũgũthikĩrĩria ũhoru ũyũ,
kana aũrũmbũiyeye mahinda marĩa magooka?
- 24 Nũũ waneanire Jakubu atuĩke wa gũtahwo,
na nũũ waneanire Isiraeli kũrĩ atunyani?
Githĩ ti Jehova,
o ũrĩa ithuĩ twĩhĩirie?
Nĩgũkorwo andũ nĩmaregire gũthĩ na njĩra
ciake;
nĩmagire gwathĩkĩra watho wake.
- 25 Nĩ ũndũ ũcio nĩamaitĩrĩrie marakara make
mahiũ,
na akĩmatharĩkĩra na mbaara.
Maarigiicĩirio nĩ marakara mahaana ta nĩnĩmbĩ
cia mwaki mĩena yothe,

no-o matiigana kũmenya.
 Marakara macio makĩmacina,
 no matiigana kũrũmbũiya ũhoru ũcio
 ngoro-inĩ ciao.

43

Mũhonokia wa Isiraeli

- ¹ No rĩrĩ, wee Jakubu, Jehova ũrĩa wakũũmbire,
 o we ũcio watũmire ũgĩe ho,
 wee Isiraeli, ekuuga atĩrĩ:
 “Tiga gwĩtigĩra, nĩgũkorwo nĩ nĩ ngũkũũrĩte;
 Ngwĩtĩte na rĩitwa rĩaku; wee ũrĩ wakwa.
- ² Rĩrĩa ũkũgerera maaĩ-inĩ ũkĩhĩtũkĩra kuo-rĩ,
 ndĩrĩkoragwo hamwe nawe;
 o na rĩrĩa ũkũringa njũũ-rĩ, itigagũtwara.
 Rĩrĩa ũkũgerera mwaki-inĩ-rĩ, ndũgaagũcina;
 ndũkarĩrĩmbũkĩrwo nĩ rũrĩrĩmbĩ rwaguo.
- ³ Nĩgũkorwo nĩ nĩ Jehova, Ngai waku,
 o we ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli, Mũhonokia
 waku;
 nĩheanĩte bũrũri wa Misiri ũtuĩke kĩndũ gĩa
 gũgũkũũra,
 nakuo Kushi na Seba ngakũheana ithenya
 rĩaku.
- ⁴ Tondũ wee ũrĩ wa goro mũno, na ũgatĩlka
 maitho-inĩ makwa,
 na tondũ nĩngwendete-rĩ,
 nĩnganeana andũ nĩ ũndũ waku,
 na neane ndũrĩrĩ nĩ ũndũ wa muoyo waku.
- ⁵ Tiga gwĩtigĩra, nĩgũkorwo ndĩ hamwe nawe;
 nĩngakũrehere ciana ciaku kuuma mwena
 wa irathĩro,

na ngũcookanĩrĩrie kuuma mwena wa
ithũĩro.

⁶ Nĩngeera mwena wa gathigathini atĩrĩ, ‘Marek-
ererie!’

na njũire mwena wa gũthini atĩrĩ, ‘Tiga
kũmagirĩrĩria.’

Ariũ akwa marehei moime kũndũ kũraya,
o nao airĩtu akwa marehei moime ituri-inĩ
ciothe cia thĩ:

⁷ arĩa othe metanĩtio na rĩitwa rĩakwa,
o acio ndoombire nĩgeetha riiri wakwa
wonekage,
acio ndoombire, o acio wĩra wa moko
makwa.”

⁸ Tongoriai andũ arĩa marĩ na maitho, no nĩ
atumumu,
na andũ arĩa marĩ na matũ, no matiiguaga.

⁹ Andũ a ndũrĩrĩ ciothe nĩmonganĩte hamwe,
nao andũ a mabũrũri makagomana.

Nĩ mũndũ ũrĩkũ wao warathire ũhoru ũyũ,
na agĩtwĩra maũndũ marĩa maarĩ ma tene?

Nĩmarehe aira ao moonanie atĩ ũhoru ũcio wao
warĩ wa ma,

nĩguo andũ maũigua moige atĩrĩ, “Ũhoru
ũcio nĩ wa ma.”

¹⁰ “Inyuĩ nĩ inyuĩ aira akwa,” ũguo nĩguo Jehova
ekuuga.

“O na nĩ inyuĩ ndungata ciakwa iria thuurĩte
nĩgeetha mũmenye, na mũnjĩtĩkie,
na mũmenye atĩ nĩ nĩ nĩ ũrĩa we.

Mbere yakwa gũtirĩ ũngĩ wombĩtwo,
na gũtikagĩa ũngĩ thuutha wakwa.

¹¹ Nĩ-rĩ, o nĩ nĩ nĩ Jehova,

na gũtirĩ mũhonokia ũngĩ tiga nĩ.

12 Nĩ-rĩ, nĩnguũranĩirie ũhoru, na ngahonokania, na ngoimbũra:

Nĩ mwene, na ti ngai ng'eni ĩrĩ thĩinĩ wanyu. Tondũ ũcio, inyuĩ nĩ inyuĩ aira akwa atĩ nĩ nĩ nĩ Mũrungu," ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

13 "Ĩ, ti-itherũ, kuuma matukũ ma tene, nĩ nĩ nĩ ũrĩa we. Gũtirĩ mũndũ o na ũ ũngĩhota kũhonokia mũndũ kuuma guoko-inĩ gwakwa. Rĩrĩa ndeka ũndũ-rĩ, nũũ ũngĩhota kũũgarũra?"

Tha cia Ngai, na Kwaga Wĩhokeku kwa Isiraeli

14 Jehova, Mũhonokia wanyu, o ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ, "Nĩngatũma mbũtũ ya ita yũkĩrĩre Babuloni nĩ ũndũ wanyu, na ndehe andũ othe a Babuloni marĩ mĩgwate, maikũrũkĩtio na marikabu iria makenagio nĩcio.

15 Nĩ nĩ nĩ Jehova, ũrĩa Mũtheru wanyu, Mũũmbi wa Isiraeli, na Mũthamaki wanyu."

16 ũũ nĩguo Jehova ekuuga, o ũcio watemire njĩra iria-inĩ, na agĩtema gacĩra kũndũ kũrĩa kwarĩ maaĩ marĩ hinya,

17 ũrĩa waguucĩrĩirie ngaari cia ita o na mbarathi, na mbũtũ cia ita, hamwe na anene a cio, nao magĩkoma hau na maticooke kwarahũka rĩngĩ,

makĩhora biũ ta rĩtambĩ rũhoretio.

18 “Tigai kũririkana maũndũ marĩa mahĩtũkĩte;
o na tigai gwĩcũũrania maũndũ marĩa ma
tene.

19 Atĩrĩrĩ, nĩngwĩka ũndũ mwerũ!
Rĩu no hĩndĩ ũraakunũka; kaĩ inyuĩ
mũtaraũmenya?

Ngwĩka atĩrĩ, nĩngũtema njĩra werũ-inĩ,
nakuo rũng’ũrĩ-inĩ ndũme gũtherũke
tũrũũ.

20 Nyamũ cia gĩthaka, ta mbwe na ndundu,
nĩciiheaga gĩtĩo,

tondũ nĩ nĩ heanaga maaĩ werũ-inĩ
o na rũng’ũrĩ-inĩ,

ngatũma kũgĩe na tũrũũ twa kũnyuuagwo nĩ
andũ akwa,

andũ arĩa nĩ thuurĩte,

²¹ andũ arĩa ndeyũmbĩire,

nĩguo mahunjagie ũhoru wa ũgooci wakwa.

22 “No rĩrĩ, wee Jakubu ndũrĩ wangaĩra,
nawe Isiraeli-rĩ, nĩkũnogio ũnogetio nĩ nĩ.

23 Inyuĩ mũtindeheire ng’ondũ cia maruta ma
njino,

kana mũkandĩĩithia na magongona manyu.

Ndimũhatĩrĩirie na magongona ma mũtu,

kana ngamũnogia na kũmwĩtia ũbumba.

24 Mũtirĩ mwangũrĩra ũbumba ũrĩa ũrĩ
mũtararĩko mwega,

o na kana mũkandutĩra maguta ma magong-
ona manyu.

No rĩrĩ, mehia manyu nĩmanditũhĩire

na mũkaanogia na mawaganu manyu.

- 25 “Niĩ, o niĩ mwene, nĩ niĩ tharagia mahĩtia
 maku, mathire biũ,
 nĩ ũndũ wakwa Niĩ mwene,
 na ngaaga kũiririkana mehia manyu rĩngĩ.
- 26 Ta ndirikaniai maũndũ marĩa mahĩtũkĩte,
 na mũreke tũmaarĩrĩrie tũrĩ hamwe;
 ningĩ mũciire muonanie atĩ mũtiĩhĩtie.
- 27 Ithe wanyu wa mbere nĩehirie;
 nao andũ arĩa maaragia ithenya rĩanyu
 makĩĩnemera.
- 28 Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, nĩngaconorithia anene a
 hekarũ yanyu,
 na ndũme Jakubu anangĩke,
 o nake Isiraeli atuĩke wa kũnyararwo.

44

Isiraeli Ūrĩa Mũthuure

- 1 “No rĩrĩ, ta thikĩrĩria, wee Jakubu, ndungata
 yakwa,
 o we Isiraeli, ũrĩa niĩ thuurĩte.
- 2 Jehova, ũrĩa wakũũmbire
 na agĩgũthondeka ũrĩ nda ya maitũguo,
 o ũrĩa ũrĩgũteithagia, ekuuga atĩrĩ:
 Tiga gwĩtigĩra, wee Jakubu, ndungata yakwa,
 o nawe Jeshuruni, ũrĩa niĩ thuurĩte.
- 3 Nĩgũkorwo bũrũri ũrĩa mũng’aru
 nĩngaũitĩrĩria maaĩ,
 nakuo kũndũ kũrĩa kũmũ nĩgũgathereraga
 tũrũũĩ;
 naruo rũciaro rwaku nĩngarũitĩrĩria Roho
 wakwa,
 nacio njiaro cianyu ndĩciitĩrĩrie kĩrathimo
 gĩakwa.

4 Nĩmakaingĩha o ta nyeki ya gĩtuamba
ĩkunũkĩte,
o na kana ta mĩtĩ ya mĩribina ĩrĩa ĩkũraga
hũgũrũrũ-inĩ cia njũũ.

5 Mũndũ ũmwe nĩakoiga atĩrĩ, ‘Nĩ ndĩ wa
Jehova’;
nake ũrĩa ũngĩ akeĩtania na Jakubu;
o nake ũngĩ eyandĩke guoko gwake atĩrĩ, ‘Ndĩ wa
Jehova,’
na eetue rĩtwa rĩtanĩtio na Isiraeli.

Nĩ Jehova, ti Mĩhianano

6 “Atĩrĩrĩ, Mũthamaki wa Isiraeli na Mũkũũri
wao,
o we Jehova-Mwene-Hinya-Wothe, ekuuga
atĩrĩ:

Nĩ nĩ wa mbere na nĩ nĩ wa kũrigĩrĩria,
gũtirĩ Ngai ũngĩ tiga nĩ.

7 Nũũ ũkĩhaana ta nĩ? Nĩarekwo oimbũre
ũhoru ũcio.
Nĩaheane ũhoru ũcio na oimbũre arĩ mbere
yakwa,
ũrĩa gwatariĩ kuuma rĩrĩa ndoombire andũ akwa
a tene,
na onanie ũrĩa gũgaikara thuutha-inĩ;
ĩ, nĩakĩrathe ũhoru wa maũndũ marĩa
magooka.

8 Tigai kũinaina, o na kana mwĩtigĩre.
Githĩ ndioimbũrĩre maũndũ maya,
na ngĩratha ũhoru ũyũ kuuma o tene?
Inyuĩ nĩ inyuĩ aira akwa. Nĩ kũrĩ Ngai ũngĩ
tiga nĩ?
Aca, gũtirĩ rwaro rũngĩ rwa Ihiga, nĩ ndirĩ ũngĩ
njũũ.”

- 9 Andũ arĩa othe mathondekaga mĩhianano ya
 kũhooywo nĩ a tũhũ,
 na indo iria meriragĩria mũno itirĩ bata.
 Andũ arĩa mangĩaria ithenya rĩao nĩ atumumu;
 gũtirĩ ũndũ mamenyaga, ũguo nĩguo
 ũmaconorithagia.
- 10 Nũũ wacũhagia mũhianano wa kũhooywo,
 o na ageturĩra mũhianano wa gũtwekio ũrĩa
 ũtangĩmũguna?
- 11 We na arĩa macihooyaga nĩmagaconorithio;
 mabundi o nao no andũ matarĩ kiene.
 Othe nĩmongane hamwe na matue itua;
 nao nĩmakanyitwo nĩ guoya mũnene na
 maconorithio.
- 12 Mũturi wa igeri ooyaga kĩndũ kĩa wĩra,
 na agakĩrutĩra wĩra agagĩcina na makara;
 agathondeka ngai ya mũhianano na nyondo,
 akaũtura na hinya wa guoko gwake.
 Mũndũ ũcio ahũtuga, akoorwo nĩ hinya;
 akaga kũnyua maaĩ, akaringĩka.
- 13 Mũtharamara aigaga rũrigi rwa kũrũngaria
 mũhari,
 agacooka agakurura na karamu;
 mũhianano ũcio egũthondeka akaũhũra
 randa,
 ningĩ akaũthima gĩthiũrũrĩ,
 na agacooka kũwacũhia wega ũhaanane na
 mũhianĩre wa mũndũ,
 o ta mũndũ ũrĩ na riiri wake wothe,
 nĩgeetha ũtũũre ihooero-inĩ rĩagu.
- 14 Mũndũ aatemire mĩtarakwa,
 na agĩthuurĩra mũkarakaba kana
 mũgandi.

Akĩreka ũkũranĩre na mĩtĩ ĩrĩa ĩngĩ ya mũtitũ,
kana akĩhaanda mũthengera, nayo mbura
ĩkĩũkũria.

15 Mũtĩ ũcio nĩ wa kuunwo ngũ;
oyaga imwe agaakia mwaki, agoota,
no iria ingĩ agaakia mwaki, akaruga mĩgate.
Ningĩ gĩcunjĩ kĩmwe agethondekera ngai ya
mũhianano, akamĩhooyaga.
Ĩĩ ti-itherũ, athondekaga mũhianano
mũicũhie akaũinamagĩrĩra.

16 Nuthu ya ngũ agaakia mwaki nacio;
akarugĩra irio ciake ho,
na akahĩhĩria nyama ciake ho, akarĩa,
akahũũna.

Ningĩ agoota mwaki, akoiga atĩrĩ,
“Hĩ! Nĩndaigua ũrugarĩ; nĩndona mwaki.”

17 Ngũ iria ciatigara agathondeka ngai,
mũhianano wake wa kũhooya;
akaũinamĩrĩra na akaũturĩria maru.
Akaũhooya, akoiga atĩrĩ,
“Honokia; wee nĩwe ngai yakwa.”

18 Matirĩ ũndũ mooĩ, na matirĩ ũndũ ma-
menyaga;
maitho mao nĩmahumbĩre, nĩ ũndũ ũcio
matingĩona,
na meciiria mao nĩmahingĩtwo makaaga
kũmenya maũndũ.

19 Gũtirĩ mũndũ ũkiraga ageciiria,
gũtirĩ mũndũ ũrĩ na ũũgĩ kana ũmenyo oige
atĩrĩ,
“Nuthu ya ngũ ndahũthĩrire na gwakia mwaki;
o na ngĩrugĩra mĩgate makara-inĩ macio,
na ngĩcooka ngĩhĩhia nyama na ngĩrĩa.

Ti-itherũ no ngĩthondeke kĩndũ kĩrĩ magigi ku-
uma kũrĩ ngũ iria itigaire?

Ti-itherũ no nyinamĩrĩre gĩcunjĩ kĩa mũtĩ?”

20 Arĩaga mũhu, ahĩtithĩtio nĩ ngoro ĩrĩa
ĩheenekete;
ndangĩhota kwĩhonokia, kana oige atĩrĩ,
“Githĩ kĩndũ gĩkĩ kĩrĩ guoko gwakwa kwa
ũrĩo ti maheeni?”

21 “Ririkana maũndũ maya, wee Jakubu,
o wee Isiraeli, tondũ ũrĩ ndungata yakwa.
Nĩ nĩ ndakũũmbire, wee ũrĩ ndungata yakwa;
atĩrĩ, wee Isiraeli, ndikaariganĩrwo nĩwe.

22 Nĩnjeheretie mahĩtia maku magathira biũ,
o ta ũrĩa itu rĩa mbura rĩthiraga,
mehia maku ngamaniina ta kĩbii kĩa rũciinĩ.
Njookerera tondũ nĩngũkũũrĩte.”

23 Wee igũrũ ina nĩ gũkena,
nĩngũkorwo nĩ Jehova wĩkĩte ũndũ ũcio;
nawe thĩ ũrĩ rungu rwa igũrũ-rĩ, anĩrĩra.
Na inyuĩ irĩma-rĩ, inai rwĩmbo,
o na inyuĩ mĩtitũ na mĩtĩ yanyu yothe inai,
nĩngũkorwo Jehova nĩakũũrĩte Jakubu,
na akoonania riiri wake kũu Isiraeli.

Jerusalemu Nĩngũgatũũrwo

24 “Jehova, Mũkũũri waku,
ũrĩa wakũũmbĩire nda ya maitũguo, ekuuga
atĩrĩ:

“Nĩ nĩ nĩ Jehova
ũrĩa wombire indo ciothe,
ũrĩa watambũrũkirie igũrũ ndĩ nyiki,

ũrĩa waaraganirie thĩ ndĩ nyiki,

25 nĩ nĩ ngiragĩrĩa ciana cia anabii a maheeni,
nao aragũri ngamatua irimũ,
ningĩ ngagarũra ũũgĩ wa arĩa oogĩ,
ngaũtua ũrimũ mũtheri.

26 Nĩ nĩ njĩkagĩra ciugo cia ndungata ciakwa
hinya,
na ngahingia ũrathi wa atũmwo akwa,

na ha ũhoru wa Jerusalemu ngoiga atĩrĩ,
'Nĩrigatũũrwo,'
na ha ũhoru wa matũũra ma Juda ngoiga
atĩrĩ, 'Nĩmagaakwo,'
o na kũndũ gwakuo kũrĩa kwanangĩtwo
ngoiga atĩrĩ, 'Nĩngagũcookereria.'

27 Nĩ nĩ njũiraga maaĩ ma kũrĩa kũriku atĩrĩ,
'Hũai,
na nĩngahũithia tũrũũ twanyu.'

28 Nĩ nĩ njugaga ũhoru wa Mũthamaki Kurusu
atĩrĩ, 'Nĩwe mũrũithi wa mbũri ciakwa,
na nĩwe ũkaahingia ũrĩa wothe nyendaga
wĩkwo;
Nĩakoiga ũhoru wa Jerusalemu atĩrĩ,
"Nĩrĩakwo,"
na ha ũhoru wa hekarũ oige atĩrĩ, "Mĩthingi
yayo nĩyakwo." ' ' "

45

1 Atĩrĩrĩ, ũyũ nĩguo ũhoru ũrĩa Jehova areera
Kurusu,
ũrĩa wake mũitĩrĩrie maguta,
o ũcio nĩ nyitĩte guoko gwake kwa ũrĩo

nĩguo ndoorie ndũrĩrĩ iria irĩ mbere yake,
 na njaũre athamaki indo ciao cia mbaara,
 nĩgeetha ndĩmũhingũrĩre mĩrango mbere
 yake,

na nĩguo ndakanakore ihingo ihingĩtwo:

² Nĩngagũtongoria

na nĩngaragania irĩma;

nĩngoinanga ihingo cia gĩcango,

na ndinangie mĩgĩĩko ya kĩgera.

³ Nĩngakũhe igĩĩna iria ihithĩtwo nduma-inĩ,

ngũhe ũtonga ũrĩa mũhithe,

nĩguo ũmenye atĩ nĩ nĩ nĩ Jehova,

o we Ngai wa Isiraeli, ũrĩa ũgwĩtĩte na rĩitwa
 rĩaku.

⁴ Nĩngwĩtĩte na rĩitwa rĩaku,

nĩ ũndũ wa ndungata yakwa Jakubu,

o na nĩ ũndũ wa Isiraeli ũcio nĩ ndĩthuurĩre,

na ngakũhe rĩitwa rĩa gĩtĩĩo,

o na gũtuĩka wee ndũnjũũĩ.

⁵ Nĩ nĩ nĩ Jehova, na gũtirĩ ũngĩ;

tiga nĩ gũtirĩ Ngai ũngĩ.

Nĩndĩrĩkuongagĩrĩra hinya,

o na gũtuĩka wee ndũnjũũĩ,

⁶ nĩgeetha kuuma irathĩro rĩa riũa

nginya ithũiro rĩarĩo,

andũ mamenye atĩ gũtirĩ ũngĩ tiga nĩ.

Nĩ nĩ nĩ Jehova, na gũtirĩ ũngĩ.

⁷ Nĩ nĩ ndũmaga kũgĩe ũtheri, o na ngatũma

kũgĩe nduma,

nĩ nĩ ndehaga ũgaacĩru na ngatũma kũgĩe
 mwanangĩko;

Nĩ nĩ, Jehova, ũrĩa wĩkaga maũndũ macio
 mothe.

8 “Atĩrĩrĩ inyuĩ matu ma igũrũ, urĩriai thĩ
ũthingu;
o na inyuĩ matu ma mbura itĩrĩriai thĩ
ũthingu.

Thĩ nayo nĩyathamie kanua,
naguo ũhonokio nĩũkunũke, ũmere,
ũkũranĩre na ũthingu.
Nĩĩ Jehova-rĩ, nĩ nĩĩ ndũmĩte igĩe kuo.

9 “Ūrĩa ũgianaga na Mũmũũmbi, kaĩ arĩ na
haaro-ĩ!
Ūcio ahaana o ta rũgĩo thĩinĩ wa ngĩĩo iria
irĩ thĩ.

Rĩũmba rĩahota kũũria ũrĩa ũmbaga indo narĩo
atĩrĩ,
‘Nĩ kĩĩ kũũ ũromba?’

O na kana wĩra waku no uuge atĩrĩ,
‘Ndarĩ na moko?’

10 Hĩ, kaĩ ũrĩa ũragia ithe atĩrĩ,
‘Nĩ kĩĩ kũũ wagĩire?’

kana akooria nyina atĩrĩ,
‘Nĩ kĩĩ kũũ waciara?’
Kaĩ arĩ na haaro-ĩ!

11 “Jehova, Ūrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
na Mũũmbi wake, ekuuga atĩrĩ:

Ha ũhoru ũkoniĩ maũndũ marĩa magooka-rĩ,
anga no mũkĩnjũũrie ũhoru wa ciana
ciakwa,

kana mũnjathĩre wĩra wa moko makwa?

12 Nĩ nĩĩ ndombire thĩ,
na ngĩũmba andũ arĩa marĩ kuo.

Moko makwa nĩmo maatambũrũkirie kũũ igũrũ,
na ngĩatha mbũtũ cia igũrũ igĩe ho.

13 Nĩngarahũra Kurusu nĩ ũndũ wa ũthingu wakwa:

Nĩngatũma mĩthiĩre yake ĩrũngĩĩre.

We nĩagaaka itũũra rĩakwa rĩrĩa inene rĩngĩ,
na ohorithie andũ akwa arĩa matahĩtwo,
no rĩrĩ, matikarutĩrwo kĩndũ gĩa kũmakũũra
kana marutĩrwo kĩheo,
ũguo nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
ekuuga.”

14 Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Maciaro ma bũrũri wa Misiri, na indo cia
wonjorithia cia Kushi,

o na andũ acio araihu a Sabea,

nĩmagooka kũrĩ we matuĩke aku;

nĩmagakuuma thuutha,

na moke kũrĩ we mohetwo na mĩnyororo.

Nĩmagakũinamĩrĩra, magũthaithe,

makwĩre atĩrĩ,

“Ti-itherũ Mũrungu arĩ hamwe nawe, na gũtirĩ

ũngĩ tiga we;

ti-itherũ gũtirĩ ngai ĩngĩ.’ ”

15 Ti-itherũ wee ũrĩ Mũrungu ũrĩa ũikaraga
ehithĩte,

Wee Ngai na Mũhonokia wa Isiraeli.

16 Arĩa othe mathondekaga mĩhianano ya
kũhooywo

nĩmagaconorithio na manyararithio;

makoimagara mathiĩ manyararithio othe
hamwe.

17 No rĩrĩ, Isiraeli nĩakahonokio nĩ Jehova

na ũhonokio wake ũrĩa ũtũũraga tene na
tene;

wee ndũgaconorithio kana ũnyararithio

nginya tene na tene.

18 Nīgũkorwo Jehova ekuuga atĩrĩ,
ũcio wombire igũrũ,
o we Ngai,
o ũcio wombire thĩ na akĩmĩthondeka,
agĩcooka akĩmĩrũmia wega;
na ndaamĩũmbire ĩtũũre ĩrĩ ũtheri,
no aamĩũmbire ĩtũũragwo nĩ andũ;
we ekuuga atĩrĩ:
“Nĩ nĩ nĩ Jehova,
na gũtirĩ ũngĩ.

19 Ndirĩ ndaaria na hitho,
ndĩ handũ bũrũri-inĩ ũrĩ nduma;
ndirĩ ndeera njiaro cia Jakubu atĩrĩ,
‘Nongoriai o ũguo tũhũ.’
Nĩ Jehova, njaragia ũhoru wa ma;
nyumbũraga maũndũ marĩa magĩrĩire.

20 “Cookanĩrĩrai hamwe, mũũke;
ũnganai, inyuĩ arĩa mũũrĩte kuuma kũrĩ
ndũrĩrĩ.
Kwaga ũmenyi-rĩ, nĩ andũ arĩa makuuaga
mĩhianano ya kũhooywo ya mĩtĩ,
na makahooya ngai itangĩhota
kũmahonokia.

21 Umbũrai ũhoru wa ũrĩa gũgaikara, na
mũũheane,
na andũ marekwo maciire marĩ hamwe.
Nũũ waheanire ũhoru ũyũ kuuma o tene?
Ningĩ nũũ waumbũrĩte matukũ-inĩ macio
ma tene mũno?
Githĩ ti nĩ, nĩ Jehova?
Gũtirĩ Ngai ũngĩ tiga nĩ,

Mũrungu mũthingu na Mũhonokia;
ti-itherũ gũtirĩ ũngĩ tiga niĩ.

22 “Atĩrĩrĩ, inyuĩ ituri ciothe cia thĩ,
njookereraĩ mũhonokio,
nĩgũkorwo niĩ nĩ niĩ Mũrungu, na gũtirĩ
ũngĩ tiga niĩ.

23 Nĩndĩhĩtĩte ngũgwetaga rĩitwa rĩakwa niĩ
mwene,
naguo ũhoru ũkoima kanua gakwa na
kĩhooto,
naguo ndũkagarũrũka o na atĩa:

Maru mothe nĩmagaturio mbere yakwa;
nacio nĩmĩ ciothe nĩcikeehĩta na rĩitwa
rĩakwa.

24 Nĩmakaaria ũhoru wakwa, moige atĩrĩ,
‘Ũthingu na hinya cionekaga harĩ Jehova o
we wiki.’ ”

Andũ arĩa othe maarakarire makĩmũũkĩrĩra,
nĩmagooka harĩ we maconorithio.

25 No njiaro ciothe cia Isiraeli
nĩikoonekaga irĩ na ũthingu nĩ ũndũ wa
Jehova,
na nĩigakena mũno.

46

Ngai cia Babuloni

1 Atĩrĩrĩ, Beli nĩĩnamĩrĩire, nayo Nebo
ĩkahocerera;
mĩhianano yacio ya kũhooywo ĩkuuagwo nĩ
nyamũ cia mũtitũ o na ng’ombe.
Mĩhianano ĩyo mĩacũhie ĩkuuagwo kũndũ na
kũndũ nĩtuĩkĩte mĩrigo mĩritũ,
mĩrigo ya kũnogia nyamũ iria imĩkuuaga.

- 2 Nyamũ icio na ngai icio cia kũhooywo irainamĩrĩra hamwe;
 ciothe ikaremwo nĩkũhonokia mĩhianano ĩyo ĩkuuĩtwo,
 nacio nyene igatahwo igatwarwo ũkombo-inĩ.
- 3 “Atĩrĩrĩ, ta thikĩrĩriai, inyuĩ nyũmba ya Jakubu, inyuothe matigari ma nyũmba ya Isiraeli, o inyuĩ arĩa ndũire nditikĩte kuuma rĩrĩa mwarĩ nda cia manyina manyu, na ngatũũra ndĩmũkuuĩte kuuma rĩrĩa mwaciarirwo.
- 4 O na ũkũrũ-inĩ wanyu, no nĩ, o na rĩrĩa mũgaakorwo mũrĩ na mbuĩ, nĩ nĩ nĩ ngũmũtũũria muoyo. Nĩ nĩ ndaamũũmbire, na nĩ nĩ ngũtũũra ndĩmũkuuaga, ĩĩ ti-itherũ nĩ nĩ ngũmũtũũria muoyo na ndĩmũhonokagie.
- 5 “Nĩ-rĩ, mũngĩngerekania na ũ kana nũũ mũngĩnjiganania nake? Mũngĩhaanania na ũ nĩguo tũgerekanio nake?
- 6 Andũ amwe maitũrũraga thahabu kuuma mondo-inĩ ciao, na magathima betha na ratiri; magacooka makaandĩka mũturi wa thahabu amĩthondeke ĩtuĩke mũhianano wa ngai yao, nao magacooka makamĩinamĩrĩra, makamĩhooya.
- 7 Mũhianano ũcio maũigagĩrĩra ciande ciao, makaũkuua;

makaũiga handũ haguo, ũgaikara
ũrũgamĩte o hau.

No ndũngĩhota kuuma hau wĩtware.

O na mũndũ angĩũkaĩra-rĩ, ndũngĩcookia,
kana ũhonokie mũndũ ũcio kuuma
mathĩĩna-inĩ make.

8 “Inyuĩ aremi aya, ririkanai ũndũ ũyũ,
na mũwĩkĩre meciiria-inĩ manyu, mũũige
ngoro-inĩ.

9 Ririkanai maũndũ marĩa mahĩtũkĩte, marĩa ma
tene;
nĩ nĩ nĩ Mũrungu, na gũtirĩ ũngĩ tiga nĩ;
nĩ nĩ nĩ Ngai, na gũtirĩ ũngĩ ũhaana ta nĩ.

10 Nĩ menyithanagia maũndũ marĩa mageekĩka
marigĩrĩrio-inĩ kuuma o kĩambĩrĩria,
namo maũndũ marĩa magooka ngama-
menyithania kuuma o tene.

Ngoiga atĩrĩ: Ũrĩa nduĩte nĩũkahinga,
namo maũndũ mothe marĩa nyendaga
gwĩka-rĩ, no mo ngeeka.

11 Nĩngeeta nyoni ndĩa nyama kuuma mwena
wa irathĩro;
nĩngeeta mũndũ wa kũhingia maũndũ
marĩa nduĩte gwĩka kuuma bũrũri wa
kũraya.*

Ũrĩa njugĩte nĩngahingia;
ũndũ ũrĩa ndĩciirĩtie gwĩka nĩngawĩka.

12 Ta thikĩrĩriai, inyuĩ andũ a ngoro nyũmũ,
o inyuĩ mũraihanĩrĩrie na ũhoru wa
ũthingu.

13 Nĩngũreharehe ũthingu wakwa hakuhĩ,

* 46:11 Mũndũ ũcio nĩ Kurusu.

ndũrĩ kũraya;
 o naguo ũhonokio wakwa ũgũũka o narua.
 Ũhoro wa ũhonokio wakwa ngũwathĩrĩra Za-
 yuni,
 na njathĩrĩre riiri wakwa kũrĩ Isiraeli.

47

Kũgũa kwa Babuloni

- ¹ “Atĩrĩrĩ, harũrũka ũikare thĩ rũkũngũ-inĩ,
 wee Mũirĩtu Gathirange wa Babuloni;
 ikara thĩ ũtaikarĩre gĩtĩ kĩa ũnene,
 wee Mwarĩ wa andũ a Babuloni.
 Ndũgacooka gũtuĩka mũndũ wa
 kũmenyererwo,
 kana mũndũ mũnyoroku ũtarĩ ũndũ
 angĩkĩra.
- ² Oya mahiga ma gĩthĩ, ũthĩe mũtu;
 eheria gĩtambaya gĩa kwĩhumbĩra ũthiũ.
 Heta nguo ciaku na ũguũrie magũrũ maku,
 ũtobokeye maaĩ-inĩ ũringe tũrũũ.
- ³ Nĩũkarutwo nguo ũtigwo njaga,
 ũikare ũconorithĩtio.
 Nĩngerĩhĩria,
 na gũtirĩ mũndũ ngaiguĩra tha.”
- ⁴ Mũkũũri witũ, Jehova Mwene-Hinya-Wothe
 nĩrĩo Rũitwa rĩake,
 nĩwe Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli.
- ⁵ “Wee Mwarĩ wa andũ a Babuloni,
 ikara thĩ ũkirĩte ki, ũthiĩ ũkinye nduma-inĩ;
 ndũgacooka gwĩtwo

mũthamaki-mũndũ-wa-nja wa gwatha
mothamaki.

⁶ Nĩkũrakara ndaarakarĩtio nĩ andũ akwa,
na ngĩtũma igai rĩakwa rĩthaahe;
ngĩmaneana moko-inĩ maku,
nawe ũkĩaga kũmaiguĩra tha.

O na andũ arĩa akũrũ
ũkĩmaigĩrĩra icooki iritũ mũno.

⁷ Nawe ũkiuga atĩrĩ, ‘Ngũtũũra ndĩ mũthamaki-
mũndũ-wa-nja nginya tene!’
No wee ndũigana gũcũũrania maũndũ
maya,
o na kana wĩciirie ũrĩa ũhoru wamo wa
kũrigĩrĩria ũgaikara.

⁸ “Na rĩrĩ, ta thikĩrĩria, wee wendete ikeno,
na ũikaraga ũtarĩ ũgwati ũngũtigĩra,
na ũkeĩraga atĩrĩ,
‘Nĩi no nĩi, na gũtirĩ ũngĩ tiga nĩi.
Ndirĩ hĩndĩ ngaatuĩka mũtumia wa ndigwa,
kana menye ũhoru wa gũkuĩrwo nĩ ciana.’

⁹ Maũndũ macio meerĩ nĩmagagũkorerera o
rĩmwe,
mũthenya o ro ũmwe:
nĩũgakuĩrwo nĩ ciana, na ũtuĩke mũtumia
wa ndigwa.

Maũndũ macio magaagũkorerera na ũiyũru biũ,
o na gũtuĩka ũrĩ na ũrogi mũingĩ,
na ũgo waku ũkaingĩha mũno.

¹⁰ Ũtũire wĩhokete waganu waku,
ũkoiga atĩrĩ, ‘Gũtirĩ mũndũ ũnyonaga.’
Ũũgĩ na ũmenyo waku nĩikũhĩthagia rĩrĩa
ũkwĩira atĩrĩ,
‘Nĩi no nĩi, na gũtirĩ ũngĩ tiga nĩi.’

- 11 Nĩ ùndũ ùcio mwanangĩko nĩũgagũkora,
na ndũkaamenya ũrĩa ũngĩũũrĩa.
Nĩũgakorererwo nĩ mũtino
ũrĩa ũtangĩhota gwĩkũũra kuuma kũrĩ guo;
ningĩ nĩũgakorererwo o ro rĩmwe
nĩ ihooru rĩa maũndũ ũterĩgĩrĩire.
- 12 “Wee thiĩ na mbere na ciama ciaku cia ũgo,
na ũrogi waku mũingĩ ũrĩa ũtũire wĩkaga
kuuma ũrĩ mũnini.
No gũkorwo hihi nĩũkona kĩguni kĩa mo,
kana hihi ũtũme kũgĩe na itua-nda inene.
- 13 Irĩa iria ciothe ũheetwo no gũkũnogia
ikũnogetie!
Ago aku arĩa maroraga igũrũ matu-inĩ
nĩmeyumĩrie,
acio matuĩragia njata na makaratha mohoro o
mweri, o mweri-rĩ,
nĩmagĩkũhonokie kuuma kũrĩ maũndũ
marĩa megũgũkorerera.
- 14 Ti-itherũ, andũ acio mahaana ta itira iria
itigĩtwo mũgũnda;
nĩgũcinwo magaacinwo nĩ mwaki mathire.
Matikahota kwĩhonokia kuuma kũrĩ hinya wa
rũrĩrĩmbĩ rwa mwaki,
nĩgũkorwo hatigaakorwo makara
mangĩotwo mwaki;
hatirĩ mwaki haha ũngĩotwo.
- 15 Ũguo noguo mangĩgwĩkĩra,
aya mwanarutithania wĩra na
mũkonjorithia nao
kuuma rĩrĩa warĩ mũnini.
O mũndũ wao athiiga o na mbere kũhĩtia;

gūtigakorwo mündũ o na ũmwe
ũngĩgĩkũhonokia.

48

Isiraeli kũũmia Ngoro

- ¹ “Atĩrĩrĩ, we nyũmba ya Jakubu, ta thikĩrĩria
ũhoru ũyũ,
o wee wĩtanagio na rĩitwa rĩa Isiraeli,
na uumĩte rūciaro-inĩ rwa Juda,
o inyuĩ mwĩhĩtaga mũkĩgwetaga rĩitwa rĩa
Jehova,
na mũkahooya Ngai wa Isiraeli,
o na gũtuĩka mũtimũhooyaga na ma kana
na ũthingu,
- ² nĩgũkorwo inyuĩ mwĩitaga atũũri a itũũra rĩrĩa
inene itheru,
na mũkehoka Ngai wa Isiraeli,
o ũcio rĩitwa rĩake arĩ Jehova Mwene-Hinya-
Wothe:
- ³ O tene nĩndarathire ũhoru wa maũndũ marĩa
magooka,
ngĩmaaria na kanua gakwa na ngĩtũma
mamenyeke;
na o ro rĩmwe ngĩmahingia, namo
magĩĩkĩka.
- ⁴ Nĩgũkorwo nĩndamenyaga atĩ wee ũrĩ mũremi
mũno,
nayo ngingo yaku ikahaana ta rũga rũmũ
rwa kĩgera,
naguo thiithi waku ũgatuĩka ta gĩcango.
- ⁵ Nĩ ũndũ ũcio ndakwĩrire maũndũ maya o tene;
ngĩkwĩra ũhoru wamo mataanekĩka,
nĩgeetha ndũkanoige atĩrĩ,

‘Mĩhianano yakwa ya kũhooywo nĩyo iĩkĩte
maũndũ macio;
mũhianano wakwa wa gwacũhio, na ngai
yakwa ya kĩgera
nĩcio ciathanire ũhoru wamo.’

6 Kũigua nĩmũiguĩte maũndũ macio; ta
kĩmarorei mothe.
Githĩ mũtikamoimbũra atĩ nĩguo matariĩ?

“Kuuma rĩu ndiĩkwĩraga ũhoru wa maũndũ
merũ,
ngakwĩra ũhoru wa maũndũ mahithe, o
marĩa wee ũtooĩ.

7 Maũndũ macio mathondeketwo o rĩu, na ti ma
tene;
ndũrĩ waigua ũhoru ũcio, waũigua ũmũthĩ.
Nĩ ũndũ ũcio ndũngiuga atĩrĩ,
‘Maũndũ macio nĩndamenyete ũhoru
wamo.’

8 Wee ndũrĩ waigua kana ũkamenya;
kuuma o tene matũ maku matirĩ
mahingũka.

Nĩnjũũĩ wega ũrĩa ũrĩ mũndũ mũgarũ,
o na atĩ kuuma waciarwo wetirwo mũremi.

9 Nĩngwamba kũrũgamia mang’ũrĩ makwa nĩ
ũndũ wa rĩitwa rĩakwa;
na tondũ wa ũgooci wakwa ndigĩrĩirie
mang’ũrĩ macio matigagũkore,
nĩguo ndigakũniine biũ.

10 Atĩrĩrĩ, nĩngũtheretie o na gũtuĩka ti ta ũrĩa
betha itheragio;
wee-rĩ, ngũgeretie thĩinĩ wa icua rĩa
mĩnyamaro.

11 Nĩ ũndũ wakwa niĩ mwene,

ĩ ti-itherũ, nĩ ũndũ wakwa nĩ mwene-rĩ,
 nĩngeeka ũndũ ũcio.
 Nĩ mwene-rĩ, ndaahota atĩa gwĩtikĩria rĩitwa
 rĩakwa rĩthaahio?
 Riiri wakwa ndikaũhe mũndũ ũngĩ.

Isiraeli Kũrekio

- 12 “Atĩrĩrĩ, wee Jakubu, ta thikĩrĩria,
 o na wee Isiraeli ũrĩa nĩ njĩtĩite:
 Nĩ nĩ nĩ Ngai; nĩ nĩ wa mbere,
 o na ningĩ nĩ nĩ wa kũrigĩrĩria.
- 13 Guoko gwakwa kĩũmbe nĩkuo kwahaandire
 mũthingi ya thĩ,
 na guoko gwakwa kwa ũrĩo gũgĩtambũrũkia
 matu;
 rĩrĩa ndaameta,
 mothe marũgamaga o hamwe.
- 14 “Cookanĩrĩrai hamwe inyuothe na
 mũthikĩrĩrie:
 Nĩ mĩhianano ĩrĩkũ ya kũhooywo ĩrĩ
 yoimbũranĩra maũndũ macio?
 Mũndũ ũrĩa Jehova ethuurĩire manyiitanĩre
 nake
 nĩwe ũkaahingia muoroto wake wa
 gũũkĩrĩra bũrũri wa Babuloni;
 guoko gwake nĩkuo gũgookĩrĩra andũ a
 Babuloni.
- 15 Nĩ, o nĩ-rĩ, nĩnjarĩtie;
 ĩ nĩguo, nĩ nĩ ndĩmwĩtĩte,
 na nĩngamũrehe,
 na nĩakagaacĩra wĩra-inĩ wake.
- 16 “Nguhĩrĩriai mũthikĩrĩrie ũhoru ũyũ:
 “Kuuma o kĩambĩrĩria ndirĩ ndaaria ũhoru na
 hitho;

maũndũ macio makĩoneka, nĩ ngoragwo ho.”

Na rĩu Mwathani Jehova nĩwe ũndũmĩte,
we mwene o na Roho wake.

17 Jehova, o we Mũkũũri waku,
o we Mũtheru wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ:
“Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai waku,
ũrĩa ũkũrutaga maũndũ marĩa
makwagĩrĩire,
na nowe ũkuonagĩrĩria njĩra ĩrĩa wagĩrĩirwo
nĩkũgera.

18 Naarĩ korwo nĩmwaiguĩte maathani makwa,
thayũ wanyu ũngĩahaanire ta rũũĩ
rũgũtherera,
naguo ũthingu wanyu ũhaane ta makũmbĩ
ma iria-inĩ.

19 Njiaro cianyu ingĩaingĩhire o ta mũthanga,
nacio ciana cianyu cingĩhe ta hĩndĩ cia
mũthanga iria itangĩtarĩka;
rĩitwa rĩao rĩtingĩkaaniinwo,
kana rĩanangwo, rĩeherio mbere yakwa.”

20 Umai bũrũri wa Babuloni,
mwĩtharei, muume kũrĩ andũ a Babuloni!
Anĩrĩrai ũhoru ũyũ na kayũ kanene mũkenete,
na mũhunjie ndũmĩrĩri ĩno.
Mĩtũmei nginya ituri-inĩ cia thĩ;
ugai atĩrĩ, “Jehova nĩakũũrĩte ndungata
yake Jakubu.”

21 Matianyootire hĩndĩ ĩrĩa aamatoongoreirie
werũ-inĩ;

nāmarutĩire maaĩ kuuma rwaro-inĩ rwa
ihiga;
o na ningĩ agĩatũra rwaro rwa ihiga,
namo maaĩ makiuma ho.

²² Jehova ekuuga atĩrĩ, “Andũ arĩa aaganu matik-
agĩa na thayũ o na rĩ.”

49

Ndungata ya Jehova

¹ Atĩrĩrĩ, inyuĩ mūtũũraga icigĩrĩra-inĩ ta
thikĩrĩriai;
o na inyuĩ andũ a mabũrũri ma kũraya ta
iguai:

Jehova aanjĩtire itarĩ mũciare;
ndĩ o nda ya maitũ nĩguo aanjĩtire na rĩtwa
rĩakwa.

² Nĩatũmire kanua gakwa gatuĩke ta rũhiũ rũũgĩ
rwa njora,
na akĩhitha kĩruru-inĩ gĩa guoko gwake;
agĩithondeka ta mũguĩ mũnyoroku,
na akĩhitha thiaka-inĩ wake.

³ Agĩcooka akĩnjĩra atĩrĩ, “Wee Isiraeli, nĩwe
ndungata yakwa,
andũ nĩmarĩngocaga nĩ ũndũ waku.”

⁴ No ngiuga atĩrĩ, “Nĩ ndutĩte wĩra wa tũhũ;
hũthĩrĩte hinya wakwa wothe nĩ ũndũ wa
maũndũ matarĩ kĩguni na ma tũhũ.

No rĩrĩ, ũhoro wakwa wa gũtuĩrwo ciira na
kĩhooto uumaga harĩ Jehova,
narĩo irĩhi rĩakwa rĩrĩ na Ngai wakwa.”

5 Na rĩu-rĩ, Jehova ũrĩa wanyũũmbire ndĩ nda ya
 maitũ ndũike ndungata yake,
 nĩguo hũndũre Jakubu, ndĩmũcookie harĩ
 we, na njookanĩrĩrie Isiraeli harĩ we,
 nĩgũkorwo ndĩ mũtĩiku maitho-inĩ ma Jehova,
 na Ngai wakwa agakorwo arĩ hinya wakwa,

6 Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Nĩ ũndũ mũhũthũ harĩwe gũtuĩka ndungata
 yakwa,
 ya gũcookereria mĩhĩrĩga ya Jakubu,
 na kũhũndũra matigari ma Isiraeli marĩa
 ndũitigĩirie.

Ningĩ nĩngatũma ũtuĩke ũtheri wa gũtherera
 andũ a ndũrĩrĩ,
 nĩgeetha ũtware ũhonokio wakwa ituri-inĩ
 ciothe cia thĩ.”

7 Jehova, Mũkũũri wa Isiraeli,

o we Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
 ekwarĩria ũrĩa mũnyarare na agathũũrwo nĩ
 ndũrĩrĩ,

akeera ũrĩa ndungata ya aathani atĩrĩ,
 “Athamaki marĩkuonaga magakũrũgamĩra,
 aanake a athamaki makuona mag-
 akũinamĩrĩra,

nĩ ũndũ wa Jehova, ũcio mwĩhokeku,

o we Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli, ũrĩa
 ũgũthuurĩte.”

Gũcookereria Isiraeli

8 Jehova ekuuga atĩrĩ,

“Hĩndĩ ya gwĩtĩkĩrĩka, nĩngagũcookeria ũhoru,
 naguo mũthenya wa kũhonokania,
 nĩngagũteithia;

nĩndĩkũmenyagĩrĩra, na nĩngũkũheana
ũtuĩke wa kũrĩkanĩra kĩrĩkanĩro na andũ
anyu

gĩa kũmacookeria bũrũri,
na ũtũme megwatĩre igai rĩa kũndũ kũrĩa
gwatigirwo gũkirĩte ihooru,

⁹ na nĩngĩ wĩre andũ arĩa mohetwo atĩrĩ, ‘Thiĩi,
nĩmuohorwo,’
nao arĩa maĩkarĩte nduma-inĩ ũmeere atĩrĩ,
‘Umĩrai ũtheri-inĩ!’

“Makaarĩthagio mĩkĩra-inĩ ya njĩra,
na moonage gĩa kũrĩa tũrĩma-inĩ tuothe
tũrĩa tũtarĩ kĩndũ.

¹⁰ Matikaahũũta kana manyoote,
kana macinwo nĩ ũrugarĩ wa werũ-inĩ o na
kana mahĩe nĩ riũa.

Nĩgũkorwo ũrĩa ũmaiguagĩra tha nĩwe
ũkaamoonia njĩra
na amatongoragie amatware ithima-inĩ cia
maai.

¹¹ Nĩngatũma kũgĩe njĩra irĩma-inĩ ciakwa cio-
the,
nacio barabara ciakwa iria njariĩ
ciambatĩrio na igũrũ.

¹² Atĩrĩrĩ, magooka moimĩte kũndũ kũraya:
amwe makoima gathigathini, na amwe
moime ithũiro,
na arĩa angĩ moime rũgongo rũa Sinimu.”

¹³ Wee igũrũ, anĩrĩra nĩ gũkena;
nawe thĩ ũcanjamũke,
na inyuĩ irĩma-rĩ, inai rwĩmbo!

Nĩgũkorwo Jehova nĩahooreretie andũ ake,

nao andũ ake arĩa anyariire akamaiguĩra
tha.

14 No rĩrĩ, Zayuni oigire atĩrĩ, “Jehova
nĩandiganĩrie,
Mwathani nĩariganĩrwo nĩ nĩ.”

15 “Nyina wa mwana-rĩ, no ariganĩrwo nĩ mwana
ũrĩa arongithia,
na aage kũiguĩra tha mwana ũrĩa aciarĩte?
Hihi no kũhoteke ariganĩrwo,
no nĩ ndikaariganĩrwo nĩwe!

16 Atĩrĩrĩ, ngururĩte mũhiano waku hĩ-inĩ
ciakwa,
nacio thingo ciaku ikoragwo mbere yakwa
hĩndĩ ciothe.

17 Ariũ aku mahiũhĩte magĩcookaga kũrĩ we,
nao arĩa makwanangĩte nĩmarakũũrĩa.

18 Tiira maitho maku wĩrorere kũndũ guothe;
ariũ aku othe maracookanĩrĩa hamwe
moke harĩwe.”

Jehova ekuuga atĩrĩ, “Ti-itherũ o ta ũrĩa nĩ
ndũũraga muoyo-rĩ,
ũkaamehumba othe ta mathaga;
ũkaamehumba o ta ũrĩa mũhiki egemagia
na mathaga make.

19 “O na gũtuĩka nĩwanangĩtwo ũgakira ihooru,
o nago bũrũri waku ũkonũhwo-rĩ,
bũrũri ũcio nĩũkanyiiha wage kũiganĩra andũ
arĩa matũũraga kuo,
nao arĩa magũtambuurangĩte magaakorwo
maingatĩtwo magathiĩ haraaya nawe.

20 Ciana iria ciaciarĩrwo bũrũri ũrĩa
watahĩrwo,
ikoiga ũkĩguaga atĩrĩ,
'Bũrũri ũyũ nĩ mũnini, ndũngĩtũigana,
tũhe kũndũ kũngĩ gwa gũtũũra.'

21 Hĩndĩ ĩyo nĩũkeyũria na ngoro yaku atĩrĩ,
'Nũũ wanjarĩire ciana ici,
kuona atĩ nĩndakuĩrĩrwo nĩ ciana ciakwa,
ngĩtigwo ta ndĩ thaata;
ndaarĩ mũtahe na ngamenwo.
Nũũ warerire ciana ici?
Nĩ ndatigirwo nyiki,
no rĩrĩ, ciana ici ciumĩte nakũ?' "

22 Mwathani Jehova ekuuga ũũ:
"Atĩrĩrĩ, nĩngeeta ndũrĩrĩ,
njooke nyambararie bendera yakwa kũrĩ
andũ a mabũrũri;
nao nĩmakarehe ariũ aku mamakuũite na moko,
na makuue airĩtu aku na ciande ciao.
23 Athamaki nĩo magatuũka mathoguo ma
gũkũrera,
na atumia ao matuũke ta aa maitũguo a
gũkũrera.
Nĩmagakũinamĩrĩra maturumithĩtie mothiũ
mao thĩ,
na nĩmagacũna rũkũngũ rũrĩa rũrĩ
magũrũ-inĩ maku.

Hĩndĩ ĩyo nĩũkamenya atĩ nĩ nĩ Jehova;
arĩa manjĩhokaga matigaaconoka."

24 Anga njamba ĩrĩ hinya no ĩtunywo indo iria
itahĩte,
o na kana andũ arĩa maanyitĩtwo ma-
honokio kuuma kũrĩ andũ karaũ?

- 25 No rĩrĩ, Jehova ekuuga atĩrĩ:
 “Ĩĩ, njamba cia ita nĩigatunywo andũ arĩa cio-
 hete mĩgwate,
 na indo iria itahĩtwo itunyanwo kuuma kũrĩ
 andũ arĩa karaũ;
 nĩngahũũrana na andũ arĩa mahũũranaga
 nawe,
 na nĩngahonokia ciana cianyu.
- 26 Nĩngatũma andũ arĩa makũhinyagĩrĩria
 marĩe nyama cia mĩĩrĩ yao;
 makaarĩo nĩ thakame yao ene o ta marĩĩtwo
 nĩ njoohi.
- Nao andũ othe nĩmakamenya,
 atĩ nĩ, Jehova, nĩ nĩ Mũhonokia waku,
 na Mũkũũri waku, o nĩ Ũrĩa Mwene-Hinya
 wa Jakubu.”

50

Mehia ma Isiraeli

- 1 Jehova ekũũria atĩrĩ,
 “Marũa marĩa maitũguo aaheirwo ma gũtigana
 nake,
 o macio monanagia atĩ nĩndamũteire-rĩ,
 marĩ ha?
 Kana nĩ mũndũ ũrĩkũ wa arĩa ndaarĩ thĩirĩ nao
 ndakwendeirie?
 Nĩ ũndũ wa mehia manyu-rĩ, nĩkĩo
 mwendirio;
 nĩ ũndũ wa ũrĩa mwagararĩte watho,
 nĩkĩo nyina wanyu aateirwo.
- 2 Rĩrĩa ndokire-rĩ, nĩ kĩĩ gĩatũmire haage mũndũ
 o na ũmwe?
 Ningĩ rĩrĩa ndetanire-rĩ, nĩ kĩĩ gĩatũmire
 haage mũndũ o na ũmwe wanjĩtĩkire?

Kaĩ guoko gwakwa gwakuhĩhĩte, nĩguo
 kũremwo nĩkũmũkũũra?
 Nĩ hinya njagĩte wa kũmũhonokia?
 Ikũũma rĩakwa riiki nĩrĩtũmaga iria rĩhũe,
 o na ngatũma njũũĩ ituĩke werũ;
 thamaki ciakuo ikabutha nĩ kwaga maaĩ,
 na igakua nĩ nyoota.
 3 Nĩĩ humbaga igũrũ nguo ya nduma,
 na ngarĩkunĩkĩra na nguo ya ikũnia.”

4 Mwathani Jehova nĩaaahete rũrĩmĩ rwa andũ
 arĩa marutĩtwo maũndũ,
 nĩguo menyage ũrĩa ciugo ciakwa ingĩhota
 gũteithia andũ arĩa anogu.
 Anjarahũraga rũciinĩ o rũciinĩ,
 akaarahũra matũ makwa thikĩrĩrie nĩguo
 ndĩĩrute ta andũ arĩa marutagwo
 maũndũ.

5 Mwathani Jehova nĩahingũrĩte matũ makwa,
 na nĩ ndirĩ ndamũremera;
 ndicookete na thuutha.

6 Ndaneanire mũgongo wakwa kũrĩ andũ arĩa
 maahũũraga,
 kĩreru gĩakwa ngĩkĩnengera arĩa
 maangũũraga nderu;
 ndiahithire ũthiũ wakwa atĩ nĩguo
 ndikanyũrũrio,
 kana ndige gũtuĩrwo mata.

7 Tondũ Mwathani Jehova nĩwe ũndeithagia-rĩ,
 ndirĩ hĩndĩ ngaaconorithio.
 Nĩ ũndũ ũcio ndũmĩte ũthiũ wakwa ũikare
 ũũmĩte o ta ihiga rĩa nyaigĩ,
 na nĩnjũũĩ ndirĩ hĩndĩ ngaaconorithio.

8 Ningĩ ũrĩa ũnduuaga mũthingu arĩ hakuhĩ.

Nũũ ũngĩgĩthitanga?
 Nĩoke tũrũgamane nake!
 Ningĩ ũrĩa ũngĩnjiirithia akĩrĩ we ũ?
 Mũndũ ũcio nĩarekwo akĩng'ethere!
 9 Atĩrĩrĩ, Mwathani Jehova nĩwe ũndeithagia.
 Ũrĩa ũngĩndua mwĩhia akĩrĩ ũũ?
 Andũ acio othe magaathira o ta ũrĩa nguo
 ĩthiraga;
 makaarĩo nĩ memenyi, mathire biũ.

10 Nũũ thĩinĩ wanyu wĩtigĩrĩte Jehova,
 na wathĩkagĩra kiugo kĩa ndungata yake?
 Mũndũ ũrĩa ũthiiagĩra nduma-inĩ,
 ũrĩa ũtarĩ na ũtheri,
 nĩakĩhoke rĩitwa rĩa Jehova,
 na egiritanie na Ngai wake.
 11 No rĩrĩ, rĩu inyuĩ arĩa othe mwakagia mwaki,
 na mũkeehe imũrĩ igwakana-rĩ,
 thiĩ, mũgerere ũtheri-inĩ wa mwaki wanyu,
 na wa imũrĩ cia mwaki ũrĩa mũgwatĩtie.
 Ũndũ ũyũ nĩguo mũkaamũkĩra kuuma guoko-inĩ
 gwakwa:
 Mũgaakoma thĩ na mĩnyamaro.

51

Ũhonokio wa Zayuni wa Tene na Tene

1 “Atĩrĩrĩ, inyuĩ mũrũmagĩrĩra maũndũ ma
 ũthingu ta thikĩrĩriai,
 o inyuĩ mũrongoragia Jehova:
 Rorai rwaro rwa ihiga rũrĩa mwarutirwo,
 o na kĩenjero kĩa mahiga kĩrĩa mwenjirwo;
 2 ta rorai Iburahĩmu, o we ithe wanyu,

o na Sara, ũrĩa wamũciarire.
 Nĩgũkorwo hĩndĩ ĩrĩa aarĩ o wiki nĩguo
 ndamwĩtire,
 na ngĩmũrathĩma, ngĩtũma aingĩhe.
³ Ti-itherũ Jehova nĩakahooreria Zayuni,
 o na ahoorerie kũndũ gwakuo kũrĩa
 kwanangĩtwo;
 werũ wakuo akaaũtua o ta Edeni,
 na rũng'ũrĩ rwakuo arũtue o ta mũgũnda
 wa Jehova.
 Kũu guothe gũkaiyũra gĩkeno, na gũcanjamũka
 ngoro,
 na gũcookagia ngaatho, o gũkĩinagwo
 nyĩmbo.

⁴ “Inyuĩ andũ akwa ta thikĩrĩriai,
 na inyuĩ rũrĩrĩ rwakwa, njiguai:
 Nĩgũkorwo watho ũkoima harĩ nĩ;
 nakĩo kĩhoo to gĩakwa nĩkĩo gĩgaatuĩka
 ũtheri wa ndũrĩrĩ.
⁵ Ũhoro wakwa wa ũthingu nĩũrooka o na
 ihenya,
 nakuo kũhonokania gwakwa kũrĩ hakuhĩ
 kuoneka,
 o nakuo guoko gwakwa nĩkuo gũgaatuĩra
 andũ a ndũrĩrĩ ciira wa kĩhoo to.
 Andũ a icigĩrĩra-inĩ nĩ nĩ magaacũthĩrĩria
 na meterere guoko gwakwa marĩ na
 mwĩhoko.
⁶ Tiirai maitho manyu na igũrũ,
 na mũrore thĩ ĩrĩa ĩrĩ mũhuro;
 igũrũ rĩkaabuĩria o ta ndogo,
 nayo thĩ ĩthire o ta ũrĩa nguo ĩthiraga,
 nao atũũri ao makuage o ũguo ta ngi.

No rĩrĩ, ũhonokio wakwa nĩwagũtũũra nginya tene,
naguo ũthingu wakwa ndũrĩ hĩndĩ ũgaathira.

⁷ “Ta njiguai, inyuĩ andũ arĩa mũũĩ ũhoru wa ũthingu,
o inyuĩ andũ arĩa mũrũmitie watho wakwa ngoro-inĩ cianyu:

Mũtigetigĩre kũmenwo nĩ andũ,
o na kana mũmakio nĩ irumi iria mamũrumaga nacio.

⁸ Nĩgũkorwo makaarĩo nĩ memenyi mathire biũ o ta nguo;
na marĩo nĩ igunyũ o ta marĩ guoya wa ng’ondũ.

No rĩrĩ, ũhoru wakwa wa ũthingu nĩ wa gũtũũra nginya tene,
naguo ũhonokio wakwa ũtũũre nginya njiarwa-inĩ ciothe.”

⁹ Arahũka, arahũka! Wĩkĩre hinya,
wee guoko kwa Jehova;
arahũka o ta ũrĩa waarahũkire matukũ marĩa ma tene,
warahũke o ta hĩndĩ ya njiarwa cia tene.

Githĩ wee tiwe watinangirie Rahabu tũcunjĩ,
o wee watheecangire nyamũ ĩyo nene,
ũkĩmĩtũrĩkania?

¹⁰ Githĩ tiwe wahũithirie iria,
maaĩ ma kũndũ kũrĩa kũriku mũno,
o wee watemire njĩra kũu iria-inĩ kũrĩa kũriku,
nĩgeetha andũ arĩa wakũũrĩte maringĩre yo?

- 11 Andũ arĩa akũũre a Jehova nĩmagacooka.
 Nao magaatonya Zayuni makĩinaga;
 nĩmagekĩrwo thũmbĩ ya gĩkeno gĩa tene na
 tene.
 Magaakena na macanjamũke,
 nakĩo kĩaha na mũcaayo nĩgathira biũ.
- 12 “Nĩ, o nĩ mwene-rĩ, nĩ nĩ ndimũhooreragia.
 Wee ũrĩ ũ, atĩ nĩguo wĩtigĩre andũ arĩa
 makuuaga,
 na ũgetigĩra ariũ a andũ arĩa magaatuuu o
 ta nyeki,
- 13 nawe ũkariganĩrwo nĩ Jehova ũrĩa
 wakũũmbire,
 o we ũrĩa watambũrũkirie matu,
 na agĩaka mĩthingi ya thĩ,
 atĩ nĩguo o ũtũũrage na guoya o mũthenya
 nĩ ũndũ wa mang’ũrĩ ma mũhinyanĩrĩria
 rĩrĩa ekwĩhaarĩria aniinane?
 Namu mang’ũrĩ ma mũhinyanĩrĩria ũcio-rĩ,
 makĩrĩ ha?
- 14 Nao oohwo arĩa marainaina nĩ guoya
 nĩmekuohorwo o narua;
 matigakuĩra kũu marima-inĩ ma njeera,
 o na kana irio ciao ciage.
- 15 Nĩgũkorwo nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu,
 ũrĩa ũtũmaga iria rĩkie ndiihũ nĩguo
 makũmbĩ marĩo makaruruma;
 Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩrĩo rĩitwa
 rĩake.
- 16 Nĩnjĩkĩrĩte ciugo ciakwa kanua-inĩ gaku,
 na ngakũhumbĩra na kĩĩruru gĩa guoko
 gwakwa,
 o nĩ ndatambũrũkirie matu harĩa marĩ,

na ngĩaka mĩthingi ya thĩ,
o niĩ njĩraga andũ a Zayuni atĩrĩ, ‘Inyuĩ
mũrĩ andũ akwa.’ ”

Gĩkombe kĩa Mang’ũrĩ ma Jehova

17 Arahũka, arahũka!

Wee Jerusalemu ũkĩra,
o wee ũnyuĩrĩire gĩkombe kĩa mang’ũrĩ ma
Jehova,
ũnengereirio kuuma guoko-inĩ gwake,
o wee ũnyuĩrĩire kuuma mbakũri
ĩrĩa ĩtũmaga andũ matũgũũge na
ũkamĩinĩkĩrĩria.

18 Harĩ ariũ ake othe arĩa aaciarire,
gũtirĩ o na ũmwe ũngĩmũtongoria;
o na ningĩ ariũ ake othe arĩa aarerire-rĩ,
gũtirĩ o na ũmwe ũngĩmũnyiita guoko.

19 Mogwati maya meerĩ nĩmo magũkorete;
nũũ ũgaagĩkũhooreria?

Mogwati macio nĩ mwanangĩko na ũniinani,
ningĩ nĩ ng’aragu o na rũhiũ rwa njora;
nũũ ũgaagĩkũhooreria?

20 Ariũ aku nĩmaringĩkĩte;
nao makomete macemanĩrio-inĩ ma njĩra
ciothe,
magakoma o ta thiiya ĩnyitĩtwo nĩ mũtego.
Maiyũritwo nĩ mang’ũrĩ ma Jehova,
na ikũũma rĩa Ngai wanyu.

21 Nĩ ũndũ ũcio igua ũhoro ũyũ, wee
ũnyariirĩtwo,
ũkarĩno, no ti ndibei ĩkũrĩite.

22 Mwathani Jehova Ngai waku
ũrĩa ũgitagĩra andũ ake, ekuuga ũũ:

“Atĩrĩrĩ, nĩngwehereirie gĩkombe kĩrĩa
 gĩatũmire ũtũgũge,
 ngakĩruta guoko-inĩ gwaku;
 o na ngakwehereria mbakũri ya mang’ũrĩ
 makwa,
 na ndũgacooka kũmĩnyuĩra rĩngĩ.
²³ Nĩnganeana mbakũri ĩyo moko-inĩ ma arĩa
 makũnyariiraga,
 o arĩa maakwĩrire atĩrĩ,
 ‘Wĩgũithie thĩ, nĩguo tũkũgerere igũrũ.’
 Nawe ũgĩkoma, mũgongo waku ũgĩtuĩka taarĩ
 thĩ,
 na ũkĩũtua taarĩ njĩra nĩguo andũ acio
 makũgeragĩre igũrũ.”

52

¹ Arahũka, arahũka, wee Zayuni,
 wĩkĩre hinya.
 Īkĩra nguo ciaku iria irĩ riiri,
 o wee Jerusalemu, itũũra rĩrĩa inene na
 rĩamũre.
 Nĩgũkorwo kuuma rĩu thĩinĩ waku
 gũtigacooka gũtoonya mũndũ ũtarĩ mũruu
 kana mũndũ ũrĩ na thaahu.
² Wĩribaribe rũkũngũ;
 ũkĩra, ũikarĩre gĩtĩ kĩa ũnene, wee
 Jerusalemu.
 Wĩohore mĩnyororo ĩyo ĩrĩ ngingo yaku,
 wee mwarĩ wa Zayuni, o wee ũtũire ũrĩ
 muohe.
³ Nĩgũkorwo Jehova ekuuga atĩrĩ:
 “Wee wendirio ũtarutĩirwo kĩndũ,
 na ũgaakũũrwo ũtarutĩirwo mbeeca.”
⁴ Nĩgũkorwo Mwathani Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Tene andũ akwa maikũrũkire bũrũri wa Misiri
magĩthĩ gũtũũra marĩ ageni kuo;
thuutha ũyũ andũ a Ashuri
nĩmamahinyĩrĩrie.”

⁵ Jehova ekũũria atĩrĩ, “Rĩu-rĩ, nĩ kĩ ndĩ nakĩo?
“Nĩgũkorwo andũ akwa maatahirwo o ũguo
tũhũ,
nao andũ arĩa mamaathaga no
kũmanyũrũria.

Narĩo rĩitwa rĩakwa rĩcambagio hĩndĩ ciothe,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

⁶ “Nĩ ũndũ ũcio andũ akwa nĩmakamenya rĩitwa
rĩakwa;
mũthenya ũcio nĩmakamenya
atĩ nĩ nĩ ndaaririe ũhoru ũcio o tene.
Ĩ nĩguo, nĩ nĩ ndawaririe.”

⁷ Kaĩ magũrũ ma mũndũ ũrĩa ũrarehe ũhoru
mwega,
nĩmagĩrĩire kũu irĩma-inĩ igũrũ-ĩ,
o ũcio ũrahanjanĩria ũhoru wa thayũ,
na akarehe ũhoru mwega wa maũndũ
magĩrĩru,
o na akahunjanĩria ũhoru wa kũhonokania,
o we ũrĩa ũreera Zayuni atĩrĩ,
“Ngai waku nĩwe ũrathamaka!”

⁸ Atĩrĩrĩ, ta thikĩrĩria! Arangĩri aku
nĩmaranĩrĩra;
maranĩrĩra nĩ gũkeno marĩ hamwe.
Rĩrĩa Jehova agaacooka Zayuni,
nĩmakeyona na maitho mao.

⁹ Atĩrĩrĩ, inyuĩ kũndũ kũrĩa kwanangĩtwo kwa
Jerusalemu,
ambĩrĩriai kũina nyĩmbo cia gĩkeno,

nĩgũkorwo Jehova nĩahooreretie andũ ake,
na agakũũra Jerusalemu.

10 Jehova nĩakaguũria guoko gwake gũtheru
harĩ ndũrĩrĩ ciothe, ikuone na maitho mao,
nacio ituri ciothe cia thĩ nĩcikoona
ũhonokanio wa Ngai witũ.

11 Eherai, eherai, umai kũu!
Mũtikahutie kĩndũ kĩrĩ thaahu!
Umai kũu na mwĩtherie,
inyuĩ mũkuuaga indo cia Jehova.

12 No rĩrĩ, mũtikoima na ihenya,
kana mũthĩ mũhanyũkĩte;
nĩgũkorwo Jehova nĩwe ũkaamũtongoria,
Ngai wa Isiraeli nĩwe ũkaamuuma thuutha,
amũgitĩre.

Ndungata Gũthũnĩka

13 Atĩrĩrĩ, ndungata yakwa ĩgeekaga maũndũ na
ũũgĩ;
nĩnkambarario na yambatĩrio, o na ĩtũũgĩrio
mũno.

14 O ta ũrĩa andũ aingĩ maagegĩrio mũno nĩ ũndũ
wake,
tondũ gĩthiithi gĩake nĩgĩathũkĩtio mũno,
gĩgakĩra kĩa mũndũ o wothe,
na mũhianĩre wake ũgathũkio gũkĩra
mũhianĩre wa andũ,

15 ũguo noguo akaamakia ndũrĩrĩ nyingĩ,
nao athamaki nĩmagatumia tũnua twao nĩ
ũndũ wake.

Nĩgũkorwo maũndũ marĩa materĩtwo,
nĩmakamoona,
na maũndũ marĩa mataiguĩte,
nĩmakamenya ũhoru wamo.

53

- 1 Nũũ wĩtĩkĩtie ũhoro witũ,
nakuo guoko kwa Jehova-rĩ, kũguũrĩirio ũ?
- 2 Nĩgũkorwo ndungata ĩyo yakũrire ĩhaana ta
mũtĩ mwĩthĩ,
na ta mũri ũmerete kũndũ kũmũ.
Ndiarĩ kũrorerwa o na kana ĩgathakara ũndũ
tũngĩaguucĩrĩirio nĩyo,
ĩkĩoneka-rĩ, gũtirĩ kĩndũ kĩngĩatũmire
tũmĩirĩrie.
- 3 Ndungata ĩyo nĩyanyararirwo na ĩkĩregwo nĩ
andũ,
aarĩ mũndũ wa kĩeha kĩingĩ na wonete
thĩĩna.
O ta mũndũ ũrĩa andũ mahithaga mothiũ mao
matikamuone-rĩ,
aanyararirwo, na ĩthuĩ tũtiigana kũmũtĩna.
- 4 Ti-itherũ nĩwe woire wonje witũ,
na agĩkuua kĩeha giitũ;
no ĩthuĩ twatuire nĩkũhũũrwo aahũũrĩtwo nĩ
Ngai,
akamũgũtha na akamũnyamaria.
- 5 No rĩrĩ, aatihangirio nĩ ũndũ wa mahĩtia maitũ,
o na akĩhehenjwo nĩ ũndũ wa waganu witũ;
nakuo kũherithio kũrĩa gwatũmire tũgĩe na
thayũ nĩwe waherithirio,
na ĩthuĩ tũhonagio nĩ ũndũ wa nguraro
ciake.
- 6 Ithuothe, nĩtũhĩtĩtie njĩra, tũgaturuura ta
ng' Ondu ciũrĩte,
o mũndũ agathiĩ na njĩra yake mwene;
nake Jehova nĩamũigĩrĩire
waganu witũ ithuothe.

- 7 Nĩahinyĩrĩrio na agĩthĩnio, nowe ndaa-
tumũrire kanua gake;
aakirire ki o ta ũrĩa gatũrũme gakiraga
gagĩthiĩ gũthĩnjwo,
na o ta ũrĩa ng'ondũ ĩkiraga ki ĩrĩ mbere ya
mũmĩenji guoya,
nogu o nake ataatumũrire kanua gake.
- 8 Eeheririo na ũndũ wa kũhinyĩrĩrio na gũtuĩrwo
ciira ũtarĩ wa kĩhooto.
Ha ũhoru wa rũciaro rwake-rĩ, nũũ
ũngĩaria ũhoru waruo?
- Nĩgũkorwo eeheririo kuuma bũrũri wa arĩa
matũũraga muoyo;
na nĩ ũndũ wa mahĩtia ma andũ akwa nĩkĩo
aahũũrirwo.
- 9 Rĩrĩa aakuire aigirwo mbĩrĩra-inĩ ya andũ
aaganu,
o na agĩthikwo mbĩrĩra-inĩ ya andũ arĩa
itonga,
o na harĩa atekĩte ũndũ mũũru,
kana kanua gake gakaaria maheeni.
- 10 No rĩrĩ, Jehova nĩonire arĩ wega amũhehenje,
na agĩtũma athĩnĩke,
na rĩrĩa Jehova agaatumũma muoyo wake
ũtuĩke igongona rĩa mehia-rĩ,
nĩakoona rũciaro rwake, na amũingĩhĩrie
matukũ make,
nagu wendi wa Jehova nĩũkagaacĩra
guoko-inĩ gwake.
- 11 Thuutha wa ngoro yake gũthĩnĩka,
nĩakoona uumithio wa gũthĩnĩka gwake, na
aiganĩre;

nĩ ũndũ wa ũmenyo wake, ndungata ãyo yakwa
 thingu
 nĩngatũma andũ aingĩ matũke athingu,
 na nĩngakuua mawaganu mao, ãmeherie.
 12 Nĩ ũndũ ũcio nĩngamĩgayanĩria igai hamwe
 na arĩa anene,
 o na magayane indo cia gũtahwo na andũ
 arĩa marĩ hinya,
 tondũ nĩarutire muoyo wake akue,
 na agĩtaranĩrio na arĩa aagarari watho.
 Nĩgũkorwo nĩakuuire mehia ma andũ aingĩ,
 o na arĩa maahĩtĩtie akĩmathaithanĩra.

54

Riiri ũrĩa Ũgooka wa Zayuni

1 “Atĩrĩrĩ, wee mũndũ-wa-nja thaata ina
 rwĩmbo,
 o wee ũtarĩ waciara mwana;
 ambĩrĩria kũina rwĩmbo, na wanĩrĩre nĩ gũkena,
 wee ũtarĩ wanyĩitwo nĩ ruo rwa gũciara,
 tondũ ciana cia mũndũ-wa-nja ũrĩa ũtiganĩirio
 nĩ nyingĩ,
 gũkĩra cia ũrĩa ũrĩ na mũthuuri,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
 2 “Wĩyaramĩrie handũ ha hema yaku,
 na ũtambũrũkie mataama ma hema yaku
 maarame,
 maguucie ũtekũmaccarĩ;
 raihia mĩkanda ya hema yaku,
 nacio higĩ ciayo ũcikiindĩre irũme biũ.
 3 Nĩgũkorwo nĩũgatheerema mwena wa ũrĩo na
 wa ũmotho;

njiaro ciaku n̄ikegwatĩra mabũrũri ma
ndũrĩrĩ,
na itũũre matũũra manene ma cio marĩa
matigĩtwo matarĩ andũ.

- 4 “Ndũkanetigĩre; tondũ ndũgaaconoka.
O na ndũkanaigue guoya wa gũconorithio;
nĩgũkorwo ndũrĩ hĩndĩ ũkaanyararithio.
Nĩukariganĩrwo nĩ thoni cia ũnini waku,
na ndũgacooka kũririkana rĩngĩ
ũrĩa wananyararwo nĩgũkorwo ũrĩ wa
ndigwa.
- 5 Nĩgũkorwo ũrĩa Mũũmbi waku nĩwe mũthuuri
waku,
nake etagwo Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
o we Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli nĩwe Mũkũuri
waku;
nake etagwo Ngai mwene thĩ yothe.
- 6 Nĩgũkorwo Jehova nĩagagwĩta ũcooke,
ũhaana ta mũtumia ũtiganĩrio, na
mũthĩnĩku ngoro,
mũtumia wahikire arĩ mũnini, agacooka aga-
teo,”
ũguo nĩguo Ngai waku ekuuga.
- 7 “Nĩgũkorwo ndĩragũtiganĩrie o gwa kahinda
kanini,
no nĩngũgũcookia ndĩ na tha nyingĩ mũno.
- 8 Hĩndĩ ya marakara maingĩ
nĩndakũhithire ũthiũ wakwa gwa kahinda
kanini,
no nĩ ũndũ wa ũtugi ũrĩa ũtathiraga,
nĩngakũiguĩra tha,”
ũguo nĩguo Jehova Mũkũuri waku ekuuga.

- 9 “Kũrĩ niĩ matukũ maya no ta marĩa ma hĩndĩ
ya Nuhu,
rĩrĩa ndehĩtire ngiuga atĩ maaĩ ta macio ma
hĩndĩ ya Nuhu
matigacooka kũiyũra thĩ.
Nĩ ũndũ ũcio rĩu nĩndĩhĩtĩte atĩ ndigacooka
kũrakara nĩwe
o na kana ngũkũũme rĩngĩ.
- 10 Nĩgũkorwo irĩma no ithingithio,
natuo tũrĩma tweherio,
no rĩrĩ, wendo wakwa ũrĩa ũtathiraga ũrĩa
ngwendete naguo-rĩ, ndũkeenyenyio,
o na kana kĩrĩkanĩro gĩakwa gĩa thayũ
kĩeherio harĩwe,”
ũguo nĩguo Jehova ũrĩa ũkũiguagĩra tha
ekuuga.
- 11 “Atĩrĩrĩ, wee itũũra rĩrĩ inene inyamarie,
o wee ũthukathukĩtwo nĩ ihuhũkanio,
na ũkaaga wa gũkũhooreria,
nĩngagwaka na mahiga ma rangi wa mĩthemba
mĩingĩ,
nayo mĩthingi yaku ndĩmĩake na mahiga ma
yakuti.
- 12 Nĩngathondeka ndirica ciaku na mahiga mega
matune,
na ihingo ciaku ndĩcithondeke na mahiga
ma goro me kũhenia,
nacio thingo ciaku ciothe ikorwo irĩ cia
mahiga ma goro mũno.
- 13 Ciana ciaku ciothe nĩikarutagwo ũhoru nĩ
Jehova,
naguo thayũ wa ciana icio ciaku
nĩũkaingĩha mũno.

14 Nĩũgaikara ta ũhaandĩtwo wega ũhoroinĩ wa ũthingu:

Ũnyamarania nĩũgakũraihĩrĩria;
ndũgakorwo ũrĩ na ũndũ ũngĩtũma
wĩtigĩre.

Nakĩo kĩmako nĩgĩgakũraihĩrĩria;
gĩtigagũkuhĩrĩria.

15 Na rĩrĩ, andũ mangĩgaagũtharĩkĩra-rĩ, nĩ
ndigakorwo ũhoroinĩ ũcio;
na mũndũ o wothe ũgaagũtharĩkĩra-rĩ, ũcio
nĩ kwĩneana akeeneana harĩwe.

16 “Atĩrĩrĩ, nĩ nĩ nĩ ndoombire mũturi,
ũrĩa ũhurutagĩra mwaki wa makara,
na agatura kĩndũ kĩa mbaara o ũrĩa
kĩagĩrĩire wĩra-inĩ wakĩo.

O na mũndũ ũrĩa wanangaga akaniinana-rĩ, nĩ
nĩ ndĩmũmbĩte;

17 na gũtirĩ kĩndũ kĩa mbaara
gĩthondeketwo gĩa gũgũũkĩrĩra
gĩkaagaacĩra wĩra-inĩ wakĩo,
na nĩũkahoota mũndũ ũrĩa ũkaaria ciugo
cia gũgũthitanga.

Rĩrĩ nĩrĩo igai rĩa ndungata cia Jehova,
o naguo ũhoru wacio wa gũtuo thingu
uumaga harĩ nĩ,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

55

Gwĩtwo kwa Andũ Anyootu

1 “Atĩrĩrĩ, inyuĩ inyuothe arĩa mũnyootĩ-rĩ,
ũkaai mũnyue maĩ;
na inyuĩ mũtarĩ na mbeeca-rĩ,

ũkaai mũgũre irio, mũrĩe!

Ūkaai, mũgũre ndibei na iria
mũtarĩ na mbeeca mũkũruta, na hatarĩ na
thogora.

² Nĩ kĩĩ gĩgũtũma mũtũmĩre mbeeca harĩ irio
gũtarĩ,
o na mũnoge mũkĩrutĩra wĩra kĩndũ
gĩtangĩmũhũũnia?

Thikĩrĩriai na mũnjigue, nĩguo mũrĩĩage indo
iria njega,
nacio ngoro cianyu nĩrĩkenagĩra irio iria
njega mũno.

³ Tegai matũ mũthikĩrĩrie, na mũũke kũrĩ niĩ;
njiguai nĩgeetha mũtũũre muoyo.
Na niĩ nĩngarĩĩkanĩra na inyuĩ kĩrĩkanĩro gĩa
gũtũũra tene na tene,
arĩ wendo wakwa wa kwĩhokeka ũrĩa
nderĩire Daudi.

⁴ Atĩrĩrĩ ũcio nĩndĩmũtuĩte mũira kũrĩ ndũrĩrĩ,
na ngamũtua mũtongoria na mũnene wa
ndũrĩrĩ.

⁵ Ti-itherũ nĩũgeeta ndũrĩrĩ iria ũtooĩ,
nacio ndũrĩrĩ iria itakũũĩ iteng'ere ciũke
kũrĩ we,
nĩ ũndũ wa Jehova Ngai waku,
o we Ūrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
nĩgũkorwo nĩakũhumbĩte ũkengu
mũnene.”

⁶ Mathaai Jehova hĩndĩ ĩrĩa angĩoneka;
mũkaĩrei hĩndĩ ĩrĩa arĩ hakuhi.

⁷ Mũndũ ũrĩa mwaganu nĩatigane na mĩthiĩre
yake,

nake mündũ ũrĩa ũtarĩ mũthingu atigane na
 meciiria make mooru.
 Nĩacookerere Jehova, na nĩekũmũiguĩra tha,
 na acookerere Ngai witũ,
 nĩgũkorwo nĩakĩragĩrĩa kũrekanĩra.

8 “Nĩgũkorwo meciiria makwa timo meciiria
 manyu,

o na kana mũthiĩre yanyu ĩgatuĩka ta
 mũthiĩre yakwa,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

9 “O ta ũrĩa matu maraihanĩrĩrie na thĩ,
 ũguo noguo mũthiĩre yakwa ĩraihanĩrĩrie
 na mũthiĩre yanyu,

o na meciiria makwa magakĩra meciiria
 manyu.

10 Nĩgũkorwo o ta ũrĩa mbura yuraga,
 narĩo ira rĩkharũrũka kuuma ĩgũrũ,

na iticookaga kuo itaihũgĩtie thĩ
 na ĩgatũma mũmera ĩthundũke na ĩciare,
 nĩguo mũhandi aheo mbeũ

na ũrĩa wendaga kũrĩa aheo irio ciake,

11 ũguo noguo kiugo gĩakwa kĩrĩa kiumaga
 kanua gakwa gĩgaaikara:

Kiugo kũ gĩtikanjookerera o ro ũguo tũhũ,
 no nĩgĩkahingia ũrĩa nyendete wĩkwo,
 na gĩkinyanĩrie muoroto ũrĩa watũmire
 ndĩgĩtũme.

12 Ũkoimagara na gĩkeno,

na ũthiige ũtongoretio nĩ thayũ;

irĩma o na tũrĩma nacio

nĩigaitĩka kũina rwĩmbo mbere yaku,

nayo mũtĩ yothe ya gĩthaka nĩkahũũra hĩ.

13 Ithenya rĩa mĩigua-rĩ, gũkaamera
 mĩthengera,
 na ithenya rĩa cong'e kũmere mĩhandathi.
 Naguo ũndũ ũcio ũgaatuĩka wa gũtũma Jehova
 agĩe igweta,
 na ũtuĩke kĩmenyithia gĩa gũtũũra nginya
 tene, kĩa gĩtagathũkio."

56

Ũhonokio wa Andũ arĩa angĩ

¹ Jehova ekuuga atĩrĩ:

"Tũũrai mũtuanagĩra ciira wa kĩhooto,
 na mwĩkage maũndũ marĩa magĩrĩire,
 nĩgũkorwo ũhonokio wakwa nĩũkuhĩrĩire,
 o naguo ũthingu wakwa ũrĩ hakuhĩ
 kũguũranĩrio.

² Kũrathimwo-rĩ, nĩ mũndũ ũrĩa wĩkaga
 maũndũ macio,
 o mũndũ ũrĩa ũrũmagia maũndũ macio
 mũno,
 na ũrĩa ũmenyagĩrĩra thabatũ atekũmĩthaahia,
 na akagirĩrĩria guoko gwake gwĩka ũũru."

³ Mũndũ wa kũngĩ ũrĩa wĩnyiitanĩtie na Jehova
 ndakanoige atĩrĩ,

"Ti-itherũ Jehova nĩakanyamũrania, andig-
 ithanie na andũ ake."

O na kana mũndũ ũrĩa mũhakũre arekwo oige
 atĩrĩ,

"Nĩ haana o ta mũtĩ mũũmũ."

⁴ Nĩgũkorwo Jehova ekuuga atĩrĩ:

"Ha ũhoro wa andũ arĩa ahakũre arĩa ma-
 menyagĩrĩra thabatũ ciakwa,

na magathuura gwĩka maũndũ marĩa man-
 genagia,
 na makarũmia kĩrĩkanĩro gĩakwa-rĩ,
 5 nĩngamahe handũ thĩinĩ wa hekarũ yakwa na
 thingo-inĩ ciayo,
 na ndũme maririkanagwo na magĩe igweta
 rĩega mũno
 gũkĩra andũ arĩa marĩ na ciana cia aanake
 na cia airĩtu;
 o na ningĩ nĩngamahe rĩitwa rĩrĩa magaatũura
 meetagwo nginya tene na tene,
 rĩrĩa rĩtagacooka kũriganĩra.
 6 Andũ a kũngĩ arĩa menyiiitanĩtie na Jehova
 nĩguo mamũtungatagĩre,
 o acio mendete rĩitwa rĩa Jehova,
 na mamũhooyaga,
 o na arĩa othe mamenyagĩrĩra thabatũ
 matekũmĩthaahia,
 na makarũmia kĩrĩkanĩro gĩakwa-rĩ,
 7 andũ acio nĩo ngaatwara kĩrĩma-inĩ gĩakwa
 kĩrĩa kĩamũre,
 na ndĩmahe gĩkeno thĩinĩ wa nyũmba
 yakwa ya mahooya.
 Maruta mao ma njino na magongona
 nĩmagetĩkĩrĩka kĩgongona-inĩ gĩakwa;
 nĩgũkorwo nyũmba yakwa ĩgeetagwo
 nyũmba ya mahooya ya kũhooyagĩrwo nĩ
 ndũrĩrĩ ciothe.”
 8 Mwachani Jehova ekuuga atĩrĩ,
 o we ũrĩa ũcookanagĩrĩria andũ a Isiraeli
 arĩa matahĩtwo:
 “Hamwe na acio ndĩkĩtie gũcookanĩrĩria
 no kũrĩ angĩ ngaacookanĩrĩria meongerere
 harĩo.”

*Thitango ya Ngai ya Gũũkĩrĩra Andũ arĩa
Aaganu*

- ⁹ Atĩrĩrĩ, ũkaai inyuĩ nyamũ ciothe cia gĩthaka,
o na inyuĩ nyamũ ciothe cia mũtitũ ũkaai
mũrĩe!
- ¹⁰ Arangĩri a Isiraeli nĩ atumumu,
othe nĩmagĩte ũmenyo;
othe matariĩ ta ngui itagambaga,
ikaremwo nĩ gũkũga;
makomaga thĩ makaroota,
na mendaga o gũkoma toro.
- ¹¹ Matarĩ o ta ngui ngoroku mũno;
matirĩ hĩndĩ mahũũnaga.
Nĩ arĩithi matarĩ na ũtaũku;
othe magarũrũkĩte magathiĩ na njĩra ciao o
ene,
na o mũndũ acaragia maũndũ ma kwĩguna
we mwene.
- ¹² O mũndũ aanagĩrĩra akoiga atĩrĩ, “Ũnganai
ndĩmũrehere ndibei!
Nĩtũnyue njoohi nginya tũrĩĩo!
Naruo rũciũ rũkaahaana o ta ũmũthĩ,
kana rwagĩre mũno makĩria.”

57

- ¹ Atĩrĩrĩ, andũ arĩa athingu makuaga o ro ũguo,
na gũtirĩ mũndũ wĩciiragia ũhoru ũcio
ngoro-inĩ yake;
andũ arĩa etigĩri-Ngai meheragio,
na gũtirĩ mũndũ ũmenyaga atĩ acio athingu
meheretio
nĩguo matharwo, matikoone ũũru.
- ² Andũ arĩa mathiiga na mũthiire mũagĩrĩru,
matoonyaga thayũ-inĩ;

ningĩ nĩmonaga ũhurũko makua.

- 3 “No inyuĩ-rĩ, ũkaai haha,
 inyuĩ ariũ a mũndũ-wa-nja mũragũri,
 o inyuĩ ciana cia itharia na cia maraya!
- 4 Nũũ ũcio inyuĩ mũranyũrũria?
 Nũũ ũcio mũratembanĩria mĩromo
 na mũkamũrutĩra rũrĩmĩ?
 Githĩ inyuĩ ti inyuĩ ciana cia aremi,
 o na rũciaro rwa aheenania?
- 5 Inyuĩ mũhĩahĩaga nĩ thuti cianyu mũrĩ kũu
 mĩgandi-inĩ,
 na mũrĩ rungu rwa mũtĩ o wothe mũruru;
 mũrutaga ciana cianyu magongona kũu
 ituamba-inĩ,
 na mĩatũka-inĩ ya ndwaro cia mahiga.
- 6 “Mĩhianano ya kũhooywo ĩrĩa ĩrĩ mahiga-inĩ
 manyoroku* kũu ituamba-inĩ nĩyo rũgai
 rwanyu;
 ĩĩ, mĩhianano ĩyo nĩyo igai rĩanyu.
 ĩĩ, ĩyo nĩyo ũitĩire magongona maku ma kĩndũ
 gĩa kũnyuuo,
 na ũkamĩrutĩra maruta ma mũtu.
 Nĩ-rĩ, ingĩhota atĩa gũkirĩrĩria maũndũ ta
 macio?
- 7 Wee ũthondekete ũrĩrĩ waku karĩma-inĩ karĩa
 karaaya na igũrũ, na gatũũgĩru;
 na kũu igũrũ nĩkuo waambatire, ũgĩthĩ
 kũrutĩra magongona maku kuo.
- 8 Thuutha wa mĩrango yaku, na hingĩro-inĩ ciayu

* 57:6 Mahiga manyoroku maahũthagĩrwo gũtungatĩra ngai cia mĩhianano.

nĩkuo ũigĩte imenyithia cia gũkũririkania
ũhoro wa mĩhianano ya andũ acio matooĩ
Ngai.

Nĩwahumbũririe gĩtanda gĩaku nĩ ũndũ wa
kũndirika,
ũkĩhaica igũrũ rĩakĩo, o na ũgĩkĩaramia
makĩria;
ũkĩrĩkanĩra na acio wendete itanda ciao,
na ũgĩcooka ũkĩrorera njaga yao.

⁹ Nĩwathiire kũrĩ Moleku ũrĩ na maguta ma mũtĩ
wa mũtamaiyũ,
na ũkĩongerera maguta maku marĩa ma-
nungaga wega.

Nĩwatũmire abarũthi aku mathiĩ kũndũ kũraya
mũno;
ningĩ ũgĩikũrũka o nginya mbĩrĩra-inĩ!

¹⁰ Nĩwanogirio nĩ mĩthiire yaku yothe,
no rĩrĩ, ndũigana kuuga atĩrĩ, 'Ũndũ ũyũ nĩ
wa tũhũ.'

Ũkĩgĩa na hinya mwerũ,
nĩ ũndũ ũcio ndũigana kũringĩka.

¹¹ "Nũũ wakũiguithirie guoya na ũkĩmwĩtigĩra,
ũũ atĩ ũkoretwo ũkĩaga gũtuĩka
mwĩhokeku kũrĩ niĩ,
na ũkaaga gũcooka kũndirikana,
o na kana wĩcũũranie ũhoro ũcio na ngoro
yaku?

Githĩ ti tondũ ngoretwo ngirĩte ki ihinda iraihu,
nawe ũkaaga kũnjĩtigĩra?

¹² Nĩngaumbũrania ũthingu waku na ciĩko
ciaku,
nacio itigakũguna.

¹³ Rĩrĩa ũgaakaya ũkĩenda ũteithio-rĩ,

mīhianano ĩyo ya kūhooywo ũnganĩtie-rĩ,
 nĩngagĩkũhonokia!
 Rũhuho nĩrũkamĩkuua yothe,
 yũmbũrwo, yeherio nĩ mĩhũmũ mĩtheri.
 No rĩrĩ, mũndũ ũrĩa ũnduuaga rĩũrĩro rĩake-rĩ,
 nĩwe ũkaagaya bũrũri,
 o na egwatĩre kĩrĩma gĩakwa kĩrĩa
 kĩamũre.”

Kũhoorerio Andũ arĩa Maherete

¹⁴ Na nĩgũkeeranwo atĩrĩ:

“Akaai, akaai, na mũthondeke njĩra!
 Eheriai mĩhĩnga yehere njĩra-inĩ ya andũ
 akwa.”

¹⁵ Nĩgũkorwo ũrĩa-Ũrĩ-Igũrũ Mũno,
 o We ũtũgĩrĩtio na ũtũũraga tene na tene,
 ũrĩa wĩtagwo mũtheru; ekuuga atĩrĩ:
 “Ndũũraga o igũrũ handũ hatheru,
 na ningĩ ngatũũrania na mũndũ ũrĩa ũrĩ ngoro
 ĩthuthĩkĩte,
 na ũrĩa ũherete na wĩnyiihĩtie,
 nĩguo njarahũre roho wa mũndũ ũcio
 wĩnyiihĩtie,
 na njarahũre ngoro ĩyo ĩthuthĩkĩte.

¹⁶ Ndigũtũũra ndũithanagia nginya tene,
 o na kana ndũũre ndakarĩte hĩndĩ ciothe,
 tondũ roho wa mũndũ wahota kũringĩka mbere
 yakwa,
 mĩhũmũ ĩyo ya mũndũ ũcio ndoombire
 ĩhwererekere.

¹⁷ Nĩndarakaririo mũno nĩ mehia make ma
 gũkoroka;
 ngĩmũherithia na ngĩmũhitha ũthiũ wakwa
 nĩ kũrakara,

no agĩthiĩ o na mbere na mĩthiĩre yake ĩrĩa eyendeire.

18 Nĩnyonete njĩra ciake, no nĩngamũhonia;
ningĩ nĩngamũtongoria, na njooke
ndĩmũũmĩrĩrie,

19 ndũme kũgĩe na ũgooci tũnua-inĩ twa
andũ arĩa macakayaga kũu Isiraeli.

Thayũ, thayũ kũrĩ arĩa marĩ kũraya, na kũrĩ arĩa
marĩ gũkuhĩ,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga. “Na nĩ nĩ
ngaamahonia.”

20 No rĩrĩ, andũ arĩa aaganu mahaana ta iria
rĩgĩkia ndiihũ ciarĩo,

rĩrĩa rĩtangĩhoorera,
rĩrĩa makũmbĩ marĩo mahurunjaga ndaka
na ndooro.

21 Ngai wakwa ekuuga atĩrĩ, “Mũndũ ũrĩa
mwaganu-rĩ, ndarĩ hĩndĩ angĩgĩa na
thayũ.”

58

Kwĩhinga Kũrĩa Irio kũrĩa kwa Ma

1 “Atĩrĩrĩ, anĩrĩra mũno, na ndũgakire.

Anĩrĩra na mũgambo mũnene o taarĩ
karumbeta karagamba.*

Uumbũrĩre andũ akwa ũhoru wa ũremi wao,
o na andũ a nyũmba ya Jakubu
ũmoimbũrĩre mehia mao.

2 Nĩgũkorwo manjaragia mũthenya o
mũthenya;

* 58:1 Karumbeta kaahũthagĩrwo gwĩta thigari nĩguo ithĩ
mbaara.

makonekaga ta mangĩenda mũno kũmenya
 njĩra ciakwa,
 ta marĩ rũrĩrĩ rwĩkaga ũrĩa kwagĩrĩire,
 na rũtatirikĩte maathani ma Ngai waruo.
 Mendaga ndĩmatuagĩre ciira wa kĩhooito,
 na makoneka makĩenda mũno Ngai
 amakuhĩrĩrie.

³ Moragia atĩrĩ, ‘Nĩ kĩ gĩtũmĩte twĩhinge kũrĩa
 irio, nawe ũkaaga kuona?
 Nĩ kĩ gĩtũmĩte twĩnyiihie, nawe ũkaaga
 kũrũmbũiya ũhoru ũcio?’

“No rĩrĩ, mũthenya wanyu wa kwĩhinga kũrĩa
 irio
 mwĩkaga o ũrĩa mũkwenda,
 na aruti othe anyu a wĩra
 mũkamahinyĩrĩria.

⁴ Kwĩhinga kũrĩa irio kwanyu kũrĩkagĩrĩria na
 ngũĩ na njũgitano,
 na mũkahũũrana na ngundi ta andũ aaganu.
 Kwĩhinga kũrĩa irio kwanyu kwa matukũ maya
 gũtingĩtũma mĩgambo yanyu iiguu kũu
 igũrũ.

⁵ Kwĩhinga kũrĩa irio kwa mũthemba ũcio
 wa mũndũ kwĩnyiihia mũthenya o ũmwe
 tu-rĩ,
 nĩkuo nĩ thuurĩte?

Kwĩhinga no kũinamia mũtwe ta ithanjĩ,
 na gũkomera nguo ya ikũnia, o na mũhu?
 Kũu nĩkuo mwĩtaga kwĩhinga kũrĩa irio,
 na mũkawĩta mũthenya wa gwĩtikĩrĩka nĩ
 Jehova?

6 “Githĩ mũthemba ũrĩa thuurĩte wa kwĩhinga
kũrĩa irio ti ũyũ:

kuohora arĩa moohetwo na njĩra ĩtarĩ ya
kĩhooto,

na kuohoraga mĩkwa ya icooki rĩa ngingo,

na kũrekereria arĩa mahinyĩrĩrio,

o na kuunanga macooki mothe ma ngingo?

7 Githĩ ti kũgayanaga irio ciaku na andũ arĩa
ahũtu,

na ũrehage athĩni arĩa matarĩ ũikaro
gwaku mũciĩ,

na rĩrĩa wona mũndũ arĩ njaga ũkamũhumba
nguo,

na ndũkanahutatĩre andũ arĩa mũrĩ a
mũthiimo ũmwe nao?

8 Hĩndĩ ĩyo ũtheri waku nĩũgaathera o ta ũrĩa
gũtherũrũkaga rũciinĩ,

nakuo kũhonio gwaku nĩgũkooneka o
narua;

ningĩ ũthingu waku nĩũgagũtongoria,

naguo riiri wa Jehova ũkuume thuutha,
ũkũgitĩre.

9 Ningĩ hĩndĩ ĩyo nĩũgeetana, nake Jehova
nĩagagwĩtika;

nĩũgakaya ũteithio, nake nĩakoiga atĩrĩ: Ĩĩ
nĩ ũyũ haha.

“Ũngĩeheria icooki rĩa kũhinyanĩrĩria,

na weherie kĩara kĩrĩa worotanaga nakĩo, na
ndeto cia rũmena-rĩ,

10 ningĩ ũngĩrutĩra kũhũũnia andũ arĩa ahũtu,

nao arĩa ahinyĩrĩrie ũmahingĩrie maũndũ
marĩa mamabatairie,

hĩndĩ ĩyo ũtheri waku nĩũgaathera kũu nduma-
inĩ,
naguo ũtukũ waku ũgaatuĩka o ta
mũthenya barigici.

11 Jehova nĩarĩgũtoongoragia hĩndĩ ciothe,
na nĩarĩkũhingagĩria mabataro maku ũrĩ
bũrũri-inĩ mũũmũ,
o na mahĩndĩ maku amekagĩre hinya.

Ũkahaana ta mũgũnda unithĩirio maaĩ,
ũtuĩke ta gĩthima kĩrĩa gĩtahũaga.

12 Andũ aku nĩo magaacookereria kũrĩa
kwaanangĩtwo o tene,
na maakĩrĩre mũthingi ĩrĩa ya tene mũno;
nawe ũgeetagwo Mũcookereria wa Thingo iria
Momoku,
na wĩtagwo Mũcookereria wa Njĩra cia
Itũũro.

13 “Ũngĩgirĩrĩria magũrũ maku gũthũkia
mũthenya wa Thabatũ,
na wage gwĩka maũndũ maku we mwene
mũthenya ũcio wakwa ũrĩa mwamũre,
nayo Thabatũ ĩyo ũmĩtue mũthenya wa gĩkeno,
na mũthenya ũcio mwamũre wa Jehova
ũũtue wa gũtĩĩo-rĩ,
na ũngĩũtĩĩa na kwaga kũrũmĩrĩra njĩra ciaku,
na kwaga gwĩka maũndũ maku we mwene,
o na kana kwaria ndeto cia tũhũ-rĩ,

14 hĩndĩ ĩyo nĩũgakena nĩ ũndũ wa Jehova,
na nĩngatũma ũtũũgĩrio mũno gũkũ thĩ,
na ngũheage igai rĩa thoguo Jakubu,
ũrĩrĩĩage.”

Nĩgũkorwo nĩ kanua ka Jehova

kaarĩtie ũhoro ũcio.

59

Mehia, Kũhera na Gũkũũrwo

- ¹ Atĩrĩrĩ, ti-itherũ guoko kwa Jehova ti kuonju
atĩ gũtingĩhota kũhonokania,
o na kana gũtũ gwake gũkagĩa njiika
atĩ gũtingĩhota kũigua.
- ² No rĩrĩ, mawaganu manyu
nĩmo mamũtigithanĩtie na Ngai wanyu;
namo mehia manyu nĩmo matũmĩte amũhithe
ũthiũ wake,
akarega kũmũigua.
- ³ Nĩgũkorwo moko manyu nĩmathaahĩte nĩ ũiti
wa thakame,
nacio ciara cianyu ikaiyũra wĩhia.
Tũnua twanyu nĩtwarĩtie ndeto cia maheeni,
na nĩmĩ cianyu ikang'ung'uaga o ndeto cia
waganu.
- ⁴ Gũtirĩ mũndũ wendaga ciira wa kĩhotoo,
o na kana ageciirĩrĩra na njĩra ya ma.
Mehokaga ngarari cia tũhũ na makaaria ndeto
cia maheeni;
magĩaga nda cia mathĩĩna na magaciara
waganu.
- ⁵ Mahaana ta makomeire matumbĩ ma nduĩra,
na makaamba mĩtego ya rũrenda rwa
mbũmbũĩ.
Mũndũ o wothe ũrĩa ũngĩrĩa matumbĩ macio no
gũkua akuaga,
na o itumbĩ rĩahehenjwo rĩtũrĩkaga nduĩra.
- ⁶ Rũrenda rũu rwao nĩ rwa tũhũ rũtingĩtumwo
nguo;

matiingĩhumbĩra na kĩrĩa mathondekaga
naruo.

Mawĩra mao nĩ mawĩra ma waganu,
na moko mao maiyũrite ciiko cia haaro.

⁷ Magũrũ mao mahanyũkaga makehie;
mahiũhaga magaita thakame ya mũndũ
ũtehĩtie.

Meciiria mao no meciiria ma ũũru;
na kũrĩa guothe mathiiga matigaga gũkirĩte
ihooru na mwanangĩko.

⁸ Njĩra ya thayũ matimĩũĩ;
na mĩthiĩre yao ti ya gũtuanĩra ciira na
kĩhooto.

Metemeire njĩra njogomu;
gũtirĩ mũndũ ũcigeragĩra akagĩa na thayũ.

⁹ Nĩ ũndũ ũcio ciira wa kĩhooto ũrĩ kũraya na
ithuĩ,
naguo ũthingu ndũtũkinyagĩra.

Tũcaragia ũtheri, no tuonaga o nduma;
tũgacaria ũkengu, no tũkagerera kũrĩa
kũrĩ na mairia matumanu.

¹⁰ Tũhambataga rũthingo ta mũtumumu,
na tũgeetherera njĩra ta andũ matarĩ
maitho.

Tũhĩngagwo mũthenya barigici o ta rĩrĩa kũrĩ
mairia;
tũrĩ gatagatĩ ka andũ arĩa marĩ hinya,
tũhaanaga ta andũ akuũ.

¹¹ Ithuothe tũraramaga o ta nduba;
tũcakayaga na kĩa ta ndutura.

Tũcaragia ũhoru wa gũtuĩrwo ciira na kĩhooto,
na tũtingĩwona o na atĩa;

tũgacaria ũhoro wa ũhonokanio, no
ũgatũraihĩrĩria mũno.

- 12 Nĩgũkorwo mahĩtia maitũ nĩ maingĩ maitho-
inĩ maku,
namo mehia maitũ makoimbũra ũrĩa
tũtarĩĩ.
Hĩndĩ ciothe mahĩtia maitũ makoragwo hamwe
na ithuĩ,
namo mehia maitũ nĩtũmooĩ mothe:
- 13 namo nĩ ũremi na gũkaana Jehova,
na kũhutatĩra Ngai witũ,
na kwaragia ndeto cia kũhinyanĩrĩria, na
kũregana na watho,
na kwaria ndeto cia maheeni iria ngoro ciitũ
ithugundĩte.
- 14 Nĩ ũndũ ũcio nĩtwagĩte ciira wa kĩhooito,
naguo ũthingu ũgatũraihĩrĩria;
naguo ũhoro wa ma ũkagũa njĩra-inĩ,
naguo ũrũngĩrĩru ũkaagĩrwo mweke.
- 15 Ũhoro wa ma ndũrĩ handũ ũngĩoneka,
nake mũndũ ũrĩa wĩthemaga ũũru agatuĩka
mũndũ wa kũguĩmwo.
Nake Jehova akĩona ũndũ ũcio, ũkĩaga
kũmũkenia,
tondũ gũtiatuanagĩrwo ciira na kĩhooito.
- 16 Ningĩ akĩona atĩ gũtiarĩ mũndũ o na ũmwe
wagĩrĩire,
na akĩgega tondũ gũtiarĩ na mũteithũrani;
nĩ ũndũ ũcio guoko gwake mwene nĩkuo
kwamũhonokirie,
naguo ũthingu wake mwene ũkĩmũtiirĩrĩra.
- 17 Agĩcooka akĩĩhumba ũthingu taarĩ gako gake
ga kũmũgitĩra gĩthũri,

na agĩkĩra ngũbia ya kĩgera ya ũhonokio
mũtwe;
naguo ũhoru wa kũrĩhanĩria akĩwĩhumba taarĩ
nguo,

na akĩĩhotoro kĩyo taarĩ nguo ndaaya.

18 O ta ũrĩa ciĩko ciao itariĩ, ũguo noguo
akaarĩhana,
arĩhe thũ ciake na mang'ũrĩ,
nao andũ arĩa marĩ muku nake amacookererie
ũũru wao;
andũ arĩa matũũraga icigĩrĩra-inĩ-rĩ,
erĩhĩrie na kũmagera ngero o ũrĩa
kwagĩrĩire.

19 Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, andũ nĩmagetigĩra rĩtwa rĩa
Jehova kuuma ithũiro,
na nĩmagatĩia riiri wake kuuma irathĩro rĩa
riũa.
Nĩgũkorwo agooka ta rũũĩ ruunĩte, rũgatherera
na ihenya,
rũtindĩkĩtwo nĩ mĩhũmũ ya Jehova.

20 “Mũkũũri nĩagooka Zayuni,
na akinye kũrĩ andũ a Jakubu arĩa maherete
mehia mao,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

21 Ningĩ Jehova ekuuga atĩrĩ, “Ha ũhoru
wakwa-rĩ, gĩkĩ nĩkĩo kĩrĩkanĩro kĩrĩa
ndarĩkanĩire nao, atĩ Roho wakwa, ũrĩa ũrĩ
igũrũ rĩaku, na ciugo ciakwa iria njĩkĩrĩte kanua
gaku, itirĩ hĩndĩ ikehera kuuma kanua gaku,
kana ciehere kuuma tũnua twa ciana ciaku, o
na kana ciehere kuuma tũnua twa njiaro ciao,
kuuma rĩu nginya tene na tene,” ũguo nĩguo
Jehova ekuuga.

60

Riiri wa Zayuni

- 1 “Atĩrĩrĩ, arahũka ũcangarare, tondũ ũtheri
waku nĩũũkĩte,
naguo riiri wa Jehova ũgakwarĩra.
- 2 Atĩrĩrĩ, nduma nĩĩhumbĩrĩte thĩ,
nayo nduma ndumanu ikahumbĩra ndũrĩrĩ
ciothe,
no Jehova nĩakwarĩire,
naguo riiri wake ũgakwarĩra.
- 3 Ndũrĩrĩ nĩigooka kũrĩ ũtheri waku,
nao athamaki moke kũrĩa ũcangararĩte ta
riũa rĩkĩratha.
- 4 “Tiira maitho wĩrorere mĩena yothe:
One ũrĩa andũ othe monganĩte magooka
harĩwe,
nao ariũ aku makoima kũndũ kũraya,
nao airĩtu aku magooka makuuĩtwo na
moko.
- 5 Hĩndĩ ĩyo nĩũkona ũndũ ũcio, nawe
ũcangarare,
ngoro yaku nayo ĩtuumatuume, na ĩiyũrwo
nĩ gĩkeno;
ũtonga ũrĩa ũrĩ iria-inĩ nĩũkareherwo,
o naguo ũtonga wa ndũrĩrĩ ũrehwo kũrĩ we.
- 6 Ndũũru cia ngamĩra nĩĩkaiyũra bũrũri waku,
o nacio njaũ cia ngamĩra cia kuuma Midi-
ani, na cia Efa.*
Ngamĩra ciothe cia kuuma Sheba ciũke,
ikuuĩte thahabu na ũbumba,

* **60:6** Andũ a Midiani maarĩ arĩithi mwena wa gũthini wa Jorodani; Efa aarĩ mũriũ wa Midiani.

nao andũ maanĩrĩre magooce Jehova.

7 Ndũũru ciothe cia mbũri cia Kedari igaa-cookanĩrĩrio irehwo kũrĩ we,
ũtungatagĩrwo nĩ ndũrũme cia Nebaiothu;
nĩigetĩkĩrwo, ituĩke cia kũrutwo igongona
kĩgongona-inĩ gĩakwa,
na nĩ nĩngagemia hekarũ yakwa ĩrĩa ĩrĩ
riiri.

8 “Atĩrĩrĩ, andũ aya mombũkĩte na igũrũ ta matu,
o na kana ta ndutura igĩcooka itara-inĩ ciacio
nĩ a?

9 Ti-itherũ andũ arĩa matũũraga icigĩrĩra-inĩ nĩ
nĩ metagĩrĩra;
matongoretio nĩ marikabu cia Tarishishi,
ikĩrehe ariũ anyu kuuma kũndũ kũraya,
marĩ na betha na thahabu ciao
nĩ ũndũ wa gũtĩia Jehova Ngai wanyu,
Ūrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
nĩgũkorwo nĩakũheete riiri.

10 “Andũ a kũngĩ nĩo magaacookereria thingo
ciaku,
nao ahamaki ao magũtungatagĩre.

O na akorwo nĩndakũhũũrĩre na marakara-rĩ,
nĩũgeetĩkĩrĩka nĩ nĩ nĩguo ngũiguĩre tha.

11 Ihingo ciaku igũtũũra irĩ hingũre,
itirĩ hĩndĩ ikaahingwo mũthenya kana
ũtukũ,
nĩgeetha andũ makũrehagĩre ũtonga wa
ndũrĩrĩ,
athamaki ao marũmanĩrĩre mũtongoro wa
ũhootani.

- 12 Nīgũkorwo rūrĩrĩ kana ũthamaki ũrĩa
ũtagagũtungatĩra nĩũkaniinwo;
ũkaanangwo biũ.
- 13 “Riiri wa Lebanoni ũgaatuĩka waku,
naguo nĩ wa mĩtĩ ya mĩthengera, mĩhuhu,
na mĩkarakaba yothe hamwe,
nĩguo ĩgemie handũ hakwa harĩa haamũre;
na nĩ nĩngagoocithia handũ harĩa
hakinyagwo nĩ magũrũ makwa.
- 14 Ariũ a andũ arĩa makũhinyagĩrĩria
nĩmagooka harĩwe makũinamĩrĩre;
na arĩa othe makũmenete, mainamĩrĩre
magũrũ-inĩ maku,
nao magwĩtage Itũũra-Inene-rĩa-Jehova,
na Zayuni itũũra rĩa Ũrĩa Mũtheru wa
Isiraeli.
- 15 “O na akorwo nĩwatiganĩirio na ũkĩmenwo,
na gũkĩaga mũndũ o na ũmwe
ũngĩtuĩkanĩria gwaku-rĩ,
nĩngatũma ũtũũre ũrĩ mũtĩku nginya tene,
na ũrĩ gĩkeno kĩa njiarwa ciothe.
- 16 Nĩũkanyuuaga iria rĩa ndũrĩrĩ
na wongithagio nyondo cia ũthamaki.
Hĩndĩ ĩyo nĩguo ũkaamenya atĩ nĩ nĩ nĩ Jehova,
nĩ nĩ Mũhonokia waku,
na Mũkũũri waku, Ũrĩa-ũrĩ-Hinya-Mũno wa
Jakubu.
- 17 Ngaakũrehera gĩcango handũ ha thahabu,
na ngũrehere betha handũ ha kĩgera.
Handũ ha mbaũ ngaakũrehera gĩcango,
na ngũrehere kĩgera handũ ha mahiga.

Nĩngatũma thayũ ũtuĩke mũnene waku,
naguo ũthingu ũtuĩke mwathi waku.

18 Ngũĩ ndĩgaacooka kũiguuo bũrũri-inĩ waku,
o na kana mĩhaka-inĩ ya bũrũri waku kũgĩe
ũũnũhi kana mwanangĩko,

no nĩũgeeta thingo ciaku Ũhonokio,
na ihingo ciaku ũciĩte Ũgooci.

19 Riũa ti rĩo rĩrĩkwaragĩra mũthenya,
kana ũtheri wa mweri ũgũtheragĩre ũtukũ,
nĩgũkorwo Jehova agaatuĩka ũtheri waku wa
nginya tene
na Ngai waku atuĩke riiri waku.

20 Riũa rĩu rĩaku rĩtigacooka gũthũa rĩngĩ,
o na kana mweri waku ũtukĩrwo rĩngĩ;
nĩgũkorwo Jehova nĩwe ũgaatuĩka ũtheri wa
gũgũtherera nginya tene,
na matukũ maku ma kĩeha nĩmagathira.

21 Hĩndĩ ĩyo nao andũ aku othe magaaatuĩka
athingu,
na megwatĩre bũrũri nginya tene.

Andũ acio nĩo thuuna ĩrĩa ndĩhaandũire,
arĩ wĩra wa moko makwa,
nĩgeetha monanagie ũkengu wakwa
mũnene.

22 Nyũmba ĩrĩa nini ĩkongerereka ĩtuĩke andũ
ngiri,
nayo ĩrĩa ĩtarĩ andũ aingĩ ĩtuĩke rũrĩrĩ rũrĩ
hinya mũno.

Nĩ nĩ nĩ Jehova.

Nĩngeeka ũndũ ũcio narua ihinda rĩaguo
rĩakinya.”

61

Mwaka wa Ūtugi wa Jehova

¹ Atĩrĩrĩ, Roho wa Mwathani Jehova arĩ igũrũ
rĩakwa,
nĩ ũndũ Jehova nĩanjitĩrĩirie maguta,
nĩguo hunjagĩrie andũ arĩa athĩni ũhoro-
ũrĩa-mwega.

Nĩandũmĩte ngahonie arĩa athuthĩku ngoro,
na ngaanĩrĩre atĩ andũ arĩa mohetwo
nĩmohorwo,
nao arĩa mohetwo njeera ndĩmeere
nĩmarekererio,

² na hunjanagĩrie ũhoro wa mwaka ũrĩa Jehova
akoonania ũtugi wake,
na mũthenya ũrĩa Ngai witũ akerĩhĩria,
ningĩ hooragĩrie arĩa othe marĩ na kĩaha,

³ na ndeithagie andũ arĩa marĩ na kĩaha kũu
Zayuni:

ndĩmahumbe tanji ya ũthaka handũ ha mũhu,
na ndĩmaitĩrĩrie maguta ma gĩkeno handũ
ha kĩaha,

na ndĩmahumbe nguo ya ũgooci
handũ ha ngoro ĩtarĩ mwĩhoko.

Nĩgeetha meetagwo mĩtĩ ya ũthingu,
mĩtĩ ĩrĩa ĩhaandĩtwo nĩ Jehova
nĩguo monanagie riiri wake.

⁴ Nao nĩmagaka kũndũ kũrĩa gũtũire
kwanangĩtwo kuuma tene,
na macookererie kũndũ kũrĩa kuonũhirwo
tene;

nĩ magaacookereria matũũra manene

marĩa matũire marĩ manange njiarwa na
njarwa.

⁵ Nao ageni nĩmakarĩithagia ndũũru cianyu;
nao andũ a kũngĩ marĩmage mĩgũnda
yanyu,

o na maceehage mĩthabibũ yanyu.

⁶ No inyuĩ mũgeetagwo athĩnjĩri-Ngai a Jehova,
nao andũ mamwĩtage atungatĩri a Ngai
witũ.

Mũkaarĩaga ũtonga wa ndũrĩrĩ,
na mwĩtĩage na indo icio ciao nyingĩ.

⁷ Nĩ ũndũ wa ũrĩa andũ akwa manaconorithio,
makaarĩhĩrio maita meerĩ,

na handũ ha thoni-rĩ,
nĩmagakenera igai rĩao;

na nĩ ũndũ ũcio makaagaya igai maita meerĩ
bũrũri-inĩ wao,
na magĩe na gĩkeno gĩtagathira nginya tene.

⁸ “Nĩgũkorwo nĩ, Jehova, nĩnyendete ciira wa
kĩhooto;
nĩthũire ũtunyani na waganu.

Nĩ ũndũ wa wĩhokeku wakwa-rĩ, nĩngamarĩha
irĩhi rĩao,
na ndĩkanĩre nao kĩrĩkanĩro gĩa gũtũũra
nginya tene.

⁹ Njiaro ciao nĩikaagĩa igweta ndũrĩrĩ-inĩ,
na ciana ciao imenywo nĩ andũ a ndũrĩrĩ.

Arĩa othe makaamoona nĩmagetĩkĩra
atĩ acio nĩo andũ arĩa Jehova arathimĩte.”

¹⁰ Nĩ nĩngenagĩra Jehova mũno;

ngoro yakwa ĩcanjamũkaga nĩ ũndũ wa
Ngai wakwa.

Nĩgũkorwo nĩahumbĩte ũhonokio ta nguo,
na akaahumba nguo ndaaya ya ũthingu,
o ta ũrĩa mũhikania agemagia mūtwe wake na
kĩremba taarĩ mũthĩnjĩri-Ngai,
na ta ũrĩa mũhiki egemagia na mathaga
make ma goro.

¹¹ Nĩgũkorwo o ta ũrĩa tĩiri ũtũmaga mbegũ
imere,
na mũgũnda ũgatũma mbegũ ikũre-rĩ,
ũguo noguo Mwathani Jehova agaatũma
ũthingu na ũgooci
ciumĩre cionekane nĩ ndũrĩrĩ ciothe.

62

Rĩitwa Rĩerũ rĩa Zayuni

¹ Ha ũhoru wa kũrũĩrĩra Zayuni-rĩ, ndigakira,
o na kana ndigithĩrie gũtetera Jerusalemu,
nginya hĩndĩ ĩrĩa ũthingu wake ũkaara o ta
ũtheri wa rũciinĩ,
naguo ũhoru wake wa kũhonokio wonekane
o ta tawa ũrĩa ũrĩrĩmbũkaga.

² Ndũrĩrĩ nĩikoona ũthingu waku,
nao ahamaki othe mone riiri waku;
nawe ũgeetagwo na rĩitwa rĩerũ,
rĩrĩa rĩkaagwetwo na kanua ka Jehova.

³ Ningĩ ũgaatuĩka ta tanji ya ũthaka
ũnyiitĩtwo guoko-inĩ kwa Jehova,
na ũhaana ta thũmbĩ ya ũthamaki
ĩnyiitĩtwo guoko-inĩ kwa Ngai waku.

⁴ Wee ndũgacooka gwĩtwo Mũtiganĩrie,
kana bũrũri waku wĩtwo Mũkiri-Ihooru.

No rĩrĩ, ũrĩitagwo Hefiziba,
 na bŭrŭri waku wĩtagwo Beula;
 nĩgũkorwo Jehova nĩagakenagio nĩwe,
 naguo bŭrŭri waku ũgaatuĩka o ta mũhiki
 ũhikĩtio.

⁵ O ta ũrĩa mwanake ahikagia mũirĩtu,
 ũguo noguo ariũ aku magaakũhikia;
 na o ta ũrĩa mũhikania akenagĩrĩra mũhiki
 wake,
 ũguo noguo Ngai waku agaagũkenerera.

⁶ Nĩnjigĩte arangĩri a thingo ciaku, wee
 Jerusalemu,
 nao matigakira mũthenya kana ũtukũ.
 Inyuĩ arĩa mũkayagĩra Jehova-rĩ,
 mũtikanahurũke,

⁷ o na kana mũmũhe ũhurũko nginya rĩrĩa
 akahaanda Jerusalemu,
 na arĩtue itũũra rĩrĩ igweta thĩ yothe.

⁸ Jehova nĩehĩtĩte ambararĩtie guoko gwake kwa
 ũrĩo,
 na akehĩta na guoko gwake kũrĩ hinya,
 akoiga atĩrĩ:

“Ndigacooka kũhe thũ ciaku ngano yaku
 ĩtuĩke irio ciao,
 na gũtirĩ hĩndĩ ĩngĩ andũ a kũngĩ makaanyua
 ndibei ya mũhahano
 ĩrĩa wee ũrutĩire wĩra;

⁹ no rĩrĩ, andũ arĩa marĩgethaga ngano nĩo
 marĩmĩrĩĩaga,
 na magoocage Jehova,
 nao arĩa monganagia thabibũ nĩo marĩnyuuaga
 ndibei yacio

maikarĩte nja ya handũ hakwa harĩa
haamũre.”

10 Hĩtũkĩrai, mũhĩtũkĩre ihingo-inĩ, mumagare!
Thondekerai andũ njĩra.
Akaai, mwake njĩra njariĩ!
Ūnganiai mahiga, mũmeherie kuo.
Ambarariai bendera na igũrũ nĩguo yonwo nĩ
ndũrĩrĩ.

11 Jehova nĩanĩrĩire ũhoru ũyũ
ituri-inĩ ciothe cia thĩ, akoiga atĩrĩ:
“Ūrai Mwarĩ wa Zayuni ũũ,
‘Atĩrĩrĩ ũrĩa ũgaakũhonokia nĩarooka!
Arooka arĩ na kĩheo gĩake,
na irĩhi rĩake arĩ o narĩo.’ ”

12 Acio mariĩtagwo Andũ arĩa Aamũre,
o arĩa Jehova Akũũrĩte;
nawe ũrĩtagwo Wa Kwendeka,
Itũũra-Inene-rĩrĩa-Rĩtagacooka-
Gũthaamwo.

63

Mũthenya wa Ngai wa Kwĩrĩhĩria na Kũhonokania

¹ Nũũ ũyũ ũroka oimĩte Edomu,
akoima itũũra rĩa Bozara ehumbĩte nguo
ndune ta thakame?
Nũũ ũyũ wĩhumbĩte nguo irĩ na ũkengu,
agĩkinyũkagia arĩ na hinya wa ũnene wake?

“Nĩ niĩ, ngĩaragia ndeto cia ũthingu,
na ndĩ na hinya wa kũhonokania.”

- 2 Nĩ kĩ gītũmĩte nguo ciaku itunĩhe,
ta cia mũndũ ũraranga kĩhihĩro kĩa ndibei?
- 3 “Nĩ-rĩ, nĩnangĩte kĩhihĩro kĩa ndibei ndĩ nyiki;
gūtĩrĩ mũndũ wa kuuma kũrĩ ndũrĩrĩ o na
ũmwe twarĩ nake.
Ndamakinyĩrĩrie ndĩ na marakara,
na ngĩmarangĩrĩria thĩ ndĩ na mang’ũrĩ;
nayo thakame yao ikĩminjũkĩra nguo ciakwa,
nacio ciothe ikĩgĩa na marooro mayo.
- 4 Nĩgũkorwo mũthenya wa kũrĩhanĩria warĩ
ngoro-inĩ yakwa,
naguo mwaka wa gũkũũra andũ akwa
nĩmũkinyu.
- 5 Nĩ nĩndacũthĩrĩrie, ngĩona atĩ hatiarĩ mũndũ
wa kũndeithia,
na ngĩgega tondũ gũtiarĩ na mũndũ wa
kũndiirĩrĩra;
nĩ ũndũ ũcio guoko gwakwa mwene nĩkuo
kwahonokirie,
namo mang’ũrĩ makwa mwene
makĩndiirĩrĩra.
- 6 Nĩndakinyĩrĩrie ndũrĩrĩ ndĩ na marakara,
ngītũma ituĩke ta irĩtwo nĩ njoohi nĩ ũndũ
wa mang’ũrĩ makwa,
nayo thakame yao ngĩmĩita thĩ.”

Kũgooca na Kũhooya

- 7 Nĩngũheana ũhoru wa motugi ma Jehova,
o na ciĩko ciake iria itũmaga agoocwo,
kũringana na maũndũ mothe marĩa Jehova
atwĩkĩire:
ĩĩ, nĩngũheana ũhoru wa maũndũ maingĩ mega
marĩa eekĩire nyũmba ya Isiraeli,

kūringana na tha ciake, na motugi make
maingĩ.

8 Nĩ ũndũ oigire atĩrĩ, “Ti-itherũ acio nĩ andũ
akwa,

na nĩ ciana iria itakaheenia,”
na nĩ ũndũ ũcio agĩtuĩka Mũhonokia wao.

9 Mathũina-inĩ mao mothe o nake nĩathĩnĩkire,
nake mūraika wake akĩmahonokia.

Akĩmakũūra nĩ ũrĩa aamendete na akamaiguĩra
tha,

akĩmooya na agĩtũūra amakuuĩte matukũ
mothe ma tene.

10 No rĩrĩ, nĩmamũremeire
na makĩguithia Roho wake Mũtheru ũũru.

Nĩ ũndũ ũcio akĩmagarũrũka, agĩtuĩka thũ yao,
nake we mwene akĩrũa mbaara nao.

11 Ningĩ andũ acio ake makĩririkana matukũ ma
tene,

o hĩndĩ ya Musa na andũ ake, makĩũria atĩrĩ:

Ũrĩa wamaringirie iria, hamwe na mũrĩithi wa
rũũru rwake-rĩ, akĩrĩ ha?

Ĩ we ũrĩa wareehire Roho Mũtheru gatagatĩ
kao-rĩ, akĩrĩ ha?

12 Ũrĩa watũmire guoko gwake kwa hinya na
kũrĩ riiri

gũikare mwena wa ũrĩo wa Musa, akĩrĩ ha?

O we ũrĩa wagayũkanirie maaĩ mbere yao,

nĩguo egĩire na igweta nginya tene,

13 ũrĩa wamatongoreirie kũndũ kũu kũriku, akĩrĩ
ha?

O ta mbarathi igĩtwarĩrwo werũ-inĩ-rĩ, ma-
tiahĩngirwo;

14 o ta ũrĩa ng'ombe ithiiga kwarahio gĩtuamba-
inĩ,
noguo o nao maaheirwo ũhurũko nĩ Roho
wa Jehova,

Ũguo nĩguo watongoririe andũ aku
nĩgeetha wĩgĩire rĩitwa rĩ na riiri.

15 We ta cũthĩrĩria thĩ ũrĩ o kũu igũrũ, wĩrorere,
wone ũrĩa gũtariĩ ũrĩ gĩtĩ-inĩ gĩaku kũu
gĩtũũgĩru kĩa ũnene,
o kũu gĩtheru na kĩrĩ riiri.

Kaĩ maũndũ maku marĩa wĩkaga ma kĩyo o na
ma hinya makĩrĩ ha?

Ũhoro wa ũrĩa ũtũiguagĩra tha na
ũrĩa ũtũcakayagĩra ngoro-inĩ yaku-rĩ,
nĩũgirĩtie ũtũkinyĩre.

16 O na angĩkorwo Iburahĩmu ndatũũĩ,
nake Isiraeli nĩatũkaanĩte-rĩ,
Wee nĩwe Ithe witũ;

Wee Jehova-rĩ, nĩwe Ithe witũ,
narĩo rĩitwa rĩaku nĩ Mũkũũri witũ kuuma
tene.

17 Atĩrĩrĩ, Wee Jehova, nĩ kĩĩ gĩtũmaga
ũtũrekererie tuume njĩra-inĩ ciaku,
na ũkoomia ngoro ciitũ nĩguo twage
gũgũtĩia?

Garũrũka nĩ ũndũ wa ndungata ciaku,
o mĩhĩrĩga iyo ĩtuĩkĩte igai rĩaku.

18 Andũ aku arĩa aamũre nĩmegwatĩire bũrũri
ũyũ wamaheire

ũgĩtuĩka wao o ihinda inini,
no rĩu thũ ciitũ nĩcirangĩrĩirie
handũ haku harĩa haamũre.

19 Ithuĩ tũrĩ andũ aku kuuma tene;

no rĩrĩ, o ndũrĩ wamathamakĩra,
o na matirĩ metanio na rĩtwa rĩaku.

64

- 1 Atĩrĩrĩ, naarĩ korwo watarũranga matu
ũikũrũke gũkũ thĩ,
nĩguo irĩma ithingithe irĩ mbere yaku!
- 2 O ta ũrĩa mwaki ũmundagia thari
ikarĩrĩmbũka,
na ũgatũma maaĩ matherũke-rĩ,
ikũrũka thĩ ũtũme rĩtwa rĩaku rĩmenywo nĩ thũ
ciaku,
na ũtũme ndũrĩrĩ ciinaine irĩ mbere yaku!
- 3 Nĩgũkorwo hĩndĩ irĩa Wee wekire maũndũ ma
kũmakania marĩa tũteerĩgĩrĩire-rĩ,
nĩwaikũrũkire, nacio irĩma igĩthingitha irĩ
mbere yaku.
- 4 Kuuma o tene gũtirĩ mũndũ o na ũmwe ũrĩ
waigua maũndũ ta macio,
na gũtirĩ gũtũ kũrĩ kwaigua ũhoru ta ũcio,
o na kana riitho rĩkĩona Ngai ũngĩ tawe,
ũrĩa wĩkaga maũndũ nĩ ũndũ wa andũ arĩa
maikaraga mamwetereire.
- 5 Wee ũĩkaga gũteithia andũ arĩa mekaga
maũndũ marĩa magĩrĩire makenete,
o acio maririkanaga njĩra ciaku.
No rĩrĩa twagire gũcirũmĩrĩra tũgĩthiĩ na mbere
na kwĩhia-rĩ,
wee nĩwarakarire.
Ithuĩ-rĩ, tũngĩkĩhonoka atĩa?
- 6 Ithuothe tũtuĩkĩte ta mũndũ ũrĩ na thaahu,
na ciĩko ciothe cia ũthingu witũ ihaana ta
ndangari irĩ magigi;

ithuothe tũhohaga tũkahaana ta ithangũ,
 namo mehia maitũ magatũhuruta o ta ũrĩa
 rũhuho rũhuruutaga maragara.

7 Gũtirĩ mũndũ o na ũmwe ũkayagĩra rĩitwa
 rĩaku,
 kana akageria anyiitane nawe;
 nĩgũkorwo nĩtũhithĩte ũthiũ waku,
 ũgagĩtũma tũhinyĩrĩrĩke nĩ ũndũ wa mehia
 maitũ.

8 No rĩrĩ, Wee Jehova, wee nĩwe ithe witũ.
 Ithũ tũrĩ rĩũmba, nawe nĩwe mĩtũũmbi;
 ithuothe tũrĩ wĩra wa moko maku.

9 Wee Jehova-rĩ, tĩa gũtũrakarĩra mũno
 makĩria,
 o na kana ũtũũre ũririkanaga mehia maitũ.
 Na rĩrĩ, ta tũrore twagũthaitha,
 wone aĩ ithuothe tũrĩ andũ aku.

10 Matũũra maku marĩa manene maamũre
 nĩmatuĩkĩte werũ;
 o na itũũra rĩa Zayuni rĩtuĩkĩte werũ,
 narĩo itũũra rĩa Jerusalemu rĩgakira ihooru.

11 Hekarũ iitũ ĩrĩa nyamũre na ĩrĩ riiri,
 kũrĩa maithe maitũ maakũgoocagĩra,
 nĩncinĩtwo na mwaki,
 nacio indo ciitũ ciothe iria irĩ bata
 nĩcianangĩtwo.

12 Thuutha wa maũndũ macio mothe, Wee
 Jehova-rĩ,
 anga nĩgũtũtiganĩria, wage gũtũteithia?
 Ũgũkĩra o ro ũguo na ũkĩrĩrĩrie
 gũtũherithia makĩria?

65

Ciira na Ūhonokio

- 1 “Niĩ ndeguũrĩirie andũ arĩa mataahooyaga
kĩrĩra;
na andũ arĩa mataamaathaga niĩ, nĩo
maanyonire.
Naruo rũrĩrĩ rũrĩa rũtarĩ rwahooya
rũkĩgwetaga rĩtwa rĩakwa,
ngĩrwĩra atĩrĩ: ‘Niĩ ũyũ haha, niĩ ũyũ haha.’
- 2 Mũthenya wothe ndindaga ndambũrũkĩirie
moko makwa
kũrĩ andũ aremi,
arĩa matathiiaga na mĩthiĩre mĩega,
no marũmagĩrĩra mathugunda mao:
- 3 o andũ arĩa matũũraga maathirĩkagia
o ũthiũ-inĩ wakwa,
makarutagĩra magongona mĩgũnda-inĩ,
na magacinagĩra ũbumba igongona-inĩ cia
maturubarĩ;
- 4 arĩa matindaga maikarĩte mbĩrĩra-inĩ,
makarara meiguĩte na hito ũtukũ wothe;
arĩa makĩrĩĩaga nyama cia ngũrwe,
na nyũngũ ciao ciyũrĩte thaathi wa nyama
irĩ thaahu;
- 5 andũ acio moigaga atĩrĩ, ‘Njeherera, tiga
kũnguhĩrĩria,
tondũ niĩ ndĩ mũtheru gũgũkĩra!’
Andũ ta acio mahaana ta ndogo maniũrũ-inĩ
makwa,
na ta mwaki wakanaga mũthenya wothe.
- 6 “Atĩrĩrĩ, mbere yakwa gũtũire kwandĩkĩtwo
maũndũ macio:

- ndigūtũũra ngirĩte ki, no rĩrĩ,
 nĩngarĩhanĩria kũna;
 ti-itherũ ngaarĩhanĩria o ciero-inĩ ciao,
 7 ndĩhanĩrie mehia manyu inyuĩ ene, o na mehia
 ma maithe manyu,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
 “Tondũ nĩmacinĩire ũbumba irĩma-igũrũ,
 na makĩinuma marĩ kũu tũrĩma-igũrũ,
 nĩngerĩhĩria ciero-inĩ ciao,
 ndĩmarĩhe irĩhi rĩothe nĩ ũndũ wa ciĩko ciao
 cia mbere.”
- 8 Jehova ekuuga atĩrĩ:
 “O ta ũrĩa ngogoyo yonekaga kĩmanjĩka-inĩ gĩa
 thabibũ,
 nao andũ makoiga atĩrĩ, ‘Tiga gũkĩananga,
 hahota gũkorwo na kĩndũ kĩega thĩinĩ
 wakĩo,’
 ũguo noguo ngeeka nĩ ũndũ wa ndungata
 ciakwa;
 ndigaciniina ciothe.
- 9 Ngaaruta njiaro kuuma kũrĩ Jakubu,
 nao agai a irĩma ciakwa moime Juda;
 andũ akwa arĩa niĩ ndĩthuurĩire nĩo magaaci-
 gaya,
 nacio ndungata ciakwa itũũre kuo.
- 10 Sharoni gũgaatuĩka ũrĩithio wa ndũũru cia
 mbũri,
 na Gĩtuamba-kĩa-Akori gĩtuĩke handũ ha
 kwarahagwo nĩ mahiũ,
 nĩ ũndũ wa andũ akwa arĩa matũire man-
 jaragia.
- 11 “No rĩrĩ, inyuĩ arĩa mũtiganĩirie Jehova,

na mūkariganĩrwo nĩ kĩrĩma gĩakwa kĩrĩa
 kĩamũre,
 inyuĩ arĩa mwaragĩra metha ngai ya maheeni
 ĩrĩa ĩtagwo Mũreehi-mũnyaka,
 na mūkaiyũria mbakũri cia ndibei ya
 mūtukanio
 mũgaitĩra ngai ĩrĩa ĩtagwo Mũreehi-mũtino
 nĩguo mũmĩhoorerie-rĩ,
 12 ngaamwathĩrĩa kũũragwo na rūhiũ rwa
 njora,
 na inyuothe mũkegũithia thĩ mũũragwo;
 nĩgũkorwo ndamwĩtire mũkĩaga kũnjĩtĩka,
 na ndamwarĩirie mũkĩaga gũthikĩrĩa.
 Mwekire maũndũ mooru maitho-inĩ makwa,
 na mũgĩthuura maũndũ marĩa matangena-
 gia.”

13 Nĩ ũndũ ũcio Jehova Mwathani ekuuga atĩrĩ:
 “Ndungata ciakwa nĩikaarĩa irio,
 no inyuĩ nĩmũkahũũta;
 ndungata ciakwa nĩikaanyua,
 no inyuĩ nĩmũkanyoota;
 ndungata ciakwa nĩigakena,
 no inyuĩ nĩmũgaconorithio.

14 O na ningĩ ndungata ciakwa nĩikaina
 nĩgũcanjamũka ngoro,
 no inyuĩ nĩmũkarĩa
 nĩ ũndũ wa ruo rwa ngoro,
 na mũgirĩke nĩ ũndũ wa gũthuthĩka ngoro.

15 Marĩitwa manyu mũkaamatigĩra andũ akwa
 arĩa ndĩthuurĩire,
 mamatũmagĩre rĩrĩa mekwenda kũruma
 andũ;
 Mwathani Jehova nĩagakũũraga,

no ndungata ciake agaaciitaga marĩtwa mangĩ.

- 16 Mũndũ ũrĩa wothe ũkaahoera bũrũri kĩrathimo, ageeka ũguo akĩgwetaga rĩtwa rĩa Ngai ũrĩa wa ma; ningĩ ũrĩa ũkeehĩta na mwĩhĩtwa bũrũri-inĩ, akeehĩta akĩgwetaga rĩtwa rĩa Ngai ũrĩa wa ma. Nĩgũkorwo mathĩina marĩa ma tene nĩmakariganĩra, na mahithwo maitho-inĩ makwa.

Igũrũ Rĩerũ na Thĩ Njerũ

- 17 “Atĩrĩrĩ, nĩngũmba igũrũ rĩerũ o na thĩ njerũ. Maũndũ marĩa ma tene matigacooka kũririkanwo, o na kana meciirio.
- 18 No rĩrĩ, canjamũkai na mũkenere indo iria ngũmba tene na tene, nĩgũkorwo nĩngũmba itũũra rĩa Jerusalemu rĩtuĩke rĩa gũkennerwo, na andũ a rĩo matuĩke a gũkenania.
- 19 Nĩngakenera Jerusalemu na njanjamũke nĩ ũndũ wa andũ akwa; naguo mũgambo wa kĩgirĩko o na kana wa kĩrĩro ndũkaiguuo kũu rĩngĩ.
- 20 “Kũu gũtirĩ mwana wa rũkenge ũgaacooka gũkua arĩ na matukũ manini, o na kana mũndũ mũkũrũ akue atatũũrĩte mĩaka yake yothe; mũndũ ũrĩa ũgaakua arĩ na mĩaka igana

- akoonagwo taarĩ mũndũ mwĩthĩ;
 nake ũrĩa ũtagaakinyia mĩaka igana
 akoonagwo ta arumĩtwo na kĩrumi.
- 21 Nao nĩmagaka nyũmba na macitũũre;
 makaahaanda mĩgũnda ya mĩthabibũ
 na marĩĩage maciaro mayo.
- 22 Gũtirĩ hĩndĩ ĩngĩ magaaaka nyũmba
 ituĩke cia gũtũũrwo nĩ andũ angĩ,
 o na kana mahaande irio irĩĩo nĩ andũ angĩ.
 Nĩgũkorwo o ta ũrĩa matukũ ma mũtĩ maigana,
 ũguo noguo matukũ ma andũ akwa maga-
 akorwo maigana;
 andũ akwa arĩa athuure magaatũũra
 makenagĩra wĩra wa moko mao ihinda
 iraaya.
- 23 Nao matigacooka kũruta wĩra wa tũhũ,
 o na kana maciare ciana ciathĩrĩirio mũtino;
 nĩgũkorwo magaatũũka andũ arathime nĩ Je-
 hova,
 o hamwe na njiaro ciao.
- 24 Na nĩgũgatuĩka atĩrĩ, o mbere mataananjĩta-
 rĩ,
 nĩngamacookeria ũhoru;
 ningĩ o makĩaragia-rĩ, nĩngakorwo njiguĩte.
- 25 Nayo njũũi na kagondũ ikaarĩĩaga hamwe,
 naguo mũrũũthi ũkarĩĩaga nyeki ta ndegwa,
 no rũkũngũ nĩruo rũgaatuĩka irio cia nyoka.
 Itikagerana ngero kana cianangane
 kũu guothe kĩrĩma-inĩ gĩakwa kĩamũre,"
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

66

Ciira na Kũrĩgĩrĩro

¹ Jehova ekuuga ũũ:

“Igũrũ nĩrĩo gĩtĩ gĩakwa kĩa ũnene,
nayo thĩ nĩyo gĩturwa gĩakwa kĩa magũrũ.

Mũngĩkĩnjakĩra nyũmba ĩhaana atĩa?

Naho handũ hakwa ha kũhurũka
hangĩkorwo hahaana atĩa?

² Githĩ ti guoko gwakwa gwathondekire indo ici
ciothe,
na gũgĩtũma igĩe kuo?”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Atĩrĩrĩ, mũndũ ũyũ nowe ngaatĩia:

nĩ mũndũ ũrĩa wĩnyiihagia na akagĩa na
ngoro ĩherete,
na akainaina rĩrĩa ekũigua kiugo gĩakwa.

³ No rĩrĩ, mũndũ ũrĩa ũrutaga ndegwa igongona
ahaana o ta ũrĩa ũragaga mũndũ,
nake ũrĩa ũrutaga gatũrũme,
ahaana o ta mũndũ ũrĩa uunaga ngui
ngingo;

mũndũ ũrĩa ũrutaga iruta rĩa mũtu,
ahaana o ta mũndũ ũrĩa ũrutaga thakame
ya ngũrwe,

nake ũrĩa ũcinaga ũbumba wa kĩririkano,
ahaana o ta mũndũ ũrĩa ũhooyaga
mũhianano.

Andũ acio nĩmethuurĩre njĩra ciao o ene,
na ngoro ciao igakenagio nĩ maũndũ marĩa
marĩ magigi;

⁴ nĩ ũndũ ũcio, nĩ o na nĩ nĩngathuura kũmeka
ũndũ mũũru
na ndĩmarehithĩrie maũndũ marĩa
matũmaga metigĩrĩte.

Nĩgũkorwo rĩrĩa ndetanire, gũtirĩ mũndũ o na
 ũmwe wanjĩtkire,
 na rĩrĩa ndaaririe, gũtirĩ mũndũ o na ũmwe
 wathikĩrĩrie.
 Andũ acio meekire maũndũ mooru maitho-inĩ
 makwa,
 na magĩthuura maũndũ marĩa matangena-
 gia.”

⁵ Atĩrĩrĩ, inyuĩ mũinainaga nĩ gũtĩĩa kiugo gĩake,
 ta iguai ndũmĩrĩri ya Jehova:
 “Ariũ a thoguo arĩa mamũthũire,
 na makamũingata nĩ ũndũ wa rĩitwa
 rĩakwa, moigĩte atĩrĩ,
 ‘Jehova ta nĩagĩkumio
 nĩguo tũkĩone gĩkeno kĩanyu!’
 No rĩrĩ, o nĩmagaconorithio.
⁶ Ta iguai mbugĩrĩrio iyo iroima kũu itũũra rĩrĩa
 inene,
 mũigwe inegene rĩu rĩroima kũu hekarũ-inĩ!
 Ũcio nĩ mũgambo wa Jehova mũraigua
 akĩrĩha thũ ciake kĩrĩa kĩmagĩrĩire.

⁷ “Atanambĩrĩria kũrũmwo-rĩ,
 nĩaciarĩte:
 na ataanarũmwo nĩ ruo-rĩ,
 agagĩciara mwana wa kahĩ.

⁸ Nũũ ũrĩ aigua ũndũ ta ũcio?
 Nũũ ũrĩ wona maũndũ ta macio?
 Anga bũrũri wakĩhota gũciarĩrwo andũ agu
 mũthenya o ro ũmwe,
 o na kana rũrĩrĩ rũkĩigane o ro rĩmwe?
 No rĩrĩ, o rĩrĩa Zayuni yanyitirwo nĩ ruo-rĩ,

- o hĩndĩ ĩyo nĩguo yaciarire ciana ciayo o ro
rĩmwe.
- 9 Anga no nginyie ihinda rĩa mwana gũciarwo
na ndikĩreke aciarwo?" ũguo nĩguo Jehova
ekũũria.
"Anga no hingĩrĩrie mwana nda
nginyĩtie ihinda rĩake rĩa gũciarwo?"
ũguo nĩguo Ngai wanyu ekũũria.
- 10 "Inyuĩ inyuothe arĩa mwendete itũũra rĩa
Jerusalemu,
kenanĩrai narĩo na mũcanjamũke nĩ ũndũ
warĩo;
kenanĩrai mũno narĩo,
inyuĩ inyuothe arĩa mĩtũire
mũrĩcakayagĩra.
- 11 Nĩgeetha mũhaane ta andũ mongete maũndũ
mega marĩo,
mũkahũũna mũhooreire nyondo-inĩ ciake;
ningĩ mũnyuuage mũkanyootoka,
na mũkenagĩre ũingĩ wa iria rĩake."
- 12 Nĩgũkorwo ũũ nĩguo Jehova ekuuga:
"Nĩngakinyĩria itũũra rĩa Jerusalemu thayũ
ũhaana ta rũũĩ,
na ũtonga wa ndũrĩrĩ ũhaana taarĩ rũũĩ
rũiyũrĩte rũkoina;
mũkahoorera ta kaana gakĩongithio nĩ nyina,
mũgaakuuo na moko make,
na mũcũgacũgagio mũrĩ maru-inĩ make.
- 13 O ta ũrĩa mwana ahooreragio nĩ nyina,
ũguo noguo ngaamũhooreria;
na nĩmũkahoorerio mũrĩ kũu Jerusalemu."
- 14 Rĩrĩa mũkoona ũndũ ũcio, ngoro cianyu
nĩigakena,

nawe ũrirũke ta nyeki nduru;
naguo hinya wa guoko kwa Jehova
nĩũkamenyeka nĩ ndungata ciake,
no marakara make nĩmakamenyeka nĩ thũ
ciake.

15 Atĩrĩrĩ, Jehova arooka arĩ na mwaki,
na ngaari ciake cia ita ihaana ta
kĩhuhũkanio kĩnene;
akaamũikũrũkĩria marakara make arĩ na
mang'ũrĩ,
na amũkũũme na ikũũmana rĩhaana ta
nĩnĩmbĩ cia mwaki.

16 Nĩgũkorwo Jehova nĩagatuĩra andũ othe ciira,
arĩ na mwaki na rũhiũ rwake rwa njora,
na arĩa makoorageo nĩ Jehova magaakorwo
marĩ aingĩ.

17 “Na rĩrĩ, andũ arĩa meamũrĩte na mageth-
eria nĩguo mathiĩ marũmĩrĩre ũrĩa ũrĩ gata-
gatĩ nĩguo makinye magongona-inĩ marĩa maru-
tagĩrwo mĩgũnda-inĩ, o acio marĩaga nyama
cia ngũrwe na mbĩa, na indo ingĩ irĩ thaahu,
magaathiranĩra hamwe,” ũguo nĩguo Jehova
ekuuga.

18 “Na niĩ-rĩ, tondũ wa ciĩko ciao na
mecũũrania mao, ngirie gũũka njookanĩrĩrie
ndũrĩrĩ ciothe o na andũ a mĩario yothe, nao
nĩmagooka meyonere riiri wakwa.

19 “Nĩngekĩra kĩmenyithia thĩnĩ wao, na
amwe a arĩa makaahonoka nĩngamatũma
mathiĩ ndũrĩrĩ-inĩ: mathiĩ Tarishishi, na mathiĩ
Putu na Ludu kũrĩ andũ arĩa me ngumo ya
gũikia mĩguĩ, na mathiĩ Tubali na Javani, na
mathiĩ kũrĩ andũ arĩa matũũraga icigĩrĩra-
inĩ cia kũndũ kũraya, kũrĩa gũtarĩ kwaiguuo

ngumo yakwa, kana gũkonwo riiri wakwa. Nĩmakahunjia ũhoro wa riiri wakwa kũrĩ andũ a ndũrĩrĩ.

²⁰ Nao nĩmakarehe ariũ a thoguo othe, kuuma ndũrĩrĩ-inĩ ciothe, marehwo makuũtwo nĩ mbarathi, na ngaari cia ita, na makaari ma kũguucio, na mahaicĩte nyũmbũ na ngamĩira, moke kĩrĩma-inĩ gĩakwa kĩrĩa kĩamũre kũu Jerusalemu, matuĩke ta igongona harĩ Jehova,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga. “Nao magaacirehe o ta ũrĩa andũ a Isiraeli marehaga ngano yao ya maruta kũu hekarũ-inĩ ya Jehova ikuuĩtwo na indo iria itarĩ thaahu.

²¹ Na niĩ nĩngathuura amwe ao matuĩke athĩnjĩri-Ngai na Alawii,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

²² Jehova ekuuga atĩrĩ, “O ta ũrĩa igũrũ rĩu rĩerũ na thĩ njerũ iria ngũthondeka igatũũra mbere yakwa-rĩ, ũguo noguo rĩitwa rĩaku na njiaro ciaku irĩtũũraga.

²³ Kuuma Karũgamo ka Mweri ũmwe nginya Karũgamo ka Mweri ũrĩa ũngĩ, na kuuma Thabatũ ĩmwe nginya Thabatũ ĩrĩa ĩngĩ, andũ othe nĩmagookaga kũhooya mainamĩrĩire mbere yakwa,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

²⁴ “Nao nĩmakoimagara makerorere ciimba cia andũ arĩa maanemeire; nĩ ũndũ igunyũ ciao itigakua, o na kana mwaki ũrĩa wa kũmacina ũhore, nao nĩmagatuĩka ta kĩndũ gĩthũirwo mũno nĩ andũ othe.”

**Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
Gikuyu: Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
(Bible) of Kenya**

copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Wĩra ũyũ ũheanĩtwo na ũndũ wa rũtha rwa biacara rwa Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Ũngĩenda kuona kobĩ ya rũtha rũrũ rwa biacara, rora rũrenda-inĩ rwa: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>, kana ũtũme marũa kũrĩ: Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® nĩ mũhũri wa biacara wandĩkithĩtio nĩ Biblica, Inc., kũhũthĩra mũhũri wa biacara wa Biblica® kũbataraga marũa ma gwĩtikĩrio kuuma kũrĩ Biblica, Inc. Kuumana na rũtha rwa biacara rwa CC BY-SA, no ũkobie kana ũtambie wĩra ũyũ ũtarĩ mũgarũre, ĩndĩ ndũkagarũre rũri rwa biacara rwa Biblica®. Ũngĩgarũra kana ũkobie wĩra ũyũ, na tondũ wa ũguo ũtuĩke nĩ wĩra mwerũ uumanĩte na ũcio-rĩ, no nginya weheria mũhũri wa biacara wa Biblica®. Wĩra-inĩ ũcio mwerũ no nginya wonanie nĩ maũndũ marĩkũ ũgarũrĩte, na ũtarĩrie wĩra-inĩ ũcio ta ũũ: “Wĩra wa kĩhumo warĩ wa Biblica, Inc. na ũheanĩtwo tũhũ ng’enda-inĩ cia www.biblica.com na open.bible.”

Kĩmenyitha kĩa Mwene-wĩra no nginya kĩaandĩkwo iratathi rĩa kĩongo kĩa wĩra kana rĩa ũhoru wa Mwene-wĩra ta ũũ:

Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre™

Kĩmenyithia kĩa Mwene-wĩra © 2013 nĩ Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” nĩ mũhũri wa biacara wandĩkithĩtio wabici-inĩ ya United States Patent and Trademark Office nĩ Biblica, Inc. Ũhũthĩrĩtwo na rũtha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

No nginya wĩtikĩrie wĩra ũcio mwerũ ũgarũrĩte ũheanwo na ũndũ wa rũtha rwa biacara rũu rwa CC BY-SA.

Ũngĩenda kũmenyithia Biblica, Inc. ũhoru wĩgiĩ ũtaũri waku wa wĩra ũyũ-rĩ, twandĩkire rũrenda-inĩ rwa: <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this

license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Kiugo Githeru Kīa Ngai Kīhingūre™

Kīmenyithia kīa Mwene-wīra © 2013 nī Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

"Biblica" nī mūhūri wa biacara wandīkithītio wabici-inī ya United States Patent and Trademark Office nī Biblica, Inc. Ūhūthīrītwo na rūtha.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files dated 7 May 2025

fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63